

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 37.022:811.133.1(043.3)

SAVA Anastasia

**METODOLOGIA EURISTICĂ DE DEZVOLTARE A
COMUNICĂRII ORALE ÎN LIMBA FRANCEZĂ A
STUDENȚILOR**

533.01 Pedagogie universitară

Teză de doctor în științe ale educației

Conducător științific: SOLCAN Angela, doctor în științe pedagogice,
conferențiar universitar

Autor: SAVA Anastasia

Chișinău, 2025

©SAVA ANASTASIA, 2025

CUPRINS

ADNOTARE (română, rusă, engleză)	4
LISTA FIGURILOR.....	7
LISTA TABELELOR	9
LISTA ABREVIERILOR.....	12
INTRODUCERE	13
1. FUNDAMENTE TEORETICE PRIVIND METODOLOGIA EURISTICĂ DE DEZVOLTARE A COMUNICĂRII ORALE ÎN LIMBA FRANCEZĂ A STUDENȚILOR.....	23
1.1. Perspectiva contemporană asupra comunicării orale în limba străină	23
1.2. Demersuri științifice ale metodologiei euristice	34
1.3. Specificul formării studenților pentru comunicare în limba franceză	44
1.4. Concluzii la capitolul 1	60
2. REPERE CONCEPTUALE ALE FORMĂRII STUDENȚILOR PENTRU COMUNICARE ORALĂ ÎN LIMBA FRANCEZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR ..	61
2.1. Demersul predării-învățării-evaluării comunicării orale prin metodologia euristică	61
2.1.1. Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză	71
2.2. Expertiza produselor curriculare universitare din perspectiva orientării euristice a predării-învățării-evaluării limbii franceze	95
2.3. Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale a studenților în limba franceză prin metodologia euristică	103
2.4. Concluzii la capitolul 2.....	108
3. METODOLOGIA DIDACTICĂ UNIVERSITARĂ DE DEZVOLTARE A COMUNICĂRII ORALE LA STUDENȚI ÎN LIMBA FRANCEZĂ.....	110
3.1. Designul experimental al evaluării procesului de formare a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză	110
3.2. Praxiologia dezvoltării comunicării orale a studenților în limba franceză prin metodologia euristică	121
3.3. Valori experimentale comparate ale comunicării orale a studenților în limba franceză ..	134
3.4. Concluzii la capitolul 3.....	142
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	144
BIBLIOGRAFIE	148
ANEXE	1623
Declarația privind asumarea răspunderii	184
CV-ul Autoarei.....	1845

ADNOTARE

SAVA Anastasia

Metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale în limba franceză a studenților Teză de doctor în științe ale educației, Chișinău, 2025

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 220 titluri, adnotare (română, rusă, engleză), concepte-cheie în limbile română și engleză, lista abrevierilor, 147 pagini text de bază, 51 tabele, 37 figuri, 15 anexe.

Publicații la tema tezei: Rezultatele obținute sunt publicate în 28 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: comunicare, comunicare orală în limba franceză, comunicare didactică, competență comunicativă, creativitate, învățământ universitar, tehnologie didactică universitară, metodologie euristică, strategie euristică, valori ale comunicării orale în limba franceză.

Scopul lucrării: constă în conceptualizarea, fundamentarea științifică și valorificarea în context universitar a Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică.

Obiectivele cercetării: stabilirea fundamentelor teoretice și praxiologice ale metodologiei euristice; determinarea specificului dezvoltării comunicării orale a studenților în limba franceză prin metodologia euristică; analiza produselor curriculare universitare din perspectiva abordării euristice a studiului limbii franceze; elaborarea și validarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică; conceperea demersului experimental de valorificare a metodologiei euristice la nivel de proces și de produs; descrierea valorilor experimentale ale comunicării orale în limba franceză ale studenților.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în abordarea teoretică și praxiologică a metodologiei euristice de predare-învățare-evaluare a limbii franceze orientate spre dezvoltarea competențelor de comunicare orală a studenților; cercetarea și descrierea metodologiei euristice pentru comunicarea orală în limba franceză a studenților; conceptualizarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică; elaborarea și valorificarea praxiologică a activităților de studiere a limbii franceze; evaluarea experimentală a potențialului comunicativ al studenților în cadrul orelor de limbă franceză; descrierea valorilor experimentale ale comunicării orale a studenților în limba franceză.

Problema științifică soluționată în cercetare rezidă în fundamentarea teoretică, elaborarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică, fapt care a reperat Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză, ce vor contribui, prin reperele metodologice propuse, la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare a limbii franceze.

Semnificația teoretică a cercetării este confirmată prin elucidarea și delimitarea semnificației conceptelor de comunicare orală și metodologie euristică; valorificarea modelelor comunicării; stabilirea fundamentelor teoretice privind metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale a studenților în limba franceză; determinarea specificului dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților, elaborarea și descrierea Mecanismului formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză.

Valoarea aplicativă a cercetării rezultă din contribuția praxiologică la dezvoltarea didacticii limbii franceze în învățământul universitar prin elaborarea Mecanismului formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză, conceptualizarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale efectuate în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, prin valorificarea reperelor teoretice și praxiologice elaborate și structurate în Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică, inclusiv prin participarea la conferințe naționale și internaționale.

АННОТАЦИЯ

САВА Анастасия

Эвристическая методология развития устной речи на французском языке у студентов

Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук, Кишинёв, 2025

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, список литературы из 220 наименования, аннотация (на румынском, русском и английском языках), ключевые понятия на румынском и английском языках, список сокращений, 147 страниц основного текста, 51 таблицы, 37 рисунков, 15 приложений.

Публикации по теме диссертации: Полученные результаты опубликованы в 28 научных работах.

Ключевые слова: коммуникация, устная коммуникация на французском языке, дидактическая коммуникация, коммуникативная компетентность, креативность, университетское образование, университетская дидактическая технология, эвристическая методология, эвристическая стратегия, ценности устной коммуникации на французском языке.

Цель исследования: заключается в концептуализации, научном обосновании и практическом применении в университетском контексте педагогической модели развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию.

Задачи исследования: определить теоретические и праксиологические основы эвристической методологии; установить особенности развития устной речи студентов на французском языке через эвристическую методологию; проанализировать университетские учебные программы с точки зрения эвристического подхода к изучению французского языка; разработать и апробировать педагогическую модель развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию; создать экспериментальный план внедрения эвристической методологии на уровне процесса и результата; описать экспериментальные показатели развития устной речи на французском языке у студентов.

Научная новизна и оригинальность исследования заключаются в теоретическом и праксиологическом подходе к эвристической методологии преподавания, обучения и оценки французского языка, направленной на развитие устной коммуникативной компетентности студентов; исследовании и описании эвристической методологии для развития устной речи на французском языке у студентов; концептуализации педагогической модели развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию; разработке и практическом применении учебных мероприятий по изучению французского языка; экспериментальной оценке коммуникативного потенциала студентов на занятиях по французскому языку; описании экспериментальных данных устной речи студентов на французском языке.

Решенная научная проблема заключается в теоретическом обосновании и разработке педагогической модели развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию, что привело к созданию Механизма эвристического формирования студентов для устной коммуникации на французском языке, который, благодаря предложенным методологическим ориентирам, способствует повышению эффективности процесса преподавания, обучения и оценки французского языка.

Теоретическая значимость исследования подтверждается разъяснением и уточнением понятий устной коммуникации и эвристической методологии; использованием моделей коммуникации; установлением теоретических основ эвристической методологии развития устной речи у студентов на французском языке; определением специфики развития устной речи на французском языке у студентов, разработкой и описанием Механизма эвристического формирования студентов для устной коммуникации на французском языке.

Практическая значимость исследования заключается в праксиологическом вкладе в развитие дидактики французского языка в университетском образовании через разработку Механизма эвристического формирования студентов для устной коммуникации на французском языке, концептуализацию и экспериментальную проверку педагогической модели развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию.

Внедрение научных результатов осуществлялось через экспериментальные исследования, проведенные в Государственном педагогическом университете имени Иона Крянгэ в Кишинёве, с использованием теоретических и праксиологических ориентиров, разработанных и структурированных в педагогической модели развития устной речи на французском языке у студентов через эвристическую методологию, включая участие в национальных и международных конференциях.

ABSTRACT

SAVA Anastasia

The Heuristic Methodology for Developing Students' Oral Communication in French

Doctoral Thesis in Educational Sciences, Chişinău, 2025

Thesis Structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, a bibliography of 220 titles, abstract (in Romanian, Russian, and English), key concepts in Romanian and English, list of abbreviations, 147 pages of main text, 51 tables, 37 figures, 15 appendices.

Publications on the thesis topic: The obtained results are published in 28 scientific papers.

Keywords: communication, oral communication in French, didactic communication, communicative competence, creativity, university education, university didactic technology, heuristic methodology, heuristic strategy, values of oral communication in French.

Research Aim: The aim of the study is to conceptualize, scientifically substantiate, and apply within a university context the Pedagogical Model for developing students' oral communication in French through a heuristic methodology.

Research Objectives: Establish the theoretical and praxiological foundations of the heuristic methodology; Determine the specifics of developing students' oral communication in French through the heuristic methodology; Analyze university curricular products from the perspective of a heuristic approach to studying the French language; Develop and validate the Pedagogical Model for developing students' oral communication in French through the heuristic methodology; Design an experimental approach to capitalize on the heuristic methodology at the process and product levels; Describe the experimental values of students' oral communication in French.

Scientific and Originality: The research introduces a theoretical and praxiological approach to the heuristic methodology for teaching, learning, and assessing the French language, aimed at developing students' oral communication skills; investigates and describes the heuristic methodology for oral communication in French among students; conceptualizes the Pedagogical Model for developing oral communication in French through the heuristic methodology; develops and applies praxiological activities for studying the French language; provides an experimental evaluation of students' communicative potential in French language classes; and describes the experimental values of students' oral communication in French.

Scientific Problem Solved: The research addresses the theoretical foundation and development of the Pedagogical Model for developing students' oral communication in French through the heuristic methodology, identifying the Mechanism of Heuristic Formation for students' oral communication in French. This model, with its proposed methodological guidelines, contributes to enhancing the teaching, learning, and assessment process of the French language.

Theoretical Significance: The theoretical significance is confirmed by clarifying and delimiting the meanings of the concepts of oral communication and heuristic methodology; utilizing communication models; establishing the theoretical foundations of the heuristic methodology for developing students' oral communication in French; determining the specific characteristics of developing oral communication in French among students; and developing and describing the Mechanism of Heuristic Formation for students' oral communication in French.

Practical Value: The research's practical value lies in its praxiological contribution to the development of French language didactics in university education, through the development of the Mechanism of Heuristic Formation for students' oral communication in French, conceptualizing and experimentally validating the Pedagogical Model for developing oral communication in French through the heuristic methodology.

Implementation of Scientific Results: The results were implemented through experimental research conducted at the "Ion Creangă" State Pedagogical University in Chişinău, by capitalizing on the theoretical and praxiological benchmarks developed and structured within the Pedagogical Model for developing students' oral communication in French through the heuristic methodology, including participation in national and international conferences.

LISTA FIGURILOR

Figura 1.1. Reprezentarea comunicării <i>școala proces</i> și <i>școala semiotică</i> (Fiske J., O`Sullivan T	25
Figura 1.1. Conceptele comunicării	26
Figura 1.3. Circularitatea comunicării.....	27
Figura 1.4. Modelul comunicării orale (după R. Jakobson).....	29
Figura 1.5. Comunicarea orală abordată în perspectiva competenței.....	30
Figura 1.6. Modelul de dezvoltare eficientă a comunicării.....	31
Figura 1.7. Planurile demersului euristic [36].....	36
Figura 1.8. Schemă ierarhizată a tehnologiei educaționale privind învățarea prin descoperire	40
Figura 1.9. Schema procesuală a comunicării didactice.....	49
Figura 1.10. Cadrul referențial al contextelor comunicării [167, p. 41].....	50
Figura 1.11. Model cvintuplu-dimensional al gândirii creative.....	54
Figura 1.12. Procesul creativ al imaginației.....	58
Figura 1.13. Funcțiile de generare a creativității (după Silistraru N.).....	59
Figura 2.1. Modelul teoretic de clasificare a condițiilor interne și externe ale învățării [36, p. 14].....	64
Figura 2.2. Elemente de tehnologie a instruirii euristice, elaborate de Patrașcu D.....	68
Figura 2.3. Etapele de dezvoltare a inteligenței logice/colective.....	70
Figura 2.4. Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză.....	71
Figura 2.5. Modelul lecției tradiționale (a): profesorul evaluează pregătirea studenților.....	74
Figura 2.6. Modelul lecției tradiționale (b): profesorul comunică noile cunoștințe	74
Figura 2.7. Modelul lecției tradiționale (c): profesorul fixează cunoștințele comunicate.....	75
Figura 2.8. Modelul lecției moderne bazat pe conversația euristică.....	75
Figura 2.9. Exemplu de cub.....	78
Figura 2.10. Exemplu de problematizare.....	79
Figura 2.11. Harta euristică a temei La cuisine (anul I, cursul „Limba franceză și comunicare).....	83
Figura 2.12. Interacțiunea între funcțiile de comunicare și cele ale limbajului.....	88
Figura 2.13. Imagine-exemplu de aplicare a funcțiilor comunicării.....	88
Figura 2.14. Taxonomia revizuită a lui Bloom.....	92
Figura 2.15. Exemplu de activitate orală pe baza imaginilor.....	101

Figura 2.16. Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică	104
Figura 2.17. Operațiile cognitive după Bloom	105
Figura 3.1. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (gr.203B, anul de studii 2020-2021+gr.303, anul de studii 2019-2020).....	138
Figura 3.2. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019-2020+gr. 304, anul de studii 2018-2019).....	138
Figura 3.3. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (gr. 405, anul de studii 2018-2019).....	139
Figura 3.4. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (toate grupele academice).....	140
Figura 3.5. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul II de studii.....	140
Figura 3.6. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul III de studii.....	141
Figura 3.7. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul IV de studii.....	142

LISTA TABELELOR

Tabelul 1.1. Abordarea metodologiei euristice în literatura de specialitate rusă.....	37
Tabelul 1.2. Abordarea metodologiei euristice în literatura de specialitate franceză.....	38
Tabelul 1.3. Funcții ale limbajului în activitățile creative ale studentului [96, p. 43].....	53
Tabelul 2.1. Etapele învățării în tehnică de instruire euristică situația–problemă	81
Tabelul 2.2. Plan de acțiune al profesorului în funcție de fiecare nivel de gândire/reflecție.	92
Tabelul 2.3. Grilă-model de evaluare a comunicării orale a studentului.....	94
Tabelul 2.4. Inventarul de verbe auxiliare pentru operațiile de cunoaștere reproductivă ale domeniului cognitiv.....	98
Tabel 3.1. Eșantionul de studenți al experimentului pedagogice.....	111
Tabel 3.2. Variabilele cercetării conform <i>Chestionarului pentru cadrele didactice universitare</i>	112
Tabel 3.3. Rezultatele aplicării metodelor în activitatea CDU (prima întrebare, CCDU).....	112
Tabel 3.4. Rezultatele ponderii aplicării metodelor euristice pentru predare-învățare-evaluare.....	112
Tabel 3.5. Rezultatele aprecierii eficienței utilizării metodelor euristice demonstrate de rezultatele studenților.....	113
Tabel 3.6. Probele experimentului de constatare aplicate studenților repartizați în grupe academice.....	115
Tabel 3.7. Modalitatea de evaluare a probei numărul 1 (seria 1).....	116
Tabel 3.8. Rezultatele obținute la Proba 1 (gr.203B, anul de studii 2020 2021+gr.303LB, anul de studii 2019 2020).....	117
Tabel 3.9. Modalitatea de evaluare a probei numărul 1 (seria 2).....	118
Tabel 3.10. Modalitatea de interpretare a rezultatelor pentru Probei 1 (seria 2).....	118
Tabel 3.11. Rezultatele obținute la Proba 1 (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019-2020+gr. 304, anul de studii 2018-2019).....	119
Tabel 3.12. Modalitatea de evaluare a probei numărul 1 (seria 3).....	119
Tabel 3.13. Rezultatele obținute la Proba 1 (gr. 405, anul de studii 2018-2019).....	120
Tabel 3.14 Rezultatele celor 3 probe de evaluare pentru toate grupele incluse în experimentarea pedagogică.....	120
Tabel 3.15. Structura grupului experimental antrenat în metodologia euristică de dezvoltare comunicării orale în limba franceză	121

Tabel 3.16. Tematica și perioada organizării seminariilor pentru cadrele didactice universitare.....	122
Tabel 3.17. Seminarul I pentru cadrele didactice universitare	122
Tabel 3.18. Seminarul II pentru cadrele didactice universitare.....	123
Tabel 3.19. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele 3, 5, 7, raportate la nivel de complexitate.....	123
Tabel 3.20 (a) Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. 3).....	125
Tabel 3.20 (b) Simularea situației problemă.....	125
Tabel 3.20 (c) Studiul situativ al limbii franceze	126
Tabel 3.20 (d) Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. 5).....	126
Tabel 3.21. Modalitatea de evaluare a probei numărul 2 (seria 1).....	127
Tabel 3.22. Rezultatele obținute la proba 2 (gr.203B, anul de studii 2020-2021+gr.303, anul de studii 2019-2020).....	127
Tabel 3.23. Modalitatea de evaluare a probei numărul 2 (seria 2).....	128
Tabel 3.24. Rezultatele obținute la proba 2 (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019-2020+gr. 304, anul de studii 2018-2019).....	128
Tabel 3.25. Modalitatea de evaluare a probei numărul 2 (seria 3).....	129
Tabel 3.26. Rezultatele obținute la proba 2 (gr. 405, anul de studii 2018-2019).....	130
Tabel 3.27. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele 4,6,8, raportate la nivelul de complexitate	130
Tabel 3.28. Corelarea principiilor și metodelor euristice în funcție de complexitatea sarcinilor în dezvoltarea Comunicării orale în limba franceză	131
Tabel 3.29. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele 4,6,8.....	132
Tabel 3.30. Modalitatea de evaluare a probei numărul 3 (seria 1).....	135
Tabel 3.31. Rezultatele obținute la proba nr. 3 (gr. 203B, anul de studii 2020 – 2021 + gr. 303 LB, anul de studii 2019-2020).....	135
Tabel 3.32. Modalitatea de evaluare a probei numărul 3 (seria 2).....	135
Tabel 3.33. Rezultatele obținute la proba 3 (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019 – 2020 + gr. 304, anul de studii 2018-2019).....	136
Tabel 3.34. Modalitatea de evaluare a probei numărul 3 (seria 3).....	137
Tabel 3.35. Rezultatele obținute la proba 3 (gr. 405, anul de studii 2018-2019).....	137

Tabel 3.36. Rezultatele celor 3 probe de evaluare pentru toate grupele incluse în experimentarea pedagogică.....	137
Tabel 3.37. Rezultatele obținute la proba 3 (gr.203B, anul de studii 2020-2021+gr.303LB, anul de studii 2019-2020), etapa de control	137
Tabel 3.38. Rezultatele obținute la proba 1 (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019-2020+gr. 304, anul de studii 2018-2019), etapa de constatare.....	141
Tabel 3.39. Rezultatele obținute la proba 3 (gr. 305, anul de studii 2020-2021+gr. 304, anul de studii 2019-2020+gr. 304, anul de studii 2018-2019), etapa de control	141
Tabel 3.40. Rezultatele obținute la proba 1 (gr. 405, anul de studii 2018-2019), etapa de constatare.....	142
Tabel 3.41. Rezultatele obținute la proba 3 (gr. 405, anul de studii 2018-2019), etapa de control.....	142

LISTA ABREVIERILOR

CECRL – Cadrul European Comun de Referință pentru LimbiCDU – cadre didactice universitare

CO – comunicare orală

GC – gândire creativă

IDCCACAV – Identificare, definire, clarificare, creare, analiză, căutare, aplicare, validare

ME – metodologie euristică

MPDCO LFS ME – Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică

SD – sarcină didactică

SPR – Situația inițială, problematica fiecărui paragraf, rezolvarea problemei.

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei abordate sunt determinate de reformele sistemului educațional național și european care pun accent pe revizuirea abordărilor didactice în învățarea limbilor străine. În acest context, o atenție deosebită este acordată abordării euristice a predării, învățării și evaluării, care vizează dezvoltarea abilităților de comunicare orală la studenți.

Valorizarea metodologiei euristice în învățământul superior implică angajarea studenților în activități de comunicare activă, deoarece a învăța să comunici într-o limbă străină înseamnă nu doar să cunoști structurile lingvistice, ci, mai ales să te afirmi prin antrenarea plenară a potențialului individual în comunicare. Prioritare devin competențele comunicative ce favorizează adaptarea într-un mediu în continuă schimbare și integrarea profesională a viitorilor specialiști.

La nivel mondial tendința de racordare a politicii educației la sistemul de valori al lumii contemporane *evidențiază necesitatea dezvoltării comunicării orale în limba franceză prin metoda euristică*, care se reflectă prin flexibilitatea exprimării, mobilitatea comunicării și relaționarea eficientă în context profesional. Educația globală abordează critic metodologiile specifice de studiere a limbilor străine și motivează pentru valorificarea euristică a contextelor de învățare, a dialogului intercultural și a comunicării.

Dezvoltarea abilităților de comunicare orală ale studenților în limba franceză impune o analiză aprofundată a curriculumului universitar, având în vedere necesitatea implementării unei metodologii euristice de predare-învățare-evaluare. Această abordare se dovedește esențială pentru consolidarea competențelor de comunicare ale studenților. În procesul de învățare a limbilor străine, metodologia joacă un rol fundamental, generând reflecții teoretice și, în mod special, deschizând calea către utilizarea inovativă a tehnologiilor didactice comunicative. Scopul acestei implementări este de a eficientiza activitatea didactică în învățământul superior, contribuind la o mai bună formare a competențelor lingvistice ale studenților.

Necesitatea cercetării metodologiei euristice de formare profesională rezultă din conținutul documentelor de politici ale educației, lansate în aria didacticii limbilor străine la nivel național și internațional, care reflectă argumente semnificative privind importanța comunicării într-o limbă străină: Codul Educației al Republicii Moldova [42], Cadrul de Referință al Curriculumului Național, Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020” [182], Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare [29], Volumul complementar al CECRL 2018 [30], Agenda de dezvoltare globală, 2030. [219], Notă de concept privind viziunea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” [220], Strategia de dezvoltare „Educația- 2030”.

Orientarea învățământului superior către dezvoltarea competențelor studenților reprezintă, potrivit autoarelor Bîrnaz N.[21], Goraș-Postică V. [75], o dimensiune fundamentală a politicilor educaționale. Acestea subliniază importanța unui curriculum centrat pe competențe, a standardelor de competență și a evaluării acestora, ca piloni ai educației de calitate. În acest context, dezvoltarea competenței de comunicare într-o limbă străină devine o prioritate, iar centrul procesului educativ trebuie să fie studentul, care trebuie să dobândească o aptitudine euristică. Aceasta este definită nu doar ca abilitatea de a învăța și aplica cunoștințe noi prin auto-descoperire și reflecție activă, ci și ca o capacitate de a accepta noi experiențe, de a utiliza limba-țintă pentru a căuta, înțelege și transmite informații, precum și de a integra noile tehnologii în acest proces [29, p. 91].

Cadrul European de Referință vizează competențele-cheie necesare pentru învățarea pe tot parcursul vieții: competența de alfabetizare, competențele multilingvistice, competențele digitale, competențe sociale și competența de a învăța să înveți, competențe antreprenoriale, competențe de expresie culturală etc. Comunicarea în limba străină, conform CECRL, este analizată din perspectivă: lingvistică, sociolingvistică, pragmatică și pluri/interculturală. Competența lingvistică include cunoștințele și capacitățile lexicale, gramaticale, semantice, fonetice și ortografice specifice sistemului unei limbi [29, p. 18]. Vocația învățământului contemporan este aceea de a forma indivizi capabili să gestioneze informațiile, să transforme datele stocate în memorie într-un instrument eficient pentru căutare, cercetare și descoperirea unor noi adevăruri. Această tendință duce la folosirea pe scară largă a acelor metode care-i învață pe studenți să folosească informațiile, să le verifice în sprijinul obținerii altor informații. În acest sens, învățământul formativ solicită didacticii actuale noi deziderate, care includ implementarea unor metode moderne de instruire, utilizarea lor eficientă, cât și obținerea rezultatelor scontate punând accent pe *metoda euristică*, bazată pe reflecție, gândire, descoperire, inovație, implicare. [36, p. 53]

Metodologia euristică reprezintă o abordare didactică activă, cu un caracter preponderent aplicativ, esențială pentru studiul limbilor străine. Ea apare ca o reacție la formalismul adoptat anterior în predarea limbilor străine și facilitează atingerea obiectivelor educaționale. Aplicarea acestei metodologii le permite studenților să pătrundă în universul cercetării și al comunicării profesionale, contribuind astfel la obținerea unor performanțe superioare în învățarea limbilor străine. Printre beneficiile principale se numără: sporirea motivației pentru învățare, dezvoltarea competenței de comunicare orală, formarea competențelor interculturale, abilitatea de a analiza și aplica cunoștințele în practică, capacitatea de a formula ipoteze și de a propune soluții originale, precum și dezvoltarea aptitudinilor de investigare.

Conform Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi, metodologia euristică contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității studenților, dezvoltându-le aptitudinile

euristice în sensul utilizării limbii străine ca mijloc de cunoaștere pentru a înțelege, a transmite informații și a acumula noi experiențe [29, p. 90]

Conținuturile propuse se racordează la Strategia de dezvoltare „Educația-2030”, al cărei cadru conceptual, metodologic, axiologic și praxiologic constituie fundamentul principal al politicilor educaționale implementate în învățământul superior. Unul dintre elementele sale esențiale este *educația interculturală și multilingvă*, care joacă un rol crucial în procesul de învățare a limbilor străine.

Descrierea situației în domeniul cercetării și identificarea problemei de cercetare.

Metoda euristică se află în atenția mai multor cercetători din ultimele decenii fiind tratată ca și „metodă euristică” „metodologie euristică”, „demers euristic” „strategie euristică” „euristicitate” „învățare prin descoperire” fiind elucidată în lucrările autorilor: Apostol C. [5], Callo T. [31], Cerghit I. [36],[37], Gavenea A. [70], Guțu V. [78], Patrașcu D. [112, 113], Resweber J.P. [132], Rieunier A. [135], Hutorskoi A.V. [202, 203], Sava A. [138, 139, 141], Sofronie N. [167], Vincent Cl.P. [189], etc. Importante sunt cercetările evoluției conceptului de *comunicare, comunicare orală*, care au permis stabilirea reperelor teoretice elucidate în cercetările autorilor: Abric J. C.[1], Baylon C., Mignon X. [13] [14], Ciobanu O. [41], Dinu M. [57], Bougnoux D. [26], Callo T. [31], Caune J. [35], Jakobson R. [87], Manchec C. De [96], McQuail D., [98], O’Sullivan T. [105], Pânișoara O. [115], Slama-Cazacu T. [165, 166], etc. Un tribut esențial adus conceptelor de *limbă-limbaj-vorbire-gândire* descoperim în lucrările cercetătorilor: Saussure F. De [157], Coșeriu E. [46], Dumeniuc I., Matcaș N. [61], Benveniste E. [18], Blanchet Ph. [22], Chiss J.L. Filliolet J., Maingueneau D. [40], Kerbrat-Orrechioni C. [89], etc. Abordarea conceptelor de *gândire creativă, creativitate*, cât și investigarea lor, este tratată de autorii: Guilford P., Osborn A. [77], Amabile T. [4], Barron F. [12], Cojocariu V. [43], Bouillerc B., Carre E. [25], Chambon Ph. [38], Fourquet M.-P. [66], Frumos F. [67], Hermann N. [82], Ionescu M. [86], Panico V. [110], Velea N. [185], etc. Noțiuni generale din domeniul *didacticii limbilor străine*, au fost citate de la autori precum: Blanchet Ph. [22], Bocoș M. [23], Carlo M. de [32], Carré Ph. [33], Cuq J.-P., Gruca I. [50], Danila N. [53], Drăguleț M. [55], Dospinescu V. [58], Puren Ch. [128], Treville M.-C., Duquette L.[182], Passov E.I. [204, 205].

Constatăm, relevanța formării competențelor de comunicare la studenți, care este un domeniu vast cu aspecte puțin valorizate, fapt demonstrat prin recomandările recente ale specialiștilor europeni în ceea ce privește învățarea limbilor moderne care evidențiază valoarea socioculturală a competenței de comunicare orală în limba străină ca factor determinant în integrarea profesională. Pentru ca studentul să comunice într-o limbă străină, trebuie să fie ghidat și inițiat în utilizarea metodelor euristice pentru a se integra în societate, a comunica fluent în limba

franceză, pentru a se descurca în orice situație a vieții cotidiene. Luând în considerare specificul predării limbilor străine, metodologia euristică generează mecanisme formative de dezvoltare a abilităților de comunicare bazate pe principii didactice inovative de orientare euristică. Contextul elucidat generează **problema de cercetare:** *Care sunt fundamentele teoretico-praxiologice necesare conceptualizării metodologiei euristice pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților în procesul de predare-învățare-evaluare universitară?*

Scopul cercetării constă în conceptualizarea, fundamentarea științifică și valorificarea în contextul universitar a Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică

Ipoteza cercetării: Metodologia formării profesionale a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză va fi eficientă dacă:

- ✓ vor fi stabilite fundamentele teoretice și praxiologice privind metodologia euristică pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților;
- ✓ va fi determinat specificul dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților în context universitar;
- ✓ vor fi evaluate produsele curriculare universitare din perspectiva abordării euristice a studiului limbii franceze;
- ✓ va fi elaborat Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică;
- ✓ vor fi descrise valorile experimentale ale studenților în cadrul studierii limbii franceze.

Obiectivele cercetării deduse din scopul investigației vizează:

1. stabilirea fundamentelor teoretice și praxiologice ale metodologiei euristice;
2. determinarea specificului dezvoltării comunicării orale a studenților în limba franceză prin metodologia euristică;
3. analiza produselor curriculare universitare din perspectiva abordării euristice a studiului limbii franceze;
4. elaborarea și validarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică;
5. conceperea demersului experimental de valorificare a metodologiei euristice la nivel de proces și de produs;
6. descrierea valorilor experimentale ale comunicării orale în limba franceză ale studenților.

Metodologia cercetării științifice se constituie din *metode teoretice* (analiza și sinteza teoriilor, concepțiilor, ideilor, viziunilor cercetătorilor în domeniu, metoda ipotetico-deductivă; metoda comparativă, metoda descriptivă), *metode interpretative* – hermeneutica analitică, analiza cantitativă și calitativă a datelor, interpretarea datelor cantitative, structurarea interpretativă a figurilor și tabelelor; *metode empirice* (observația, convorbirea, testul, chestionarul, probe practice, experimentul pedagogic).

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în abordarea teoretică și praxiologică a metodologiei euristice de predare-învățare-evaluare a limbii franceze orientate spre dezvoltarea competențelor de comunicare orală a studenților; cercetarea și descrierea metodologiei euristice pentru comunicarea orală în limba franceză a studenților; conceptualizarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică; elaborarea și valorificarea praxiologică a activităților de studiere a limbii franceze; evaluarea experimentală a potențialului comunicativ al studenților în cadrul orelor de limbă franceză; descrierea valorilor experimentale ale comunicării orale a studenților în limba franceză.

Problema științifică soluționată în cercetare rezidă în fundamentarea teoretică, elaborarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică, fapt care a reperat Mecanismul abordării metodologiei euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză, ce vor contribui, prin reperele metodologice propuse, la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare a limbii franceze.

Semnificația teoretică a cercetării este confirmată prin elucidarea și delimitarea semnificației conceptelor de comunicare orală și metodologie euristică; valorificarea modelelor comunicării; stabilirea fundamentelor teoretice privind metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale a studenților în limba franceză; determinarea specificului dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților, elaborarea și descrierea Mecanismului abordării metodologiei euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză.

Valoarea aplicativă a cercetării rezultă din contribuția praxiologică la dezvoltarea didacticii limbii franceze în învățământul universitar prin elaborarea Mecanismului abordării metodologiei euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză, conceptualizarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale efectuate în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, prin valorificarea reperelor teoretice și praxiologice elaborate și structurate în Modelul pedagogic de dezvoltare a comunicării orale prin metodologia euristică a studenților în limba franceză.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Ideile de bază și rezultatele investigației au fost discutate în cadrul participărilor și organizărilor de seminare metodologice la tema de cercetare în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Rezultatele cercetării au fost examinate, discutate și aprobate în cadrul ședințelor catedrei Filologie Romanică din cadrul facultății Limbi și Literaturi Străine, a conferințelor științifice naționale și internaționale, seminarelor metodologice realizate în urma stagiilor efectuate în Bulgaria (CREFECO), Franța (Universitatea Francophonie din Nice).

Rezultatele principale ale investigației teoretice și ale studiului experimental au fost promovate în cadrul comunicărilor la: conferința științifică internațională „*Interdisciplinaritate și dialog multicultural*”, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România, 26-27 septembrie 2019; Séminaire International universitaire de recherche „*La jeunesse francophone. Discours, texte, contextes en dialogue*”, Université de Craiova, 21-22 mars 2011, România; conferința științifică internațională «*Francophonie et rapprochement des cultures*», Universitatea «Lucian Blaga» din Sibiu, România, 2010; la conferințele științifice internaționale organizate în Republica Moldova: colocviu internațional „*Pratiques innovantes de l’enseignement / apprentissage du français précoce*”, Chisinau, ULIM – Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România, 16 octombrie, 2020; conferința științifică internațională aniversară „*80 de ani ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău*” 8-9 octombrie 2020; Conferința științifică internațională „*Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine*”, UPSC, 26 noiembrie, 2020; Conferința științifică internațională „*Știință și educație: noi abordări și perspective*”, 24-25 martie 2023; conferința internațională „*L’essor des TIC: changement du paradigme de l’enseignement/apprentissage des langues étrangères*”, UPSC, 2012; colloque international des sciences du langage «*Eugen Coșeriu*» (Chișinău – Suceava - Cernăuți) XI-eme edition, Chișinău, 12-14 mai 2011; la conferințe științifice naționale cu participare internațională la: Conferința Științifică Națională cu Participare Internațională „*Probleme ale științelor socioumanistice și ale modernizării învățământului*”, UPSC, 25 martie 2022; Conferința Națională cu participare Internațională „*Multilingvism, interculturalitate și paradigme didactice în predarea limbilor străine*”, UPSC, 29 noiembrie 2021; Conferința practico-științifică cu participare internațională „*Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine*”, UPSC, 24-25 aprilie 2018; conferința științifică cu participare internațională „*Dimensiuni ale educație centrate pe cel ce învață: Din experiența de succes acadrelor didactice*”, USM, 21-22 septembrie 2011, etc.; prin articole în reviste științifice publicate: „*Dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative la lecția de limbă străină*”, revista Univers Pedagogic, nr. 2(54), 2017; „*L’enjeu didactique de la communication interculturelle dans l’enseignement/apprentissage du FLE*”. La

Francopolyphonie, nr. 2(7) 2012, Cat.B; *Efectul performativ al comunicării orale în predarea/învățarea limbilor străine*. In: Intertext, nr. 3-4, 2011, Cat. C.

Publicațiile la tema tezei: În total sunt elaborate 28 publicații științifice, dintre care un dicționar francez-român/român-francez; un glosar de termeni; 4 articole în reviste științifice (2 articole în reviste cu impact internațional; 2 – în reviste de categoria B); 22 articole științifice în culegerile Conferințelor Științifice Naționale și Internaționale.

Volumul și structura tezei: 161 pagini text de bază, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (221 surse), anexe (15).

Cuvinte - cheie: comunicare, comunicare orală în limba franceză, comunicare didactică, competență comunicativă, învățământ universitar, metodologie euristică, strategie euristică, valori ale comunicării orale în limba franceză, studenți.

Sumarul compartimentelor tezei

În *Introducere* sunt reflectate reperele conceptuale ale cercetării, este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, este formulată problema, scopul și obiectivele investigației; varianta de soluționare propusă. La fel, sunt concretizate ipoteza și obiectivele cercetării; metodologia și metodele aplicate în cercetare; valoarea teoretică și aplicativă, care confirmă din punct de vedere epistemologic, metodologic și praxiologic semnificația practică, noutatea și originalitatea demersului investigativ.

Capitolul 1, Fundamente teoretice privind metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale în limba franceză a studenților, reflectă abordări teoretice a termenului de metodă euristică; delimitări conceptuale și metodologice ale comunicării orale; instrumentele comunicării, sistemul funcțional și modelele comunicării; particularitățile specifice în dezvoltarea comunicării orale a studenților în studierea limbii franceze.

La o examinare retrospectivă, s-a constatat că **metoda euristică** este definită și interpretată în context larg, social și didactic. Însuși termenul de euristică provine din greacă *heuriskein*=a găsi, a afla, a descoperi, fiind utilizat încă din antichitate și care în perspectivă istorică, valorifică „maieutica” lansată de Socrate ce promovează „arta de a moși spiritul”. Prin urmare, metoda euristică este un mod eficace de învățare, care presupune dezvoltarea unei personalități independente în activitatea intelectuală și creativă, deoarece studentul în momentul achiziționării a noilor informații trebuie să înțeleagă noile concepte, să le prelucreze, să analizeze/să sintetizeze, să generalizeze și să aplice în mod independent informațiile noi având ca scop rezolvarea unei sarcini/probleme. S-a demonstrat că studentul devine nu numai subiect al educației, ci și generator

a noilor idei. Tocmai din acest considerent, aplicarea metodei euristice în cadrul lecției de limbă franceză, îi conferă limbii funcționalitate.

Prin valorificarea cercetărilor, s-a precizat că metodologia euristică în general, și cea de cercetare/descoperire, în particular, generează activitatea intelectuală a studentului, obligându-l să chibzuiască în procesul de predare-învățare-evaluare și stimulându-i capacitatea de asociere, analiză, sinteză, aplicare, creativitate. În aria interpretativă metodologiei euristice, au fost desemnate obiectivele învățământului actual, repoziționarea metodelor și mijloacelor de învățământ existente, astfel încât să conducă la activizarea optimă a studenților atât în planul intelectual, cât și în cel narativ, să asigure cultivarea atitudinii euristice, investigatoare, formarea spiritului de inițiativă.

În aria interpretativă a comunicării orale, au fost desemnate instrumentele, modelele, definițiile care o identifică ca o comprehensiune reciprocă, ca intercomprehensiune, iar noile modele ale comunicării iau în considerare circularitatea comunicării, rolul opiniilor și al atitudinilor în procesul comunicării, importanța contextului social și cultural al schimbului, inclusiv în cazul comunicării educaționale.

Capitolul 2. Repere conceptuale ale formării studenților pentru comunicare orală în limba franceză în învățământul superior este prezentată o analiză a demersului predării-învățării-evaluării comunicării orale prin metoda euristică; analiza manualelor universitare din perspectiva integrării metodei euristice, cât și elaborarea Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică. Se constată că învățarea euristică se deosebește de alte tipuri ale învățării printr-o abordare metodologică ce presupune: studentul își construiește cunoștințele sale de la început într-un mediu real de cercetare. Pentru aceasta i se propune o temă reală de cercetare (ex. Un fenomen al naturii, un eveniment istoric) dar nu cunoștințe de-a gata. Apoi rezultatul obținut se confruntă, împreună cu profesorul cu alte realități. Astfel are loc acumularea individuală a cunoștințelor, a posibilităților, a experienței, a sentimentelor, etc. a studentului. Este elucidat faptul că metoda învățării euristice se bazează pe sarcini ce au un caracter deschis, care nu conțin un răspuns bine definit și corect. Orice element al unei teme propusă spre învățare poate fi redat sub această formă. Rezultatele obținute vor fi individuale, diferite conform potențialului creativ al fiecăruia. Însă cheia învățării o constituie situația euristică, scopul căreia este produsul final individual de învățare (ideea, problema, ipoteza, schema, text) care poate fi unul neprevăzut. Profesorul problematizează situația, propune tehnologia de soluționare, acompaniază în procesul cercetării. Se analizează succint acele metode și tehnici de instruire euristică, care sunt bazate pe cele 6 niveluri de reflecție ale piramidei lui Bloom, după care putem afirma că didactica modernă este în permanentă evoluție.

Se pune accentul pe *explorarea inteligenței pedagogice colective*, care se bazează pe co-dezvoltare și cooperare în baza piramidei lui Bloom, deoarece inteligența colectivă se axează pe aceleași operații de tipul celor 6 elemente ale piramidei : *observare, identificare, comparație, clasificare, categorizare, generalizare, interpretare, formare a propriei opinii, transfer de informație în alt context etc.*

Ca bază strategică a valorificării metodologiei euristice în învățământul universitar este elaborat *Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză* care se axează pe: *Provocarea interesului; Afirmare comunicativă; Integrare sociolingvistică; Evaluare critică și cercetare; Dezvoltare comunicativă.*

Tot aici, este descris *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* care presupune interacțiunea mai multor componente bazate pe specificul predării-învățării-evaluării prin metoda euristică: *planuri ale subiectului cercetat, operații cognitive și sarcini de tip euristic, metode și tehnici ale instruirii euristice în limba străină, principii ale activității euristice.*

Capitolul 3. Metodologia didactică universitară de dezvoltare a comunicării orale la studenți în limba franceză cuprinde descrierea experimentului pedagogic prin care este redat designul cercetării experimentale în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* cât și validarea experimentală a dezvoltării comunicării orale în limba franceză prin metoda euristică. Rezultatele cercetării experimentale confirmă eficiența metodologiei euristice în dezvoltarea comunicării orale în limba franceză. În urma cercetării teoretice efectuate și desfășurării experimentului pedagogic au fost realizate obiectivele enunțate, fapt ce a dus la validarea ipotezei cercetării. Metodologia formării profesionale a studenților pentru comunicarea în limba franceză va fi eficientă dacă: vor fi stabilite fundamentele teoretice și praxiologice privind metodologia euristică pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților; va fi determinat specificul dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților în context universitar; vor fi evaluate produsele curriculare universitare din perspectiva abordării euristice a studiului limbii franceze; va fi elaborat Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică; vor fi descrise valorile experimentale ale studenților în cadrul studierii limbii franceze.

Rezultatele au arătat că utilizarea metodologiei euristice la lecțiile de limbă franceză conduc spre un nivel mai avansat de dezvoltare a comunicării orale. Valorile comunicative a studenților, formate în condițiile aplicării metodologiei euristice, au rezultat cu un număr mai mare de studenți cu nivel mediu și avansat de comunicare orală și un număr mic de studenți cu un nivel minim de

comunicare orală. Rezultatele experimentului au validat concepția cercetării și a *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

În **Concluzii generale și recomandări** au fost sintetizate și reflectate principalele rezultate științifice obținute și recomandările practice ale cercetării efectuate, fiind structurate și propuse pentru nivelul macrostructural. Totodată, au fost detaliate limitele investigației și deschiderile unor noi perspective de cercetare în didactica universitară a limbii franceze.

1. FUNDAMENTE TEORETICE PRIVIND METODOLOGIA EURISTICĂ DE DEZVOLTARE A COMUNICĂRII ORALE ÎN LIMBA FRANCEZĂ A STUDENȚILOR

1.1. Perspectiva contemporană asupra comunicării orale în limba străină

Conceptul de comunicare continuă să atragă atenția multor specialiști, iar preocupările lor generează rezultate remarcabile. În cercetările actuale, definirea comunicării rămâne un domeniu vast de studiu și un subiect de dezbateri controversate pentru experți din diverse domenii, subliniază Abric J. [1, p. 11].

Aflându-se într-o creștere spectaculoasă de popularitate, atât în limbajul cotidian, cât și în terminologia unor domenii din ce în ce mai diverse ale științelor sociale, conceptul de *comunicare* derutează prin multitudinea ipostazelor sale și devine o sursă constantă de confuzii și controverse.

În dorința de a înțelege și a controla acest proces de proliferare semantică, cercetătorii americani Dance Frank E.X. și Larson Carl E. au ajuns la concluzia că aproape în fiecare domeniu al științelor sociale, termenul este utilizat într-o accepțiune particulară, specializată, aflată nu o dată în divergență cu sensul încetățenit în alte sectoare ale cunoașterii [54, p. 7-17].

Astfel, multiplele definiții ale comunicării abordează o serie de probleme legate de definirea termenului. Constatăm că dificultatea definirii comunicării provine și din diversitatea unghiurilor de vedere sub care aceasta poate fi analizată, după cum menționează Ciobanu O. De exemplu, unii autori pun accent pe valoarea comunicațională a emițătorului și/sau receptorului (precum Roberts și Hunt, care consideră că comunicarea constă în dobândirea, transmiterea și atașarea unui înțeles informației), în timp ce alții iau în considerare mesajul transmis și receptat (Longenecker, care subliniază că, în definirea comunicării, este important să reținem ce se transmite, mai degrabă decât condiția emițătorului sau receptorului) [41, p. 12].

Domeniul comunicării se prezintă mai degrabă sub forma unui puzzle, menționează cercetătorul Lesuțan I. [92], dar fără a avea la dispoziție imaginea de ansamblu [92], iar a discuta despre comunicare înseamnă, așa cum spunea Vianu T. [187], și a ne comunica, a împărtăși gânduri și semnificații ce se dezvoltă în varietatea a aceea ce Hannah A. numea „rețeaua relațiilor interumane” [Apud: 6, p. 183-184]: „Cine vorbește „comunică” și „se comunică”. O face pentru alții, și oface pentru el. În limbaj se eliberează o stare sufletească individuală și se organizează un raport social. Considerat în dubla sa intenție, se poate spune că faptul lingvistic este în același timp *reflexiv* și *tranzitiv*. Se reflectă în el omul care îl produce și sunt atinși prin el toți oamenii care îl cunosc” [187, p. 32].

Bougnoux D. este ferm convins că a comunica înseamnă, înainte de toate, „a avea în

comun” și susține că pentru a comunica eficient este necesar să apelăm la un ansamblu de cunoștințe din domeniul lingvisticii, filozofiei, sociologiei, eticii și mass-media [26, p. 24].

Carl I. Hovland, Irving I. Janis și Harold H. Kelly susțin: „comunicarea este un proces prin care un individ (comunicatorul) transmite stimuli (de obicei, verbali) cu scopul de a schimba comportarea altor indivizi (auditoriul)” [Apud 57, pp. 8-9]. Iar la Schaub H. „comunicarea se identifică ca un proces social al înțelegerii oamenilor pe baza vehiculării unei informații prin intermediul limbii, mimicii, gesturilor sau a altor sisteme de semnalizare și tehnice” [159, p. 43].

Comunicarea constituie obiectul unei științe integrative, care-și particularizează diferența specifică prin „studierea circuitelor profesionale și instituționale ale informației, fie că această informație este destinată publicului larg, fie că este destinată publicului specializat”, menționează Dafinoiu J. [52, p. 177].

Sillamy N. afirmă că „o comunicare este în primul rând o percepție. Ea implică transmiterea intenționată sau nu de informații destinate să lămurească sau să influențeze un individ sau un grup de indivizi receptori. Dar nu se reduce la aceasta. În același timp în care o informație este transmisă, se produce o acțiune asupra subiectului receptor și un efect retroactiv (feed-back) asupra persoanei emițătoare care, la rândul ei este influențată [162, p. 75].

În altă viziune, Edward O. Wilson afirmă că „comunicarea este o acțiune a unui organism care modifică comportamentul altui organism, într-o manieră adaptabilă pentru unul sau pentru ambii participanți” [apud: 127, p. 60]. De aceeași opinie este și Weaver W. care spune că o *comunicare* este „totalitatea proceselor prin care o minte poate să o influențeze pe alta” [Ibidem, p. 207].

McQuail D. și Windahl S. constată și ei că definirea comunicării s-a făcut în multe feluri, fiecare autor având abordări diverse ale conceptului, și se opresc asupra următoarelor definiții: comunicarea este „transmiterea informațiilor, ideilor și atitudinilor sau emoțiilor de la o persoană la altă persoană sau de la un grup la altul, în mod esențial prin intermediul simbolurilor”; „comunicarea are loc ori de câte ori un sistem/sursa influențează alt sistem/destinatarul prin utilizarea diverselor simboluri transmise prin canalul care leagă cele două sisteme”; „interacțiune socială prin intermediul mesajelor” [98, p. 11 - 12].

Van Cuilenburg J.J., Scholten O., Noomen G.W. definesc comunicarea ca „un proces prin care un emițător transmite informație receptorului prin intermediul unui canal, cu scopul de a produce asupra receptorului anumite efecte” [184, p. 24].

Fiske J. afirmă că putem subsuma definițiile date comunicării sub semnul *a două școli: școala proces și școala semiotică*. Școala proces (reprezentată de autori ca Shannon C. și Weaver W., Gerbner G., Lasswell H. D., Newcomb R.) înțelege comunicarea ca transmitere a mesajelor,

în timp ce școala semiotică (reprezentată de Pierce Ch. S., Sausurre F.) înțelege comunicarea ca producție și schimb de semnificații [65, p. 16-19].

Ambele școli oferă definiții ale comunicării, plecând de la înțelegerea acesteia ca interacțiune prin intermediul mesajelor. Astfel, comunicarea presupune un schimb între indivizi, însă acest schimb este înțeles diferit: școala proces consideră interacțiunea ca fiind procesul prin care o persoană creează o legătură cu alta sau îi influențează comportamentul, starea mentală ori reacțiile emoționale, în timp ce școala semiotică definește interacțiunea ca fiind ceea ce constituie individul ca membru al unei culturi sau al unei societăți specifice.

Acceași idee o regăsim și la O'Sullivan T. și colab.: „există două mari tipuri de definiții ale comunicării. Prima vede comunicarea ca fiind un proces prin care A transmite un mesaj lui B, mesaj care are efect asupra acestuia. Cea de-a doua vede comunicarea drept negociere și schimb de semnificații, proces în care mesajele, persoanele determinate cultural și „realitatea” interacționează astfel încât să ajute înțelesul să fie produs, iar înțelegerea să apară” [105, p. 74].

Grafic, am putea reprezenta abordarea celor două școli ale comunicării de către Fiske J. și O'Sullivan T. în modul următor:

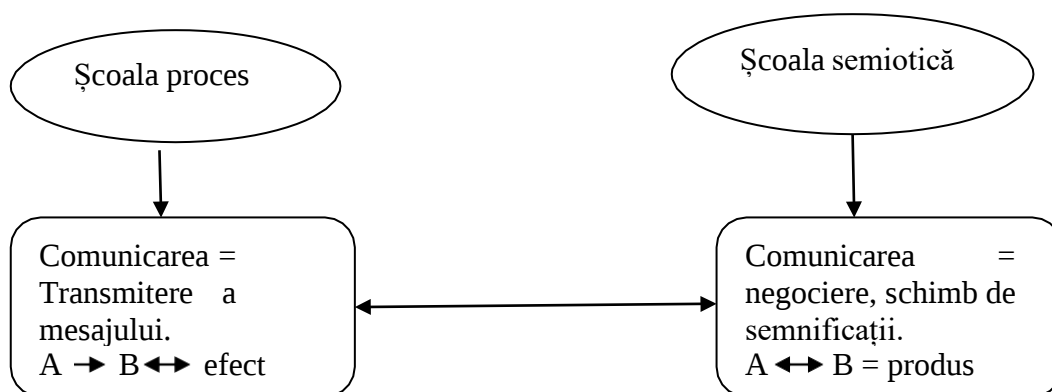

Figura 1.1. Reprezentarea comunicării școala proces și școala semiotică (Fiske J., O'Sullivan T.)

O abordare aparte a interpretării termenului de comunicare ne propune cercetătorul Lesuțan I. care menționează că „comunicarea este de domeniul generalului, al interpretării existenței, a lumii și a omului. Teoria comunicării este astfel o hermeneutică existențială în care cercetătorul nu este un individ izolat ce încearcă a ajunge la semnificații aflate în afara sa, ci el este parte a acestei lumi a semnificației [92]. Comunicarea stă la baza organizării sociale, coagulând și controlând raporturile „orizontale” dintre oameni, dar angajează totodată și aspirațiile lor „verticale”, într-o mișcare ascensională către planurile superioare ale realității, [Ibidem].

Desigur, este foarte dificil de găsit o definiție unică a comunicării, deoarece de-a lungul

milenei sale existențe, termenul a acumulat conotații și trăsături care fac dificilă explicitarea conținutului său. De aceea, ni se pare, că semnificația inițială, de natură etimologică, poate contribui la luminarea sensului de bază al cuvântului: din latinescul *communicare*, termen însemnând la început „punerea în comun a unor lucruri de indiferent ce natură”.

De aceea Dance F. propune un punct comun al cercetărilor, elaborând un demers, cel mai celebru în acest sens, ce elucidează 15 componente conceptuale ale termenului *comunicare*, care, după cum susține autorul este o teoretizare relativă la o mulțime de alte concepte: *schimb verbal de gânduri sau idei, interacțiune, proces de transmitere a informațiilor, a ideilor, emoțiilor sau priceperilor prin folosirea simbolurilor (cuvinte, imagini, figuri, etc.), transfer, schimb, transmitere sau împărtășire, relație, înțelegere-recepție, limbaj etc.* [54, p. 201-210].

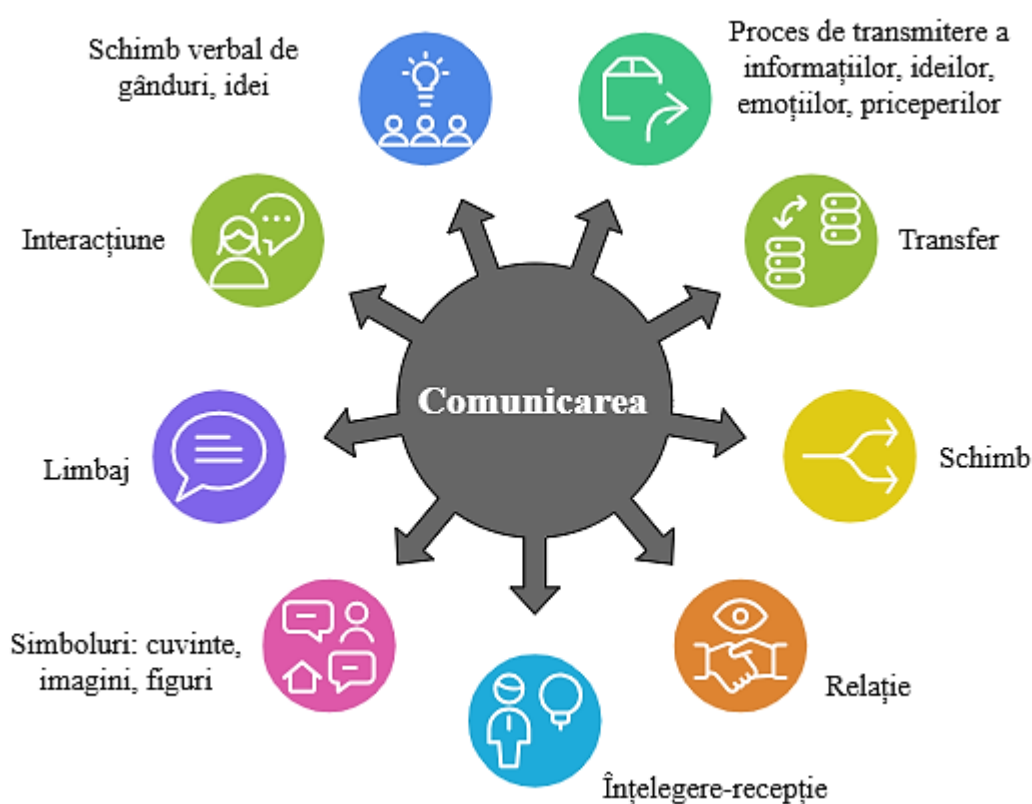

Figura 1.2. Conceptele comunicării (Dance F.)

Craig R. vine cu o constatare la cele 15 concepte ale comunicării date de Dance F., menționând că teoretizarea comunicării este marcată de cele 7 tradiții, care se completează reciproc, prezentând asemănări și diferențe în modul de abordare a domeniului. Astfel avem[47]:

- ✓ tradiția retorică care teoretizează comunicarea ca fiind artă practică a discursului;
- ✓ tradiția semiotică ce vede comunicarea ca mediere inter subiectivă cu ajutorul semnelor;
- ✓ tradiția fenomenologică pentru care teoretizarea comunicării este teoretizarea experienței diferenței și a dialogului;

- ✓ tradiția cibernetică unde comunicarea este teoretizată ca și proces informațional;
- ✓ tradiția socio-psihologică sau a psihologiei sociale care teoretizează comunicarea ca proces al expresiei, interacțiunii și influenței;
- ✓ tradiția socioculturală unde comunicarea este teoretizată ca proces simbolic ce produce și reproduce modelele socioculturale împărtășite;
- ✓ tradiția critică pentru care comunicarea autentică apare doar în procesul reflecției discursive.

Deci, indiferent de definițiile propuse, comunicarea este tratată ca element primordial al existenței umane. Iar epoca modernă a reprezentat boom-ul comunicării, care a evoluat sub diferite aspecte, fiind obiectul unei analize clasice și moderne.

Astfel, în ultimii 50 de ani, știința comunicării s-a îmbogățit cu multiple definiții. Conform lui Ciobanu O., ies în evidență trei curenți de idei deja clasice: modelul cibernetic, abordarea empirico-funcționalistă și modelul semiotic (lingvistic). Cercetătoarea consideră că, în prezent, comunicarea trebuie înțeleasă ca o comprehensiune reciprocă, ca intercomprehensiune, punând accent pe subiectivitatea celuilalt, asupra intențiilor și motivelor sale. Noile modele ale comunicării iau în considerare circularitatea acestui proces, adică alternanța participanților în rolurile de emițător și receptor. De asemenea, sunt luate în considerare deosebirile individuale în stăpânirea codurilor de comunicare, rolul opiniilor și al atitudinilor în procesul comunicării, precum și importanța contextului social și cultural al schimbului, inclusiv în cazul comunicării educaționale [41, p. 13].

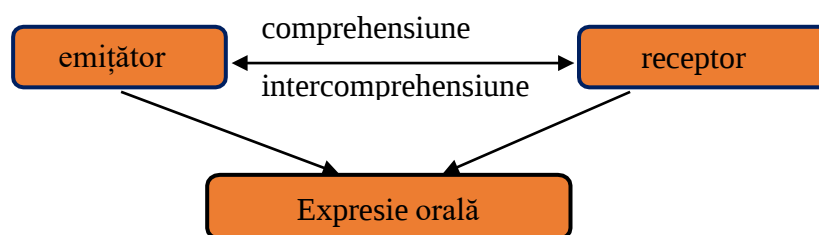

Figura 1.3. Circularitatea comunicării

Astfel, procesul comunicării reflectă necesitatea construirii unui nou tip conceptual, nu numai teoretic, dar și practic la nivel informațional. În acest sens, comunicarea „ca știință poate să aibă astăzi o nouă determinare din perspectiva studierii domeniilor inter-, pluri-, și transdisciplinaritate”, menționează Pânișoară I.-O. [115, p. 24].

Trecerea în revistă a acestor teorii are ca scop punerea în evidență a importanței comunicării, care constituie esența legăturilor interumane, a contactelor sociale realizate în procesul de interacțiune.

Nu am putea concepe comunicarea fără a face o analiză a sistemului ei funcțional și a

diverselor modele, cât și „instrumentele” comunicării: limbă, limbaj, vorbire, comunicare, gândire.

Mare V. [97] consideră comunicarea superioară limbajului verbal căci angajează o serie de comportamente specifice umane: imitația, gesturile, repetiția.

După Saussure F., *limba* ocupă un loc specific în ansamblul faptelor limbajului reprezentând un *pur obiect social*, un ansamblu sistematic de convenții indispensabile comunicării. A separa limba de vorbire înseamnă a separa socialul de individual. Domeniul vorbirii este acel al libertății, al alegerii, al creației, inovațiilor pe care locutorii le creează. Astfel, vorbirea, comunicarea orală este cea care face ca limba să evolueze. Saussure asociază *limba* cu „o simfonie, a cărei existență este independentă. Astfel, distincția între limbă ca formă și vorbire, ca realizare a unei succesiuni de sunete dotate de sens, constituie un prealabil la definiția limbii ca sistem de semne și valori” [40, p. 58]. Putem concluziona, că *limba* constituie nucleul limbajului. *Limbajul* este o facultate, în timp ce *limba* este definită de Saussure F. ca un produs social, o convenție adoptată de membrii unei comunități lingvistice. Iar vorbirea, consideră Coșeriu E., Dumeniuc I., Matcaș N. este modul și forma de existență a limbii, iar aceasta, la rândul ei reprezintă o generalizare a faptelor de vorbire [61, p. 28].

Lingvistul francez Blanchet Ph. opinează că *limbajul* este orice mod de comunicare, este construcția comunicării adică orice schimb care-și are finalitatea în uzul limbii, se admite că totul este comunicare la om, deoarece acesta este o ființă socială, de unde afirmația celor de la școala Palo Alto „...nu se poate să nu comunicăm”. Deci se admite că limbajul articulat propriu umanității este numit „limbă” care este o constituentă majoră a comunicării. O limbă este un limbaj, limbajul privilegiat al omului care materializându-se devine *instrument de comunicare* interumană, înțelegere, cunoaștere [22, p. 24].

Înțelegem prin aceasta că existența limbii este cea care condiționează facultatea de a comunica, dar limbajul este o activitate verbală, care reprezintă această comunicare fiind una dintre formele activității comunicative umane. Vicol N., Zlate M., Slama-Cazacu T. consideră că limbajul este o dimensiune esențială și permanentă a ființei umane, el este nu numai un instrument, ci și un mod de a fi al omului, o formă a vieții noastre, deoarece componenta lingvistică este una primordială, o conduită verbală care implică activități diverse: vorbire, ascultare, schimb de idei, reținerea de mesaje sonore, reproducerea sau traducerea lor, iar în societatea umană totul se transformă datorită utilizării limbajului, fie verbal, fie nonverbal, or, limbajul influențează educativ [189, p. 71-77].

Comunicarea interumană este axată, în primul rând, pe o relație între parteneri, într-un context social. Așa cum se subliniază, comunicarea interumană se bazează pe un ansamblu de

procesele psihomotorii specifice umane, dintre care limbajul joacă un rol esențial, iar un loc deosebit de important revine componentei conștiente, gândirii [121, p. 125]. Această idee este regăsită și la lingviștii Dumeniuc I. și Matcaș N., care susțin legătura indisolubilă dintre limbă și gândire, prin faptul că gândirea nu poate exista fără instrumentul său principal de exteriorizare, și anume limba [61, p. 15].

Unul dintre cercetătorii care a continuat și a dezvoltat ideea lui Saussure este formalistul rus Jakobson R., care a mers mai departe studiind limbajul, abordându-l nu doar din punct de vedere al utilizării, ci și din perspectiva structurii sale intrinseci. Jakobson a luat în considerare relațiile care se stabilesc între locutor și auditor, vorbind despre comunicarea reciprocă. El a constatat că codul (limba fonologică) se extinde asupra unor unități mai vaste, „figuri” consacrate de cultură sau modă, care devin la fel de obligatorii ca și fonemele. Acest cod total nu doar vehiculează un sens cognitiv, ci transmite și semnificația emotivă sau persuasivă. De aceea, limbajul trebuie studiat în toată diversitatea funcțiilor sale [93, p. 48]. Jakobson a fost printre primii care a sugerat o schemă a comunicării, analizând limbajul din perspectiva elementelor constructive implicate în orice act de comunicare verbală.

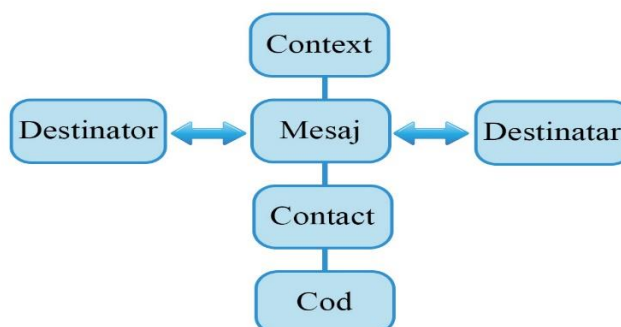

Figura 1.4. Modelul comunicării orale (după R. Jakobson)

În figura de mai sus, observăm, că menținerea comunicării are loc astfel: Destinatorul trimite un mesaj, care necesită un contact cu destinatarul și un context cu care destinatarul să opereze. Pentru a fi operant, mesajul necesită un cod comun, în întregime sau parțial, atât destinatorului, cât și destinatarului. Tot Jakobson R. este cel care completează funcțiile comunicării cu cele *trei funcții ale vorbirii: prezentativă (expresivă); apelativă – auditor; reprezentativă – starea de lucruri*. Jakobson R., în schema sa, le preia și le califică drept *expresivă, conativă și referențială*, adăugând alte trei pe care le numește *fatică, metalingvistică și poetică*.

Aici trebuie de menționat că Jakobson R. vede funcțiile evidențiate ale comunicării într-o ierarhie a importanței lor, deoarece structura verbală a unui mesaj depinde, în primul rând, de

funcția predominantă [87, p. 98]:

- funcția *expresivă* sau *emotivă* (centrată pe relația dintre emițător și mesaj). Orice mesaj, cu excepția celui științific, exprimă și atitudinea celui care comunică față de obiectul comunicării.
- funcția *conativă* definește relațiile dintre emițător și receptor. În această componentă a comunicării, accentul cade pe declanșarea unor reacții afective din partea receptorului. Procedeele stilistice corespondente sunt repetiția, imperativul sau interogarea.
- funcția *poetică* sau *estetică* definește, în cadrul modelului, relațiile dintre mesaj și el însuși. Este funcția evidențiată cel mai mult în arte. Astfel, literatura și formele culturii de elită folosesc aceste mesaje-obiect, care țin de o semiologie specifică (stilizare, ipostaziere, simbolizare).
- funcția *fatică* se concentrează asupra contactului (canalul fizic). Ea se manifestă prin forme ritualizate (rituri, ocazii solemne, ceremonii, discursuri, conversații familiale), care folosesc la menținerea contactului dintre interlocutori.
- funcția *metalingvistică* este discursul despre propriul limbaj în termenii unui limbaj, ea fiind caracteristică discursului teoretic de tip științific sau literar.

Kerbrat-Orrechioni C. a conceput o schemă a comunicării care „a înlocuit-o pe cea a lui Jakobson R.” (figura 1.5) [89, p. 19].

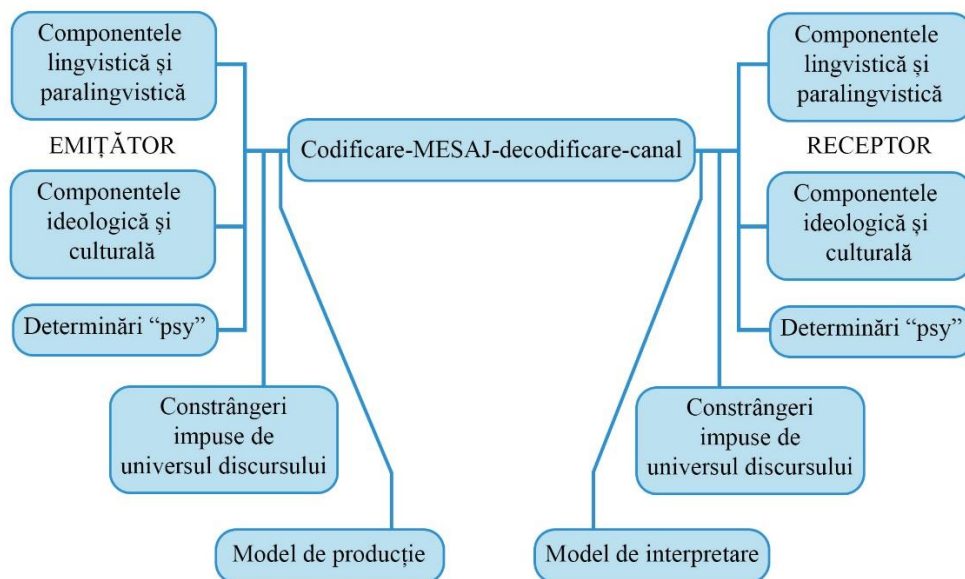

Figura 1.5. Comunicarea orală abordată din perspectiva competenței (Kerbrat-Orrechioni C.)

Din modelul dat reiese că statutul interlocutorilor nu este identic; făcându-se o distincție clară între modelul de producție și cel de interpretare. Pentru prima dată se introduce în schema comunicării noțiunea de competență: lingvistică, paralingvistică, ideologică, culturală, ce trebuie luate toate în ansamblu la formarea competenței de comunicare orală în formarea profesională a studenților. Cercetătorul afirmă că aceasta este schema comunicării duale, a situației cele mai simple a comunicării [ibidem, p. 23].

În cadrul unei lecții la nivel universitar, comunicarea în limba franceză prezintă adesea dificultăți. Acest lucru se datorează eterogenității studenților în ceea ce privește studiile lor și diferitele niveluri de dobândire a structurilor lingvistice ale limbii-țintă. În fața acestei situații și având în vedere dublul obiectiv al predării/învățării limbii străine – atât ca obiect de studiu, cât și ca obiect de comunicare – am elaborat un model care ar contribui la o dezvoltare eficientă a comunicării.

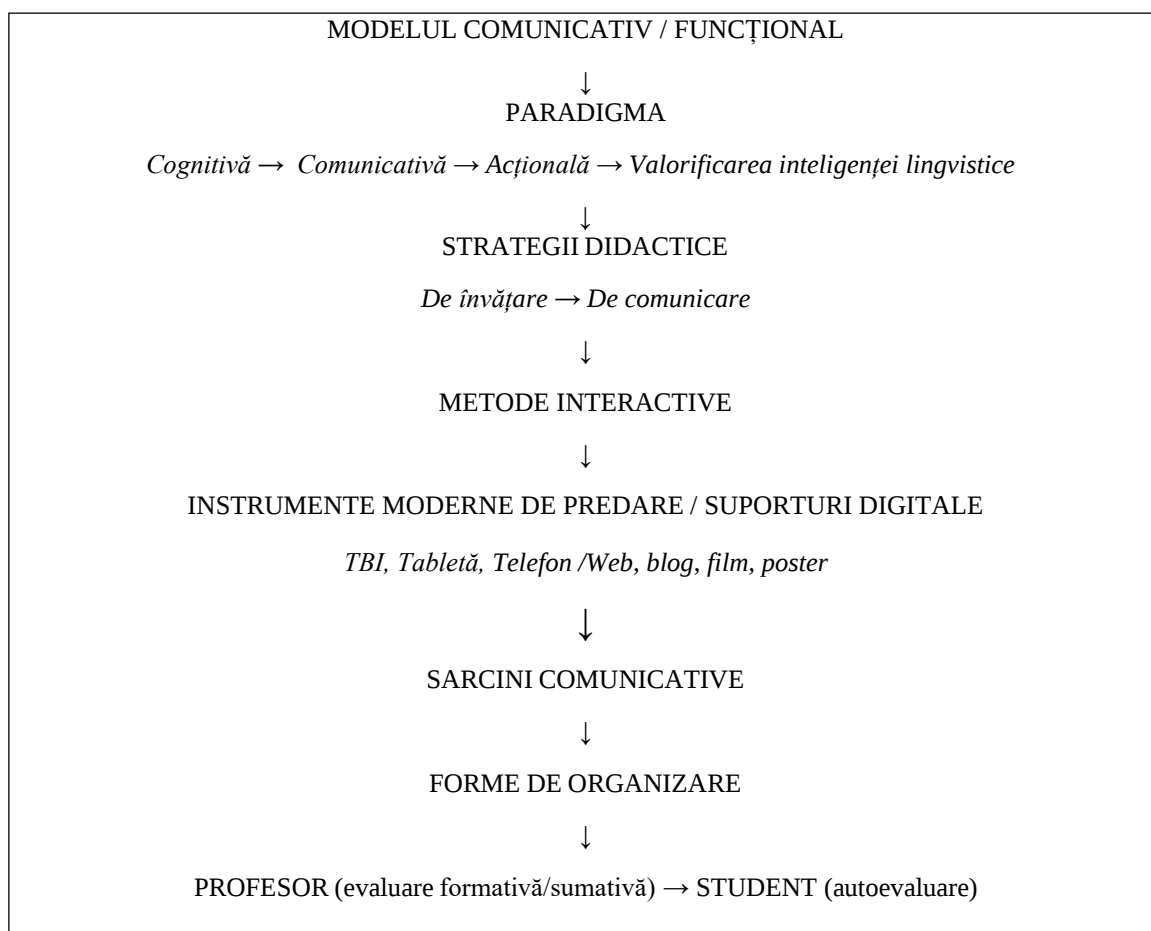

Figura 1.6. Modelul de dezvoltare eficientă a comunicării

Acest model este conceput pentru a integra atât aspectele teoretice ale limbii, cât și aplicarea sa practică în diverse contexte de comunicare, facilitând astfel învățarea activă și funcțională a limbii străine. Prin acest demers, se urmărește nu doar dobândirea cunoștințelor

lingvistice, dar și înțelegerea și utilizarea limbii într-un mod natural și eficient în interacțiunile cotidiene. Modelul comunicativ are la bază mai multe paradigme, dintre care:

- *Paradigma cognitivă* este dezvoltată în spiritul „lingvisticii funcționale” [10]. Urmărește centrarea studiului limbajului pe actele de vorbire. Pune accent pe didactica limbilor străine, construită interdisciplinar (lingvistică, psiholingvistică, psihologie, pedagogie).

- *Paradigma comunicativă* are ca scop principal dobândirea competenței comunicative în situații de interacțiune simulate. Proiectează demersuri didactice personalizate, individualizate, bazate pe resursele motivaționale ale învățării. Metodologic, implică distincția dintre: a) achiziția unei limbi străine – aplicarea unor operații mentale subconștiente, fără moment de reflecție, după exemplul copilului care învață limba maternă. Ca achiziție completă presupune stăpânirea automatismelor de limbaj; b) învățarea unei limbi străine – care are ca fundament cunoașterea explicită și conștientă a regulilor limbii vizate [15].

- *Paradigma acțională* presupune „inițierea unei acțiuni comune de împărtășire a cunoștințelor și a savoir-faire-ului individual”. Modelul propus valorifică resursele cognitive, afective, volitive și motivaționale ale studenților „în interacțiune cu o finalitate colectivă” în cadrul unor activități de tip dezbateri. În aceste activități, studenții sunt organizați în echipe care elaborează un plan propriu, susținut de argumente și măsuri ameliorative adecvate. Aceste activități nu doar că stimulează gândirea critică și colaborarea, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților de comunicare prin practică directă. Astfel, procesul de învățare evoluează „ca o prelungire naturală a abordării comunicaționale”, oferind studenților oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice într-un context dinamic și interactiv, îmbunătățind atât competențele lingvistice, cât și abilitățile de lucru în echipă și de argumentare. Modelul propus evoluează „ca o prelungire naturală a abordării comunicaționale” în cadrul Cadrului European Comun de Referință pentru Limbile Străine (CECRL), având ca scop integrarea competențelor lingvistice și comunicative într-un cadru coerent și eficient de învățare

- *Paradigma valorificării inteligențelor multiple* promovează un tip de „învățare centrată pe student”, inspirată din teoria lui Gardner H. [69]. Are ca scop dezvoltarea comunicării în limbi străine, care depinde de inteligența verbală/lingvistică și de resursele (cognitive și noncognitive) ale altor tipuri de inteligență, care pot juca un rol important la nivelul învățării. În plan metodologic, implică prioritar „învățarea prin proiect” și „evaluarea pe bază de portofoliu”.

În didactica limbilor străine, noțiunea de **strategie de învățare** reflectă sarcinile și metodele pe care le utilizează studentul pentru a dobândi competențe în limba-țintă. Aceste strategii sunt esențiale pentru facilitarea învățării și sunt adaptate la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui

student. *Exemplu:* strategii de simplificare, deducerea sensului elementelor necunoscute, repetiție mentală ș.a.

Strategiile de comunicare sunt mijloacele utilizate de student pentru a comunica într-o limbă-țintă, care nu este limba sa. *Exemple:* parafrizare, reformulare, structurare, creare, construire, concluzionare, elaborare ș.a.

Profesorul, prin strategiile sale didactice, metodele active și sarcinile bine gândite, devine un element cheie în declanșarea și motivarea artei comunicării. Acesta creează un mediu stimulativ și interactiv, în care studenții sunt încurajați să aplice activ limbajul în diverse contexte de comunicare. În mod similar, examinarea atentă a cursului care urmează să fie predat, în special a dificultăților de dobândire a structurilor lingvistice specifice limbii-țintă, reprezintă o acțiune necesară. Aceasta permite profesorului să propună strategii didactice adecvate, adaptate nevoilor studenților și dificultăților întâmpinate, contribuind astfel la un proces instructiv eficient și la o învățare de succes a limbii străine.

Forme de organizare: individual, frontal, binom, grup, echipă a activităților didactice pot varia în funcție de obiectivele învățării și de natura sarcinilor propuse.

În evaluarea comunicării orale profesorul ține cont de:

- ✓ cele două forme de limbă (ascultare și vorbire). Ascultarea permite înțelegerea mesajului, iar vorbirea este mijlocul prin care se transmite acest mesaj.
- ✓ cele patru componente ale limbajului (fonologie, conținut, formă și funcție);
- ✓ cele trei situații de comunicare orală pentru a observa realizările și nevoile studenților: interacțiunea orală, exprimarea și prezentarea orală.

Profesorul folosește o varietate de mijloace didactice (observații, autoevaluare, coevaluare) și instrumente de evaluare (fișe informative, grile, chestionare etc.). În scopul evaluării sumative se evaluează doar acele componente care au fost prelucrate, explorate sau lucrate cu studenții. Această abordare asigură o evaluare corectă și relevantă, reflectând progresele efective realizate de studenți în domeniul predat.

Noile modele de comunicare în limba franceză iau în considerare continuitatea comunicării între profesor și student, având ca scop îmbunătățirea contextului interacțiunii didactice. Astfel, formele de exprimare ale comunicării reprezintă modalități diferite de realizare a activității educaționale, la nivelul sistemului instructiv-educativ, și sunt esențiale pentru facilitarea învățării și dezvoltării competențelor. Aceste forme pot include atât comunicarea verbală, cât și non-verbală, interacțiuni directe sau indirecte, și sunt adaptate în funcție de obiectivele educaționale, stilurile de învățare ale studenților și cerințele specifice ale procesului didactic. Prin urmare, comunicarea continuă și interactivă între profesor și student devine un factor cheie în succesul

activităților educaționale.

1.2. Demersuri științifice ale metodologiei euristice

Metodologia didactică reprezintă ansamblul principiilor, tehnicilor, strategiilor și procedurilor utilizate în procesul de învățământ pentru a facilita dobândirea de cunoștințe și dezvoltarea competențelor de către studenți. Scopul metodologiei didactice este de a îmbunătăți eficiența procesului educațional, adaptând metodele de predare la nevoile și caracteristicile studenților și la contextul educațional.

Astăzi, metodologiile didactice dominante sunt cele comunicative, care pun accent pe activitatea studentului și sunt capabile să îl implice activ, fie fizic, fie mental. Acestea stimulează motivația, capacitățile cognitive și creativitatea, având ca scop dezvoltarea unei veritabile capacități de comunicare, gândire creativă și practicare efectivă a limbii străine învățate [181, p. 1].

Termenul de metodologie, care, conform definiției lui Cristea S., „se exprimă prin teoria procesului de învățământ, ce include definirea, clasificarea și valorificarea metodelor, procedeele și mijloacelor, în vederea optimizării permanente a activității de predare-învățare-evaluare” [48, p. 247].

Renumitul didactician Cucoș C. pledează pentru „extinderea folosirii unor metode care solicită comportamentele relaționale ale activității didactice, respectiv aspectul comunicațional, pe axa profesori-studenți sau studenți-studenți; atenuarea tendinței magistrocentriste; întărirea dreptului de a învăța prin participare, alături de alții” [49, p. 289].

„Ca urmare a acestor cerințe, în ultima perioadă s-a dezvoltat o nouă orientare metodologică. Această orientare își propune să asocieze logica învățării prin acțiune cu logica învățării prin descoperire, promovând astfel o metodologie centrată pe învățarea prin descoperire, care, potrivit lui Cerghit I., include două perspective: metode euristice și metode de învățare prin cercetare” [36, p. 76]. Această tendință conduce la folosirea pe scară largă a metodelor euristice, care-i învață pe studenți să folosească informațiile, să le verifice în sprijinul obținerii altor informații.

La o examinare retrospectivă, *metoda euristică* este definită și interpretată într-un context larg, atât social, cât și didactic. Termenul de „euristică” provine din greaca veche, din verbul *heuriskein*, care înseamnă „a găsi”, „a descoperi” și a fost folosit încă din antichitate. În plan istoric, euristica valorifică „maieutica” lui Socrate, care promovează „arta de a naște spiritul”.

Cercetătorul Resweber J.-P. propune următoarea definiție a termenului de euristică:

„ – Ce servește pentru a descoperi „ipoteza euristică”. În pedagogie, „metoda euristică”

constă în a permite studentului să descopere ceea ce se dorește a fi învățat. În informatică, se referă la proceduri bazate pe evaluări succesive și ipoteze provizorii, fiind considerată o metodă de explorare.

– O ramură a științei care studiază descoperirea faptelor. Este o metodă de cercetare bazată pe analiza unei probleme date” [132, p. 1089].

Dicționarul francez *Grand Larousse en 10 volumes* [76, p. 1529], vine cu următoarea explicație: Metoda euristică, care constă în procesul de descoperire, se definește astfel:

„– O ramură a științei istorice, care se ocupă cu cercetarea documentelor.

– O disciplină care își propune să formuleze regulile cercetării științifice.”

Dicționarul Explicativ al limbii române ne propune următoarea explicație a cuvântului *euristic*: Metodă de studiu și de cercetare bazată pe descoperirea de fapte noi; arta de a duce o dispută cu scopul de a descoperi adevărul.

Conform definiției lui Lupu I. „imperativul însușirii științei ne orientează să trecem de la metode cu caracter cvasi empiric la metode științifice, la absolutizarea modului de organizare a învățării. Astfel, se dezvoltă puternic în prezent o nouă orientare metodologică, care asociază logica învățării prin acțiune logicii învățării prin descoperire, promovând o metodologie centrată pe învățarea prin descoperire, o metodologie de esență euristică, care reprezintă trecerea de la o „cunoaștere căpătată” la o „cunoaștere cucerită” prin efort personal, ceea ce reprezintă o nouă concepție didactică și necesită alte modalități de lucru. Metodologia euristică asigură activitatea intelectuală a studentului, stimulează capacitatea de rezolvare a problemelor, deoarece creativitatea și rezolvarea de probleme reprezintă culmi ale performanței cognitive” [95].

Raynal F. consideră că o euristică este constituită din reguli exploratorii, permițând de a elabora o cale de cercetare a soluției, dar fără garanție de a ajunge la un sfârșit dorit. Termenul euristică se opune termenului algoritm ce constituie un șir de reguli care scrupulos respectate elimină orice incertitudine și garantează reușita [130, p. 167].

Gaonac'h D. vorbește despre *strategii euristice*, pe care le clasifică astfel: „Strategiile algoritmice sunt proceduri fixe, care duc automat la un rezultat determinat, în timp ce strategiile euristice sunt tactici de căutare a soluțiilor relativ ușor de aplicat, dar ale căror rezultate sunt mai aleatorii. Acestea sunt utilizate atunci când problema este prea complexă pentru ca strategiile algoritmice să poată fi aplicate, ceea ce se întâmplă, de exemplu, în cazul învățării unei limbi străine” [68, p. 111].

În opinia cercetătorilor Ionescu M., Radu I., demersul euristic cunoaște în prezent o abordare tot mai largă atât în cercetare, cât și în procesul de predare-învățare-evaluare. În accepțiune modernă „euristica în procesul de învățământ nu se reduce la conversația euristică, ci

reprezintă o *idee directoare*, un *principiu director* în întreaga metodologie didactică” [85, p. 287].

În opinia cercetătorilor Novak J.D., Gowin B.D., reflectate de Cerghit I. „demersul euristic angajează procesele cognitive ale studenților în patru planuri corelate ale temei de învățat:

- ✓ Problema sau întrebarea centrală, căreia i se cere o soluție, un răspuns;
- ✓ Evenimentele, fenomenele sau obiectele care sunt exprimate în concepte sau teze ce urmează a fi învățate;
- ✓ Conceptele propriu-zise și relațiile existente între ele;
- ✓ Modul de producere/elaborare a conceptelor și tezelor în discuție” [36].

Ei plasează aceste planuri în următoarea figură :

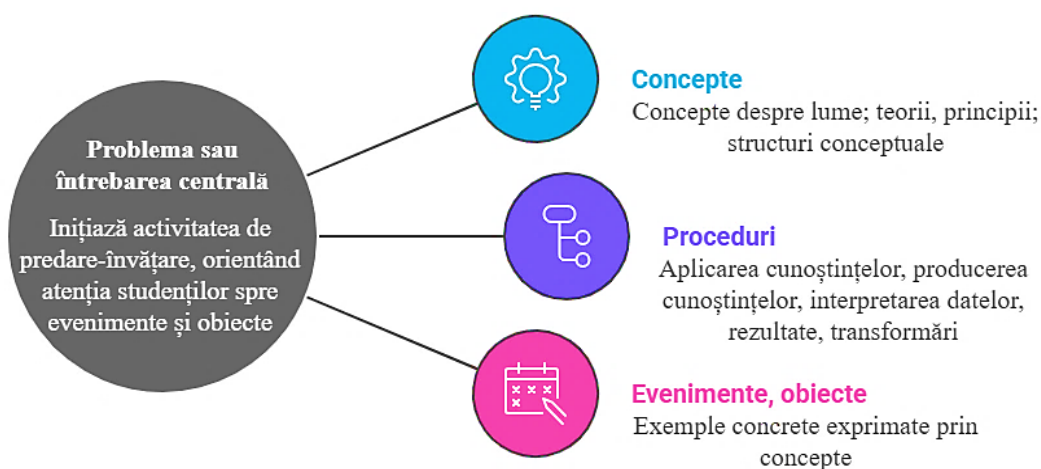

Figura 1.7. Planurile demersului euristic (Cerghit I.)

Metodologia de esență euristică marchează trecerea de la o „cunoaștere căpătată” la o „cunoaștere cucerită” prin efortul personal, de natură să ofere studentului sentimentul unei participări active la construcția propriei cunoașteri, în loc de a se găsi în situația de a primi cunoștințe „de-a gata” constituite” [36, p. 77].

După cum menționează Cerghit I. „metodologia euristică este o abordare nouă a cunoașterii, cu o altă explicație atribuită științei, privită de această dată ca ceva funcțional, ca un proces viu, activ, de elaborare neîncetată de cunoștințe; ca un proces continuu, niciodată încheiat, de descoperire de noi adevăruri – o veritabilă creație intelectuală. Și, în același timp, ca metodă de explorare, de investigație și, abia după aceea ca un produs finit, ca o sumă de cunoștințe ori ca un ansamblu de adevăruri definitive. Metodologia euristică „se înfățișează ca un arbore de posibilități ale cărui brațe de susținere a coroanei sunt: *reflecția euristică, conversația euristică, demonstrația teoretică, dezbaterea euristică, învățarea prin rezolvarea de probleme, modelarea euristică, jocurile de simulare etc.*” [36, p. 103].

Această orientare euristică vine ca o reacție la verbalismul și formalismul instaurate vreme

îndelungată în practica universitară.

Din aspectele cercetate, activitatea euristică are o abordare complexă și multiaspectuală.

Astfel, timp îndelungat, a dominat o concepție potrivit căreia instituția superioară ar avea menirea să transmită un set de cunoștințe precis determinate și de imediată eficacitate socială. În consecință, metodele erau adaptate în mod evident acestor sarcini de transmitere autoritară, de însușire pasivă, docilă a noțiunilor.

Dintre didacticienii din Republica Moldova, cel care a cercetat mai profund euristica este profesorul Patrașcu D., care asociază „euristica cu procese calitative de gândire care orientează individul către cunoștințe noi, studiind legitățile de construire a unor acțiuni noi într-o situație inedită. Astfel, când se confruntă cu o situație nouă, subiectul caută căile și metodele de soluționare a acesteia, care de multe ori îi sunt necunoscute” [112, p. 271].

Fiind legată de apariția ciberneticii ai anilor 50, astăzi, în literatura de specialitate prin noțiunea de *euristică* se subînțeleg următoarele aspecte:

- ✓ metode speciale de *soluționare a problemelor* (metode euristice) se contrapun metodelor formale de soluționare, care se bazează pe modele matematice exacte;
- ✓ organizarea procesului de *gândire creativă productivă* (activitate euristică);
- ✓ metodă specială de instruire sau soluționare colectivă a problemelor [ibidem, p. 273];
- ✓ descoperire/cercetare independentă;
- ✓ descoperire/cercetare ghidată;
- ✓ harta euristică.

Prin euristică se înțelege un ansamblu de mecanisme proprii omului, prin intermediul cărora se generează procedee destinate soluționării sarcinilor creative. Obiectul său principal este activitatea creativă a individului. Euristica, ca știință, se dezvoltă la intersecția psihologiei, pedagogiei, teoriei intelectului, lingvisticii, teoriei informației și matematicii.

Încă clasicul pedagogiei rusești Kapterev P.F. distingea 3 forme de predare a cunoștințelor tinerei generații: dogmatică, analitică, euristică [Apud, 203, p. 321].

Un studiu amplu asupra metodei euristice îl găsim în literatura de specialitate rusă la savanții pedagogi Hutorskoi A.B. [203, 204], Andreev V.I. [194], Kuliutkin I.K. [199], Matiunin B.G. [202], vezi Tabelul 1.1.

Tabelul 1.1. Abordarea metodologiei euristice în literatura de specialitate rusă

Autorul	Perioada/ Sursa	Conceptul abordării
Kuliutkin Iu.K.	1970/ [199]	Caracteristica metodei euristice constă în funcția sa de orientare către soluția corectă și în reducerea variantelor multiple de soluționare a sarcinii.

Matiunin B.G.	1994/ [202]	Sarcinile cu caracter euristic nu au un singur răspuns exact; ele presupun mai multe variante de soluționare, ceea ce extinde câmpul de cunoaștere al studentului și stimulează dorința de a crea.
Hutorskoi A.B	2001/ [203, 204]	Variantă a metodei orale bazată pe un nou tip de învățare.
Andreev V.I.	2000/ [194]	Sistem de reguli ale activității profesorului (metodă de predare) și activității studentului (metodă de învățare) elaborată în conformitate cu principiile pedagogice de dirijare și autodirijare în scopul soluționării activităților creative.

În literatura de specialitate franceză, printre didacticienii care s-au ocupat de studiul metodei euristice sunt: Vincent Cl.-P., Bacon F., Simard C., Manchec C., Langlade G., Tréville M.-C., Bouchard R.

Tabelul 1.2. Abordarea metodologiei euristice în literatura de specialitate franceză

Autorul	Perioada/ Sursa	Conceptul abordării
Simard C.	2010/ [164]	Metodă privilegiată inductivă care face apel la activitatea cognitivă a studentului, la capacitatea lui de a observa, a compara, clasifica, a generaliza sub ghidajul profesorului
Vincent Cl.-P.	2012/ [189]	Distinge: 1. <i>euristica practică</i> , ceea ce ar însemna arta și metodologia descoperirii ce se bazează pe cele patru câmpuri principale: <i>crearea, intuiția, creativitatea și strategii de inovație în achiziționarea cunoștințelor</i> ce pot fi inductive sau deductive. 2. <i>euristica epistemologică</i> care se focalizează pe renovarea modului de achiziție a cunoștințelor și evoluția gândirii.
Manchec C.	2001 [96]	Învățarea prin descoperire, prefigurează un ansamblu de procese foarte complexe, bazate pe proceduri: a) euristice; b) de cercetare care-i determină pe studenți să descopere prin ei înșiși noi adevăruri, să rezolve ei înșiși probleme, să efectueze transferuri de cunoștințe, să continue studiul, să manifeste independență în gândire, să reflecteze.
Aebli H.	1973 [2]	Metodele euristice pun în valoare acea tendință a gândirii de a construi o nouă reacție, de a forma noi operații. Pentru a ajunge aici, studentul urmează să fie pus în fața unor teme cu grijă selectate, care se „lasă cercetate”, care sunt generatoare de întrebări, care conduc la o situație de explorare din care să rezulte o problemă de căutare și de cercetare și care să se poată rezolva cu ajutorul cunoștințelor și capacităților existente în prealabil în mintea studenților, contându-se pe un efort independent de gândire

Metodologia euristică rusă este bazată pe un concept clar care pune în evidență câteva elemente importante: un nou tip de învățare ce presupune atât activitatea studentului, cât și a profesorului, variantă de dirijare și autodirijare orientată spre soluționarea problemei ce mărește câmpul de cunoaștere.

Metodologia euristică a limbilor romanice scoate în evidență următoarele elemente importante: activitatea cognitivă, creativă a studentului, reflectare, transfer de cunoștințe, investigare.

Comparând aceste două tabele, în practica universitară ar fi acceptabilă metodologia

didacticienilor francezi. Considerăm că conceptul metodologiei euristice vizează achiziționarea cunoștințelor noi trecute prin prisma gândirii logice și creative ce ar permite inducția și deducția sarcinilor cognitive/metacognitive.

Prin urmare didacticienii francezi operează preponderent cu termenul de – *învățare prin descoperire* și de aceea termenului de *euristică* atribuindu-i-se alt sens, cel de *carte mintală euristică* - concept utilizat pe larg în didactica franceză menit pentru a facilita învățarea/cercetarea, despre care vom vorbi ulterior.

Patrașcu D., didactician universitar, în lucrarea sa *Tehnologii educaționale*, sprijină acest concept și echivalează învățarea euristică cu învățarea prin descoperire, care după el, este un tip de învățare eficient unde studentul află, înțelege, generalizează și aplică în mod independent, personal informațiile [112].

Manhec C., în contextul învățării prin descoperire accentuează independența în gândire și capacitatea de reflecție în contexte noi.

Cercetătorul Aebli H. pune în valoare acea tendința gândirii de a construi o nouă reacție, de a forma noi operații.

Totodată, după cum afirmă Ionescu M., Radu I., „aceste metode presupun momente de incertitudine, căutări, chiar tatonări, selecție a posibilităților, alegerea căilor cu șanse de a se dovedi optime. Studentul se angajează într-o sarcină de cunoaștere, de rezolvare a unei probleme pentru care are o experiență insuficientă, o informație incompletă, procesul de învățare avansează pe parcursul unei cercetări personale” [85, p. 162]. El devine motivat să continue cercetarea pentru a ajunge prin efort propriu la rezolvarea problemei, deoarece în creier apare un conflict cognitiv care provoacă un flux de idei ce conferă limbii străine un debit și o fluiditate.

În cercetarea noastră, bazându-ne pe proveniența termenului „euristică”, care semnifică procesul de căutare, aflare, descoperire, vom considera că învățarea prin descoperire se află în același context cu metoda euristică.

În acest sens, putem menționa că metodologia euristică exprimă ideea că procesul de învățare al unei asociații, unui concept, unei reguli sau unor idei trebuie să implice descoperirea acestora prin eforturile proprii ale celui care învață. Astfel, metodelor de învățare prin descoperire le este specifică activitatea independentă de căutare, cercetare, reconstrucție și reinventare a adevărilor, iar dirijarea din afară este redusă la minimum.

Atunci când învățarea este dirijată la minim, se spune că instruirea pune accent pe descoperire, fiind opusă învățării dirijate în detaliu. Strategiile de învățare prin descoperire includ întrebări ajutătoare, menite să impulsioneze activitatea didactică. Învățarea prin descoperire dezvoltă capacități cognitive și metacognitive necesare cercetării și contribuie la generarea de noi

concepțe într-un mod novator.

Studiul învățării prin descoperire a fost inițiat de Gagne R.M. și completat de Bruner J.S. Conform acestei teorii, tehnologia educațională a învățării prin descoperire include o schemă ierarhizată, descrisă de didacticianul din Republica Moldova, Patrașcu D., în lucrarea sa, care aduce o abordare mai complexă a metodei și a abordării euristice în țara noastră.

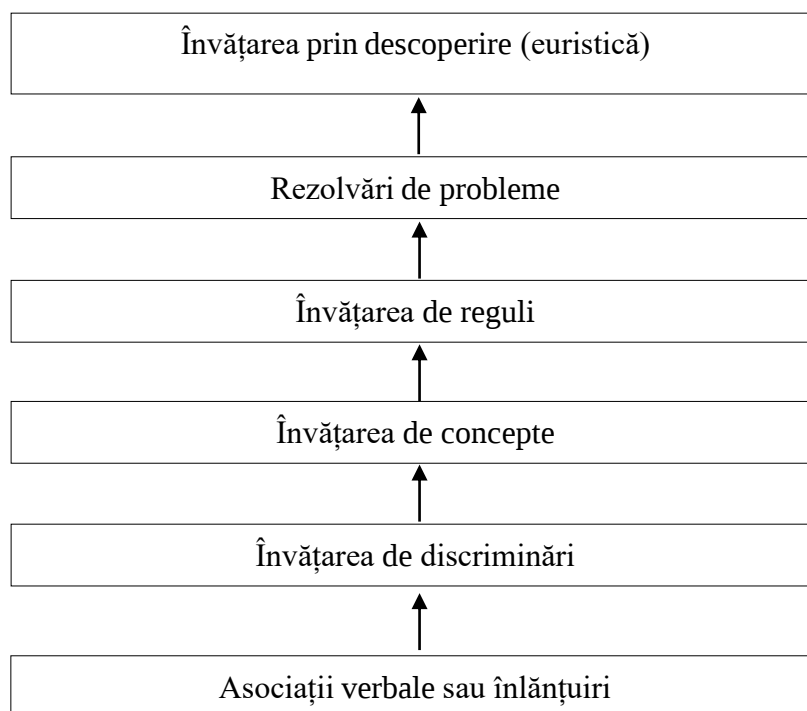

Figura 1.8. Schemă ierarhizată a tehnologiei educaționale privind învățarea prin descoperire (Patrașcu D.)

În urma analizei acestor tipuri de învățare putem observa că această clasificare implică un transfer vertical pozitiv, în sensul că acest act de gândire superior este mai ușor actualizat și asimilat dacă cel inferior a fost bine asimilat anterior.

Astfel, metoda euristică este un mod eficient de învățare, care presupune dezvoltarea unei personalități independente în activitatea intelectuală și creativă. Studentul, în momentul achiziționării noilor informații, trebuie să înțeleagă conceptele, să le prelucereze, să le analizeze, să le sintetizeze, să le generalizeze și să le aplice în mod independent, având ca scop rezolvarea unei sarcini sau probleme. Așadar, studentul devine nu numai subiect al educației, ci și generator a noilor idei.

Tocmai din acest motiv, aplicarea metodei euristice în cadrul lecției de limba franceză conferă limbii funcționalitate.

În acest sens, euristica se sprijină pe exercițiul riguros al reflecției personale și, eventual, pe exercițiul mental. În general, este călăuzită de sarcini teoretice, abstracte, realizabilă cu metode

inductive, deductive și transductive [36, p. 80].

Cerghit I. nu este singurul autor care împărțea descoperirea în trei categorii. De exemplu, printre ideile susținute de Guțu Vl. în ceea ce privește învățarea prin descoperire, găsim aceeași tipologie de clasificare a acesteia [78, p. 104].

În cazul *metodelor inductive*, subiectul progresează de la reconstrucția unor cunoștințe sau structuri cognitive specifice sau particulare, existente deja în memorie, la descoperirea unor structuri cognitive cu un grad mai înalt de abstractizare, de tipul unor concepte, idei, principii, etc. Toate acestea sunt regăsite în conversația euristică, în metoda problematizării, în metoda expozitivă etc.

În cazul *metodelor deductive*, demersul este invers celui inductiv, în sensul că subiectul implicat în deducție pornește de la cunoștințe cu caracter general, ajungând la cunoștințe cu caracter particular. După Ausubel, „...drumul normal al cunoașterii concentrate și recapitulative din activitatea școlară, este al deducției, de la vârf spre baza piramidei conceptuale a fiecărei discipline”. Sunt folosite la formarea gândirii ipotetico-deductive.

Metodele transductive, divergente, implică relații ilogice, treceri de la particular la general, ca în „gândirea artistică” sau „imaginativă”, responsabilă de elaborarea unor idei originale, de genul explicației prin metafore, prin asocierea unor elemente considerate în mod obișnuit disparate.

Prin reflecție, metodele euristice conferă, deci, o valoare operațională cunoștințelor de limbă însușite [36, p. 81].

Pe lângă obiectivele cognitive și afective, în procesul de predare a unei limbi străine, se urmărește și dezvoltarea competențelor de comunicare prin stimularea creativității prin prisma metodelor euristice. Acesta ar fi imperativul principal, actualmente, în didactica limbilor străine.

Dintre *elementele* care asigură rolul constructiv al educației în stimularea și dezvoltarea creativității și, implicit, promovarea pedagogiei creativității, le amintim pe următoarele:

- Plasarea accentului în activitățile instructiv-educative pe promovarea relațiilor didactice de colaborare, pe crearea unui climat psiho-social favorabil acesteia și pe stimularea eforturilor studenților, a dorinței lor de a contribui cu idei noi, de a fi originali, inventivi și creativi.
- *Promovarea unui învățământ euristic* care să pună bazele gândirii independente și creatoare a studenților, stimulând spontaneitatea și inițiativa acestora, precum și întregul lor potențial intelectual, afectiv și motivațional.

Profesorul Ionescu M. precizează faptul că „ceea ce se dobândește prin efort propriu și prin învățare creatoare are șanse mari de a se întipări și de a deveni operațional, prin transfer, în alte situații de învățare” [86, p. 132].

În acest sens Ionescu M. prezintă câteva *sugestii practice* pentru conceperea situațiilor de instruire care să contribuie la stimularea creativității studenților în cadrul activităților școlare și extrașcolare.

Cultivarea la studenți a unor capacități se realizează prin:

- ✓ Valorificarea și dezvoltarea spiritului de observație al studenților, care poate fi considerat premisă a apariției și manifestării conduitelor lor creatoare.

- ✓ Cultivarea flexibilității gândirii, respectiv a abilităților intelectuale care să le permită studenților să stabilească dacă o ipoteză este sau nu validă, să renunțe la cele sterile și neproductive și să identifice altele, productive, fertile.

- ✓ Cultivarea la studenți a curajului și a perseverenței.

- ✓ Dezvoltarea fluidității ideilor și asociațiilor realizate de studenți.

Sugestii care țin de modul de învățare al noului conținut ideatic:

- ✓ Interpretarea, redefinirea și reformularea de către studenți a unor concepte, fenomene, procese etc. cu ajutorul cuvintelor proprii, respectând corectitudinea științifică.

- ✓ Realizarea de către studenți a unor analogii și conexiuni intra- și interdisciplinare.

- ✓ Consultarea de surse bibliografice și elaborarea de referate.

- ✓ Realizarea de montaje experimentale sau completarea unora cu anumite elemente.

- ✓ Găsirea de soluții originale la probleme de ordin teoretic sau practic-aplicativ.

- ✓ Realizarea de către studenți a unor procese de cercetare sau chiar de invenție [Ibidem, p. 133].

În acest sens, Ionescu M., este de părere că „Instituția nu trebuie să se limiteze doar la transmiterea informațiilor și la prevenirea eșecului, ci trebuie să-și asume rolul de a-i ajuta pe studenți să-și descopere propriile potențialități” [86, p. 196].

Prin urmare, în practica didactică universitară trebuie să fie instituit un dialog autentic între profesor și student. În acest sens, predarea va lua forma unei comunicări bilaterale în cadrul căreia profesorul acționează asupra studenților prin solicitări verbale, iar aceștia reacționează, oferind răspunsuri.

Așadar, suntem de aceeași părere cu didacticienii francezi și români care au introdus acest concept, conform căruia strategiile didactice euristice reprezintă tipuri de activități mentale complexe de explorare pentru descoperirea informației, stimularea operațiilor de gândire și a raționamentelor studenților, care conduc la o învățare activă, conștientă și creativă.

Aceasta ar fi doar o opinie, însă în mare parte didacticienii sunt ferm convinși că există o serie de avantaje ale utilizării metodei euristice în predarea-învățarea limbii străine, pe care le întâlnim și în *Ghidul metodologic: o competență-cheie: a învăța să înveți*. Acestea ar fi:

- ✓ studentul este actantul principal, este cel care caută și descoperă, fiind doar ghidat,

supravegheat de profesor;

- ✓ se stimulează spiritul de explorare și se formează un stil activ de lucru;
- ✓ se cultivă autonomia și afișarea propriilor opinii;
- ✓ se formează experiențe și competențe de a rezolva situații de problemă, studii de caz, proiecte;

caz, proiecte;

- ✓ se dezvoltă aptitudinile de exprimare;
- ✓ se asigură însușirea și aplicarea unor cunoștințe și capacități de către majoritatea

studentilor (chiar și cei timizi);

✓ se creează premise pentru un stil de muncă activ, însoțit de feed-back și autocontrol, asigurând corectarea greșelilor la moment, în procesul de lucru, precum și de construire a actului de cunoaștere; se realizează un feed-back rapid, în mod plăcut și energizant, mai puțin stresant;

- ✓ se diminuează distanța profesor-student, se pune accent pe sfera relațiilor;
- ✓ studenții se stimulează reciproc, împărtășind idei, discutând și argumentând;
- ✓ se îmbină/echilibrează cooperarea cu competiția, dezvoltându-se spiritul de echipă,

toleranța și ajutorul reciproc;

✓ se facilitează apropierea studentului de viața reală și eventualele probleme cu care se poate confrunta [161, p. 22].

Callo T. [31] consideră că caracterul euristic este o calitate a comunicării. Iar în euristicitate se includ toate celelalte calități ale comunicării orale, calificând-o ca principiu educațional ce include câteva elemente esențiale:

- Euristicitatea sarcinilor verbale, care se referă la caracterul dependent al orientării funcțiilor exprimate în situația de comunicare, adică la posibilitatea condiționată situativ a diverselor combinații, care trebuie să constituie baza acțiunilor practice.

- Euristicitatea obiectului comunicării. În comunicare, vorbirea trece permanent de la un obiect la altul, fiind astfel monoobiectuală și poliobiectuală.

- Euristicitatea conținutului comunicării, care presupune că același obiect al comunicării poate fi dezvoltat prin conținuturi diferite.

- Euristicitatea formei de exprimare și a partenerului în vorbire. Noul, interesantul, neobișnuitul și impresionabilul sunt repere incontestabile ale reușitei comunicării verbale, contribuind la realizarea unei comunicări naturale, cu un impact superior asupra partenerului [31, p. 66].

Astfel, metodologia euristică în general, și cea de cercetare/descoperire în particular, stimulează activitatea intelectuală a studentului, obligându-l să reflecteze în procesul de predare-învățare-evaluare și dezvoltându-i capacitățile de asociere, analiză, sinteză, aplicare și creativitate.

Noua metodologie didactică, adaptată obiectivelor învățământului actual, necesită o re poziționare a metodelor și mijloacelor de învățământ, astfel încât să optimizeze activizarea studenților pe plan intelectual și narativ, să cultive atitudinea euristică și investigatoare și să formeze spiritul de inițiativă. Este esențială utilizarea metodelor mobilizatoare, care să sporească potențialul intelectual al studenților prin implicarea lor activă în procesul învățării, cu scopul de a asigura o formare profesională eficientă și formativă.

În acest sens, un rol important revine metodei euristice de descoperire/cercetare, care presupune ca studenții să fie implicați activ în procesul învățării, aducându-și propriile opinii. Profesorului îi revine sarcina de a sprijini acest proces prin întrebări de tip „descoperire”, care să permită reactualizarea cunoștințelor anterioare și să-l ghideze în explorarea acestora prin propria gândire,

1.3. Specificul formării studenților pentru comunicare în limba franceză

Cunoașterea unei limbi străine a devenit astăzi un imperativ al societății moderne. În acest context, CECRL este documentul care promovează și încurajează studierea limbilor, având la bază motivația că doar printr-o mai bună cunoaștere a limbilor moderne se va reuși să se faciliteze comunicarea și schimburile între cetățenii Europei, a căror limbă maternă este diferită, contribuind astfel la extinderea mobilității, înțelegerii reciproce și cooperării [29, p. 10]. CECRL presupune transparență și uniformitate în studierea limbilor, de aceea au fost create anumite niveluri comune de studiere și cunoaștere a limbii străine care sunt rezumate în tabelul anexei 1 [30, p. 27-28]. Această descriere a nivelurilor de cunoaștere a limbii, pune accentul pe dezvoltarea comunicării orale în limba străină, pornind de la utilizatorul elementar, desigur, sub forma unor exprimări simple, dar progresive pe măsura înaintării în cunoașterea limbii. Nivelurile cadrului european scot în evidență orientarea pragmatică a comunicării, axată pe acțiune, care se bazează pe resurse cognitive, afective, volitive, comportamentale și pe totalitatea competențelor pe care le are, deja, formate studentul, care învață o limbă străină.

Schimbările produse în plan european și național au dictat revizitarea sistemică a unor documente normative importante, privind valorificarea continuității învățării solicitate de Cadrul de referință al Curriculumului Național (2017), cât și cu racordarea competențelor la nivelurile de performanță lingvistică conform noilor completări la Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (2018), care au avut ca obiectiv promovarea abordării fașionale ale limbii și valorificarea conceptelor-cheie ale medierii: construirea sensului în interacțiune și trecerea de la nivelul individual la nivelul social în învățarea limbilor străine [30]. Aceste documente au impus o serie de recomandări, privind elaborarea Curriculumului Național din 2019, la disciplina LS și

achiziționarea eficientă a competențelor-cheie în cadrul învățământului obligatoriu.

La baza curriculumului actualizat au stat următoarele concepte-cheie:

- ✓ Act comunicativ: act prin care poate fi realizat procesul de comunicare.
- ✓ Competența lingvistică: aplicarea elementelor lingvistice în producerea mesajelor dezvoltate, clare și corecte, manifestând flexibilitate și coerență/comportament lingvistic autonom în valorizarea limbii ca sistem.
- ✓ Competența sociolingvistică: racordarea resurselor lingvistice la diverse situații de comunicare, demonstrând sociabilitate și creativitate.
- ✓ Competența pragmatică: integrarea structurilor lingvistice în contexte de ordin cotidian, demonstrând coerență, precizie și fluentă în comunicarea orală/scrisă/on-line.
- ✓ Competența (pluri/inter) culturală: integrarea elementelor specifice culturii țării-țintă, în contextele de comunicare interculturală, exprimând empatie și acceptare pozitivă a diversității culturale.
- ✓ Finalități: rezultate măsurabile prin pre-achiziții/unități de competență obținute în cadrul procesului de învățare, prin care se certifică în ce măsură și la ce nivel competențele au fost formate/dezvoltate.
- ✓ Limbă: un sistem complex de semne, simboluri și reguli gramaticale, instrument de bază a comunicării interumane.
- ✓ Vorbire: actualizarea limbii de către individ în cadrul comunicării interumane.
- ✓ Limbaj: sistem de comunicare interumană prin intermediul mijloacelor verbale și nonverbale.
- ✓ Mediere: activitate care permite prin traducere sau interpretare, rezumat sau sinteză o (re)formulare accesibilă a unui text primar.
- ✓ Sarcină: acțiunea unui sau mai multor subiecți care mobilizează în mod strategic abilitățile de care dispun pentru a atinge un anumit rezultat. Competențele studenților se racordează la taxonomia de abilități și nivelurile de performanță lingvistică, conform Volumului complementar al CECRL (2018) [30].

Menționăm că revizuirea Curriculumului pentru limba străină din anul 2019, pentru gimnaziu și liceu, a fost necesară pentru a se alinia noilor politici educaționale și curriculare, atât la nivel național, cât și internațional. Această revizuire a avut ca scop promovarea unor noi politici educaționale și curriculare, referitoare la dezvoltarea sistemului de învățământ în ansamblu și la îmbunătățirea formării competențelor în limba străină, în mod special. Este evident faptul, că curriculumul revizuit reflectă, deplasarea accentului de pe procesul de predare pe procesul de învățare și reiterează importanța învățământului formativ – dezvoltativ în fața celui informativ-

reproductiv. Conținuturile educaționale au fost descongestionate și transformate în realități funcționabile, care promovează autonomia, creativitatea, ingeniozitatea și interesele studenților și sunt corelate cu particularitățile de dezvoltare intelectuală, psihologică și de vârstă ale studenților. Curriculumul la disciplina LS este legat atât de curriculumul ca proces (cercetare, proiectare, predare, învățare), cât și de curriculumul ca produs (cadru de referință, programe, ghiduri, caiete, teste etc.).

În dezvoltarea comunicării orale trebuie să ținem cont de realizarea scopului care vizează:

- ✓ mijloace de predare;
- ✓ unitatea dintre informativ și comunicativ;
- ✓ integrarea limbii în activitatea comunicativă;
- ✓ multitudinea funcțiilor realizate. [112]

Printre pedagogii ruși care vorbesc despre orientarea comunicativă în studierea limbilor străine putem menționa Alhazișvili A.A., Beleaev B. V., Arutiunov A., Eluhina N., Passov E.I. [Apud 112, p. 302] care sunt de părere că pentru a învăța studentul să comunice e necesar a-i crea condiții de comunicare/conversație identice cu cele din viața reală și să-și ridice nivelul vorbirii spontane doar în contact cu partenerul de comunicare. După ei, posedarea activității comunicative este o pricepere de a realiza acțiuni verbale de codificare și decodificare a informației. Passov E. explică acest proces prin existența între participanții la comunicare a anumitor relații, necesități de a intra în contact legate de viața cotidiană sau axate pe ceva concret.

Cât despre relațiile dintre comunicanți, acestea constituie obiectul comunicării spre care este îndreptată gândirea, definind caracterul activității lor și al comunicării, și devenind astfel un motiv de comunicare. Scopul comunicării este legat de rezolvarea sarcinii care duce întotdeauna la un rezultat. [205, p. 11]. Astfel, după Passov E.I. [205] în procesul de studiere a limbii străine în context comunicativ vor fi urmărite câteva principii de bază care ar fi următoarele:

✓ *Orientarea verbală* – Limba străină se învață prin comunicare și practică, deoarece învățarea se face prin acțiune: să înveți să vorbești, poți doar vorbind, să asculți, ascultând, să citești, citind. Accentul trebuie pus pe exerciții care simulează comunicarea reală.

✓ *Funcționalitatea* – Activitatea verbală se structurează pe trei domenii: lexical, gramatical și fonetic. Funcționalitatea presupune însușirea atât a cuvintelor, cât și a formelor gramaticale în cadrul activității didactice. Astfel, studentul rezolvă o problemă verbală, concretizează gânduri, se îndoiește, pune întrebări și stimulează interlocutorul la activitate, însușindu-și astfel cuvintele și formele gramaticale.

✓ *Principiul situativ* – Acesta presupune organizarea procesului instructiv pe roluri. Temele trebuie să fie selectate în baza unor situații reale care interesează studentul. Situațiile de

tip „În casă”, „La gară” nu sunt suficiente și nu îndeplinesc funcțiile de motivație și dezvoltare a competenței verbale. Pentru a învăța o limbă, este necesar ca studentul să studieze nu doar limba, ci și lumea înconjurătoare, cu ajutorul limbii respective. Dorința de a vorbi apare doar în situații reale sau create care au relevanță pentru student.

- ✓ *Inovația* – Se observă în diferitele etape ale lecției și integrează noutatea situațiilor verbale, a materialului folosit, organizarea lecției, precum și utilizarea diferitelor tehnici și procedee de lucru.

- ✓ *Orientarea comunicării spre personalitate* – Limbajul este permanent orientat spre o comunitate și o individualitate. Fiecare persoană se deosebește de alta prin capacitatea de a poseda și realiza o activitate verbală, de a învăța, precum și prin particularitățile sale ca personalitate: experiență, contextul activității, depozitul de sentimente și emoții, interesele personale, statutul și poziția în societate, în colectiv sau în clasă. Instruirea comunicativă presupune evidențierea acestor caracteristici ale personalității, creând condițiile pentru o comunicare eficientă: apare motivarea comunicativă, orientarea scopului comunicării, etc.

- ✓ *Interacțiunea colectivă* – Este un mijloc de organizare a procesului educativ, în care studenții comunică activ unul cu altul, asigurând succesul fiecăruia.

- ✓ *Modelarea* – Cunoașterea limbilor și culturilor este vastă și imposibil de înțeles complet. De aceea, este necesar să se selecteze conținutul optim pentru a prezenta cultura și sistemul limbii într-un mod concentrat, ca un model care reflectă problemele și nu doar temele.

În acest context, Manchec Cl. consideră că la lecția de limbă franceză comunicarea constituie un carefur didactic și pedagogic de un mare interes, iar limbajul oral este asociat cu dezvoltarea competenței și construirea cunoștințelor [96, p. 15]. Prin urmare, lucrul asupra acestei noțiuni permite:

- ✓ înțelegerea mai bună a diverselor aspecte ale situațiilor de comunicare;
- ✓ raționalizarea și îmbogățirea abordărilor textelor literare sau nonliterare;
- ✓ ameliorarea practicilor orale și scrise ale studenților;
- ✓ abordarea unei teme importante în reflecția asupra lumii contemporane.

Medierea raporturilor între studenți în clasă facilitează o comunicare armonioasă între cei care învață. În plus, stăpânirea limbii orale dă naștere unor activități mai structurate din punct de vedere creativ, cum ar fi:

- ✓ exerciții ce conduc la formularea ideilor, relatări de evenimente, descrierea unor situații, istorii și povești;
- ✓ construirea enunțurilor;
- ✓ utilizarea formelor verbale și a combinațiilor de cuvinte uzuale, expresii frazeologice

etc.

În acest context, comunicarea orală, după didacticianul francez Langlade G. [90, p. 77], trebuie să fie în centrul unui învățământ axat pe 3 obiective esențiale lecției de limbă franceză:

- ✓ învățarea limbii;
- ✓ achiziționarea unei culturi;
- ✓ inițierea în metode de gândire și de lucru.

Aceste 3 obiective, precum și diversele activități propuse de profesor în procesul de achiziționare a limbii, permit lucrul asupra diverselor aspecte ale comunicării orale, așa cum le menționează Bouchard R. În acest sens, el identifică mai multe aspecte esențiale care trebuie dezvoltate în cadrul comunicării orale, printre care se numără [apud 165, p. 291]:

- ✓ Dimensiunea interacționistă, foarte importantă comunicării orale, ce presupune acompanierea gestuală prin verbalizarea acțiunilor, prezentarea unui desen;
- ✓ Dimensiunea textuală ce regroupează competențele: a povesti, a descrie, a explica, a argumenta, a analiza;
- ✓ Elementele non-verbale joacă un rol important: privirea, corpul, jocuri de mimică, scenete;
- ✓ Aspectele locutorii: debit, intonație, intensitate, articulație. Aceste dimensiuni sunt lucrate prin activități de lectură, recitare, scenete;
- ✓ Dimensiunile fonologică și fonetică, importante pentru locutorii străini, non-nativi.

Studierea limbii sub aspectul dimensiunilor vizate pune în evidență caracterul pragmatic de utilizare a limbii, un aspect esențial care constituie, după cum afirmă Dospinescu V., nucleul tuturor unităților didactice de învățare. În acest context, didacticianul subliniază importanța dezvoltării comunicării orale și a celor patru competențe fundamentale de comunicare, competențe ce au devenit primordiale în învățarea limbii franceze și care au fost formulate de cercetători precum Cuq J.P., Grucca I., Canale M. și Swain M. [apud 183, p. 63]:

- *Componenta lingvistică* (cunoașterea regulilor și structurilor gramaticale, fonetice, lexicale, de scriere);
- *Componenta sociolingvistică* (utilizarea limbii sub aspect sociocultural);
- *Componenta discursivă* (coeziunea și coerența discursului);
- *Componenta strategică* (utilizarea strategiilor verbale și nonverbale în comunicare destinate să mențină contactul cu interlocutorii și să gestioneze actul de comunicare.) adăugând și o componentă referențială care constă în a transmite studenților cunoștințe în domeniu cu scopul de a asigura comprehensiunea și de a însuși acel „savoir-être” (a ști să fii) pentru a se servi de limbă în funcție de contextul social și de normele de întrebuințare a acestei limbi.

Desigur că, în limba străină dificultățile întâlnite în comunicarea orală se datorează carențelor lexicale, dar totodată din punct de vedere social, comunicarea orală, consideră didacticienii francezi Simard C., Dufays J.-L. reprezintă un atu și o condiție pentru a reuși [164, p. 287].

Comunicarea orală este prezentă în majoritatea situațiilor de interacțiune, fiind un instrument prin excelență al vieții sociale. Didacticienii Bruno F., Crete M. afirmă că nu există învățare fără comunicare orală, fără schimb verbal, fără oral/vector, care constituie esența învățării: dialogul ca element constitutiv al învățării [28, p. 38]. Se are în vedere un dialog constructiv, o *comunicare didactică* între principalii subiecți ai procesului de instruire, care sunt profesorul și studentul, ce formează un parteneriat lingvistic care produce modificări în personalitatea studentului la nivel cognitiv, afectiv, atitudinal, acțional, prin vehicularea unui conținut receptat de student în vederea atingerii obiectivelor propuse. Comunicarea didactică, ca formă specifică a comunicării orale stă la baza procesului de predare/asimilare a cunoștințelor noi.

Pe când Cerghit I. făcând referință la teoria comunicării, consideră că orice comunicare orală, reprezintă un transfer de informații de la o sursă emițător la receptor, iar comunicarea didactică presupune prezența: *receptorului (R)*, *emițătorului (E)*, *repertoriului profesorului-emițător (RP)*, *repertoriului studentului-receptor (RE)*, *repertoriul comun (RP-RE)*, *canalul de comunicare*. Grafic această comunicare didactică poate fi reprezentată astfel:

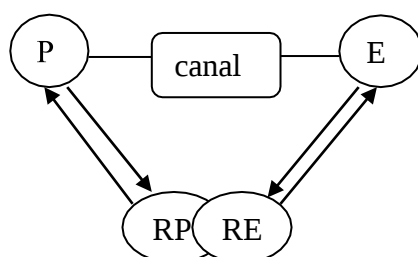

Figura 1.9. Schema procesuală a comunicării didactice (Cerghit I.)

Cerghit I. [36, p. 19] precizează că orice emițător uman este „programat” să fie receptor și invers. Tocmai această dublă calitate permite întreținerea dialogului profesor/student/studenți.

Astfel, comunicarea didactică devine o componentă vitală în cadrul procesului didactic, iar *procesul didactic*, în opinia cercetătoarei Solcan A., este în sine un *act de comunicare*. Actul real de comunicare nu are loc „în vid”, ci se petrece într-o situație concretă, cu tot ce presupune aceasta [168, p. 41]. Slama-Cazacu T., propunând modelul actului de comunicare, numește acest cadru referențial „*context*”. Iar renumitul lingvist Coșeriu E. identifică sub noțiunea de context al vorbirii toată realitatea care înconjoară un semn, un act verbal sau un discurs [71, p. 97-104]. Acesta este inclus explicit în însuși mesajul, fie prin semne verbale, fie prin gesturi, etc., dar în

procesul codării, emițătorul își organizează expresia (contextul explicit), astfel încât să ofere cât mai multe puncte de reper receptorului (referindu-se, în primul rând, la cunoașterea comună a unor cuvinte și sensuri: el se adaptează la vârsta receptorului, la bagajul lui cognitiv, având loc o „adaptare la partener”). Iar receptorul nu va percepe pur și simplu un mesaj, ci vrea să-l înțeleagă, îl interpretează, referindu-se și la datele de context implicit. Autoarea reprezintă acestea în următoarea schemă.

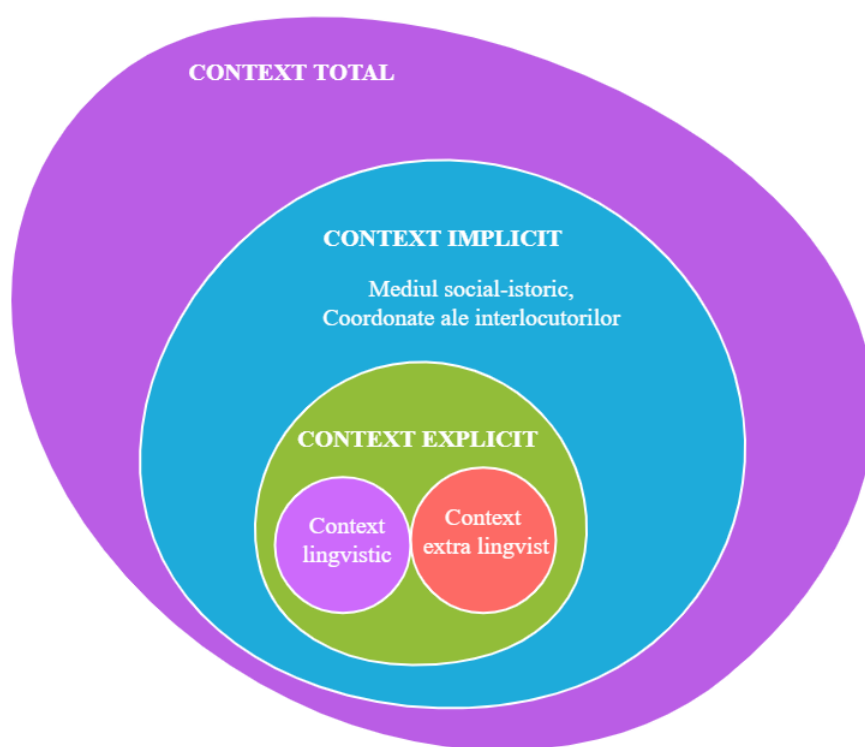

Figura 1.10. Cadrul referențial al contextelor comunicării [167, p. 41]

Astfel, întreaga activitate la ore este un context social, care comportă toate formele specifice actului de comunicare. Ocupându-se de acest aspect, din perspectiva teoriei comunicării, profesorul Chiș V. tratează „predarea ca act de comunicare pedagogică”, precizând apoi că „Obiectul comunicării pedagogice, al învățării îl constituie principiile generale, categoriile și noțiunile, care odată însușite devin instrumente ale activității mentale” [39, p. 176].

Într-adevăr, în cadrul orei de limba franceză, studenții sunt expuși nu doar la o limbă, ci și la o cultură diferită, ceea ce face ca procesul de învățare să fie mult mai complex și mai nuanțat. Așadar, un aspect esențial al învățării limbii franceze este interculturalitatea, care devine un element fundamental în înțelegerea și aplicarea limbii într-un context autentic.

Interculturalitatea presupune nu doar învățarea unei limbi, ci și înțelegerea și integrarea contextului cultural asociat limbii respective. Aceasta presupune explorarea diferențelor culturale, a valorilor și a normelor care formează baza unui anumit comportament comunicativ. Învățarea limbii franceze nu poate fi separată de studiul cultural: este imposibil să înțelegi pe deplin limbajul

și sensurile sale fără a înțelege și contextul cultural în care se află.

Prin urmare, studierea limbii ca un sistem abstract, fără legătura cu cultura care o susține, nu ar permite celor ce învață să își construiască o competență comunicativă reală, care să fie eficientă în situații reale de interacțiune. Abordarea interculturală adaugă o dimensiune practică și aplicabilă procesului de învățare, ajutând studenții să se descurce în situații diverse și să aplice cunoștințele lingvistice într-un mod autentic, ținând cont de nuanțele culturale.

Astfel, interculturalitatea nu doar că face învățarea limbii mai eficientă, dar și o face mai relevantă pentru studenți, contribuind la dezvoltarea unei gândiri critice și a unei înțelegeri profunde a lumii din jur.

După cum precizează Carlo M. De „a învăța o limbă străină înseamnă a intra într-o lume necunoscută, a deschide noi mentalități, a pune în discuție naturalitatea și universalitatea propriilor noastre sisteme de interpretare a realității” [32, p. 7].

Învățarea unei limbi străine trece, deci, prin reflecția asupra culturii pe care o emană această limbă, prin faptul că cel ce învață trebuie să capete cunoștințe asupra comunității limbii-țintă.

Haham E.J. este de părere că a-i învăța pe studenți să vorbească în limba franceză este „a-i învăța să știe să transmită sau să ceară oral, prin mijloacele acestei limbi, informații de ordin extralingvistic, să-și exprime gândurile, sentimentele, voințele, ceea ce au văzut, auzit, trăit” [81, p. 118]. El consideră că comunicarea orală este un fenomen complex ce include mai multe aptitudini:

- aptitudinea de a produce monologuri, a întreține dialoguri;
- aptitudinea de a crea sau oferi informații interlocutorului;
- aptitudinea de a interpreta informația primită (acceptând/refuzând) [Ibidem, p. 118].

Astfel, considerăm oportună completarea că aptitudinea interacționistă este indispensabilă dezvoltării comunicării în limba străină.

Obiectivul prioritar al învățării unei limbi străine, nu este, deci, achiziționarea regulilor și normelor unui sistem abstract, care este limba, ci mai degrabă dezvoltarea aptitudinilor de comunicare într-o manieră eficientă și adecvată în diferite situații și contexte.

„Numai vorbind înveți a vorbi” și datorită valențelor cognitive, formative, reglatoare, vorbirea este factorul principal în eficientizarea procesului de asimilare a sistemului și a subsistemelor limbii ca mijloc de comunicare [81, p. 118]. Prin simularea și imitarea realității, vorbirea generează oportunități de a crea situații de comunicare autentică în cadrul orelor de limba franceză, esențiale pentru motivarea studenților în procesul de achiziționare a limbii franceze. Căci „pentru a comunica autentic într-o limbă străină, nu este suficientă achiziționarea competenței lingvistice, este necesar de a achiziționa un savoir-faire special-competența de comunicare, care

constă în a se servi de limbă în funcție de contextul social și de normele de întrebuințare a acestei limbi recunoscute de comunitatea lingvistică” [58].

Acesta trece prin cunoașterea culturii limbii-țintă, cel puțin a aspectelor culturale indispensabile comunicării și înțelegerii, având în vedere că cultura începe în limbă. Disocierea legăturii între limbă și cultură nu ar fi posibilă, întrucât una implică în mod direct pe cealaltă. Cel care învață va câștiga atât în cunoștințe lingvistice, cât și culturale, dezvoltându-și în același timp și alte facultăți necesare.

Anume această perspectivă o subliniază și Carlo M. De [32, p. 77], care precizează că „multiplicitatea perspectivelor asupra realității permite, pe de o parte, dezvoltarea capacităților cognitive ale studenților, observarea, clasarea, confruntarea, interpretarea și, pe de altă parte, îi duce la recunoașterea propriilor comportamente, deprinderi, modele identitare nu înnăscute, naturale, universale. dar înscrise într-o dimensiune socială și istorică”.

Astfel, un profesor de limba străină nu poate să fie indiferent vizavi de componentele culturale fie a propriei limbi sau celei pe care o învață. Cât despre Porcher L., el precizează că „învățarea limbilor se operează întotdeauna între mai multe culturi. Se mai adaugă la aceasta și faptul că nu se învață o limbă doar prin lingvistică. Orice limbă vehiculează cu ea o cultură care este în același timp și producătoare, și produs”[123, p. 55].

Analizând dezvoltarea funcțiilor psihice superioare, istoria lor socială și ancorarea culturală, Выготский Л. [apud: 79] a pus accentul pe instrumentele sociale, precum limbajul, care permit dezvoltarea inteligenței și creativității. Potrivit acestuia, interiorizarea activităților practice în activități mintale din ce în ce mai complexe este asigurată de cuvinte, care stau la originea formării conceptelor. Aceeași idee o regăsim și la Sillamy N., pentru care limbajul reprezintă „o funcție de exprimare și de comunicare prin utilizarea de semne, care au o valoare identică pentru toți indivizii din aceeași specie” [163, p. 180].”

Astfel, procesul psihologic care a situat omenirea la cel mai superior nivel al umanității este **creativitatea**. Iar construirea sistemului creativ și limbajul merg în pereche, după cum consideră cercetătoarea franceză Honor M. și sunt în perpetuă interacțiune, completându-se una pe alta [83, p. 53].

Vom analiza în continuare activitatea creativă, care stă la baza comunicării orale. După cum afirmă Manchec C., limbajul, gândirea și creativitatea sunt indisociabile. Limba pe care o vorbim influențează operațiile intelectuale (reprezentări, clasificări, categorizări etc.), asimilate progresiv. Limbajul, astăzi promovat, este cel al reprezentării obiectelor absente, al creației, al relației între experiența prezentă și cea trecută, al confruntării, justificării și argumentării [96, p. 18].

Tabelul 1.3. Funcții ale limbajului în activitățile creative ale studentului [96, p. 43]

Axe	Detalii ale acestor funcții
Funcția structurării cercetării sau a demersului	✓ reformulări, repetări, evaluări; ✓ aducerea informațiilor și schimbărilor temelor de reflecție; ✓ reflecții anterioare pentru a recupera un indice sau demers; ✓ îmbogățirea temei; ✓ recentrarea asupra temei.
Funcția reglării între schimburi	✓ cercetare în pereche; ✓ schimb de informații; ✓ cerere de informații; ✓ dorința de a fi ascultat; ✓ reajustarea celor spuse.
Funcția de comunicare	✓ eseul grupului de lucru; ✓ expunerea în fața grupului; ✓ luarea de notițe (jurnal de bord); ✓ socializarea cunoștințelor (panouri, expoziții).

În formarea profesională a studenților rolul decisiv îi revine dezvoltării competențelor transversale, generale și specifice:

Competențele transversale sunt axate exclusiv pe executarea responsabilă a sarcinilor profesionale, în condiții de autonomie, și pe utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională.

Competențele profesionale generale se bazează pe abordarea inter- și transdisciplinară, pe gândirea critică și creativă, precum și pe gestionarea dezvoltării profesionale în acord cu tendințele evoluției reperelor teoretice și ale practicii educaționale, demonstrând motivație și responsabilitate.

Competențe profesionale specifice/Rezultatele învățării: realizarea procesului educațional prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe și aplicarea tehnologiilor educaționale adecvate particularităților de vârstă; comunicarea unui mesaj educațional relevant în acord cu legitățile și principiile de dezvoltare ale domeniilor științifice conexe, cu concepția disciplinelor studiate și cu obiectivele procesului de predare-învățare-evaluare. Așadar, contextul învățământului de astăzi are ca obiectiv formarea unei personalități creative și competente, profesorul renunțând la funcția de „releu de informații” în favoarea unor sarcini mai complexe, cum ar fi declanșarea, conducerea și controlul eficient al proceselor de învățare și studiere [103].

Calitatea educației se datorează astăzi, în mare măsură, pregătirii cadrelor didactice creative, ceea ce reprezintă un factor esențial al nașterii în lume. De aceea, dezvoltarea competențelor menționate și cultivarea creativității individuale și de grup, a devenit, în sistemul de învățământ, scopul major al educației.

Conform lui Jelescu P., creativitatea a apărut odată cu omenirea, în procesul de muncă,

completând golurile în cunoaștere și creând noi combinații ale informațiilor disponibile [88, p. 53]. Ea reprezintă o activitate esențială a spiritului uman, susține Oprea C.L., având capacitatea de a depăși prezentul și de a descoperi, printre faptele deja constituite, adevăruri și realități noi [107, p. 256]. Mai mult, creativitatea constituie o sinergie a factorilor biologici, psihologici și sociali, în care întreaga personalitate a individului se implică în generarea ideilor și produselor originale [113, p. 20]. Astfel, creativitatea devine o necesitate socială, după cum afirmă Popescul A., fiind direct legată de dezvoltarea progresului tehnico-științific, care depinde de nivelul înalt de inteligență, ingeniozitate, imaginație și individualitate ale membrilor unei societăți. Receptivitatea, atitudinea față de noutate, modul de argumentare, curiozitatea și dorința de a experimenta, verificând noi ipoteze, reprezintă trăsături fundamentale ale gândirii creatoare [122, p. 100-103].

Inițial, putem spune că termenul de creativitate vine din engleză *creativity*, dispoziție spontană de a crea și inventa, care există potențial în fiecare persoană, conform dicționarului de psihologie [162].

Conform Dicționarului Larousse (2012), creativitatea în limba străină este definită ca fiind un aspect al competenței lingvistice, reprezentând aptitudinea oricărui individ care vorbește o limbă străină să înțeleagă și să emită un număr infinit de fraze pe care nu le-a mai auzit anterior, ținând cont de regulile gramaticii generative. Aceeași idee o regăsim și la Chomsky N., care consideră creativitatea ca o elaborare a unui număr infinit de fraze bazate pe niște reguli finite.

O abordare interesantă a creativității o găsim la Lucas B. și Spencer E. care definesc creativitatea și gândirea creativă în termenii a cinci obiceiuri ale minții: curios, tenace, colaborativ, disciplinat și imaginativ, ilustrate în figura de mai jos. Aceste cinci dimensiuni ale gândirii creative oferă o viziune amplă asupra creativității. Fiecare se poate aplica unui tip de activități din lumea reală. A fi creativ, înseamnă a crea ceva nou, a fi original, a fi o personalitate integră de aceea conceptul de gândire creativă și critică este inclus în toate curricula școlare, iar anul 2021 a fost declarat de către consiliul PISA, anul gândirii creative

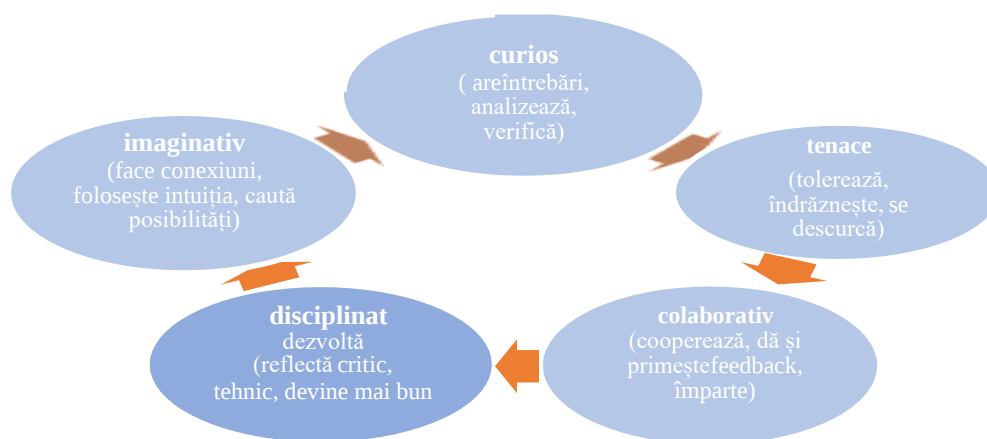

Figura 1.11. Model cvintuplu-dimensional al gândirii creative (Lucas B., Spencer E.)

Cei care au stat la baza dezvoltării teoriei creativității sunt Guilford P. și Osborn A. conform cărora:

- aptitudinea creativității este prezentă la niveluri variabile și la toți indivizii normali;
- procesul creativ poate fi realizat în mod intenționat, el poate fi învățat și dezvoltat;
- cercetarea de grup poate favoriza creativitatea [77, p. 294].

Aceste 3 aspecte ale creativității vor sta la baza dezvoltării creativității studenților în limba franceză.

În acest sens Aubric L.C., consideră creativitatea procesul, prin care un individ sau un grup plasat într-o situație dată elaborează un nou produs original în conformitate cu necesitățile și scopurile situației respective [9].

În didactică, creativitatea, după Nicola I. reprezintă o formațiune mai complexă care angrenează personalitatea în ansamblu, corelând puternic cu unele trăsături ale acesteia (inteligenta, gândirea divergentă, flexibilitatea gândirii, curiozitatea, perseverența, încrederea). Din perspectiva studierii limbii franceze acest potențial creativ imprimă un mod nou, original, independent, imaginativ de a gândi sau de a face ceva. El se obiectivează în performanțele originale ale studenților. După cum afirmă, fiecare student dispune de un potențial creativ, care în condiții favorabile, se actualizează în procesul învățării. Ceea ce se dobândește prin învățare creatoare are șanse mari de a se întipări și a deveni operațional în alte situații de învățare [104, p. 153].

Cerința principală trebuie să vizeze nu reproducerea fidelă a textelor sau explicațiilor date la lecție, ci stimularea independenței și originalității gândirii, căutarea activă de soluții și răspunsuri, experimentarea, chestionarea. La lecție de limba străină studentul adeseori adresează întrebări. Între întrebare și răspuns este util să se ducă o mică discuție de tip euristic cu studentul ca să-i dea cât mai mult posibilitatea să contribuie la găsirea răspunsului pe baza experienței și cunoștințelor sale, deoarece societatea umană depinde de cunoaștere, de gândire creativă și de inovare, de tehnologiile în continuă perfecționare. „Viitorul nu este automat, ci creativ”.

După autorul francez Pagès R., limbajul nici nu ar avea alte scopuri, decât acela de a comunica ideile și că orice nume semnificativ ar reprezenta o idee. De altfel, comunicarea ideilor exprimate prin cuvinte nu este nici singura și nici principalul scop al limbajului, cum se crede adesea. Autorul menționează că nu există alte scopuri, decât acelea de a trezi o pasiune, de a angaja pe cel ce învață în acțiune sau de a-l distra, de a plasa inteligența într-un cadru special [109, p. 76].

De aceeași opinie este și lingvistul Berkeley G. [19, p. 197] care menționează că de fiecare dată când individul gândește și creează, totalitatea organizării sale corporale este în lucru, implicit, chiar dacă soluția finală este o formulă verbală vorbită sau scrisă.

Pornind de la această premisă, ținem să menționăm că creativitatea, este „o activitate fondatoare în pedagogia Freinet, este o facultate a ființei umane care se bazează pe libertatea de gândire, de manifestare, de exprimare a cunoștințelor, gândurilor și faptelor” [129].

Creativitatea solicită procese de imaginație, de asociere a gândurilor, de combinare și pune accentul pe plasarea celui ce învață în diverse situații probleme și rezolvarea lor prin descoperire-cercetare, prin efort propriu, prin imaginație și gândire creativă [91, p. 35].

Deși achiziționarea cunoștințelor este considerată o funcție majoră a omului, Richard J. F. afirmă că nu există o activitate mentală specifică acestei achiziții [133]. Achiziția de cunoștințe rezultă din punerea în aplicare a diverselor activități cognitive. Astfel, aceasta reprezintă un subprodus al activităților de înțelegere, ale proceselor de memorizare selectivă legate de rezultatele acțiunii, al deducțiilor realizate pe baza elementelor memorate pentru a forma și verifica ipoteze, precum și pentru a generaliza rezultatele.

Osborn Al. propune un model al creativității, care oscilează între analiză, creativitate și imaginație:

- Prepararea, care presupune selecția datelor necesare;
- Incubația, etapa de germinare, care duce la iluminare;
- Iluminarea sau corelarea elementelor componente;
- Verificarea/Evaluarea ideilor selectate” [77, p. 178].

Prepararea este o etapă complexă și uneori decisivă pentru evoluția ulterioară a procesului creator. Ea presupune descoperirea și definirea situației-problemă, formularea ipotezelor preliminare, documentarea și prefigurarea primelor soluții. Raportarea la problemă se poate face divergent sau convergent. Creativul utilizează uzual tactici divergente.

Incubația sau germinația pare a fi etapa de *repaus*, de așteptare, în care persoana este aparent inactivă. Caracteristic acestei etape este revenirea în mod sporadic, conștient și inconștient asupra problemei. Funcționalitatea ei constă, în esență, în germinarea ideilor. De asemenea, presupune relaxarea și orientarea către alte probleme, care funcționează ca și catalizatori, ceea ce permite reluarea inconștientă și involuntară a datelor problemei. Rezultatul acestei etape de aparent repaus este evident în momentul de *insight* sau iluminare.

Iluminarea sau insight-ul poate fi considerată ca momentul principal al creației și presupune schițarea soluției. Kalm M. a remarcat faptul că este mai degrabă o intuiție, decât o soluție rațională bine definită. Popescu-Neveanu P. [120] definește *insight*-ul ca fiind o *intuiție cognitivă*. O serie de caracteristici individualizează această etapă: asocierea ideilor cu trăiri afective puternice facilitează declanșarea intuițiilor; ele nu apar pe terenul unei așteptări pasive ci,

sunt efectul unei munci asidue; în fine, iluminarea nu se reduce la un singur moment, ci momente de inspirație sunt presărate de-a lungul întregului proces creator.

Verificarea este o etapă finală a actului creator, o etapă de elaborare, revizuire, clarificare și cizelare a ideilor-soluții, ceea ce presupune gândire critică, raportare la seturi de valori etc.

După cum observăm din modelul menționat mai sus, există un ciclu de procese creative în natură. Începutul procesului creativ este un act de conceptualizare și vizualizare, urmată de o analiză conceptuală, evaluare și un impuls spre creare. Procesul de creativitate oscilează între imaginație și analiză, care presupune o orientare a implementării ideilor creative, o materializare a acestor idei. Așadar, imaginația este o expresie a creativității, un proces cognitiv complex, un mijloc de elaborare a unor imagini și a noilor idei, având ca bază o combinație a datelor din experiența anterioară. Caracteristicile imaginației sunt:

1. Proces cognitiv complex specific numai omului;
2. Permite dezvoltarea mentală a planului de dezvoltare a unei activități;
3. Creează punți între trecut, prezent și viitor;
4. Este componenta centrală a creativității.

Analizând diverse surse, am constatat că imaginația nu urmărește să reproducă exact ceea ce s-a întâmplat anterior, ci are scopul de a adăuga elemente noi și interesante. Imaginația creează noi imagini pe baza sistematizării informațiilor anterioare. Astfel, ne imaginăm o imagine, iar apoi o structurăm, folosind creativitatea pentru a adăuga ceva nou și original. Schematic procesul creativ ar putea fi prezentat astfel:

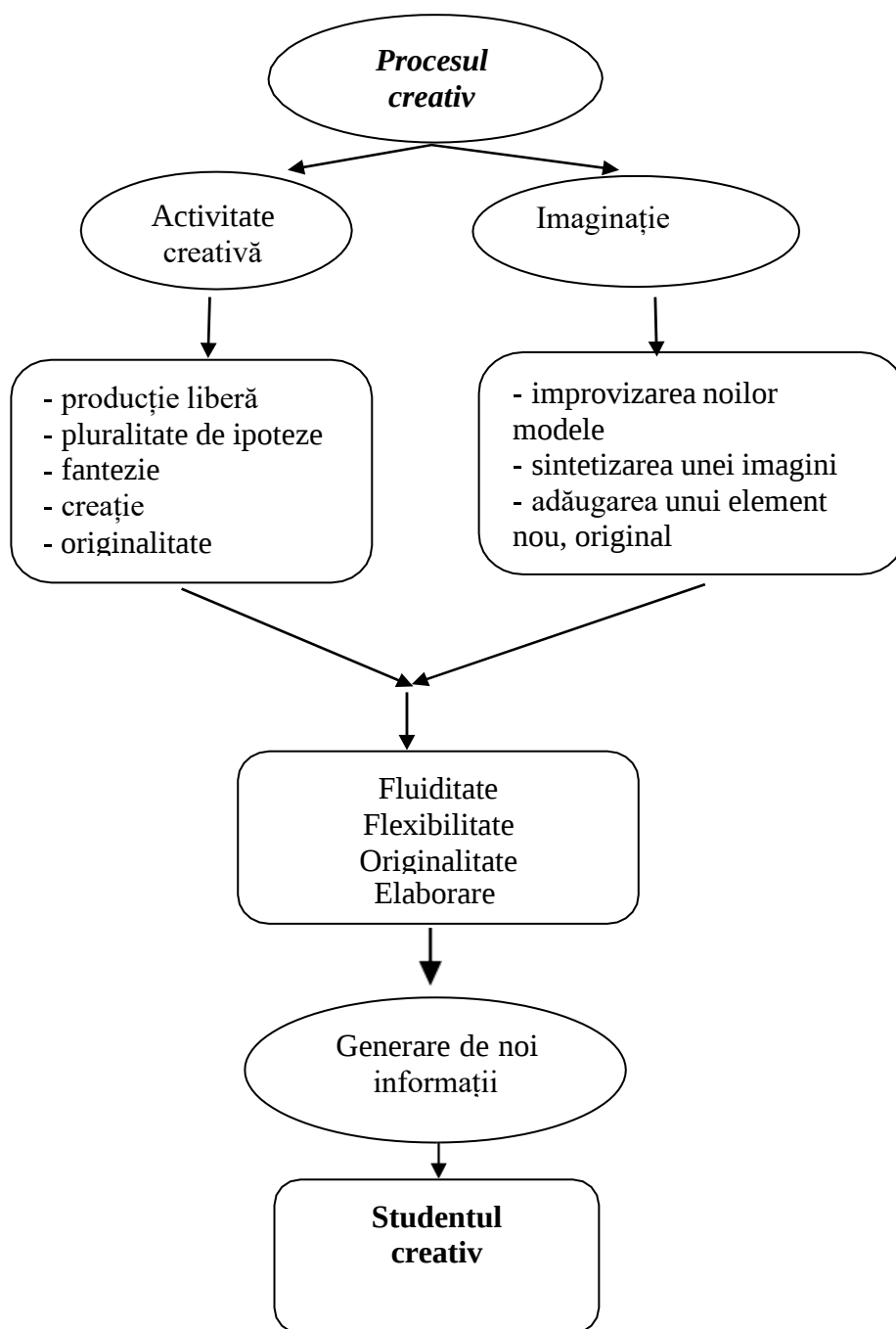

Figura 1.12. Procesul creativ al imaginației

Deci, imaginația și creativitatea își asumă cele patru trăsături menționate: fluiditate, flexibilitate, originalitate, elaborare. Fiecare dintre aceste patru trăsături are specificitatea sa, dar principala caracteristică este originalitatea, deoarece garantează valoarea rezultatului lucrării. Cu ajutorul imaginației studentul improvizează noi modele, noi personaje ireale, apoi creează un subiect nou, original.

Pentru a completa schema funcțiilor de generare a creativității, așa cum este ilustrată de profesorul Silistraru N. și raportată la studierea limbii franceze, putem aborda diverse funcții care contribuie la dezvoltarea creativității în procesul învățării limbii străine, vezi figura 1.13.

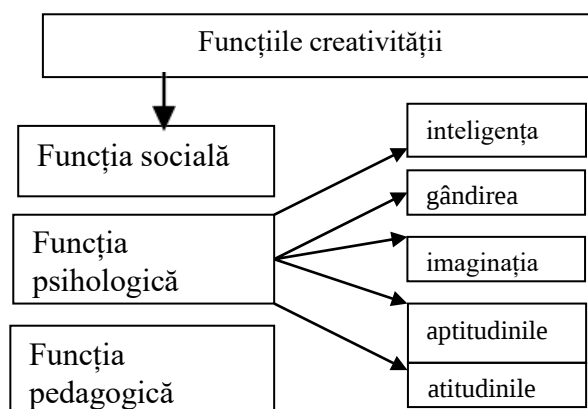

Figura 1.13. Funcțiile de generare a creativității (după Silistraru N.)

Este corect că procesul creativ, conform teoriei lui Amabile T., implică o funcționare cognitivă specifică, cu accent pe motivație, care joacă un rol esențial în generarea noului. Ea propune o stadializare a procesului creativ care reunește etapele de incubație și iluminare sub denumirea de „*generarea răspunsului*”. Această abordare sugerează că aceste două etape nu sunt neapărat distincte, ci mai degrabă se întrepătrund și se completează reciproc pe măsură ce individul ajunge la soluții creative.

Desfășurarea procesului creativ implică, așa cum rezultă și din descrierea conținutului fiecărei etape, o funcționare cognitivă specifică. Cu alte cuvinte, desfășurarea procesului creativ implică o anumită funcționalitate a proceselor psihice, cognitive, volitive, motivaționale etc., mai ales când, este vorba de stimularea gândirii divergente [74, p. 197-204].

Opiniile contradictorii enumerate anterior o determină pe Dincă M. (2002) să concluzioneze nu doar asupra complexității activității cognitive implicate în procesul de creație, ci și asupra necesității de a considera întregul psihic și personalitatea în totalitate atunci când abordăm problema creativității. Procesualitatea creativă nu poate fi ruptă de structura integratoare a personalității creative.

Pentru ca procesul creativ să se desfășoare în condiții de maximă performanță, sunt necesare o serie de trăsături de personalitate (stil, abilități și trăsături cognitive) care să-l susțină. Prin urmare, o abordare integrativă a caracteristicilor procesuale și cele de personalitate, ca fațete complementare, se aliniază cercetărilor moderne în domeniul creativității. Astfel, Hermann N. [82] susține că creativitatea se cultivă prin modul de învățare, prin comportament și atitudini intelectuale și imaginative. În ceea ce privește creativitatea studenților, este important să se

abordeze o metodă variată de rezolvare a problemelor și de manipulare a obiectelor și ideilor. Studenții trebuie să fie încurajați să dezvolte o gândire independentă și capacitatea de a descoperi și de a găsi soluții la problemele cu care se confruntă [59, p. 136].

1.4. Concluzii la capitolul 1

1. Demersul teoretic complex al evoluției termenului de comunicare orală reprezintă o finalitate a valorificării metodologiei educaționale în predarea limbii franceze la studenți. Instrumentele comunicării — limbă, limbaj, vorbire, modelele comunicării și funcțiile acestora — sunt esențiale în dezvoltarea comunicării orale în limba străină, deoarece a cunoaște o limbă străină presupune nu doar înțelegerea acesteia, ci și dezvoltarea abilității de a o vorbi.

2. Analiza reperelor teoretice ale conceptului de metodologie euristică în dezvoltarea comunicării orale în studierea limbii franceze a evidențiat existența mai multor teorii și abordări ale termenului de metodă euristică, care are multiple accepții în viziunea diferiților autori. Demersul euristic beneficiază în prezent de o abordare tot mai largă, atât în cercetare, cât și în procesul de predare-învățare. În accepțiunea modernă, euristică reprezintă o idee directoare, un principiu esențial în întreaga metodologie didactică.

3. Metodologia euristică implică activități didactice care contribuie la dezvoltarea comunicării orale în cadrul lecției de limbă franceză. Rolul important al metodologiei euristice se reflectă în implicarea activă a studentului în propria formare, în cadrul concepției centrării pe cel ce învață, stimulând creativitatea, dezvoltarea competenței de comunicare și autonomia lingvistică.

4. Insuficiența clarității în definirea conceptului de metodologie euristică ne-a permis să aducem în cercetarea noastră propria semnificație a termenului de „metodă euristică în dezvoltarea comunicării orale în studierea limbii franceze”. Astfel, metodologia euristică în contextul comunicării orale reprezintă totalitatea tehnicilor utilizate de cadrul didactic pentru instruirea prin descoperire, în cadrul căreia studentul își expune liber opinia proprie, diversitatea și originalitatea în limba franceză, prin transmiterea unui mesaj oral fluent, creativ și divergent.

2. REPERE CONCEPTUALE ALE FORMĂRII STUDENȚILOR PENTRU COMUNICARE ORALĂ ÎN LIMBA FRANCEZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

2.1. Demersul predării-învățării-evaluării comunicării orale prin metodologia euristică

Noua metodologie didactică de predare-învățare-evaluare a limbii franceze pune accent pe anumite aspecte de modernizare și perfecționare a metodelor didactice, și anume:

- accentuarea caracterului euristic de activism și creativitate al metodelor de predare/învățare;
- asigurarea caracterului dinamic și deschis al metodelor;
- diversificarea metodelor utilizate în procesul de predare – învățare - evaluare;
- amplificarea caracterului formativ al metodelor didactice;
- accentuarea caracterului practico-formativ al acestora [21, p. 125].

Ținând cont de aceste aspecte, pentru a asigura formarea studenților în comunicarea orală în limba franceză prin metodologia euristică, profesorul va organiza o oră dinamică, formativă, motivantă, reflexivă și creativă. Doar astfel se poate vorbi astăzi, în didactica limbilor străine, despre predare-învățare euristică. **Predarea**, din perspectiva didacticii moderne, reprezintă o activitate de comunicare [137, p. 18]. Ea este percepută atât ca o activitate relațională, cât și conștientă, după cum precizează Puren Ch., fiind „punerea în practică de către profesor a unui ansamblu coerent de principii explicite, în particular pedagogice, lingvistice și psihologice”. [128, p. 57].

Introducerea metodelor euristice în activitatea de predare pune în evidență realizarea orelor cu un accent deosebit pe organizarea și conducerea proceselor de învățare, implicând astfel un complex de funcții și acțiuni precum: proiectarea, organizarea, orientarea și dirijarea, comunicarea și stimularea, controlul și evaluarea, dar și ameliorarea, cercetarea și inovarea procesului de învățământ.

Principiul comunicativ al didacticii moderne dezvoltă la nivel înalt acțiunea de comunicare de noi cunoștințe, prin intermediul cărora profesorul:

- stabilește direcțiile învățării;
- pune studentul în relație cu materia nouă;
- organizează activitatea de învățare și condițiile care facilitează învățarea dorită;
- impune succesiunea fazelor și evenimentelor de învățare;
- dirijează experiențele sau operațiile de învățare;

- stimulează interesul și încurajează efortul de învățare, deplină participare a studenților;
- asigură reținerea și transferul cunoștințelor;
- apreciază rezultatele, evaluează;
- corectează greșelile de învățare;
- ameliorează și reglează mersul învățării. [36, p. 17]

Dar, ținem să menționăm că predarea se referă nu numai la comunicarea de noi cunoștințe în sală, dar și la activitatea de pregătire a orei și mai apoi la evaluarea și autoevaluarea cunoștințelor pentru a avea o învățare eficace.

O abordare interesantă a procesului de predare-învățare a limbilor străine este propusă de pedagogul rus Passov E.I. [205, p. 13-22], care susține că învățarea nu poate exista în același context cu predarea. Caracterele relaționale și interdependența dintre student și profesor trebuie să fie diferite dacă dorim să facem din student un subiect activ al învățării și nu un obiect pasiv. Passov conchide că o limbă străină nu poate fi predată, ci doar învățată. Aceasta nu este doar o simplă afirmație, ci o lege fundamentală; dacă profesorul o conștientizează, va ști ce trebuie să predea și care este rolul său în procesul de învățare a limbii străine. În aceeași linie de gândire, un alt pedagog rus, Китайгородская Ф.А., subliniază importanța comunicării și a dialogului dintre profesor și student în învățarea limbilor străine, schimbând astfel rolurile acestora în procesul studierii limbii [198, p. 2-7].

De fapt, un profesor apelează la metode care îi permit să atingă rezultatele prevăzute în procesul de predare, deoarece, conform lui Puren Ch., acestea sunt „un ansamblu de procedee și tehnici ce vizează să dezvolte la cei ce învață un comportament sau o activitate determinată”. Această activitate implică achiziționarea diverselor competențe de către cel care învață.

Potrivit lui Cuq și Gruca [50, p. 117], dacă considerăm că persoana care învață este activă în procesul de însușire a unei limbi străine, nu trebuie să presupunem că acest proces este întâmplător. Mai degrabă, acesta aplică resursele de raționament și gândire. Cel care învață devine un vorbitor echipat cu diverse strategii și metode care îl ajută să își îmbogățească cunoștințele și să depășească dificultățile, dezvoltându-și abilitățile de comunicare într-o limbă străină. Aceste strategii includ memorarea, repetiția mentală, asocierea, analogia, transferul, simplificarea, generalizarea, inducția și deducția.

După Cerghit I., predarea pare a fi mai mult decât comunicare - este un complex de funcții și acțiuni și se definește ca ansamblu de acțiuni și operații sistematice, întreprinse de profesor în vederea organizării și desfășurării optime a învățării [36, p. 17].

La fel, un rol important în formarea studenților pentru comunicare orală în limba franceză prin metodologia euristică îl deține acțiunea de *învățare*, indispensabilă procesului de achiziționare a cunoștințelor.

În ultima perioadă, după numeroase cercetări în domeniu, procesul învățării și-a schimbat reprezentările fiind privită ca „un proces de schimbare a comportamentului individual, ca urmare a trăirii unei noi experiențe proprii”, [36, p. 11] indispensabil asigurată de acțiunile metodelor euristice care o definește în triplă ipostază: ca proces; ca produs; în funcție de diverși factori

În cadrul *învățării ca proces*, aceasta este înțeleasă ca o succesiune de operații, acțiuni, stări și evenimente interne, ce sunt conștient finalizate prin transformări ce afectează structurile de cunoștințe, operațiile mentale, modul de reflectare a realității și comportamentul educatului. Astfel, învățarea devine un proces de avansare progresivă, în spirală, pe calea cunoașterii, bazată pe angajarea și dezvoltarea unor însușiri esențiale ale ființei umane, precum creativitatea, anticiparea, selectivitatea, decizia și independența. Învățarea, în acest context, presupune un activism activ din partea celui ce învață, esențial pentru o învățare eficientă. Prin urmare, cheia învățării eficiente este angajarea deplină a studentului în actul învățării.

Învățarea ca produs reprezintă un ansamblu de rezultate exprimate în termeni de noi cunoștințe, noțiuni, idei, norme, priceperi, deprinderi, modalități de gândire, de expresie și de acțiune, atitudini, comportamente etc.

Învățarea este influențată de diverși factori, care pot fi internați sau externi. Factorii interni țin de particularitățile și disponibilitățile celui ce învață, în timp ce factorii externi, care sunt independenți de student, provin din specificul situației de învățare și sunt denumiți condiții externe. [36, p. 14].

Învățarea în funcție de diverși factori care influențează asupra procesului de învățare. Este vorba de factori sau condiții interne, care țin de particularitățile și de disponibilitățile celui ce învață. Altele intervin din exterior și sunt independente de student, provin din specificul situației de învățare și sunt numite condiții externe [36, p. 14].

Cergit I. propune un model teoretic de clasificare a condițiilor interne și externe ale învățării.

Astfel, învățarea, în cadrul procesului educațional, are scopul de a provoca schimbări calitative și cantitative în experiența de cunoaștere a studentului, manifestate prin modificări în comportamentul, cunoștințele și deprinderile sale. Procesul educațional trebuie să angajeze studenții în trăirea unor noi experiențe care să stimuleze învățarea.

Зимняя И.А. [196, p. 93] consideră învățarea ca un factor al dezvoltării psihice, care determină schimbări sistematice ale comportamentului uman, punând accent pe funcția

informațională a structurilor simbolice, cunoașterii și motivației. În lucrările lui Выготский Л.С., Леонтьев А.Н. și Рубинштейн С.Л., învățarea este văzută ca procesul de achiziționare a cunoștințelor, abilităților și deprinderilor, în timp ce Гальперин П.Я. clasifică învățarea ca *achiziționare a cunoștințelor pe baza acțiunilor întreprinse de subiect*.

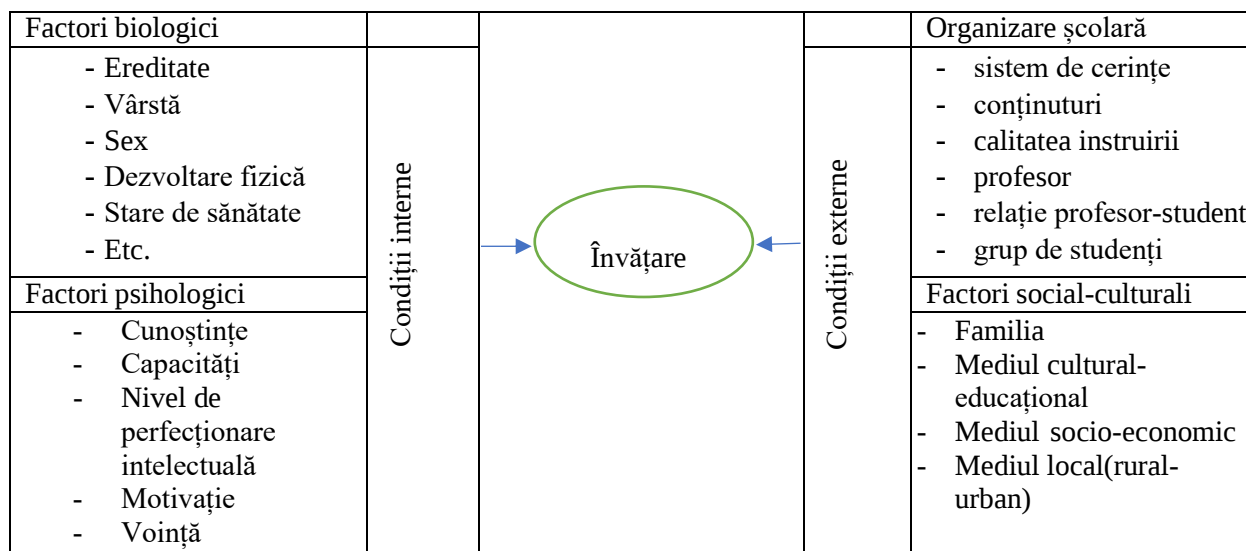

Figura 2.1. Modelul teoretic de clasificare a condițiilor interne și externe ale învățării [36, p. 14]

Conform savantului rus Hutorskoi A.V., învățarea euristică, concept pe care îl regăsim în teoria sa despre didactica euristică, are ca scop descoperirea posibilităților individuale ale studentului și profesorului prin activitățile de învățare pe care aceștia le creează împreună [203]. Hutorskoi A. V. distinge câteva principii fundamentale ale învățării euristice, printre care:

- ✓ Scopul fiecărui student;
- ✓ Alegerea unei traiectorii individuale de învățare;
- ✓ Productivitatea învățării;
- ✓ Situativitatea învățării;
- ✓ Reflectarea învățării.

Învățarea euristică se diferențiază de alte tipuri de învățare printr-o abordare metodologică specifică, care presupune ca studentul să își construiască propriile cunoștințe de la început într-un mediu real de cercetare. Astfel, i se propune o temă reală de cercetare (de exemplu, un fenomen al naturii sau un eveniment istoric), nu cunoștințe predeterminate. Rezultatul obținut este apoi confruntat, împreună cu profesorul, cu alte realități. Prin acest proces, studentul acumulează cunoștințe, experiențe, sentimente și alte forme de înțelegere. Metoda învățării euristice se bazează pe sarcini deschise, care nu au un răspuns clar definit sau corect.

Orice element al unei teme propuse spre învățare poate fi redat sub această formă. De exemplu: Propuneți o variantă a provenienței alfabetului, alcătuiți un proverb la tema dată,

alcătuiți un caiet de exerciții, formulați o regulă gramaticală, cercetați fenomenul etc. Rezultatele obținute vor fi individuale, diferite conform potențialului creativ al fiecăruia. Însă cheia învățării o constituie situația euristică scopul căreia este produsul final individual de învățare (ideea, problema, ipoteza, schema, text) care poate fi unul neprevăzut. Profesorul problematizează situația, propune tehnologia de soluționare, ghidează în procesul cercetării.

Totodată, Hutorskoi A.V. [203, p. 358] menționează că învățarea euristică se deosebește de învățarea problematizată prin procesul de descoperire. Scopul învățării problematizate constă în învățarea de către student prin intermediul unor situații-problemă speciale create de profesor, care îl ghidează spre cunoștințele dorite, orientându-l către soluționarea problemei. În schimb, învățarea euristică presupune lărgirea posibilităților de învățare, deoarece atât profesorul, cât și studentul sunt direcționați spre un rezultat necunoscut dinainte. Astfel, învățarea euristică nu se rezumă la transmiterea experienței profesorului, ci la crearea experienței și produselor proprii, orientate spre construirea viitorului. Mahmutov M.I. consideră că dezvoltarea deprinderilor de învățare euristică și problematizată ar trebui să înceapă încă din școală, fiind un imperativ al învățământului modern.

Bocoș M. menționează că anume învățământul euristic este cel, care pune bazele formării reflecției independente și creatoare a studenților. În cadrul învățării, bazată pe metodologia euristică studentul descoperă, construiește și redefineste sensurile prin prisma propriei personalități și solicită procesele psihice superioare de reflecție și creație. Ea apare ca urmare a eforturilor individuale și colective, a interacțiunii profesorului cu ceilalți în dobândirea noului. [23, p. 62]. De aceeași opinie este și pedagogul Oprea C-L. care menționează că învățarea și reflecția creativă formează studentul creativ, punând accentul pe învățarea prin descoperire, prin efort propriu, pe imaginație [107, p. 47]. Iar profesorul trebuie să dispună de vaste cunoștințe profesionale, să posede priceperi de realizare a lor în practică, să manifeste aptitudini creative de îmbinare a cunoștințelor concrete ale procesului educațional integral [110, p. 124]. Conform lui Patrașcu D., funcțiile euristice de gândire se dezvoltă și se realizează în cadrul procesului de instruire, adică în procesul de studiere-învățare. Activitatea euristică de instruire este un tip de activitate în care se dezvoltă următoarele capacități:

- ✓ Capacitatea de a înțelege metodele și căile activității de cunoaștere și instruire productivă, de a le reproduce creativ și de a învăța din experiența proprie și împrumutată;
- ✓ Capacitatea de sistematizare și de ordonare a informației instructive, precum și de operare cu ea în căutarea euristică în timpul executării unor acțiuni concrete;
- ✓ Capacitatea de adaptare în cazul schimbării tipurilor de activitate instructivă și de precizare a rezultatelor acesteia;

✓ Capacitatea de planificare și pronosticare a activității intelectuale pe baza operațiilor și strategiilor logice și euristice;

✓ Capacitatea de formare și luare a deciziilor în organizarea activităților de instruire, bazându-se pe reflecții, operații și strategii euristice, cu verificarea logică ulterioară a acestora.

Astfel, vom dezvolta la student capacitatea de învățare, care presupune abilitatea de a observa noi experiențe, conform CECRL [30, p. 89], de a participa activ la ele și de a integra această nouă cunoștință, având posibilitatea de a modifica, dacă este necesar, cunoștințele anterioare. Aptitudinile de a învăța se dezvoltă pe parcursul învățării, unele din acestea sunt cele euristice ce reprezintă capacitatea studentului de:

✓ A accepta o experiență nouă (oameni noi, o limbă nouă, maniere noi de a proceda etc.) și de a mobiliza celelalte competențe ale sale (prin observare, interpretare, inducție, memorare etc.) pentru situația de învățare dată;

✓ A utiliza limba-țintă pentru a găsi, a înțelege, a transmite o informație nouă;

✓ A folosi noile tehnologii (baze de date, hipertexte pentru a căuta informații).

Astăzi, în studierea limbilor străine, tehnologia informației și comunicării (TIC) este considerată un mijloc eficient de învățământ, care optimizează procesul de predare-învățare și este utilizată pe larg în studierea limbii franceze. Există numeroase site-uri pedagogice ce oferă fișe didactice bazate pe material autentic, care reflectă probleme ale societății franceze. Acestea au ca scop nu doar studierea limbii, ci și dezvoltarea comunicării și gândirii, în mod special.

Metodologia euristică se prezintă ca un arbore didactic, care include diverse forme particulare de predare-învățare, fiecare dintre acestea fiind calificată în literatura de specialitate drept „*metodă euristică*”. După Cristea S. [48, p. 37], aceste metode sunt clasificate conform mai multor criterii:

1. Metode în care predomină acțiunea de comunicare orală expozitivă: expunerea, narațiunea, prelegerea, etc.

2. Metode didactice în care predomină acțiunea de comunicare orală dialogată în care se identifică trei metode didactice de bază: *conversația euristică*, *învățare prin descoperire*, prin dirijare, reflecție, *dezbaterea* ca sistematizare, cercetare, investigare; *asalt de idei/braistorming*.

3. Metode didactice în care predomină acțiunea de cercetare: *demonstrația*, *modelarea*, *problematizarea/situația-problemă*, *studiul de caz*, *metoda proiectului*, *harta euristică*, *culbul*.

Aceste metode euristice sunt, pe larg, utilizate în predarea/învățarea limbii franceze punând accentul pe dezvoltarea comunicării orale la studenți și includ mai multe tehnici precum: *Pânza păianjenului*; *Ciorchinele (clustering)* – *stimulator al reflecției*; *Brainsketching* – *cumulator al valențelor individuale cu cele în grup*; *Diamantul și piramida* – *sinteză a principalelor*

probleme/soluționarea sarcinilor; Lotus – modalitate cu mari posibilități formative și educaționale; FRISCO – model de dezvoltare a competențelor inteligenței logice; Think-Pair-Share / „Gândește – Pereche – Share” – bazat pe înțelegerea conceptual, etc.

Aceste metode și tehnici sunt destinate să influențeze dezvoltarea capacităților creative ale gândirii, prin provocare, incitarea la întrebări, stimularea intereselor, implicare activă, formarea de atitudini și altele. Elementul comun al acestor forme este stimularea activității proprii și independente ale studenților, iar rolul profesorului se modifică, acesta devenind un partener în dialog, consultant, persoană-resursă pentru organizarea activităților studenților, mediator al învățării, tutore și stimulator al cercetării.

Abordările euristice presupun angajarea proceselor cognitive și mentale ale studenților în vederea realizării descoperirilor. Ierarhia demersului euristic este următoarea:

1. Prezentarea de date, informații, fapte, obiecte, fenomene, procese etc.
2. Formularea de probleme sau întrebări centrale, pentru care se caută soluții sau răspunsuri.
3. Căutarea soluției, a răspunsului la problema sau întrebarea centrală formulată, prin:
 - ✓ Valorificarea elementelor de conținut structural (noțiuni, concepte, structuri, reguli, legi, principii, teorii, categorii) și a relațiilor care se stabilesc între acestea;
 - ✓ Aplicarea de procedee, tehnici și metodologii pentru producerea/elaborarea noilor achiziții, precum și aplicarea cunoștințelor, abilităților și capacităților pentru interpretarea datelor și faptelor;
4. Obținerea rezultatelor, producerea cunoștințelor și găsirea soluției sau răspunsului [112, p. 283].

Tehnologia instruirii euristice, elaborată de Patrașcu D., reprezintă o premisă importantă în construirea *Modelului pedagogic al formării studenților prin metodologia euristică pentru comunicarea orală în limba franceză*. În scopul valorificării conținutului instructiv-educativ, care include noțiuni, concepte, structuri, reguli, principii, legi, teorii și concepții, autorul propune demersuri metodologice însoțite de elemente specifice ale tehnologiei instruirii euristice, cum ar fi:

- ✓ Aplicarea cunoștințelor;
- ✓ Exersarea abilităților intelectuale și practice;
- ✓ Realizarea de investigații teoretice, practice și aplicative;
- ✓ Observarea și înregistrarea de fapte și evenimente;
- ✓ Transformarea și ordonarea faptelor conform unor criterii;
- ✓ Interpretarea datelor;

✓ Obținerea rezultatelor și prezentarea acestora în tabele, grafice sau diagrame [112,p. 285].

Aceste elemente de tehnologie a instruirii euristice, elaborate de Patrașcu D., reprezintă un prim fundament în stabilirea elementelor metodologiei predării-învățării-evaluării limbii franceze prin metoda euristică în dezvoltarea comunicării orale la studenți.

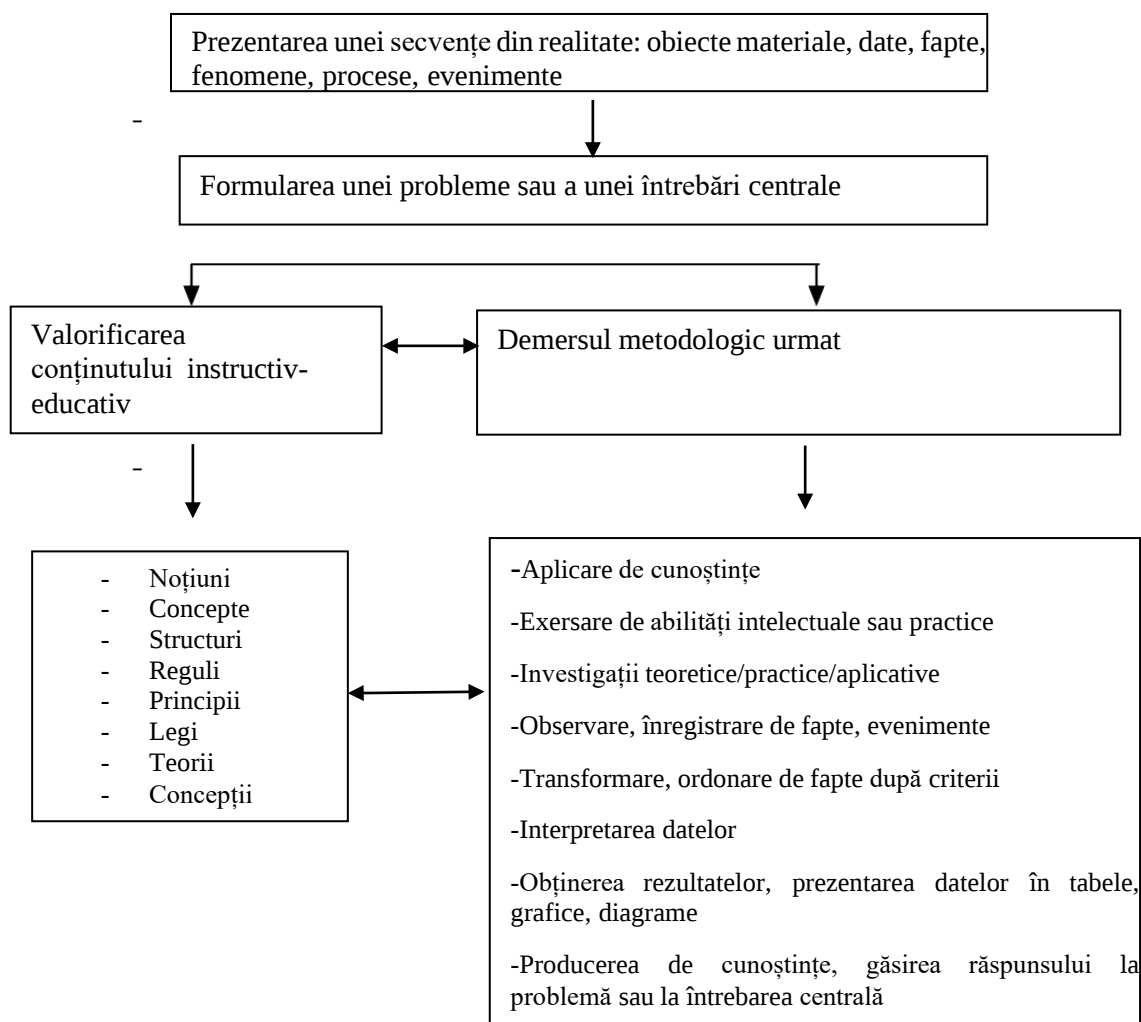

Figura 2.2. Elemente de tehnologie a instruirii euristice, elaborate de Patrașcu D.

Dacă analizăm succint metodele și tehnicile de instruire euristică, care se bazează pe cele șase niveluri de reflecție ale piramidei lui Bloom, putem afirma că didactica modernă este într-o continuă evoluție. În prezent, se acordă o mare atenție *explorării inteligenței pedagogice colective*, care se bazează pe co-dezvoltare și cooperare, fiind susținută de structura piramidei lui Bloom. Inteligența colectivă se axează pe aceleași operații cognitive ca și cele șase niveluri ale piramidei: *observare, identificare, comparare, clasificare, categorizare, generalizare, interpretare, formarea propriei opinii și transferul de informații într-un alt context*.

O diversitate de abordări ale acestui termen a fost identificată recent în cadrul diferitelor

discipline (inclusiv științe umaniste și sociale, psihosociologie, sociologie, științe ale managementului, informatică, științe ale informației și comunicațiilor), fiecare având obiective, concepte și cadre analitice proprii. Ipoteza comună a acestor abordări este că performanța unui grup cu o acțiune comună este mai mare decât suma performanțelor individuale, iar cooperarea între multiple entități duce la o inteligență colectivă mai mare. Cu toate acestea, caracterul colectiv al inteligenței nu este dobândit în mod automat, ci necesită existența unui interes convergent, o motivație pentru partajarea și construcția de cunoștințe, precum și identificarea unei probleme comune. Inteligența colectivă se formează prin dinamica schimburilor, în care diferențele individuale sunt transformate în bogăție colectivă, datorită mobilizării eficiente a competențelor. Pentru a realiza acest lucru, informațiile și resursele trebuie să fie distribuite în întregul grup, evaluate și coordonate. De asemenea, inteligența colectivă presupune recunoașterea diversității abilităților fiecărei persoane și presupune dezvoltarea unor abilități de ascultare activă și atenție față de ceilalți [119].

Astfel, propunem o definiție relevantă în contextul procesului de predare-învățare-evaluare a limbilor străine: *inteligența colectivă* se manifestă prin cooperare intelectuală, bazată pe logica schimbului de idei, cunoștințe, performanțe și abilități individuale și colective, pe logica colaborării interactive, a co-construcției și a co-creației. Această unire a inteligențelor și cunoștințelor, direcționată către atingerea unui obiectiv comun, contribuie la procesul de luare a unei decizii colective și facilitează rezolvarea problemelor. Este evident că inteligența colectivă trebuie gestionată prin diverse metode euristice, strategii, tehnici și instrumente educaționale, care pot contribui semnificativ la dezvoltarea profesională a studenților.

După cum am mai menționat, învățământul modern preconizează o metodologie axată pe promovarea metodelor interactive/euristice, care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței colective, ale imaginației și creativității. Interactivitatea, la rândul ei, dezvoltă *inteligențele multiple* în diferite domenii.

Noi vom analiza doar cele, ce țin de procesul de instruire și dezvoltare a comunicării orale în limba franceză a studenților:

- ✓ *capacități specifice inteligenței lingvistice*: includ abilitatea de a folosi efectiv limbapentru a se exprima și pentru a-și aminti informațiile;
- ✓ *inteligența logică*: capacitatea de a analiza logic elementele lingvistice, problemele, de a investiga și a realiza sarcinile, de a face deducții;
- ✓ *inteligența interpersonală*: capacitatea de a înțelege sarcinile propuse, intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, creând oportunități în munca colectivă;
- ✓ *inteligența intrapersonală*: capacitatea de autoînțelegere, autoapreciere corectă a

propriilor sentimente, motivații, temeri;

✓ *intelența morală*: preocuparea de reguli, comportament, atitudini” [107].

Lucrul colaborativ și intelența logică facilitează divizarea sarcinilor și responsabilităților în părți mai ușor de gestionat. De asemenea, timpul necesar pentru soluționarea problemelor este, de cele mai multe ori, mai scurt atunci când se lucrează în grup, comparativ cu încercarea de a rezolva sarcinile pe cont propriu. Intelența logică și colectivă le oferă studenților oportunitatea de a-și împărtăși părerile, experiențele, ideile și strategiile de lucru personale, precum și informațiile dobândite. Etapele de dezvoltare a intelenței logice/colective sunt reprezentate în următoare figură:

Figura 2.3. Etapele de dezvoltare a intelenței logice

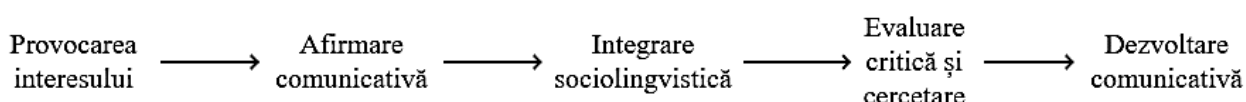
Exemplu al funcționării schemei etapelor de dezvoltare a intelenței logice în baza temei „Génération jeunes”. Leçon 1, pag. 214, Eclipse 1. Crivceanschi N., Guzun M., Radu Z.

- I. Identificarea problemei: Comment serait la vie quotidienne sans le téléphone portable?
- II. Formularea problematicii: Avantages et désavantages de l’utilisation du portable.
- III. Plan de acțiuni: Préparer le prospectus: Avantages/désavantages de l’utilisation du portable.
- IV. Discutare în grup: chaque membre du groupe propose ses suggestions.
- V. Explorarea problemei și identificare a soluției: le leader du groupe présente le prospectus.
- VI. Învățarea colectivă/colaborativă: Au fost propuse soluții originale (avantaje/dezavantaje) a utilizării telefonului portabil.

Inteligența logică este bazată pe multiple metode euristice interactive, prezentate în continuare în baza Mecanismului formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză.

2.1.1. Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză

Pe baza cadrului metodologic ERRE am elaborat un cadru adaptat necesităților învățământului universitar. Astfel, etapele parcursului didactic au fost divizate după cum urmează:

Aceste etape au ca scop principal stimularea gândirii logice în identificarea problematicii și a soluțiilor, precum și promovarea comunicării autentice într-un context concret, contribuind astfel la o învățare colectivă eficientă. Etapele descrise reflectă clar aplicarea metodelor euristice, ceea ce este demonstrat și prin tipologia sarcinilor propuse. Nivelul de implicare al subiectului este asigurat prin operații specifice dezvoltării unui cadru autentic de învățare, care îl motivează să abordeze noi subiecte și experiențe, să rezolve probleme și să aplice conceptele învățate în situații simulate în cadrul grupului.

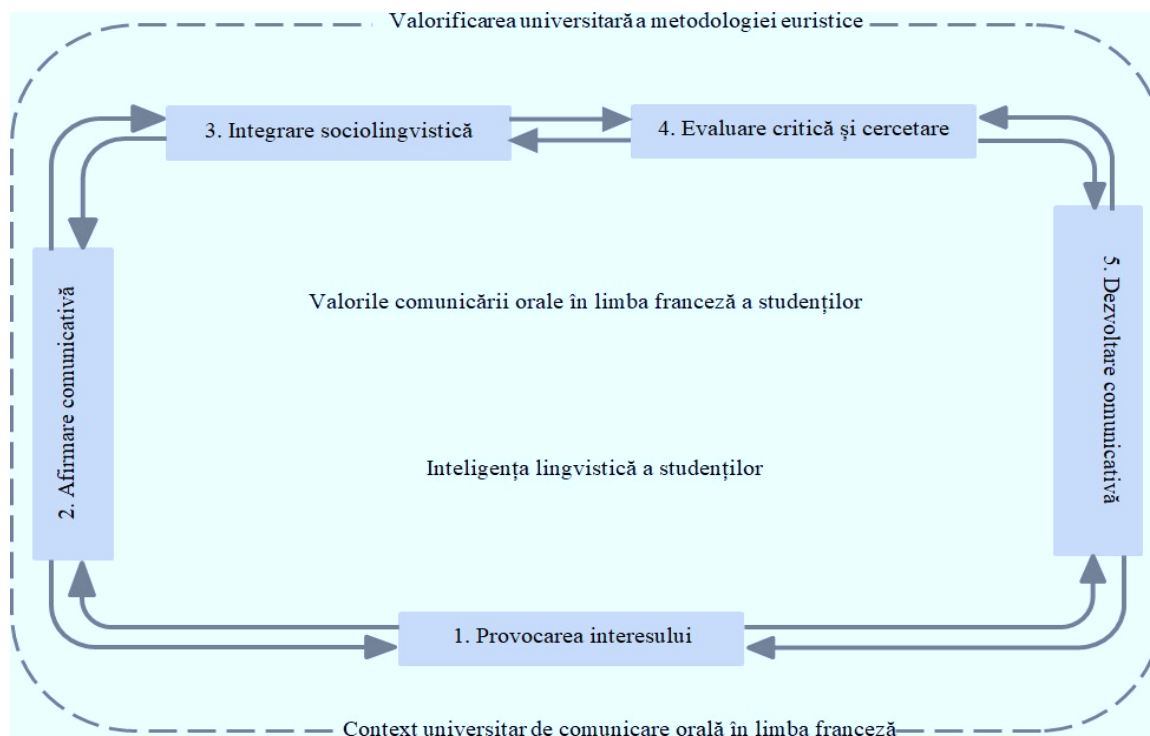

Figura 2.4. Mecanismul formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză

În cele ce urmează prezentăm clasificarea metodelor euristice conform etapelor prezentate

anterior în contextul învățământului universitar. Funcționarea tuturor modalităților propuse sunt originale prin faptul că sunt personale, fiind aplicate la cursul practic de limba franceză în baza temelor din manualele universitare elaborate de către membrii catedrei: *Flux*. Auteurs: Solcan A., Guzun M., *Eclipse I. Eclipse II*. Auteurs: N. Crivceanschi, M. Guzun, Z. Radu.

Provocarea interesului

În cadrul acestei etape sunt realizate mai multe activități cognitive: studentul stabilește un punct de plecare bazat pe cunoștințele proprii, la care pot fi adăugate cunoștințe noi. Scopul principal al acestei etape vizează stimularea interesului pentru explorarea subiectului și clarificarea obiectivului investigației – aspecte esențiale pentru menținerea unei implicări active din partea tuturor studenților. Atunci când există un scop clar, procesul de învățare devine mult mai eficient.

Conversația euristică și ***dialogul*** reprezintă forme fundamentale ale metodei euristice și se bazează pe un dialog în care profesorul îi ghidează pe studenți să ajungă la rezultatul dorit printr-o serie de întrebări puse cu abilitate, care să conducă la descoperirea informațiilor esențiale.

În cadrul orelor de limbă franceză, conversația euristică este folosită pe larg, deoarece facilitează un dialog continuu între profesor și student, permițând astfel reactualizarea cunoștințelor deja dobândite și încurajând aprofundarea acestora.

Pentru a fi autentic, dialogul didactic, după Albușescu I. trebuie: [3, p. 126]

- Să ofere studenților mai multă libertate de inițiativă, de căutare și descoperire;
- Să solicite inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea studenților;
- Să solicite schimbul de informații și manifestarea spiritului critic;
- Să asigure participarea efectivă a studenților la toate fazele elaborării cunoștințelor;
- Să solicite operațiile fundamentale ale activității mintale (analiza, sinteza, comparația, generalizarea, abstractizarea);
- Să antreneze studenții în evaluarea soluției elaborate.

Astfel, metoda va fi eficientă și va da rezultate, devenind mai mult decât o simplă suită de întrebări și răspunsuri. Conform cercetătorilor români Ionescu M. și Radu I., conversația euristică, în care întrebările sunt de tip productiv, solicită în mod prioritar gândirea în procesul de prelucrare și sistematizare a datelor cunoscute, având ca scop compararea, interpretarea sau exprimarea opiniilor personale. Prin urmare, studenții ajung să dobândească noi cunoștințe, „descoperite” prin efort personal [1, p. 60].

De asemenea, Cristea C., în *Dicționarul de pedagogie*, definește „conversația euristică” drept o metodă didactică de învățare în care predomină acțiunea de comunicare orală, inițiată de profesor, cu scopul de a activa operațiile logice ale gândirii studentului, necesare în procesul de

descoperire și valorificare a cunoștințelor. Astfel, forma euristică contribuie la căutarea adevărului prin efortul comun al celor doi factori ai relației profesor-student. Întrebările adresate sunt destinate să stimuleze și să orienteze gândirea studenților, fiind utilizate atât în lecțiile de învățare a noilor cunoștințe, cât și în cele de formare a priceperilor și deprinderilor [48].

Indiferent de formă, conversația trebuie să îndeplinească câteva condiții generale indicate de cercetarea pedagogică:

- ✓ să se sprijine, sistematic, pe fapte de limbă;
- ✓ să se bazeze, obligatoriu, pe fapte, noțiuni, definiții și reguli generale, ceea ce presupune ca studenții să fie puși să observe, să compare, să descopere;
- ✓ să solicite puterea de argumentare a răspunsurilor, deci gândirea;
- ✓ să nu se pună întrebări care dau de-a gata răspunsul/să se evite întrebările echivoce.

Succesul conversației depinde și de priceperea profesorului de a formula și a pune întrebări. Din punct de vedere al *conținutului*, se cere ca întrebarea să fie clară și precis formulată, astfel încât studentul să-și dea seama exact ce anume se cere. Sub aspect *gramatical*, întrebările să fie formulate corect și simplu, evitându-se întrebările echivoce, imprecise, care admit răspunsuri referitoare la contexte diferite și nu orientează studenții spre sarcină. Întrebările vor fi de asemenea accesibile și variate, nu vor sugera răspunsurile așteptate, nu vor pretinde răspunsuri monosilabice, de tipul „da” sau „nu”. Apoi, întrebările vor fi bine repartizate și diferențiate ca grad de dificultate, astfel încât să cuprindă întreaga clasă.

În prezent, în sistemul educațional, există un dialog continuu între toți cei implicați în procesul didactic. Această formă de predare necesită o inteligență productivă, curiozitate, libertate și independență în gândire. Întrebarea devine astfel punctul de plecare al cunoașterii și dezvoltării, iar adevărata cunoaștere nu constă în răspunsuri, ci în procesul continuu de a pune întrebări și de a urmări neîncetat răspunsurile. Aceste răspunsuri, la rândul lor, generează noi întrebări, creând o reacție în lanț [4, p. 169].

O întrebare este calificată corectă dacă:

- ✓ problema supusă interogării are sens;
- ✓ cel întrebat poate da răspunsuri.

Tipul întrebărilor trebuie să fie flexibil, fiind de diferite categorii:

- ✓ de tip reproductiv: ce?, când?, unde?;
- ✓ de tip ipotetic: dar?, dacă?;
- ✓ de tip evaluativ: ce este mai bun, corect, frumos?

Întrebările generează o dinamică, în funcție de legăturile și completările dintre ele. În această lumină, putem afirma că, prin metoda conversației euristice, studenții sunt capabili să

stabilească conexiunile necesare între cunoștințele deja dobândite și să își completeze astfel universul cunoașterii. Aceste legături între informațiile primite contribuie la descoperirea unor noi cunoștințe și la dezvoltarea limbajului de specialitate [3, p. 43].

Astfel, putem reprezenta grafic cele două modele de dialog utilizate în cadrul orelor, conform lui Ghivirug L., pentru a evidenția diferențele dintre o lecție tradițională și una modernă, bazată pe conversația euristică.

În acest sens, Ghivirug L. propune demersuri pentru profesori, care sunt prezentate schematic în figurile ce urmează. Acestea sunt delimitate în *ora tradițională* (Figurile 2.5; 2.6; 2.7) și *ora modernă* (Figura 2.8), ilustrând modul în care fiecare tip de oră se dezvoltă în funcție de abordările didactice adoptate.

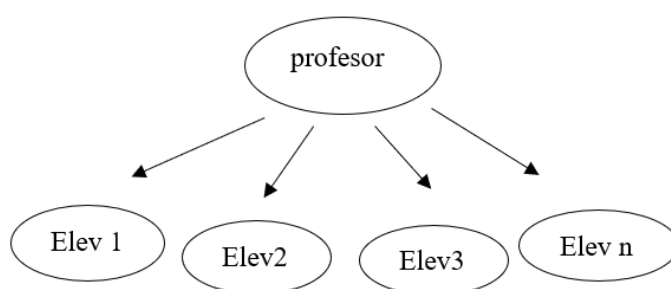

Figura 2.5. Modelul lecției tradiționale (a): profesorul evaluează pregătirea elevilor

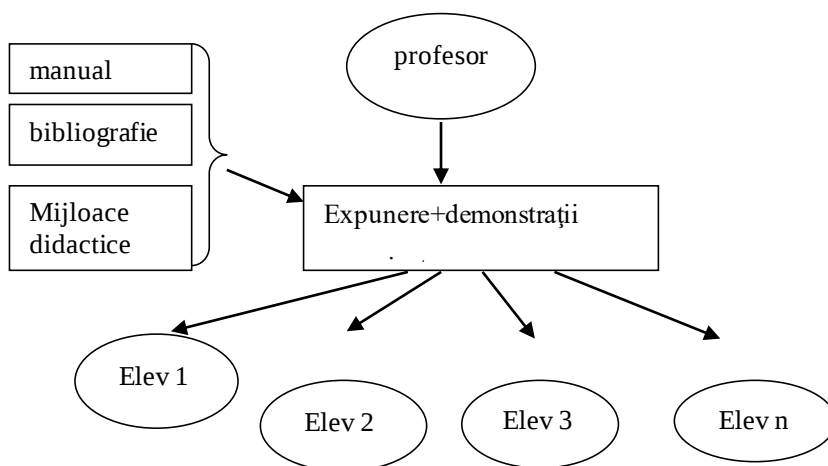

Figura 2.6. Modelul lecției tradiționale (b): profesorul comunică noile cunoștințe

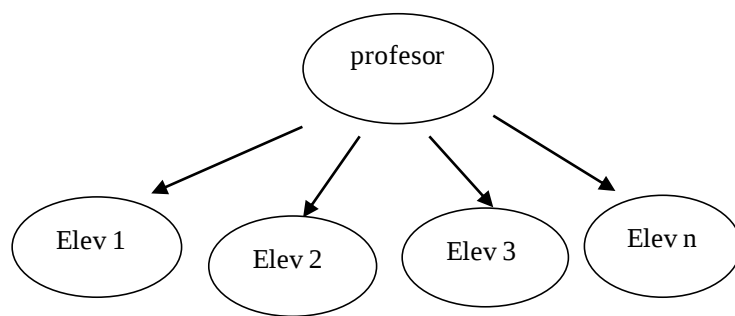

Figura 2.7. Modelul lecției tradiționale (c): profesorul fixează cunoștințele comunicate

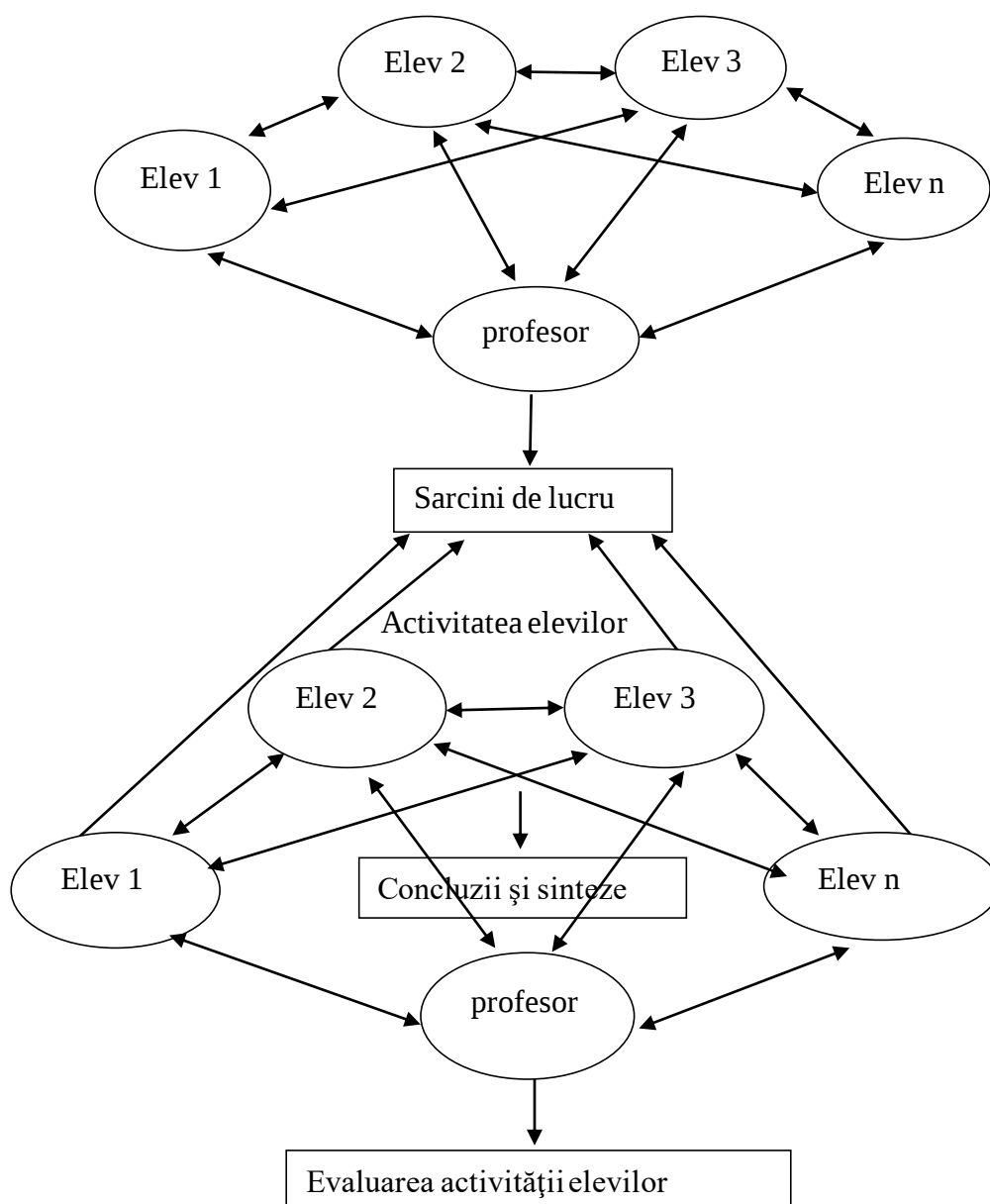

Figura 2.8. Modelul lecției moderne bazat pe conversația euristică

Drept model de conversație euristică utilizată în cadrul orelor de limbă franceză poate servi următorul exemplu la subiectul: *L'argent: Les achats*.

- ✓ *Savez-vous le prix de l'argent à votre âge?*
- ✓ *Que faites-vous si vous trouvez un portefeuille plein d'argent?*
- ✓ *Avez-vous déjà marchandé? Aimez-vous le faire? Où, avec qui et quand aimez-vous le faire?*
- ✓ *Le marchandage est-il en usage dans votre pays?*
- ✓ *L'argent est-il un facteur de progrès, de décadence, d'ascension sociale, de bien-être, de sécurité, d'indépendance, de discorde?*

Pe lângă conversația euristică, putem folosi și diverse tehnici de factură euristică precum:

Pânza păianjenului care este un organizator grafic, o diagramă vizuală de brainstorming. Permite structurarea ierarhică a ideilor, ajută la memorizarea mai eficientă a informației: ușor de reținut datorită culorilor, imaginilor, cuvintelor cheie simple și structurii spațiale.

Brainsketching, la fel o tehnică apropiată de brainstorming, bazată pe gândire logică și are scopul de a rezolva o problemă prin desene, diagrame, schițe și scheme. Această tehnică este utilă pentru a aduna și dezvolta ideile studenților într-un grup sau pereche, favorizând aprofundarea acestora prin activarea inteligenței spațiale, nu doar a celor lingvistice.

Acest moment al lecției este echivalent cu fixarea cunoștințelor din lecția tradițională, deoarece studenții explică unele probleme apărute pe parcursul derulării lecției, discutând cu ceilalți colegi. În această etapă, rolul profesorului este acela de a coordona desfășurarea discuțiilor și de a oferi informații suplimentare, acolo unde este cazul.

Integrarea sociolingvistică

Cubul poate fi utilizat atât la etapa integrării sociolingvistice, atunci când subiectul este nou, cât și în etapele de evaluare critică, cercetare și provocare a interesului, având rolul de algoritm pentru actualizarea informațiilor. Această metodă poate fi aplicată la toate treptele de învățământ, în funcție de complexitatea subiectului. Este folosită pentru a explora un subiect din mai multe perspective, contribuind la dezvoltarea competențelor necesare unei abordări complexe și integratoare. Fiecare grup rezolvă una dintre activitățile înscrise pe fațetele cubului. Apoi toate aceste fațete sunt analizate [107, pp. 191-228], [60], [73], [80].

Exemplu: **le thème L'enseignement français. Les travaux pratiques**, unité I, leçon 2. p. 18 Méthode *ECLIPSE II*. 2011. Autori : Nina Crivceasnschi, Zinaida Radu, Maria Guzun.

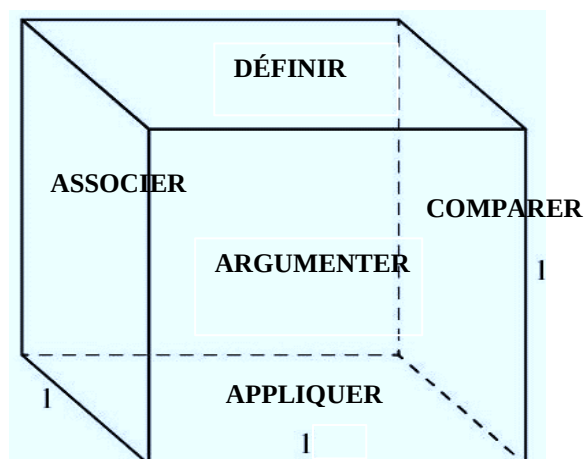

Figura 2.9. Exemplu de cub

1. Définir : les qualités humaines et professionnelles d'un professeur, d'un chef de département, d'un doyen à l'université.
2. Comparer : « le stage » de l'étudiant français décrit dans le texte mentionné avec le stage pédagogique effectué par les étudiants de votre faculté. Qu'est-ce qu'il y a de commun ? qu'est-ce qu'il y a de différent ?
3. Associer : un verbe au terme l'enseignement.
4. Analyser : votre première leçon à l'école pendant votre stage professionnel. Vos sentiments. Vos tracs.
5. Argumenter : pour quelles raisons vous avez décidé de suivre la carrière de professeur.
6. Appliquer : nommer quelques méthodes inédites, qui ont montré leur efficacité pendant votre stage pédagogique à l'école.

Avantajele acestei metode sunt:

- ✓ determină participarea conștientă a studenților prin implicarea maximă în rezolvarea sarcinilor;
- ✓ permite diferențierea sarcinilor de învățare;
- ✓ formează deprinderi de muncă intelectuală;
- ✓ stimulează gândirea logică a studenților;
- ✓ crește responsabilitatea studentului față de propria învățare, dar și față de grup;
- ✓ sporește eficiența învățării – studenților (învață unii de la alții) și dezvoltă abilități de comunicare și cooperare.

Printre tehnicile utilizate, enumerăm: **Lotus** care oferă studenților posibilitatea de a stabili legături între noțiuni, cunoștințe, pe baza unui subiect principal, din care derivă 8 conținuturi. Subiectul

principal determină următoarele opt subiecte, acestea vor deveni subiectele principale pentru alte opt subiecte. Această tehnică face posibilă dezvoltarea creativității studenților, a capacității de a structura informațiile. Aceasta este o tehnică eficientă pentru învățarea activă în etapa de afirmare comunicativă,

Etapa de evaluare critică și cercetare implică o analiză a cunoștințelor asimilate, servind ca punct de plecare pentru crearea de idei noi. Studenții își consolidează noile cunoștințe. Ei trebuie să modifice modelul inițial de cunoaștere, introducând noile concepte învățate în prima și a doua fază. Înțelegerea și reflecția sunt sustenabile atunci când informația este plasată într-un cadru contextual care are sens. Prin reformularea a ceea ce a fost înțeles, fiecare student creează un context personal. Ceea ce este foarte important în această fază este discuția de grup, unde este creată posibilitatea de a face față unei multitudini de modele de gândire. Acesta este momentul pentru schimb și conceptualizare în procesul de învățare: se face analiză, se afirmă sau se neagă ideea altora, se argumentează propria opinie. Pentru etapa dată, vom propune:

Metoda problematizării. Prin problematizare se subînțelege: „metodă de învățământ de tip euristic, care constă în a crea probleme cu scopul de a declanșa activitatea independentă a studentului, gândirea și efortul personal al acestora [56].

Datorita efectelor sale instructiv-educative, problematizarea este considerată una dintre cele mai valoroase metode ale didacticii moderne. Ea își găsește utilizarea în toate domeniile, în care se pot crea situații-problemă, ce urmează a fi soluționate prin cercetare și descoperire de noi adevăruri. Profesorul nu comunică cunoștințele de-a gata elaborate, ci îi pune pe studenți într-o situație de cercetare, pentru a rezolva problema cu care se confruntă [64], [45, p. 14-17].

În linii mari, se conturează următoarele etape ale procesului de rezolvare a problemei: elaborarea planului rezolvării problemei; abordarea problemei și a ipotezelor; analiza ipotezelor; controlul rezolvării problemei; repetarea și analiza procesului de rezolvare [201].

În instituția superioară este un nivel de gândire mai profund, de aceea noi am creat o nouă schemă mai complexă a etapelor de rezolvare a unei probleme IDCCACAV, folosite în analiza

textului sau în analiza lecturii individuale:

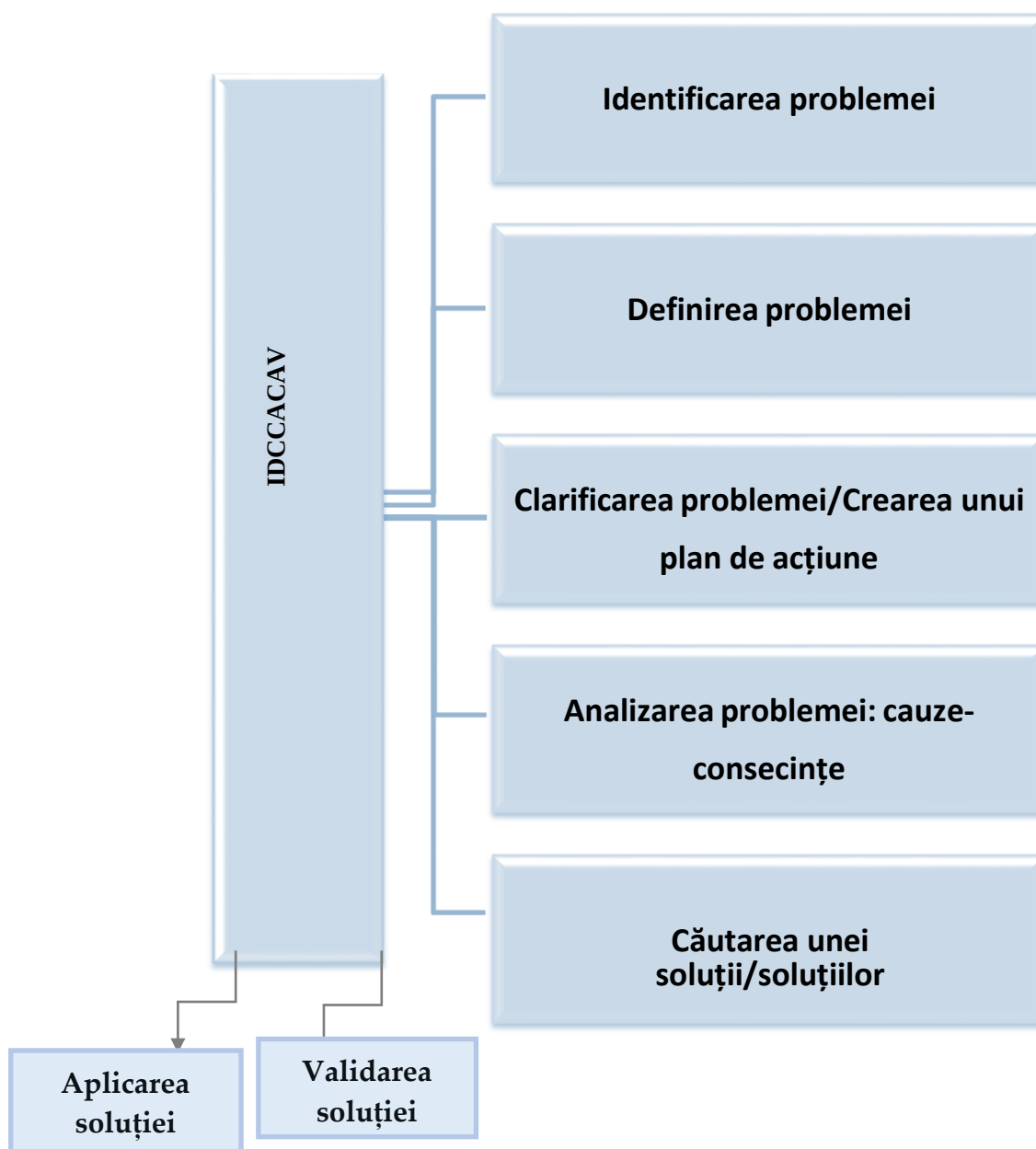

Figura 2.10. Exemplu de problematizare

Exemplu : Le thème : Un repas pénible, Unité IV, leçon 4, p. 141 ; ECLIPSE 1, 2011
Auteurs : N. Crivceanschi, Z. Radu, M. Guzun

1. Identifier un problème textuel: *Le divorce entre les parents de Sylvain.*
2. Définir le problème: *Le moral / La déprime en famille à cause du divorce des parents.*
3. Clarifier le problème → Créer une liste systématique. L'enregistrement d'informations sous forme de liste est un processus utilisé assez fréquemment pour élaborer un plan pour définir et de résoudre des problèmes / *Clarifier les causes de la déprime de la mère de Sylvain. Créer une liste, contenant les signes particuliers de la déprime.*

4. Analyser le problème : *Les causes du divorce → les conséquences : l'état malheureux du fils.*

5. Choisir une solution : *toutes les démarches entreprises par le fils pour consoler sa mère.*

6. Appliquer la solution : *Trouvez des solutions pour faire réconcilier vos parents qui se sont disputés ou qui sont en train de divorcer. Comment peut-on se réconcilier avec qqn. après une dispute ? Comment peut-on consoler une personne, qui souffre beaucoup ?*

7. Valider la solution. Testez la solution possible en pesant les avantages par rapport aux inconvénients. Si cela vous aide, demandez-vous :

- Comment cette solution affectera-t-elle mon propre bien-être ?
- Combien de temps et d'efforts cela demandera-t-il ?
- Comment cela s'intègre-t-il à mes autres objectifs et engagements ?
- La solution est-elle faisable ?

Situația – problemă. Situația problematică este o *sarcină globală*: are un context (date inițiale) și conține un scop; necesită mai multe acțiuni, mai multe proceduri sau mai multe operațiuni, care urmează să fie efectuate.

Situația problematică este o *sarcină complexă*: implică mai multe cunoștințe și mai mult de un tip de cunoștințe (declarative, procedurale și condiționate); prezintă o provocare studentului (realistă și realizabilă). Situația problematică este o *sarcină semnificativă*: are un sens pentru student pentru că apelează la ceva ce știe, este legată de realitatea sa; este concretă pentru că are un scop (un produs), necesită o acțiune reală și necesită utilizarea de cunoștințe, tehnici, strategii sau algoritmi [8].

După Selevko G.C. [208, p. 63] situația-problemă poate fi creată la toate etapele învățării: explicare, consolidare, evaluare. Profesorul creează o situație problemă, o propune studenților spre soluționare, organizează căutarea. În așa mod studentul devine subiect al cunoașterii sale și ca rezultat își formează cunoștințe noi. La crearea situațiilor-problemă, profesorul va ține cont de alegerea celor mai actuale sarcini, tematici, de crearea întrebărilor concrete, relatarea diverselor puncte de vedere.

Astfel, pentru a soluționa problema, este necesar de a elabora o schemă care ar permite atingerea scopului.

De exemplu, avem următoarea situație-problemă: *La nourriture végétarienne est saine.* Pentru a aduce argumentele sale pro sau contra, mai întâi de toate studentul va purcede, conform unei scheme pe care o propunem, la elucidarea sensului expresiei făcând diverse investigații, căutând în diverse surse, făcând apel la cunoștințe care deja le posedă, gândind creativ pentru a

soluționa această situație.

Tabelul 2.2. Etapele de instruire euristică situație-problemă

La compréhension du problème	
1. le sens du problème doit être biencompris.	Qu'est-ce que c'est que la nourriture végétarienne? Qu'est-ce que n'est pas connu pour moi? Qu'est-ce que je dois chercher? En quoi consiste la condition du problème? On peut faire un schémas pour voir les éléments connus.
L'élaboration du plan pour la solution	
2. il faut faire une liaison entre les données et l'inconnu. Il faut proposer un plan de solution.	Est-ce-que j'ai entendu parler de ce problème? Peut-etre sous autre forme? Quels sont les résultats des investigations médicales de la nourriture végétarienne sur la santé? Quels sont les arguments pro ou contre de la population sur la nourriture végétarienne? On peut utiliser les résultats de ces deux investigations dans la solution du problème. Comment le résultat peut etre influencé? La pensée créative peut vous aider. La tache devient déjà plus accessible et on pourra parler sur nourriture végétarienne et son influence sur la santé.
La réalisation du plan	
3. le plan de la solution doit être réalisé.	La réalisation du plan se fait pas à pas tenant compte des solutions proposées.
La communication du résultat obtenu	
4. le résultat doit être communiqué	La présentation de la communication peut se faire oralement ou par écrit, individuellement ou en groupe. Le résultat doit être clair et précis.

Pentru cursul de limbă franceză, această schemă ar putea îmbunătăți caracterul investigativ și motivațional al studenților în căutarea informațiilor și dezvoltarea capacităților comunicative și de gândire creativă.

Drăguleț M. menționează că este necesar să se chibzuiască momentul și locul potrivit pentru plasarea problemei în structura orei, ținând seama de natura lecției, temă, nivelul dezvoltării intelectuale a studenților, gradul lor de comprehensiune, motivele învățării, capacitatea de documentare și rezolvare de probleme, lacunele lor în cunoștințe, etc. [55, p. 29].

Șchiopu C. consideră că întrebarea-problemă poate fi cu și fără variante de rezolvare. În situația în care studenții întâmpină dificultăți în soluționarea sarcinii, se recomandă să se recurgă la întrebarea – problemă cu variante de răspuns. În cazul limbii franceze această variantă ar fi binevenită deoarece adesea studenții se confruntă cu astfel de situații, îndeosebi la nivelul debutant de studiere a limbii străine. Structura ei ar fi următoarea: *alegeți și argumentați*.

Choisissez une réponse et argumentez:

A quoi est dû le déséquilibre de la terre?

- a) à la révolution industrielle (produits chimiques, les déchets, les centrales atomiques)
- b) à la pollution de l'environnement
- c) au défrichage des forêts
- d) à la disparition des animaux

e) l'exploitation des ressources naturelles.

În încercarea de a rezolva această sarcină, studentul va alege răspunsul, apelând la diferite operații ale gândirii: compararea, analiza, sinteza. Astfel își vor formula o opinie și vor argumenta.

În așa mod, după autor, se solicită un efort maxim de gândire, contribuind la stimularea curiozității, dorinței de a căuta, de a găsi prin forțe proprii soluția adecvată și pertinentă [160, p. 70].

Printre tehnicile utilizate la această etapă, enumerăm: **Starbusting**, ce reprezintă o modalitate de stimulare a gândirii logice, a limbajului, cooperării, etc. Astfel, utilizarea tehnicii provoacă antrenarea permanentă a studenților la un efort intelectual și evaluarea prin observare, corectare reciprocă și autocorectare. Explozia stelară permite studenților o examinare profundă a problemei și poate fi aplicată la etapa afirmării comunicative în procesul analizei textuale sau la etapa evaluării critice și cercetării, dacă problematica este complexă și cere noi operațiuni de gândire.

Metoda **Harta euristică** - pentru o învățare eficientă. Literatura franceză și site-urile franceze propun hărțile euristice ce sunt utilizate pe larg. Anume în acest sens și scop este utilizat mai des termenul euristică în literatura de specialitate franceză. Conceptul a fost utilizat în anii 70 de către psihologul britanic Buzan T. O hartă euristică reprezintă gândirea noastră iradiantă și este o ierarhie temporară și arbitrară de legături între date, urmând o arhitectură arborescentă a cărei obiectiv este de a structura informația în așa mod, ca să fie mai bine asimilată și memorizată. Ea permite utilizatorului să-și focalizeze atenția asupra detaliilor conservând o viziune globală. Ea favorizează înțelegerea instantanee a situațiilor complexe prin elaborarea unui plan, luare de note, revizuire, valorizarea ideilor, prezentare, etc. Cu ajutorul hărților euristice, creierul produce un flux de idei, gânduri creative.

Harta euristică este:

a) o schemă arborescentă care:

- ✓ Eliberează emisfera dreaptă de idei, este „creierul creativității”;
- ✓ Oferă o reprezentare vizuală personală;
- ✓ Prezintă o vedere de ansamblu sintetică asupra unui subiect complex.

b) o hartă euristică este un instrument care permite:

- ✓ A organiza și a memora/A gândi și a se concentra/ A crea
- ✓ A identifica punctele importante/A descoperi legături între conceptele distante.

Pentru aceasta e nevoie de o foaie și un creion sau există softuri speciale, aplicații on-line pentru a crea aceste cărți.

La lecția de limbă franceză aceasta permite de a:

- ✓ Prezenta diversele componente ale unei teme date;

- ✓ A organiza aceste componente;
- ✓ A pregăti o comunicare;
- ✓ A povesti un eveniment;
- ✓ A învăța vocabularul specific temei;
- ✓ A vizualiza ideile complexe.

De exemplu vom lua tema *La cuisine*, anul I de studii, unde vom prezenta în mijloc subiectul temei, iar în ramificații - vocabularul specific termenului. Astfel, studentul, vizualizând, va putea să memoreze mai ușor vocabularul și utilizându-l, să poată povesti, alcătui, crea o rețetă, spre exemplu.

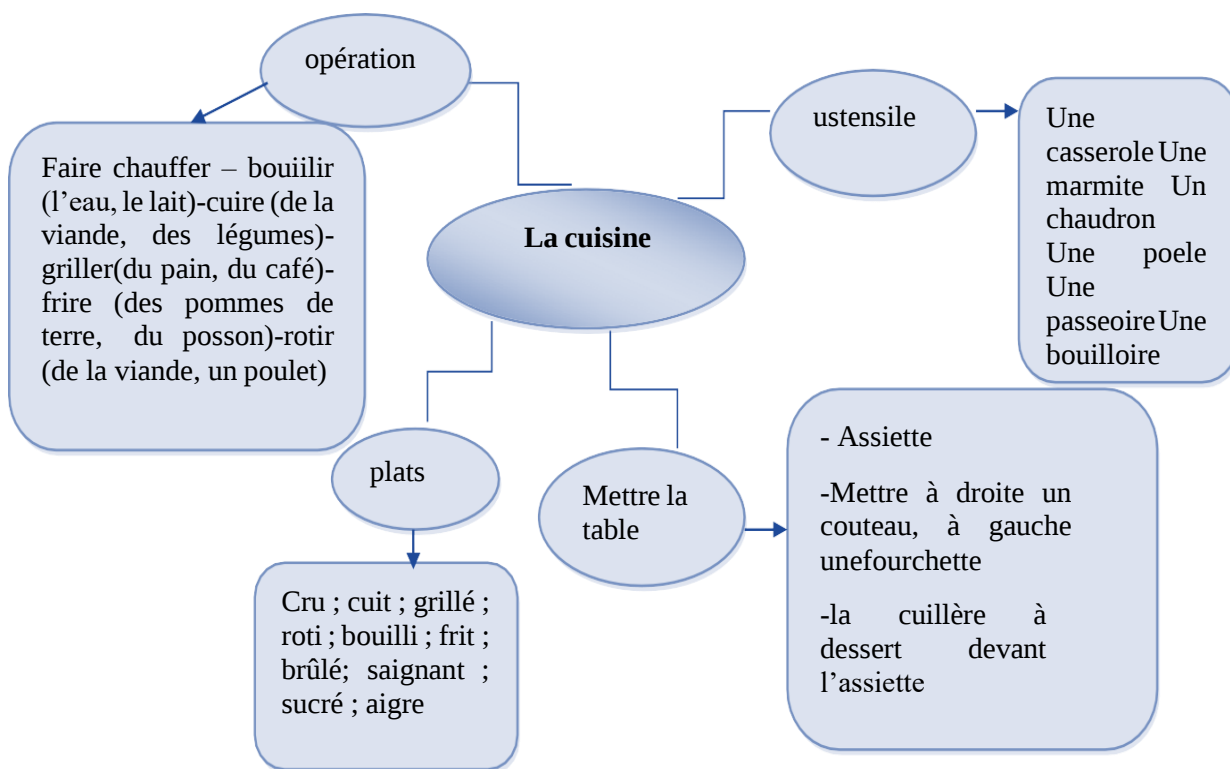

Figura 2.11. Harta euristică a temei *La cuisine* (anul I, cursul Limba franceză și comunicare)

Dezbaterea critică - metodă cu multiple valențe. Este una dintre metodele cu valențe multiple asupra dezvoltării cognitive, volitive, afective a celor care o folosesc. Dezbaterea presupune: confruntarea de idei între două echipe pe un anumit subiect, folosind argumente structurate și implică participarea unui judecător (persoană neutră, care nu participă cu argumente la dezbateri) pentru a decide care dintre echipe a propus argumente mai convingătoare. În dezbateri pedagogice predomină capacitatea de a argumenta pe subiectul de față, în dezbateri competitive prevalează argumentarea sa [210].

Dezbaterea critică trebuie privită din două unghiuri, care sunt complementare:

- ✓ din punct de vedere al procesului, dezbateri este o abordare structurată pe care

participanții o urmează pentru a-și confrunta ideile, iar pentru atingerea scopului, participanții urmează calea prestabilită;

✓ din punct de vedere al conținutului, dezbateră este pentru toți participanții o sursă de informare și structurare a ideilor, deoarece este necesară recunoașterea capacității dezbaterii de a influența opiniile, convingerile, în ansamblu.

Implicarea într-o dezbatere face apel la capacitatea participanților de a argumenta, iar această capacitate este construită prin documentare, organizare și exercițiu. Documentarea este esențială pentru a construi un punct de vedere relevant asupra unui subiect, dar și pentru a dezvolta abilități de comunicare. Organizarea este necesară pentru a structura gândirea și declarațiile făcute.

O bună organizare a gândirii se materializează în afirmații prezentate după o logică, o structură adaptată subiectului. Exercițiul presupune utilizarea argumentelor într-o varietate de contexte (bazate pe documentare și declarate într-o formă organizată), în mod repetat și sistematic, astfel încât să conducă la dezvoltarea capacității de a exprima opinii solide asupra unui subiect. Apelul la sesiuni de discuții poate îndeplini o serie de obiective multiple și variate, în funcție de nevoile grupului și de interesele lor de dezvoltare. Având în vedere aceste elemente, dezbateră poate fi utilizată pentru:

- ✓ Dezvoltarea abilităților de comunicare (verbală, nonverbală, paraverbală);
- ✓ Formarea și dezvoltarea abilităților de ascultare activă și gândire critică;
- ✓ Consolidarea competențelor de investigare și analiză/ Dezvoltarea empatiei;
- ✓ Îmbunătățirea abilităților de argumentare și persuasiune;
- ✓ Dezvoltarea capacității de a lucra în echipă și de a coopera;
- ✓ Dezvoltarea abilităților de organizare și conducere a grupului;
- ✓ Dezvoltarea încrederii în sine;
- ✓ Dezvoltarea spontaneității. [90]

Exemplu:

Tema: Les vêtements / Îmbrăcămintea. Metoda *FLUX*. Autori: Solcan Angela, Guzun Maria
Nivel : A2, Anul I

Profesorul divizează clasa în 2 grupe, propunând subiectul de confruntare: Pour ou contre l'uniforme scolaire?

Timp de 7 minute studenții reflectează asupra subiectului și prezintă apoi ideile lor cu argumente.

Deci, putem concluziona, că dezbateră critică, prin faptul că facilitează transmiterea propriilor idei și înțelegerea ideilor altora, face comunicarea mult mai benefică și productivă,

devenind expresia lucrului efectuat în comun cu ceilalți pentru construirea înțeleșurilor. Participând la o dezbatere, studentul învață: să înțeleagă legăturile dintre idei; să aprecieze importanța și relevanța argumentelor și a ideilor; să recunoască, să construiască și să evalueze argumente; să abordeze problemele într-un mod coerent și sistematic. Este o etapă importantă a mecanismului elaborat unde se pune accentul pe dezvoltarea tuturor competențelor și abilităților în procesul de instruire a studenților.

Metoda proiectului îi are ca precursori pe marii pedagogi Rousseau J.J. și Montaigne M., care au promovat ideea conform căreia studentul/studentul trebuie să stea la baza construirii și a descoperirii cunoștințelor lor prin oferirea de către profesor a independenței și autonomiei în acest proces. Iată de ce în prezent i se atribuie caracter euristic, în special, în studierea limbilor străine, deoarece îl încurajează pe student să pună întrebări, să planifice și să desfășoare acțiuni decăutare, să facă observații, să reflecteze asupra a ceea ce au descoperit. Iar Arpin L., și Capra L. [7, p. 25] o definesc drept o metodă pedagogică care permite studentului de a se angaja plenar în construirea cunoștințelor sale interacționând cu colegii și cu mediul înconjurător. Realizarea unui proiect presupune abilități și cunoștințe în domeniu și cel mai adesea se realizează în grupuri de colaborare unde fiecare student/studentă își asumă un rol care valorifică abilitățile și calitățile individuale ale participanților.

Profesorului îi revine rolul de mediator între cunoștințe și student, care creează diverse situații de învățare, îi provoacă să efectueze această cercetare și să-i însoțească pe parcursul acestei sarcini. Pentru student acesta este un stil de învățare foarte atractiv, deoarece se bazează pe situații autentice (de ex., realizarea unui ghid turistic sau a unui documentar legat de probleme de mediu) care îi motivează să-ți dezvolte comunicarea orală și în același timp gândirea creativă prin căutarea soluțiilor, ipotezelor, informațiilor cât mai originale și atractive în realizarea proiectului. Studenții la rândul lor trebuie să se angajeze în participarea activă și cooperativă la realizarea proiectului.

Etapale realizării unui proiect se prezintă în ordinea următoare:

1. alegerea temei
2. planificarea activității
3. cercetarea propriu-zisă. Alegerea materialelor.
4. prezentarea rezultatelor cercetării.
5. evaluarea (proiectului în ansamblu, modului de lucru, produsului realizat)

Într-un final, esența utilizării metodei proiectului la orele de limbă franceză constă în:

- stabilirea unui scop concret care să permită folosirea limbii străine în situații autentice;
- într-o responsabilitate comună a studenților și profesorului în procesul de realizare a proiectului;

- în stabilirea unor sarcini concrete în care activitățile lingvistice și practice se întrepătrund;
- în utilizarea autonomă a mijloacelor auxiliare (dicționare, scrisori, computer, internet, aparate foto)
- dobândirea unei experiențe concrete, practică [72, p. 54].

Un proiect se poate realiza sub forma: unui jurnal, expoziții, emisiune radio/TV, poezie, teatru, desen animat, etc.

Tematica proiectelor poate fi diversă, axându-se, bineînțeles, pe modulele predate. În cadrul orelor de limbă franceză propunem astfel de proiecte: *À la découverte de ma ville, Quel menu aujourd'hui, Voyage à la carte, Pères et mères, La fête, La vie étudiante*, etc.

Exemplu de proiect realizat în clasă: *Le roman photo sur l'Europe*. Consigne: créer un album photo d'un voyage dans 3 capitales européennes :

- Un album photo;
- Choisir 3 capitales de l'Union Européenne ;
- Rédiger des informations sur la langue, la population, la culture, les coutumes de ces villes;
- Insérer 2 documents tels que : de courts articles de magazines, de journaux, de photo.

Choisir une de ces 3 options :

1. Album photo d'un séjour gastronomique : spécialités culinaires du pays, restaurants ;
2. Album photo d'un séjour historique : donner son avis sur les monuments, expositions ;
3. Album photo d'un séjour musical : donner son avis sur un concert classique, rock, pop, rap.

Activité 1: Les capitales européennes.

L'objectif: faire ressortir le vocabulaire de base nécessaire à la création de l'album photo d'un voyage dans 3 capitales européennes.

Distribuer : la carte géographique de l'Europe, la liste des capitales, les photos.

Activité 2: A vous de jouer !

- Découper les photos ;
- Faire correspondre chaque monument, chaque spécialité culinaire à une ville.

Activité 3: L'agence de voyage

Les élèves se mettent dans la peau d'un agent de voyage et doivent proposer un voyageaux clients :

- Vous devez organiser un voyage de 3 jours dans cette ville pour deux personnes
- Indiquez où dormir, manger, quelles curiosités visiter.

Activité 4: Rédigez un carnet de voyage.

Astfel, din perspectiva euristică, metoda proiectului permite studentului să-și construiască singur cunoștințele prin găsirea răspunsurilor și soluțiilor la problema dată.

Profesorul, mediator, îl face pe student să participe activ la construirea cunoștințelor proprii. Iar pe lângă rolul de expert al conținutului îi revine și cel de expert al procesului.

Toate metodele menționate mai sus, dezvoltă o mare varietate de capacități de a obține noi performanțe comunicative: de a se autoevalua, de a corecta și de a comunica cu colegii în limba franceză. Aceste metode sporesc capacitatea de exprimare orală, coerentă și argumentativă. Avantajele acestor metode favorizează schimbul de idei și de cunoștințe bazate pe creativitate, inteligența de a accepta noul. Prin metodele moderne studentul învață, în primul rând, cum să învețe, de ce tip de inteligență dispune și cum o poate folosi în beneficiul lui și cel al colegilor.

Aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, euristice duc la rezultate superioare, relaționări eterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Rolul modelelor de comunicare în activitatea didactică. Cum am menționat în partea teoretică, pentru a dezvolta strategiile de comunicare, nu este necesar doar să-i facem pe studenți să înțeleagă că în limba franceză, la fel ca în toate celelalte limbi străine, comunicarea nu este aceeași ca în limba maternă, ci există reguli de urmat prin intermediul **modelelor de comunicare**. Modelele de comunicare oferă studenților curajul de a avansa în studiul limbii și plăcerea de a învăța.

Vom analiza funcționarea câtorva modele de comunicare, utilizate în predarea cursului practic de limbă franceză în instituția superioară:

Modelul lui Jakobson R. (1963) transpune teoria generală a lingvisticii din domeniul comunicării în didactica limbilor străine:

Mesajul în sine → Trimiterea mesajului de către destinatar → Recepționarea mesajului de către destinatar → mesajul necesită un context → conexiune psihologică între destinatar și destinatar → menținerea comunicării [87].

Cele șase funcții de comunicare sunt legate de funcțiile limbajului. Vom reproduce schematic această interacțiune între funcțiile de comunicare și cele ale limbajului:

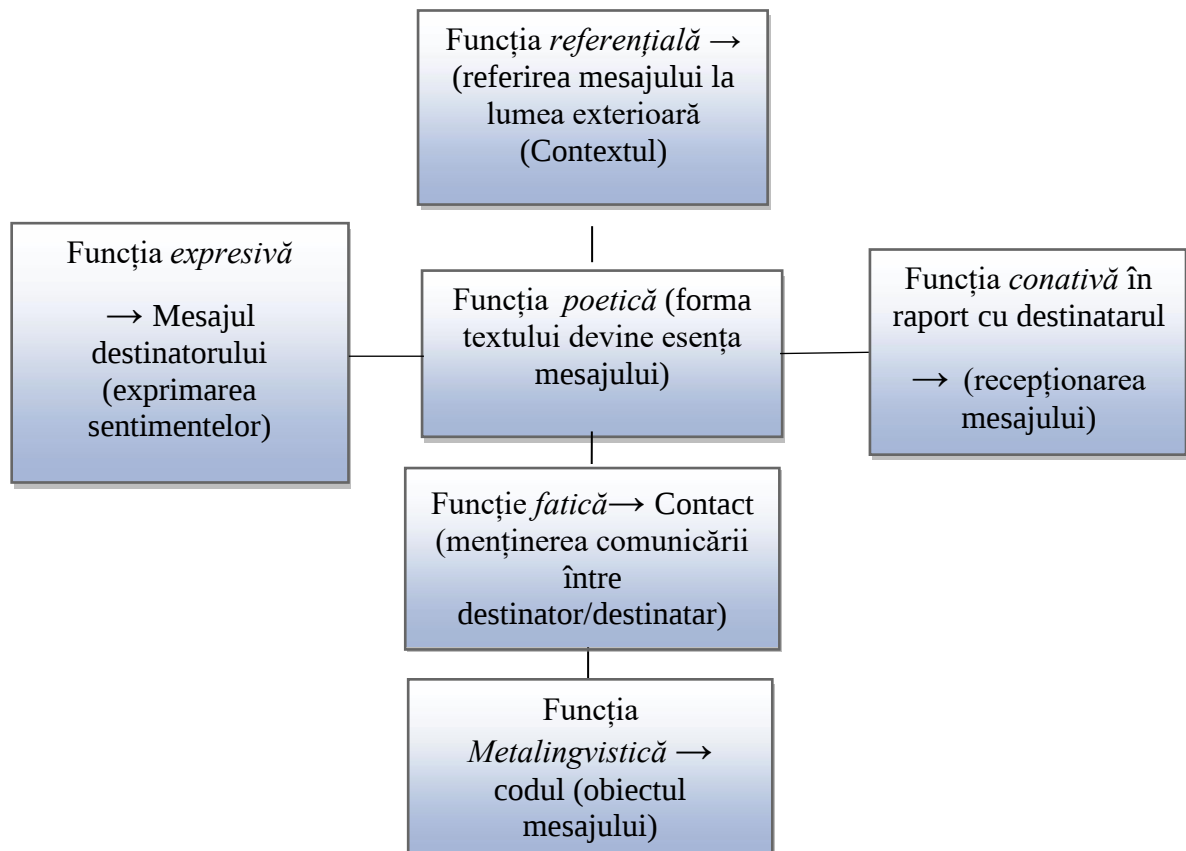

Figura 2.12. Interacțiunea între funcțiile de comunicare și cele ale limbajului

Pentru a imagina această interacțiune între funcțiile de comunicare și cele ale limbajului, am putea lua ca exemplu un mesaj publicitar, care trebuie să atragă atenția publicului (funcția fatică) → să convingă (funcția conativă), argumentare prin rațiune → (funcție referențială) → emoție (funcție expresivă) → și să aducă la acțiune (funcția conativă și referențială) [87].

Ex. : Le thème ***Protection de l'environnement***, III année

Figura 2.23. Imagine-exemplu de aplicare a funcțiilor comunicării

- *Fonction phatique* : appel à la lutte pour maintenir une ville en propreté ;
- *Fonction conative* : convaincre à l'aide du slogan ;
- *Fonction référentielle* : analyser l'image / convaincre à l'aide de l'image ;
- *Fonction expressive* : il faut être éco responsable en ville ;
- *Fonction conative / référentielle* : il faut agir en commun pour avoir une ville propre.
- À discuter : Comment agir ? Quelles actions ? Quelles solutions ?

Pentru a dezvolta o comunicare eficientă propunem studenților câteva teme de discuție pe tema dată :

- *Les sacs plastiques tuent.*
- *Chauffer sans excès l'hiver et limiter la climatisation l'été.*
- *Être éco-responsable en cuisine.*
- *Dire stop aux emballages plastiques.*

Modelul lui Laswell (les 5 W)

Modelul basat pe cele 5 întrebări de bază :

- Cine ?
- Ce ?
- Cum ?
- Cui ?
- Cu ce scop ? / Efect ?

Acest model este eficace în analiza textuală, a unui articol de presă, mesaj din afișă, discurs politic.

Exemplu : Tema Le cambriolage d'un appartement, ECLIPSE I: Unité II, leçon 4, p. 74, III année. Auteurs: N. Crivceanschi, M. Guzun, Z. Radu.

- *Qui?* Le possesseur d'un appartement / Un cambrioleur.
- *Dit quoi ?* Le thème : Un appartement a été cambriolé.
- *Comment ?* Il faut chercher le paragraphe où on parle du désastre de la chambre cambriolée.
- *À qui ?* Le message s'adresse au lecteur.
- *Avec quel effet ?* Chercher des solutions pour éliminer le cambriolage possible d'un appartement.

Acest model va facilita analiza problematicii textului prin pașii rapizi de răspunsuri la cele 5 întrebări, care se referă de obicei la titlul textului.

Modelul logicii este bazat pe un dialog, pe care studenții trebuie să-l structureze în ordine logică:

Remettez le dialogue dans l'ordre

- a. Je suis étudiante.
- b. Quel est votre statut social?
- c. J'habite au foyer étudiantin.
- d. Où habitez-vous?
- e. Je fais mes études à la faculté des langues étrangères.
- f. Où faites-vous vos études?
- g. Bien sûr. J'ai beaucoup d'amis.
- h. Avez-vous beaucoup d'amis?

După efectuarea acestei activități, profesorul poate insista asupra acestui aspect al comunicării și poate cere studenților să imite modelul dat pentru a vorbi cu colegul său despre studiile efectuate sau despre o profesie.

Comentariul acestui dialog sau pregătirea unui **joc de rol**, dau de obicei naștere unor considerații obiective privind caracteristicile externe ale situației de comunicare: locul și timpul, statutul, rolul personajelor, obiectul discuției.

Un alt model de comunicare este schema cuvintelor cheie.

La întrebarea: *Ce este francofonia pentru tine?*, studentul va fi capabil să producă un răspuns mai natural dacă îi oferim un model de urmat, ce ar conține câteva cuvinte-cheie:

À mon avis, la francophonie, c'est un vaste pays, sans frontières. C'est celui de la langue française. Elle offre une diversité linguistique/ culturelle/politique/scientifique.

Folosind acest exemplu, studenții trebuie să dea propria definiție a francofoniei, folosind cuvintele subliniate.

În partea teoretică am explicat modelul comunicativ-funcțional elaborat de noi, care s-a dovedit a fi foarte eficace în dezvoltarea comunicării și care prevede toate etapele procesului de predare – învățare - evaluare. În continuare vom aplica în practică *Modelul comunicativ-funcțional* elaborat pentru etapa superioară de instruire prin prisma unei teme.

Thème: Une femme française

Unité VI, leçon 2, p. 187 ECLIPSE I (auteures : N. Crivceanschi, M. Guzun, Z. Radu).

1. Valorisation des paradigmes :

- *Paradigme cognitive*: développement des actes de parole sur *accepter/refuser*.
- *Paradigme communicative*: les activités quotidiennes de femmes.
- *Paradigme actionnelle*: élaborer un projet sur un métier d'une femme exceptionnelle.
- *Paradigme de la valorification de l'intelligence logique* :

- *Intelligence verbale/linguistique*: connaître les expressions nécessaires pour éviter une personne qui essaie de vous aborder;
- *Ressources cognitives* : réfléchir sur l'aspect littéraire du texte: *Une femme française* : sa structure, les domaines abordés dans le texte, la problématique textuelle etc.

2. **Stratégies d'enseignement :**

- Dédution du sens dénoté/connoté du lexique nouveau ;
- Identifier les relations entre les personnages : Anne/Emmett ;
- Regrouper les mots qui sont liés au métier d'Anne ;
- Énumérer les unités lexicales qui décrivent la situation financière d'Anne.

3. **Stratégies de communication :**

- Détailler les éléments du portrait d'Anne ;
- Caractériser le comportement de chaque type de personnages ;
- Imaginer une classification des femmes en quelques catégories : femmes d'affaires/femmes au pouvoir/femmes exceptionnelles/femmes au foyer.

Formes d'organisation: binôme, groupe, équipe.

Supports digitaux : créer un poster sur les activités quotidiennes d'une femme exceptionnelle.

Toate aceste modele de comunicare permit să înțelegem mai bine toată complexitatea comunicării și să explicităm modul în care învățăm prin comunicare. Studiul dat ne-a permis să examinăm o varietate de metode interactive și modele de comunicare, aplicarea cărora rezultă în performanțe la orele de limba franceză, oferind tuturor studenților șanse egale la diferite etape de lucru. Astfel, strategiile de învățare influențează stilul de predare adoptat, consideră autorii francezi Treville M.-C. Și Duquette L. [183, p. 79].

Deci, putem afirma, că sensul major al metodologiei euristice actuale în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze constă în deplasarea accentului de pe predarea informațiilor de către profesor, pe dobândirea cunoștințelor funcționale de către student, pe formarea capacităților mentale și a atitudinilor creative, și per ansamblu, pe formarea competențelor în domeniul ales din perspectiva profesională ulterioară, care este în concordanță deplină cu taxonomia revăzută a lui Bloom.

Taxonomia obiectivelor educaționale ale lui Bloom prezintă informațiile conform nivelurilor de gândire și permite construirea unei progresii pedagogice în desfășurarea lecției, făcând posibilă situarea acțiunilor și intervențiilor în funcție de gradul de complexitate și posibilitatea de a determina dacă acestea aparțin cunoașterii sau dezvoltării abilităților. În general,

procesele asociate cu dezvoltarea competențelor sunt: *aplicarea, evaluarea și crearea*.

Capacitatea de a naviga între procesele cognitive este importantă pentru a dobândi noi cunoștințe.

Domeniul cognitiv identifică nivelurile de gândire și 6 tipuri de activități: De la simplu (*nivelul jos*) : → la complex (*vârful piramidei*)

Fazele lecției în baza piramidei:

Reamintire a informațiilor precedente (*provocarea interesului*) → Transmiterea cunoștințelor noi → Achiziționarea informațiilor noi → Analiza informației → Transferul informației în activități practice (*afirmare comunicativă*) → Combinarea elementelor pentru a produce ceva nou, ce cere creativitate → Argumentarea opiniei sale (*Evaluare critică și cercetare*).

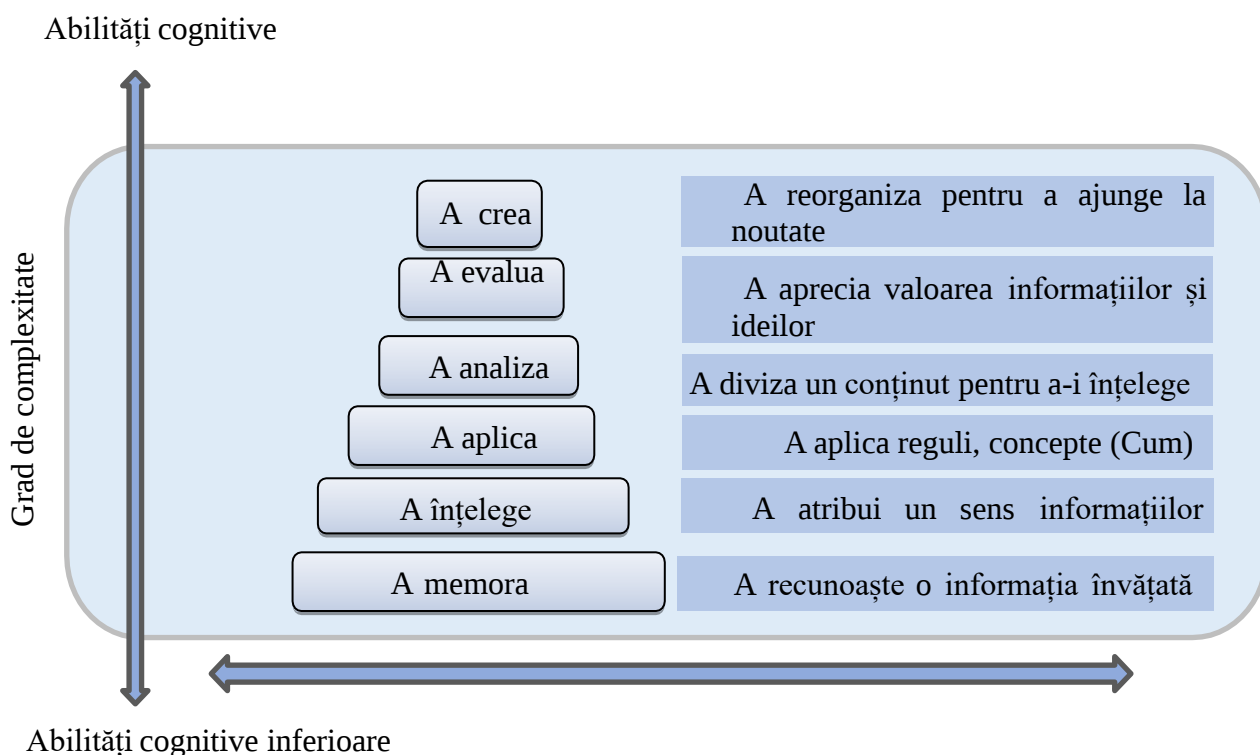

Figura 2.14. Taxonomia revizuită a lui Bloom

În baza piramidei lui Bloom noi propunem un plan de acțiune al profesorului, ținând cont de fiecare nivel de gândire/reflecție.

Tabelul 2.2. Plan de acțiune al profesorului în funcție de fiecare nivel de gândire/reflecție

Faza/Nivelul de reflecție	Activitatea studenților
<i>Faza de cunoaștere /reamintire</i>	<i>Provocarea interesului:</i> Bilanțul lecției precedente sau reamintirea contextului studiat. Studenții repetă, memorizează, reproduc, numesc, rețin, definesc, reproduc, se familiarizează cu noțiunile abordare, asociază.

Faza de înțelegere	<u>Provocarea interesului</u> : Ei clasifică, compară, descriu, explică, grupează, propun exemple, modifică, asociază, parafrazează, traduc, reformulează.
Faza de aplicare	<u>Afirmare comunicativă</u> : Studenții utilizează informația nouă, o adaptează, planifică, execută, dezvoltă, combină, caută, practică.
Faza de analiză	<u>Integrare sociolingvistică</u> : Ei deduc reguli, conceptualizează, analizează informația, o compară, experimentează, descoperă o regulă, structurează.
Faza de evaluare	<u>Evaluare critică și cercetare</u> : Ei combat, judecă, prezic, conving, argumentează, validează, fac concluzii, verifică, dezbat, reformulează.
Faza de sinteză /Creativitate	<u>Dezvoltare comunicativă</u> : Ei assemblează elemente pentru a crea ceva nou și coerent, inventează și elaborează un produs original.

Sarcinile didactice pe bază de nivele, elaborate pentru fiecare lecție după modelul taxonomiei lui Bloom, permit valorificarea la maximum a potențialului comunicativ și creativ al studentului. Profesorul propune sarcini concrete de realizare a activităților conform tematicii studiate.

La nivel de **reamintire a informației**:

- *Rappelez-vous les activités quotidiennes d'un enfant;*
- *Reproduisez les actes de paroles se rapportant aux activités quotidiennes;*
- *Expliquez le sens dénnoté/connoté de quelques mots du texte.*

2. la nivel **înțelegere**:

Associez le contenu au récipient :

1. un café une carafe
2. un œuf une corbeille
3. le vin un bol
4. le pain un plateau
5. l'eau du robinet un coquetier
6. le fromage une bouteille
7. de la soupe une tasse
8. la salade un saladier

3. la nivel **de aplicare**

Utilisez le lexique appris pour composer votre petit déjeuner :

Par ex. : Le matin je bois du thé avec du pain et de la confiture. Parfois je préfère les croissants. Aussi je mange des œufs à la coque ou des fromages.

4. la nivel de **analiză**

- *Analysez le mode de vie des jeunes décrit dans le texte ;*
- *Comparer le comportement des personnages.*

5. la nivel de **evaluare**

Présenter quelques arguments pour l'affirmation :

- Nous mangeons pour vivre ou nous vivons pour manger ;
- Il faut apprendre de la vie à souffrir la vie.

6. la nivel de sinteza/creativitate

1. Faites une synthèse sur le thème: La pollution de l'air, de l'eau, de la terre c'est comme une guerre qui détruit, brûle tout ce qui est vivant ;
2. Créez un slogan sur la pollution de l'eau ;
3. Imaginez un mode de vie idéale.

Cât privește cel de-al treilea aspect al procesului educațional – **evaluarea**, putem spune că este o acțiune indispensabilă activității de predare/învățare.

La nivelul studierii limbii franceze sub aspect comunicativ, putem vorbi de o evaluare continuă/formativă care se realizează pe tot parcursul activității de instruire, oferindu-ne un feedback privitor la eficiența metodelor didactice utilizate.

Valoarea evaluării formative în cadrul lecției de limbă franceză constă în formarea permanentă a studenților pentru comunicare orală prin metodologia euristică.

Sarcinile didactice propuse pentru studenți reflectă cu plenitudine aspecte ale incursiunii metodelor euristice în acțiunea de evaluare.

E de menționat faptul, că este destul de dificil a evalua comunicarea orală și creativitatea studentului. Pentru a facilita acest lucru, propunem o **grilă-model de evaluare**, elaborată de noi:

Tabel 2.3. Grilă-model de evaluare a comunicării orale a studentului

Categorii de evaluare	Puncte			
	0	1	2 p.	3p.
Dezvoltare a subiectului tematic (în ce măsură informațiile comunicării orale reflectă exigențele sarcinii și a conținutului studiat în clasă)	Discursul oral nu reflectă tema	Discursul oral reflectă doar parțial tema	Discursul oral reflectă într-o măsură acceptabilă tema studiată	Discursul oral reflectă foarte bine tema studiată
Claritate și coerență	Discursul oral conține erori importante	Discursul oral Conține câteva erori importante	Discursul oral este construit logic, dar cu câteva greșeli	Discursul oral este logic și coerent
Posedarea unui volum al vocabularului	Studentul a utilizat o parte mică a vocabularului tematic	Studentul a utilizat doar o parte neînsemnată a lexicului	Studentul a utilizat o mare parte a vocabularului	Studentul a utilizat tot vocabularul tematic
Precizie gramaticală (gradul de corectitudine gramaticală a discursului oral)	Mai mult de 7 greșeli	5 – 6 greșeli	2-3 greșeli	Discursul oral este corect

Originalitatea prezentării	Prezentarea nu este cursivă /publicul pierde atenția	Prezentarea nu este cursivă, dar ea reține atenția auditoriului o bună parte de timp	Prezentarea este destul de cursivă și reține atenția auditoriului o bună parte de timp	Prezentarea este cursivă și atrage atenția publicului
Respectul timpului	Studentul nu a respectat timpul acordat	Studentul nu a respectat timpul	+	+
Total	0	6	12	18 puncte

BAREM

Punctaj obținut	Nota corespunzătoare
18 puncte	10
17 - 15 puncte	9
14 - 12 puncte	8
11 - 10 puncte	7
9 - 8 puncte	6
7 - 5 puncte	5
4 - 3 puncte	4
2 - 3 puncte	3
1 - 2 puncte	2
0 puncte	1

2.2. Expertiza produselor curriculare universitare din perspectiva orientării euristice a predării – învățării – evaluării limbii franceze

Pornind de la ideea, că în prezent în studierea limbii franceze se pune accent pe valorificarea metodelor comunicative, vom încerca în acest paragraf să vedem în ce măsură este abordată metoda euristică în manualele universitare, aspectul comunicativ și creativ al sarcinilor propuse de către autori în vederea dezvoltării ulterioare a comunicării orale a studenților.

Aria noastră de cercetare va cuprinde analiza manualelor universitare de predare a limbii franceze în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, cât și a metodelor (manualelor) franceze de predare a limbii.

În ceea ce privește curricula la disciplina „Limba franceză” anul II, III, IV de studii (anexa 15, 16, 17), putem evidenția câteva aspecte, care au dus la evoluția cursului de limbă franceză prin prisma câtorva fundamentări – cheie ce țin de:

1. noile exigențe didactice de predare-învățare-evaluare a limbii franceze;
2. normele lingvistice ale CECRL;
3. curriculumul Național pentru LS 2019;
4. perspectiva comunicativă de studiere a limbii franceze;
5. centrarea pe cel ce învață;
6. învățământul centrat pe competențe.

Acest fapt duce la o sincronizare, o unificare a normelor de studiere a limbii franceze în Republica Moldova și țările UE. Componentele curricula se axează pe:

- competențele dezvoltate în cadrul cursului;
- finalitățile de studii;
- precondiții;
- conținuturi;
- evaluare;
- lucrul individual.

Acest fapt se reflectă inevitabil în **manualele de predare a limbii franceze**. Evaluarea metodologiei de predare-învățare-evaluare a limbii franceze în baza manualelor propuse studenților până în anii 2000 se axau pe metodele tradiționale de predare, traducere, gramatică. Drept exemplu preluăm din aceste manuale dovezile celor menționate: **Popova I. N., Kazakova J. A. „Manuel de français”, Москва: Просвещение. 1999, 480 стр.**

SD1. p. 11. Traduisez les phrases ci-dessous:

1) *Et voilà que Simon Sermet, lui qui a toujours nié la violence, commet un acte de violence: il met le feu à son école.* 2) *Mais voilà que le chemin tourna à gauche et une belle vue s'offrit à leur regard.* 3) *Il y a deux jours encore Duroy était sûr de son succès et voici que tous ces projets tombaient par terre.*

SD2. p. 12. Traduisez les phrases ci-dessous:

1) *И вот настал день отъезда.* 2) *Вот наступила осень и мы вернулись в город.* 3) *Он уже больше не надеялся получить ответ, но вот однажды почтальон вручил ему толстый пакет.*

SD3. p. 13.

Composez des séries avec à la fin de et au bout de en choisissant le deuxième élément dans la liste ci-dessous: l'année, l'avenue, le banc, l'allée, les études, l'histoire, le crayon, la vie.

SD4. p. 17.

Questionnaire: 1. Quand commençait la journée de Simon? 2. Que faisait-il aussitôt levé? 3. Simon vivait-il seul? 4. Où se trouvait son appartement? Que faisait-il avant l'arrivée des élèves? Que faisait-il avant de sortir dans la cour? Comment se sentait Simon les premiers jours? Qu'est-ce qui le préoccupait? Que faisait Simon quand il voyait que les enfants ne l'écoutaient pas?

Putem observa că sarcinile propuse se bazează pe metode tradiționale de predare ce constau în traducerea din/ în limba franceză, întrebări/ răspunsuri fără, însă a pune studentul în situația de a-și comunica ideile, a activa reflecția și creativitatea.

Actualmente, în conformitate cu noile paradigme ale didacticii limbilor străine, catedra Filologie Romanică a elaborat propriile manuale de predare a limbii franceze din perspectiva comunicativă. Este vorba de manualele Flux (2010) pentru anul I de studii, autori: Solcan A., Guzun M.; Eclipse I (2010, ediție revăzută), prevăzut pentru anul II de studii, autori Crivceanschi N., Guzun M., Radu Z., Rotaru C., Roșca L; Eclipse II, prevăzut pentru anul III de studii cu același grup de autori. Aspectul comunicativ este reflectat și în manualul de Gramatică comunicativă recent elaborat, autori: Solcan A., Guzun M., Neamțu N.

Pentru a dezvolta comunicarea orală și orientarea spre formarea profesională a studenților prin metode euristice, autorii insistă pe anumite obiective:

- ✓ interacțiunea în clasă și dezvoltarea autonomiei studentului;
- ✓ dezvoltarea reflecției studenților ce constituie axa fundamentală a predării-învățării limbii străine;
- ✓ implicarea în activități creative și situații problematizate pentru a-și expune punctul de vedere;
- ✓ deducerea diverselor ipoteze asupra documentelor propuse (texte literare, dialoguri, articole de presă) unde va trebui să reflecteze, să acționeze în raport cu conținuturile și activitățile de înțelegere-exprimare orală propuse.

În acest context, revizuirea manualelor în cauză, începând chiar cu anul I de studii, putem observa o ameliorare cantitativă și calitativă a sarcinilor propuse care deja posedă caracter euristic și sunt bazate pe formarea studentului și a comunicării orale. Dintre acestea vom menționa câteva sarcini didactice cu caracter euristic sus-numite:

1. Manualul Flux, anul I, autori: Solcan A., Guzun M. Chișinău: UPS „I. Creangă”, 2010, 283 p.

SD1 p. 129: *Trouvez le sens des expressions et introduisez-les dans des situations* (Găsiți sensul expresiilor și introduceți-le în diverse situații):

a) <i>il se casse la tête;</i>	d) <i>il s'est cassé le nez;</i>
b) <i>il lui casse les pieds;</i>	e) <i>il lui casse les oreilles.</i>
c) <i>il casse du sucre sur le dos du Nicolas;</i>	

SD2 p. 130 *Sur le modèle suivant „7 conseils pour être en forme”, rédigez 7 conseils pour maigrir (după modelul „7 sfaturi pentru a fi în formă”, propuneți „7 sfaturi pentru a slăbi”):*

1. <i>Dormir 7 à 8 heures par nuit.</i>	5. <i>Faites 10 minutes de gymnastique.</i>
2. <i>Ne restez pas au lit.</i>	6. <i>Prenez-une douche fraîche.</i>
3. <i>Réveillez-vous en musique.</i>	7. <i>Prenez un solide petit déjeuner.</i>
4. <i>Au réveil, buvez un grand verre d'eau.</i>	

SD3 p. 130 *Ils ne se sentent pas bien. Posez-leur des questions pour établir le diagnostic (Ei nu se simt bine. Puneți întrebări pentru a stabili diagnosticul):*

- ✓ *Maman, j'ai mal au ventre.?*
- ✓ *J'ai mangé seulement un gâteau.?*
- ✓ *Oui, je passe des nuits blanches depuis un mois.....?*
- ✓ *Oui, c'est depuis trois jours que j'ai de la fièvre.....?*

SD4 p. 131 *Comment vous-vous sentez dans les circonstances suivantes?(Cum vă simțiți în circumstanțele următoare?)*

Avant un examen difficile?Après l'examen?

Après un repas très copieux?

Après 5 km de marche sous un grand soleil?

Après un mois de travail intensif pour vous préparer pour la session?

SD5 p. 197 *Réalisez un projet ayant comme sujet: Pour que notre planète soit un paradis! (realizați un proiect cu subiectul: pentru ca planeta noastră să fie un paradis!)*

SD6 p. 211 *Simulation: vous êtes un correspondant radiophonique et vous devez intervenir dans une émission française en donnant des informations sur la situation écologique de votre pays et en présenter une réalisation exemplaire.*

Contextul de analiză a manualelor universitare, creat în scopul cercetării privind formarea studenților pentru comunicarea orală în limba franceză prin metodologia euristică, a evidențiat caracterul euristic al sarcinilor didactice. Astfel, verbul „a traduce” în manualul Popova I. N., Kazakova J. A. „Manuel de français”, Москва: Просвещение. 1999, 480 стр. explică operațiile de cunoaștere reproductivă, când studentul reproduce sau repetă mersul gândirii autorului. Pentru a asigura caracterul euristic în formarea competențelor de comunicare în l. franceză, autorii manualului (NOU) propun sarcini didactice cu operații, care stimulează *gândirea simplă, complexă și creativă*, având la bază *obiective ce necesită operații elementare de gândire; obiective ce necesită operații complicate de reflecție; obiective ce necesită gândirea creativă*. Pentru operaționalizarea acestor obiective am stabilit un inventar de verbe pentru domeniul cognitiv și de limbaj repartizat în 4 nivele, care ne vor ajuta în crearea sarcinilor didactice euristice:

Tabelul 2.4. Inventarul de verbe auxiliare pentru operațiile de cunoaștere reproductivă ale domeniului cognitiv

Nivele	Verbe auxiliare
I	Să definească, să recunoască, să găsească, să identifice, să dobândească, să denumească, să enumere, să exemplifice.
II	Să aplice în situații noi, să transforme, să exprime în cuvinte proprii, să redefină, să rescrie,

	să schimbe, să interpreteze, să diferențieze, să explice, să demonstreze.
III	Să aplice, să generalizeze, să utilizeze, să stabilească legături, să organizeze, să distingă, să detecteze, să clasifice, să categorisească, să deducă.
IV	Să povestească, să producă, să creeze, să imagineze, să modifice, să propună, să planifice, să combine, să formuleze, să analizeze, să argumenteze, să compare, să decidă.

2. manualul Eclipse I (2010, ediție revăzută), prevăzut pentru anul II de studii, autori Crivceanschi N., Guzun M., Radu Z., Rotaru C., Roșca L.

SD 1 p. 50: *Trouvez les contraires: (Găsiți contrariile)*

Un logement trop exigü ou trop grand :

Peut être calme ou.....

Peut être en bon ou en.....état

Peut être loué vide ou

Peut être bien ou exposé

Peut être habité ou

Peut être en ordre ou

Peut être situé en zone rurale ou

SD2 p. 70 *Expliquez le sens des mots et groupes de mots: (Explicați sensul cuvintelor și a grupurilor de cuvinte): logeuse, la grisaille indifférenciée d'un dortoir, penser avec un minimum d'application, le maniement de la langue anglaise, garder une mémoire prodigieuse.*

SD3 p. 81 *Classez selon leur importance les plusieurs causes possibles de l'insécurité. Justifiez votre choix: pauvreté, chômage, drogue, injustice sociale, scènes de violence à la télévision, pertes des valeurs républicaines etc.*

SD4 p. 64 *Imaginez des éléments pour la description d'un logement d'une personne: (imaginați-vă elemente pentru descrierea locuinței unei persoane) : d'un professeur, d'une personne qui a beaucoup voyagé, d'une couturière.*

3. Manualul Eclipse II, prevăzut pentru anul III de studii autori Crivceanschi N., Guzun M., Radu Z., Rotaru C., Roșca L.

Acestea ar fi doar câteva sarcini cu caracter euristic, care au ca scop dezvoltarea comunicării orale și creativității studenților. Autorii propun activități multiple și suporturi diversificate pentru a antrena studenții simultan celor patru activități lingvistice: exprimare și înțelegere orală și scrisă. Exercițiile propuse fac apel la activitatea și reflecția studentului punând accent pe plăcerea și curiozitatea studentului de a studia limba, de a se implica activ în căutarea și descoperirea cunoștințelor prin efort propriu, ceea ce sporește gradul de achiziție a limbii străine și utilizarea ei în diverse medii sociale.

Potrivit scopului cercetării, prin care este necesar a demonstra rolul metodei euristice în dezvoltarea comunicării orale și a formării profesionale, am apelat și la manualele de studiu din Franța, unde nemijlocit manualul este numit *metodă de predare în limba franceză*, asigurat pentru dezvoltarea în bază de niveluri de cunoaștere a limbii după CECRL. Ceea ce ne-a determinat să facem acest studiu comparativ a fost *aspectul comunicativ și creativ privit prin prisma situațiilor autentice de comunicare ale vieții sociale*. La o examinare retrospectivă a câtorva dintre aceste manuale/metode precum: *Echo*, *Lattitudes*, *Le nouveau taxi*, *Zenith*, etc., putem menționa faptul, că au un parcurs de predare-învățare a limbii foarte pragmatic prin conținuturi, progresie, sarcini, axarea pe module reale. Fiecare unitate vizează:

- ✓ Un obiectiv de comunicare global: *Ex.: Inoubliable! (dire qu'on se souvient, dire qu'on a oublié ; rappeler qqch à qqn);*

- ✓ Sarcini ghidate ce permit studentului să se investească și să-și exerseze competențele colaborativ : *Ex. : Des souvenirs en boîte ! Ecrire un témoignage pour contribuer à la mémoire collective du monde.*

- ✓ Documente autentice pentru a descoperi limba franceză: *Ex.: comment réussir un entretien d'embauche (article de presse); Et si c'était ça le bonheur ! (émission radio)*

Fiecare din aceste metode, în primul rând corespund nivelului de referință de studiere a limbii conform CECRL și cuprind: un ghid metodologic, un manual, caiet de exerciții cât și un CD-rom sau DVD ce pune studentul în contact direct cu vorbitorul nativ. E de menționat faptul că pentru debutanți, intermediari și avansați, din experiența pedagogică de care dispunem, aceste metode sunt mai motivante, mai atractive anume prin caracterul implicit, ilustrativ, auditiv. În al doilea rând, aceste metode ne propun și o gamă largă de exerciții on-line unde studentul poate individual să-și completeze bagajul de cunoștințe.

În continuare ne propunem să prezentăm câteva sarcini euristice din metoda de limba franceză ***Latitude 1***, auteurs Régine Mérieu, Yves Loiseau. Paris: Didier. 2008, 191 p. conform nivelurilor de referință: A1, A2, B1, B2.

Niveau A1/A2 :

Dialogue-interaction : *Ecoutez et associez un dialogue à une photo. Par groupe de deux jouez les situations présentées sur les photos. p. 12*

Simulation : *Vous êtes dans un aéroport de votre pays. Vous accueillez un collègue français. Imaginez et jouez la scène. p. 16*

Vous êtes dans un café et vous participez à une soirée de « rencontres rapides ». par groupes de deux présentez-vous rapidement, parlez de vos goûts et de vos projets ? ensuite changez de table ! Pour chaque personne rencontrée remplissez une fiche. P. 37

Conversation : Lisez le faire part de mariage et répondez : p. 38 Pourquoi Sabrina et Louis envoient cette carte ?

Ils envoient cette carte à qui ? Où est le rendez-vous ?

Quand est le rendez-vous ?

Que vont faire Sabrina, Louis et leurs invités après la mairie ?

Communication : Regardez les deux graphiques sur le nombre des mariages et des divorces en France et complétez le tableau avec les phrases proposées. Comparez ces deux graphiques avec la situation dans votre pays. P. 39

Dialogue simulé : Vous êtes le client. Le professeur est un employé d'une salle de concert. Vous voulez acheter un billet pour un concert. Vous téléphonez et vous demandez le prix, l'heure du début et de la fin du concert, l'adresse. Vous voulez réserver un billet par téléphone. Jouez le dialogue proposé par deux. P. 43

Production orale/créative : D'après les bandes dessinées, par groupe de deux, dites ce qui c'est passé. P. 51

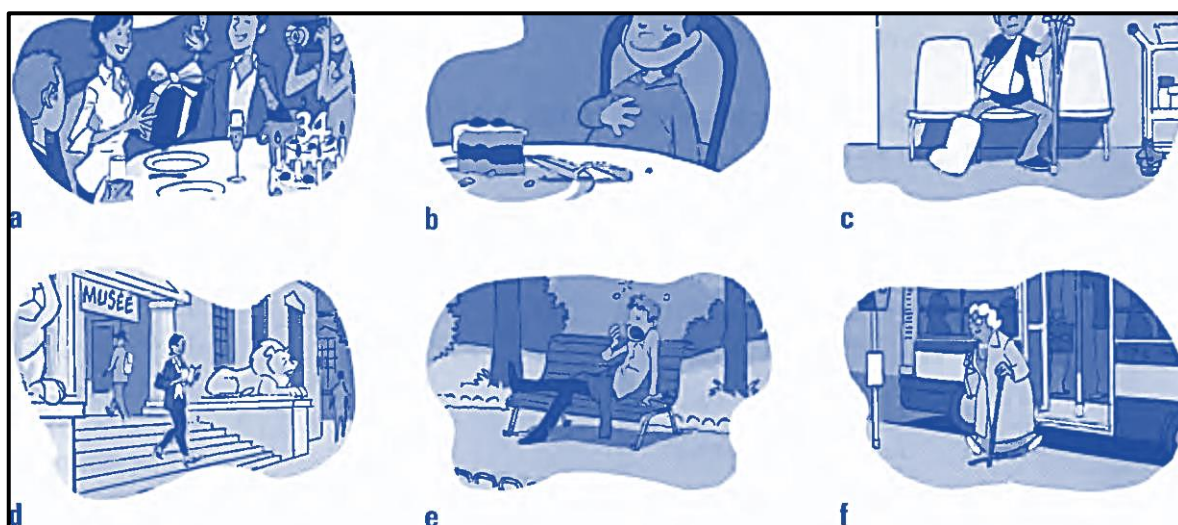

Figura 2.28. Exemplu de activitate orală pe baza imaginilor

Interaction libre : Et vous, quel est votre avis ? Pensez-vous comme le journaliste que «nos souvenirs d'enfance nous disent qui nous sommes» ? p. 10

Production orale : Dans votre enfance vous avez vécu un moment familial que vous n'avez jamais oublié. Racontez. p. 11

Echangez : dans l'extrait présenté, qu'est-ce que fait naître le souvenir du narrateur ? Dans votre pays y a-t-il une métaphore, une image pour parler d'un souvenir d'enfance ? p. 13

Production créative : Ecrire une enquête policière : L'inspecteur Delafond a mené une enquête criminelle. Racontez.

Conversation : *Ecoutez et répondez aux questions : Qu'apprend-on au sujet de kénya l'éléphante ? Retrouvez les expressions nécessaires pour dire que Kénya n'a pas les papiers nécessaires. Qui défend les points de vue suivants à propos de l'éléphante Kenya ?*

- Kenya devrait retourner dans sa famille ;
- Kenya n'avait pas l'air heureux ;
- Kenya n'avait pas un mode de vie acceptable pour un éléphant.

Quel titre pouvez-vous donner à ce document ? p. 15

Lexique. Associez chaque organe à un sens. Puis attribuez un sens à chaque phrase:

Les yeux	le toucher
Les oreilles	l'ouïe
La langue	l'odorat
Les mains	la vue
Le nez	le goût

1. C'est le dernier. Savoure-le bien !
2. tu entends les oiseaux dans le jardin ?
3. J'ai tâté mes poches mais je n'ai pas trouvé mes clés.
4. Oh, la, la ! Qu'est-ce que ça sent mauvais !
5. Arrête de l'observer, elle va être gênée. p. 17

Communication : *Vous retrouvez un ami d'enfance avec qui vous étiez à l'école. Echangez sur vos souvenirs. Jouez la scène à deux. p. 17*

În urma acestor prezentări, putem observa că cele mai utilizate metode euristice sunt: conversația euristică, problematizarea, metoda Cubul, simularea, predominând la nivelul A1/A2 dialogul, conversația, simularea, iar pentru nivelul B1 se adaugă deja problematizarea, diagrama VENN, Cubul ș.a. Făcând această prezentare a metodei franceze *Latitude*, ne-am propus să cercetăm gradul de utilizare a metodelor euristice și impactul lor asupra dezvoltării comunicării orale și a creativității studenților. Ținem să menționăm că metoda franceză are un grad sporit de utilizare a metodelor euristice prin lucrul cu textele autentice (dialoguri, articole de presă, reportaje, emisiuni radio, etc.), în comparație cu metodele *Flux*, *Eclipse 1*, *2* unde textele sunt extrase din opere literare și nu întotdeauna trezesc curiozitatea studentului. În schimb activitățile propuse pentru *Activités créatives* și *Point de vue* pun accentul pe comunicare și gândire. La fel, am propune ca să fie creat și un caiet de exerciții pentru student cu suport audio, care să-l motiveze prin activitățile creative și comunicative să studieze, să descopere noul în situații autentice de învățare.

2.3. Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale a studenților în limba franceză prin metodologia euristică

Sintetizând ideile cercetătorilor expuse anterior referitor la competența de comunicare orală, metodă euristică, putem evidenția aspectele esențiale ale metodologiei euristice în dezvoltarea comunicării orale la studenți în limba franceză prin *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

Acest model pedagogic joacă un rol esențial din mai multe perspective, având un impact considerabil atât asupra procesului de învățare a limbii franceze, cât și asupra perfecționării abilităților cognitive și de comunicare ale studenților. Iată câteva dintre motivele pentru care modelul propus se distinge prin relevanța și eficiența sa:

1. Prin MP DCO LFS ME se încurajează învățarea activă și independentă. Metoda euristică se concentrează pe învățarea activă, în care studenții sunt direct implicați în explorarea și soluționarea problemelor. Prin sarcini euristice, studenții sunt stimulați să își construiască singuri înțelegerile și soluțiile, evitând rolul pasiv de receptori ai informațiilor. Această abordare sprijină dezvoltarea autonomiei în procesul de învățare și promovează gândirea critică.
2. Modelul are ca scop dezvoltarea unor abilități de comunicare orală complexe, care să fie autentice, eficiente și fluente în limba franceză. Acesta integrează diversele dimensiuni ale comunicării orale – funcțională, socioculturală, cognitivă și afectivă – esențiale pentru o comunicare completă. Astfel, nu doar corectitudinea lingvistică este importantă, ci și abilitatea de a adapta mesajul în funcție de context și de a exprima atât idei clare, cât și emoții.
3. Modelul stimulează dezvoltarea abilităților cognitive, activând procese precum analiza, sinteza, comparația și evaluarea. Acest lucru sprijină formarea gândirii critice și a competențelor de rezolvare a problemelor. Astfel, studenții nu doar că învață limba franceză, dar și dobândesc instrumentele necesare pentru a gândi logic și structurat, abilități esențiale pentru succesul lor în educație și carieră.
4. Metodele euristice, precum jocurile de rol și brainstorming-ul, etc., favorizează lucrul în echipă și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare în grup. Aceste activități nu doar că îmbunătățesc competențele lingvistice, dar sprijină și întărirea abilităților interpersonale, esențiale într-un context academic și profesional globalizat.

Prin urmare, dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților în baza MP DCO LM MES presupune interacțiunea mai multor componente bazate pe specificul *predării – învățării – evaluării prin metoda euristică* care vor fi analizate ulterior.

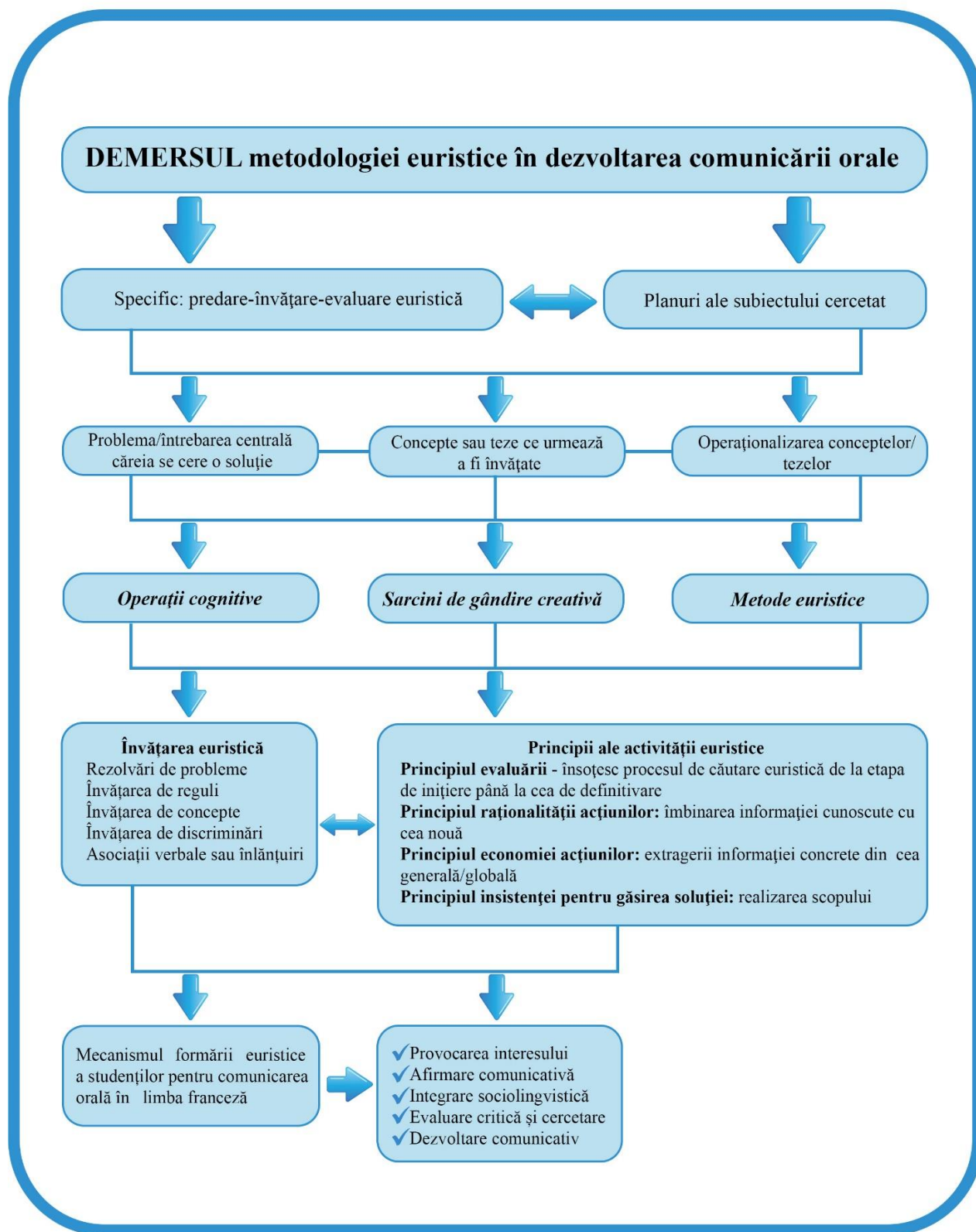

Figura 2.16 Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică

Analizând acest model, putem observa că la baza lui stă specificul metodei euristice: conceptele de *predare-învățare-evaluare euristică* a limbii franceze, inevitabile în sistemul actual de învățământ. În așa mod, sintetizând concepția cercetătorilor Novak J.D., Gowin B.D. în MP DCO LM MES sunt angajate procesele cognitive ale studenților în baza:

- *planurilor subiectului cercetat* ce presupun organizarea, structura tematicilor, subiectelor care vor ghida procesul de învățare într-un mod logic și progresiv;
- cele trei planuri de bază care interacționează reciproc sunt:
 - ✓ Problema sau întrebarea centrală, căreia i se cere o soluție;
 - ✓ Concepte sau teze ce urmează a fi învățate;
 - ✓ Operaționalizarea conceptelor/tezelor.

a) Prin **problema, căreia i se cere o soluție**, înțelegem abordarea în perspectiva activității de predare-învățare, orientând atenția studenților spre sarcini cu caracter comunicativ, euristic, cognitiv, creativ ce duc la dezvoltarea **operațiilor cognitive** (după Bloom) ale studentului care-l fac să gândească creativ și anume:

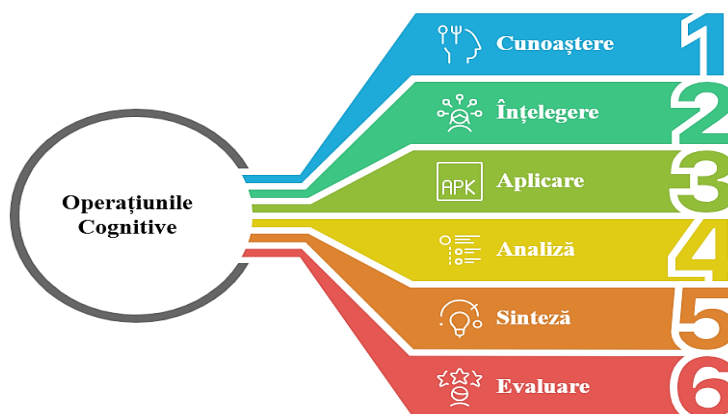

Figura 2.17. Operațiile cognitive după Bloom

b) **Concepte sau teze** ce urmează a fi învățate despre lume; teorii, principii; structuri conceptuale. Prin urmare în conformitate cu aceste operații cognitive vom propune diverse sarcini care să stimuleze gândirea studenților. Ele pot fi:

- de tip deschis;
- globale;
- stereotipizate;
- cu îndeplinire orală;
- colective;
- sarcini de mari proporții;
- unui anumit interes.

Sarcina de instruire, după cum s-a menționat, constituie obiectul de bază al activității euristice care pentru a fi înțeleasă de către studenți trebuie să dispună de 3 elemente de bază: *forma*, *structura* și *conținutul*.

- **Forma** reprezintă organizarea interioară a sarcinii, este o modalitate de existență a problemei.
- **Structura** este o totalitate de elemente legate între ele care alcătuiesc un tot întreg și îi permite profesorului de a regla gradul de complexitate a problemei, raportându-l la capacitățile intelectuale ale formabilului.
- **Conținutul** este componenta esențială a sarcinii, pe baza căreia începe procesul de soluționare.

După cum am menționat anterior, gândirea creativă se află la baza metodei euristice. Pentru a construi sarcini creative cu caracter euristic, Hutorskoi A. V. ne propune diferite tipuri de exerciții creative:

- ✓ creează personal: a propune studentului să realizeze ceea ce profesorului îi este deja cunoscut: să gândească originea unui cuvânt, litere, sunet, proverb; să formuleze o regulă gramaticală, concept, idee.
- ✓ „trăiește” istoria. Trăirea evenimentelor istorice, situațiilor.
- ✓ imaginea. A crea și a gândi o imagine desen, muzicală.
- ✓ empatia. Trăiește în gând obiectul și etapele dezvoltării sale, descrie sentimentele.
- ✓ genuri ale textului. A crea un text sub diverse genuri : interviu, publicitate, dialog de afaceri, a compune o sarcină, proverb, rimă, poezie, cântec, rol.
- ✓ invenția. Invenția literelor, altor simboluri. Proiecte sociale, ecologice etc.
- ✓ compunere. Compunerea poveștilor, poeziilor, cântecelor, sarcinilor, proverbelor.
- ✓ elaborare. A elabora un dicționar, joacă, victorină, scenariu, culegere de exerciții, programă, rebus.
- ✓ pregătirea. Pregătirea unei gazete, jurnal, fotografie, film.
- ✓ material didactic. A crea programe de calculator, exerciții. A petrece lecția în locul profesorului.

Operaționalizarea conceptelor/tezelor. Anume în cel de-al treilea plan sunt operaționalizate exemple concrete exprimate prin metode euristice, aplicarea cunoștințelor, producerea cunoștințelor, interpretarea datelor, rezultate, transformări.

Dar faptul că euristica presupune acțiunea directă a subiectului care învață, nu exclude participarea profesorului la folosirea acestei metode [186, p. 65-68]. Deprinderea de a gândi euristic se formează în procesul interrelației dintre subiect și mediul său extern și intelectual.

Profesorul creează aceste condiții de mediu și oferă suportul său la dezvoltarea creativității care constă în:

- Sala de curs este bine organizată pentru o formare creativă;
- Profesorul stabilește și menține o atmosferă de predare-învățare creativă;
- Profesorul investește timp în răspunsurile și lucrările creative ale studenților;
- Își manifestă satisfacția când studenții desfășoară o activitate creativă și fac progrese înformarea pentru creativitate;
- Este gata să accepte orice răspuns;
- Asigură progresul deprinderilor creative și al învățării creative studenților dincolo denevoile de moment;
- Profesorul preferă întrebările „de ce” și „cum” în loc de „cine” și „ce”.
- Stimulează operațiile cognitive și creative;
- Încurajează curiozitatea intelectuală;
- Încurajează originalitatea și creativitatea;
- Îi încurajează pe studenți să inițieze dialogul.

Astfel, susține Cojocariu V. M., școala de azi are menirea de a ieși în întâmpinarea cerințelor de mâine: aceea de a pregăti generația tânără pentru trecerea de la era consumului la era creației [43, p. 166] iar activitatea euristică, devine o noțiune mai largă, după Hutorskoi A. V. [203, p. 364], ce include: procesul de căutare, creare, cunoaștere și cel de organizare a activității care asigură activitatea de învățare și de creare [203, p. 364].

Astfel, activitatea euristică trebuie să devină o deprindere dezvoltată și conștientă care să urmărească anumite **principii**:

- *Principiul evaluării*, care însoțește procesul de căutare euristică de la etapa de inițiere până la cea de definitivare;
- *Principiul raționalității acțiunilor*, adică îmbinarea informației cunoscute cu cea nouă, includerea în sistemul de cunoștințe existente, ce va asigura dezvoltarea capacității de generare a ideilor raționale;
- *Principiul economiei acțiunilor* se exprimă prin regula: nu faceți prin intermediul maximului ceea ce puteți face prin intermediul minimului, e nevoie de cercetat minuțios posibilitatea extragerii informației necesare cât mai aproape de sarcina cercetată;
- *Principiul insistenței pentru găsirea soluției*. Căutarea euristică va fi mai eficientă dacă va fi însoțită de o dorință insistentă de a găsi soluția, de a atinge scopul;
- Cât și de *capacitatea de finalizare* adică de capacitatea de prelucrare a datelor, de

căutare a celor mai raționale modalități de rezolvare, de modernizare a ideilor inițiale [ibidem, p. 275].

Urmând aceste principii, studentul va fi capabil să soluționeze sarcina pusă, iar căutarea să devină o plăcere de aflare a noului și necunoscutului și va duce la o **învățare euristică** eficientă unde putem observa că această ierarhizare reflectă și implică un transfer vertical pozitiv, în sensul că o capacitate superioară este mai ușor învățată și actualizată, dacă cele inferioare au fost însușite temeinic anterior [112].

Iar Mecanismul Formării euristice a studentului în limba franceză, elaborat în baza cadrului metodologic ERRE este unul adaptat necesităților învățământului universitar. Astfel, etapele parcursului didactic au fost divizate după cum urmează: provocarea interesului, afirmarea comunicativă, integrarea sociolingvistică, evaluare critică, dezvoltare comunicativă au ca scop principal stimularea gândirii logice în identificarea problematicei și a soluțiilor, precum și promovarea comunicării autentice într-un context concret, contribuind astfel la o învățare colectivă eficientă. Etapele descrise reflectă clar aplicarea metodelor euristice, ceea ce este demonstrat și prin tipologia sarcinilor propuse.

Din cele prezentate mai sus putem spune că metodologia euristică în didactică reprezintă o orientare care recomandă ca materia de studiu să nu fie dată studenților într-o formă total prelucrată ci să necesite reorganizare, prelucrare și să devină un pretext pentru căutări, investigații și descoperiri. Ea recomandă folosirea unor metode și strategii mintale în care studenții să descopere singuri noul prin activitate proprie și independentă.

2.4. Concluzii la capitolul 2

1. Noua metodologie didactică de predare-învățare-evaluare a limbii franceze pune accent pe anumite aspecte de modernizare și perfecționare a metodelor didactice: accentuarea caracterului euristic și de creativitate al metodelor de predare-învățare; asigurarea caracterului dinamic și deschis a metodelor; diversificarea metodelor; accentuarea caracterului practico-formativ al metodelor.

2. Analiza manualelor de studii universitare la disciplina *Limba franceză* după modelul tradițional al învățării și metodele moderne elaborate de către profesorii Catedrei Filologie Romanică cât și cele franceze, a evidențiat orientarea euristică a sarcinilor didactice acestora din urmă. Ne propunem ca această abordare să devină primordială în dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative. Următoarele necesități au fost identificate în urma analizei manualelor școlare:

- ✓ crearea unui caiet de exerciții pentru student cu suport audio care să-l motiveze prin

activitățile creative și comunicative să studieze, să descopere noul în situații autentice de învățare.

✓ crearea testelor și grilelor de autoevaluare ce ar permite studentului, dar și profesorului să identifice gradul de cunoaștere a materiei învățate.

3. Necesitățile învățământului universitar în contextul metodologiei euristice a condus spre elaborarea mecanismului formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză. Etapele sale reflectă în mod evident caracterul aplicativ al metodelor euristice, demonstrat și de tipologia sarcinilor: provocarea interesului, afirmarea comunicativă, integrare sociolingvistică, evaluare critică și cercetare, dezvoltare comunicativă.

4. *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* este bazat pe fundamentările teoretice din primul capitol și se axează pe orientările didacticii moderne cuprinzând aspectul pragmatic ce duce la finalitățile propuse în cadrul cursului practic de limbă franceză.

3. METODOLOGIA DIDACTICĂ UNIVERSITARĂ DE DEZVOLTARE A COMUNICĂRII ORALE LA STUDENȚI ÎN LIMBA FRANCEZĂ

3.1. Designul experimental al evaluării procesului de formare a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză

Cercetarea dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților a fost realizată cu studenții de la Facultatea Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Pornind de la problemele identificate în urma analizei manualelor universitare în realizarea cercetării pedagogice am formulat următoarea **ipoteză generală a cercetării**: metodologia euristică de formare a studenților pentru comunicare orală în limba franceză va fi eficientă, dacă va fi elucidat rolul metodei euristice în activitatea pedagogică, stabilind interacțiunea dintre metoda euristică și comunicare și se va pune accent pe caracterul motivațional al utilizării metodei euristice în procesul de dezvoltare a comunicării și gândirii studenților, cu prioritatea învățământului formativ și creativ asupra celui reproductiv, conform Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi.

Ipotezele operaționale au vizat etapa experimentală a cercetării și au reprezentat cadrul constativ, de formare și control al experimentului prin următoarele presupuneri:

- dacă în procesul de predare-învățare-evaluare a limbii franceze cadrele didactice universitare vor utiliza tehnici de operaționalizare a metodei euristice, studenții își vor dezvolta comunicarea orală în limba franceză;
- formarea studenților pentru comunicarea orală în limba franceză prin metodologia euristică va fi evaluată conform nivelului de competență a comunicării.

Design-ul experimental al cercetării s-a axat nemijlocit pe metodele investigaționale, care au permis măsurarea nivelului competenței de comunicare a studenților în limba franceză, acestea fiind elaborate în corespundere cu scopul și obiectivele cercetării:

1. **Chestionar de evaluare** a gradului de utilizare a metodei euristice în activitatea de predare-învățare-evaluare a cadrelor didactice universitare (Anexa 2);
2. **Fișa de observație** a calității comunicării în limba franceză a studenților prin dialog (activitate în perechi și în grup) (Anexa 3);
3. **Probe de evaluare** a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Anexele 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12)

Eșantionul cercetării a inclus 64 de studenți de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” și 14 cadre didactice de la catedra Filologie Romanică, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine. Studenți participanți sunt din două categorii: specialitatea A și specialitatea B. Aceștia au

fost studenți din anii II, III și IV ai ciclului de licență, din anii universitari 2018–2019, 2019–2020 și 2020–2021. Eșantionul de studenți este prezentat în Tabelul 3.1.

Tabel 3.1. Eșantionul de studenți al experimentului pedagogic

Grupa	Programul de studii	Anul de învățământ	Semestrul	Disciplina din planul de studii	Numărul de studenți
203 B	Limba franceză/ engleză/ germană/ italiană	2020 – 2021	III – IV	Praxiologia comunicării în limba franceză	12
305	Limba franceză/ engleză/ germană	2020 – 2021	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze	11
303	Limba engleză/ franceză	2019 – 2020	V – VI	Limba B și comunicare	10
304	Limba franceză/ engleză/ italiană	2019 – 2020	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze	11
304	Limba franceză/ engleză/ italiană	2018 – 2019	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze	8
405	Limba franceză/ engleză/ italiană	2018 – 2019	VII – VIII	Simularea situației-problemă în limba franceză	12
Total					64

Din motiv că numărul de studenți este limitat, am decis să aplicăm în cadrul cercetării metoda *before and after*, ceea ce presupune excluderea grupului de control. Experimentul s-a realizat în trei etape distinctive:

✓ **prima etapă** este destinată determinării nivelului competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză prin intermediul probelor de evaluare la obiectul de studii (câte 3 probe la fiecare an de studii – 2, 3, 4) – **etapa de constatare**;

✓ **etapa a doua** este destinată intervenției experimentale în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* – **etapa de formare**;

✓ **etapa a treia** a vizat aplicarea repetată a instrumentelor de cercetare după aplicarea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*, în vederea comparării rezultatelor studenților de la etapa de constatare cu cea de control a experimentului pedagogic – **etapa de validare a rezultatelor**.

În cadrul etapei experimentului de constatare au fost aplicate instrumente de evaluare a necesităților de dezvoltare a comunicării orale la studenți în limba franceză. *Chestionarul de evaluare a gradului de utilizare a metodei euristice în activitatea de predare-învățare-evaluare a cadrelor didactice universitare (Anexa 2)* a fost conceput pentru a evalua reprezentările acestora privind eficiența metodelor euristice în predarea unei limbi străine studenților; *probe de evaluare pentru studenți* au vizat măsurarea nivelului de comunicare în limba franceză la diverse cursuri universitare (Anexele 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12); *fișa de observație* a calității comunicării în limba

franceză a studenților prin dialog s-a realizat în cadrul activității în perechi și în grup (Anexa 3);

Rezultatele chestionării cadrelor didactice universitare au fost măsurate pe un grup de 14 profesori ale UPS „Ion Creangă”, membri ai catedrei Filologie Romanică. Documentarea asupra literaturii de specialitate privind utilizarea metodei euristice și itemii chestionarului pentru cadrele didactice universitare au contribuit la formularea variabilelor cercetării, prezentate în Tabelul 3.4:

Tabel 3.2. Variabilele cercetării conform Chestionarului pentru cadrele didactice universitare

Întrebarea formulată în Chestionarul pentru cadrele didactice universitare	Variabila cercetării
Care din metodele enumerate utilizați frecvent în procesul de predare-învățare-evaluare a cursurilor universitare de limbă franceză? Menționați aceasta pe o scală ierarhică în ordinea frecvenței utilizării.	Frecvența utilizării de către cadrele didactice a metodelor euristice.
Subliniați opinia dvs. privind aplicarea metodelor euristice la cursurile de limbă franceză cu scop de: predare, învățare, evaluare.	Reprezentările privind aplicarea metodelor euristice în cadrul celor trei etape ale procesului de studii: predare, învățare, evaluare.
Evaluati implicarea studenților în procesul aplicării metodelor euristice în cadrul cursurilor universitare de limbă franceză: pasivă, moderată, activă.	Nivelul de implicare a studenților în cadrul cursurilor universitare de limbă franceză: pasivă, moderată, activă.
Cum apreciați eficiența utilizării metodelor euristice în rezultatele studenților? (subliniați nivelul considerat potrivit): se exprimă liber în comunicare (minim, mediu, maxim), formulează (gândesc) fraze coerente și clare (minim, mediu, maxim).	Eficiența metodelor euristice la ora de limba franceză ca limbă străină.
Aplicarea metodelor euristice reprezintă o strategie cea mai frecvent utilizată în cadrul: cursului universitar, prelegeri universitare, seminarul universitar.	Recunoașterea metodei euristice cu funcție de strategie în cadrul formelor de organizare ale cursurilor universitare.

Chestionarul a fost aplicat în luna octombrie al anului de studii 2018 – 2019. La prima întrebare privind utilizarea frecventă a metodelor în procesul de predare-învățare-evaluare a cursurilor universitare profesorii chestionați au menționat că utilizează cel mai mult explicația, aceasta având cel mai mare număr de profesori (78,6 %), urmând dialogul și demonstrația (64,3 %), povestirea (50,0 %), conversația euristică cu metoda Cubul (42,8 %), simularea (35,7 %), harta euristică și metoda proiectului (28,6 %), iar problematizarea situându-se pe ultimul loc cu 21,4 %. Din aceste date putem observa că metodele tradiționale se află în fruntea clasamentului, pe când cele ce pun accentul pe predarea-învățarea euristică, se află mai în umbră. Rezultatele la prima întrebare a chestionarului sunt incluse în Tabelul 3.3:

Tabelul 3.3. Rezultatele aplicării metodelor în activitatea CDU (prima întrebare, CCDU)

Metoda	Frecvența (de la 1 la 10)		
	Poziția	Rezultate	
		Nr.	%
Povestirea	3	7	50,0
Demonstrația	2	9	64,3
Simularea	5	5	35,7

Metoda Cubul	4	6	42,8
Explicația	1	11	78,6
Dialogul	2	9	64,3
Conversația euristică	4	6	42,8
Problematizarea	7	3	21,4
Harta euristică	6	4	28,6
Metoda proiectului	6	4	28,6

La cea de-a doua întrebare, unde profesorii au trebuit să sublinieze ponderea aplicării metodelor euristice la cursurile predate pentru una din acțiunile predare – învățare – evaluare, au fost înregistrate următoarele rezultate:

Tabelul 3.4. Rezultatele ponderii aplicării metodelor euristice pentru predare – învățare – evaluare

Predare (număr cadre didactice; procente)	Învățare (număr cadre didactice; procente)	Evaluare (număr cadre didactice; procente)
11 (78,6%)	3 (21,4%)	0 (0%)

Menționăm, în acest context, 2 profesori universitari (14,3 %) au menționat că utilizează metode euristice în cadrul acțiunilor abordate integrat: predare – învățare.

La cea de a treia întrebare, cadrele didactice chestionate s-au expus pozitiv privind implicarea studenților în procesul aplicării metodelor euristice, doar că participarea acestora poate fi considerată mai mult pasivă. Având în vedere că 64,3 % din profesori au menționat aceasta și 28,6 % consideră moderat gradul de implicare a studenților în comunicare, deducem importanța și necesitatea stimulării participării studenților în comunicare prin diversificarea metodelor euristice.

Întrebarea a IV din chestionar a vizat aprecierea eficienței utilizării metodelor euristice în rezultatele studenților, acestea fiind evaluate în baza a trei niveluri minim, mediu, înalt. Rezultatele înregistrate sunt menționate în Tabelul 3.5.

Ultima întrebare din chestionar privind aplicarea metodelor euristice ca o strategie cel mai frecvent utilizată, răspunsul a fost în cadrul seminarului universitar, de această părere fiind toți 100 % din cei chestionați. O variantă care nu a fost propusă în chestionarul nostru, dar care a completat răspunsurile colegilor a fost, că 21,4 % utilizează atât în cadrul seminarului universitar (ore practice), cât și a cursului universitar (teorie).

Tabelul 3.5. Rezultatele aprecierii eficienței utilizării metodelor euristice demonstrate de rezultatele studenților

Indicator	Niveluri					
	minim		mediu		avansat	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
se exprimă liber în comunicare	7	50,00	4	28,57	3	21,43
formulează (gândesc) fraze coerente și clare	8	57,14	3	21,43	3	21,43

Scopul investigației realizate cu studenții la această etapă a fost de a identifica nivelul

inițial al dezvoltării comunicării orale în limba franceză.

Obiectivele ceretării:

- selectarea instrumentelor de cercetare a comunicării orale în limba franceză;
- determinarea modalităților aplicate în contextul comunicării orale;
- caracterizarea nivelurilor de comunicare în limba franceză a studenților.

Descrierea rezultatelor aplicării instrumentelor de cercetare

În continuare este prezentată **Fișa de observație a calității comunicării în limba franceză (Anexa 3)**, elaborată din două perspective ale modului de instruire: activitatea de învățare a studenților în perechi și activitatea în grup. În primul caz, comunicarea în perechi aspectele care au atras atenția noastră sunt: formularea corectă a întrebării, înțelegerea răspunsului, utilizarea gesturilor în formularea mesajului, volumul vocabularului în dialog, răspunde/întreabă scurt sau complex, manifestarea interes/bucurie pentru discuție. Itemii propuși au fost evaluați în cadrul observației pe o scală de la 1 la 6 (1 reprezentând foarte slab, 6 – foarte bine).

Fișa de observație a calității comunicării în limba franceză prin dialog (activitate în perechi) a fost pusă în aplicare pe parcursul semestrului II al fiecărui an de studii vizat (2018 – 2019, 2019 – 2020, 2020 – 2021). În cazul comunicării în grup, atenția a fost acordată următoarelor componente: manifestă interes pentru conversație, se implică activ în discuție, vorbește fără a asculta răspunsul colegului, dorește să continue după ce a expirat timpul rezervat conversației, ascultă atent răspunsul colegului, simte susținerea grupului chiar și atunci când greșește.

Probele de evaluare a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Anexele 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) au fost propuse în cadrul cursurilor universitare cu rol de evaluare formativă. Probele au fost elaborate în baza nivelurilor cunoaștere-aplicare-integrare, respectând conținuturile propuse în curriculumul disciplinar, dimensiunea cognitivă fiind elaborată în baza taxonomiei lui Bloom prin operațiile cunoaștere, înțelegere, aplicare, analiză, sinteză și evaluare. Probele cuprind mai mulți itemi ce corespund operațiilor menționate mai sus și sunt elaborate pentru studenții anilor 2, 3, 4, a câte 3 probe pentru studenții din fiecare an de studii.

Scopul principal a fost identificarea nivelului de comunicare orală în limba franceză. Pentru evaluarea studenților am propus probe în corespondență cu nivelul lingvistic al grupelor academice:

- *nivelul I de complexitate* - destinat grupelor 203 B, programele de studii Limba franceză/ engleză/ germană/ italiană (anul de învățământ 2020 – 2021) și grupa 303 Limba engleză/ franceză

(anul de studii 2019 – 2020);

- *probele nivelului II de complexitate* este pentru anul trei de studii, grupele ce au limba franceză ca limba A de studiu: 305 Limba franceză/ engleză/ germană (anul de studii 2020 – 2021), grupa 304 Limba franceză/ engleză/ italiană (anul de studii 2019 – 2020) și 304 Limba franceză/ engleză/ italiană (anul de studii 2018 – 2019);
- *nivelul III de complexitate*, cel mai înalt nivel de dezvoltare conform programelor de studii, este destinat anului patru de studii – grupa 405 Limba franceză/ engleză/ italiană (anul de învățământ 2018 – 2019), fiind sintetizate în Tabelul 3.6.

Tabel 3.6. Probele experimentului de constatare aplicate studenților repartizați în grupe academice

Grup experimentat	Perioada vizată	Instrumentul aplicat	Nivelul de complexitate a probei
405 Limba franceză/ engleză/ italiană (12 studenți)	septembrie 2018	proba nr. 1	III (total 12 studenți)
	decembrie 2018	proba nr. 2	
	mai 2019	proba nr. 3	
304 Limba franceză/ engleză/ italiană (8 studenți)	septembrie 2018	proba nr. 1	II (total 30 studenți)
	decembrie 2018	proba nr. 2	
	mai 2019	proba nr. 3	
305 Limba franceză/ engleză/ germană (11 studenți)	septembrie 2020	proba nr. 1	
	decembrie 2020	proba nr. 2	
	mai 2021	proba nr. 3	
304 Limba franceză/ engleză/ italiană (11 studenți)	septembrie 2019	proba nr. 1	
	decembrie 2019	proba nr. 2	
	mai 2020	proba nr. 3	
303 Limba engleză/ franceză (10 studenți)	septembrie 2020	proba nr. 1	I (total 22 studenți)
	decembrie 2020	proba nr. 2	
	mai 2021	proba nr. 3	
203 B Limba franceză/ engleză/ germană/ italiană (12 studenți)	septembrie 2020	proba nr. 1	
	decembrie 2020	proba nr. 2	
	mai 2021	proba nr. 3	

Aplicarea **probelor de evaluare studenților la etapa de constatare** a avut loc în primul semestru al anilor de studii 2018 – 2019, 2019 – 2020 și 2020 – 2021 (luna septembrie), o grupă de anul doi de studii, o grupă de anul patru de studii și patru grupe de anul trei.

Proba numărul 1 (Anexa 4) este destinat studenților anului II de studii (programele de studii Limba franceză și engleză, limba franceză și italiană, limba franceză și germană, limba engleză și franceză) și propune 6 itemi. Numărul maxim de puncte atribuit fiecărui item este

proporțional cu complexitatea categoriei, numărul maxim de puncte ce poate fi acumulat fiind de 59 puncte. Constatăm că pentru categoria cunoaștere pot fi atribuite maxim 3 puncte, pentru înțelegere – 6 puncte, aplicare – 10 puncte, analiză – 10 puncte, sinteză – 18 puncte și pentru evaluare – 12 puncte. Pentru interpretarea rezultatelor sunt propuse 3 niveluri: minim între 0 și 19 puncte, mediu între 20 și 39 puncte și înalt – între 40 și 59 puncte.

Nivel minim (0–19 puncte)

Caracteristici:

- Studenții manifestă dificultăți majore în exprimarea orală în limba franceză.
- Vocabularul utilizat este foarte restrâns, cu frecvente blocaje și ezitări.
- Pronunția este adesea incorectă, afectând înțelegerea mesajului.
- Capacitatea de a susține o conversație simplă este redusă.
- Comprehensiunea mesajelor orale este limitată, necesitând repetiții sau explicații.

Nivel mediu (20–39 puncte)

Caracteristici:

- Studenții reușesc să comunice oral în contexte familiare sau previzibile.
- Exprimarea este general corectă, deși pot apărea erori gramaticale sau de pronunție.
- Se pot implica în conversații simple, cu un grad rezonabil de fluență.
- Vocabularul este adecvat pentru teme cotidiene, dar limitat în situații mai complexe.
- Înțeleg majoritatea mesajelor orale, dar uneori solicită clarificări.

Nivel înalt (40–59 puncte)

Caracteristici:

- Studenții comunică fluent și corect în limba franceză, chiar și în contexte mai puțin previzibile.
- Vocabularul este variat și adecvat temei discutate.
- Pronunția este clară, cu o intonație și un ritm apropiate de cele ale vorbitorilor nativi.
- Pot susține puncte de vedere, argumenta și participa activ la discuții tematice.
- Înțeleg cu ușurință mesajele orale, inclusiv cele rapide sau cu nuanțe culturale.

În Tabelul 3.8. este prezentată modalitatea de evaluare a probei numărul 1.

Tabel 3.7. Modalitatea de evaluare a probei 1 (seria 1)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Identifiez 3 raisons pour voyager:</i>		
		0 – 1 p.	0 – 3 p.
		0 – 1 p.	
		0 – 1 p.	

înțelegere	<i>Parlez d'un pays que vous avez déjà visité. Décrivez-le!</i> Utilisez des adjectifs qualificatifs, expressions, traits distinctifs.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Constituez un dialogue à partir de la situation suivante: <i>Vous êtes en voyage en France, vous arrivez pour deux jours à Paris et vous désirez passer deux nuits à l'hôtel. Vous vous renseignez à la réceptioniste pour réserver une chambre.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Comparez vos habitudes en voyages avec celles de votre collègue.	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez un discours oral sur le thème: <i>Les voyages forment les jeunes.</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Argumentez votre réponse: vous êtes d'accord ou pas d'accord que: <i>Les voyages sont fatigants, trop chers et ça prend beaucoup de temps.</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

În urma aplicării probelor de evaluare inițială privind constatarea nivelului competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză pentru anul II de studii, grupa 203 B (12 studenți), programele de studii Limba franceză și engleză, Limba franceză și germană și limba franceză și italiană și grupa 303 (10 studenți), programul de studii Limba engleză și franceză. Așa cum am menționat, **Proba 1** a fost efectuată în luna septembrie 2020 pentru grupa 203 B și în septembrie 2019 pentru grupa 303. În continuare prezentăm rezultatele obținute de studenți la aceeași probă.

**Tabel 3.8. Rezultatele obținute la Proba 1
(grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021 și grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020)**

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
8	0 – 19 puncte	minim	36,37
11	20 – 39 puncte	mediu	50,00
3	40 – 59 puncte	înalt	13,63

Constatăm la această etapă că jumătate din studenții anului II s-au clasat la categoria mediu, 36,36 % la categoria minim și doar 13,63 la categoria avansat.

Pentru grupul doi inclus în experimentul pedagogic, care este compus din trei grupe academice de la anul 3 de studii a fost propus o altă serie de probe (Anexele 7, 8, 9) din considerentul că au un nivel lingvistic mai avansat. Sunt incluse la această categorie în grupul experimental trei grupe academice: gr. 305, programele de studii Limba franceză și engleză și Limba franceză și germană (anul de studii 2020 – 2021), gr. 304 cu programele de studii Limba franceză și engleză, Limba franceză și italiană (anul de studii 2019 – 2020) și gr. 304, programele

de studii fiind Limba franceză și engleză, Limba franceză și italiană (anul de studii 2018 – 2019). Proba 1 din seria 2 a fost aplicată în perioade diferite: în luna decembrie ale fiecărui an de învățământ corespondent grupei academice. În total seria 2 de probe a fost aplicată la 30 de studenți pentru cele trei grupe.

Dorim să menționăm în acest context că probele au fost elaborate conform aceluiași principii, taxonomia lui Bloom și a fost propusă o modalitate de interpretare a rezultatelor pe 3 nivele. Astfel, pentru categoria cunoaștere pot fi atribuite maxim 3 puncte, pentru înțelegere – 6 puncte, aplicare – 10 puncte, analiză – 10 puncte, sinteză – 18 puncte și pentru evaluare – 12 puncte. Acest aspect este expus în tabelul ce urmează:

Tabel 3.9. Modalitatea de evaluare a probei 1 (seria 2)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Trouvez quelques utilisations des appareils digitaux. A quoi servent-ils?</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Caractérisez l'ère digitale. Pourquoi est-elle appelée comme ça?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Imaginez un dialogue avec votre père qui est contre la publication des photos sur les réseaux sociaux.	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Schématiser sous forme d'une carte heuristique les caractéristiques des deux époques différentes: avant sans Internet et maintenant à l'ère digitale. Comparez-les.	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez et présentez un projet sur le thème: «Le téléphone portable: impact et danger sur les jeunes.»	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Argumentez votre réponse: qu'en pensez-vous? <i>L'ordinateur isole les gens du monde qui l'entoure. Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec cette affirmation?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor conform celor 3 nivele este prezentată în Tab. 3.1.

Tabel 3.10. Modalitatea de interpretare a rezultatelor pentru Proba 1 (seria 2)

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Tabel 3.11. Rezultatele obținute la Proba 1 (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020 și grupa 304, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
14	0 – 19 puncte	minim	46,67
11	20 – 39 puncte	mediu	36,67
5	40 – 59 puncte	înalt	16,66

Realizăm astfel, în conformitate cu Tabelul 3.11. că aproape jumătate dintre numărul de studenți au obținut punctajul pentru nivelul minim, nivelul mediu fiind acumulat de 36,67 % de studenți și respectiv 16,66 % pentru nivelul înalt.

Ce-al de-al treilea grup supus evaluării în cadrul cercetării noastre a fost constituit dintr-o singură grupă academică, ne referim la grupa 405, programele de studii Limba franceză și engleză, limba franceză și italiană, constituit din 12 studenți (anul de studii 2018 – 2019). Acest grup nu a fost inclus evaluării cu precedentele, deoarece nivelul lingvistic este unul avansat. Ca și cazul celorlalte grupe incluse în experimentarea pedagogică, în primul semestru al anului de studii au fost aplicate primele probe de evaluare fără a pune în practică *Modelul pedagogic al formării studenților prin metodologia euristică pentru comunicarea orală în limba franceză*.

Probele elaborate pentru studenții anului IV de studii (Anexele 10, 11, 12), licență, unde limba franceză este în programul de studii prima specialitate, au drept scop *evaluarea nivelului competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză*, de această dată pentru un nivel mai avansat din punct de vedere lingvistic. În ceea ce privește baremul, pentru categoria cunoaștere sunt atribuite maxim 3 puncte, câte un punct pentru fiecare caracteristică identificată; la capitolul înțelegere se oferă maxim 6 puncte, câte 2 puncte pentru fiecare calitate atribuită unui cadru didactic; la categoria aplicare studentul ar putea acumula 10 puncte (aplicare), dacă atribuim minim 5 descrieri referitoare la prima lecție din cadrul stagiului pedagogic; pentru categoria analiză studentul trebuie să găsească 5 diferențe între sistemul de învățământ în Franța și în Republica Moldova, astfel ar putea acumula maxim 10 puncte; pentru o sinteză la tema vizată li se propune să creeze o publicitate pentru absolvenți pentru a-i atrage la studii pedagogice, având aici cele mai multe puncte – 18, ținându-se cont de norme gramaticale – 3 p., norme de exprimare (coerent: 3 p., succint – 3 p., sintetic (8 – 10 propoziții) – 3 p., menținerea ideii textului – 3 p., creativitate, originalitatea discursului – 3 p.). Pentru evaluare se atribuie maxim 12 puncte, dintre care 2 puncte pentru fiecare argument la afirmația lui Voltaire în legătură cu tema propusă. Aspectele date pot fi regăsite în Tabelul 3.12.:

Tabel 3.12. Modalitatea de evaluare a probei 1 (seria 3)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
------------------------	-------	-------	---------------

cunoaștere	<i>Trouvez 3 caractéristiques du rôle du professeur dans la société</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Distinguez les qualités que doit posséder un enseignant?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Vous avez passé votre premier stage pédagogique. Rappelez-vous et parlez de votre première leçon de français passée à l'école ? Quels sentiments et émotions vous avez éprouvé ?</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez le système d'enseignement supérieur en France et en Moldavie? Quels sont les traits distinctifs ?</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Préparez une publicité, un discours pour attirer et inciter les élèves en classes terminales à choisir le métier de professeur qui est aujourd'hui en déclin?</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec l'affirmation de Voltaire: «L'éducation développe les facultés mais ne les crée pas»?	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de evaluare este minim: 0 – 19 puncte, mediu: 20 – 44 puncte, înalt: 45 – 59 puncte.

Prezentăm în cele ce urmează rezultatele obținute la proba 1 de evaluare a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză, respectând același principiu de prezentare pentru ilustrarea rezultatelor.

Tabel 3.13. Rezultatele obținute la Proba 1 (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
4	0 – 19 puncte	minim	33,33
6	20 – 39 puncte	mediu	50,00
2	40 – 59 puncte	înalt	16,67

Astfel, conform datelor prezentate în Tabelul 3.13., concluzionăm că jumătate din studenții acestui grup s-au clasificat la nivelul mediu, 33,33 % la nivel minim și 16,67 % la nivel înalt.

Tabelul 3.14. Rezultatele celor 3 probe pentru toate grupele incluse în experimentarea pedagogică

Nivele	Proba 1 (numărul de studenți)	%
minim	26	40,63
mediu	28	43,75
înalt	10	16,62

Concluzie: rezultatele sunt scăzute și este nevoie de intervenție experimentală, care se va realiza prin aplicarea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

3.2. Praxiologia dezvoltării comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică

În cadrul **etapei de formare a experimentului pedagogic** în vederea reflectării obiectivelor cercetării și a relevanței disciplinelor din planul de studii selectate pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică, a fost pus în practică Demersul metodologiei euristice de dezvoltare a comunicării orale în limba franceză a studenților, reflectat în cadrul *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*. Acest demers este orientat pentru a facilita optimizarea procesului de învățare, stimularea interacțiunii și consolidarea competențelor lingvistice prin integrarea disciplinelor adecvate și aplicarea strategiilor euristice identificate în procesul de cercetare.

În etapa de formare a experimentului pedagogic sunt reflectate obiectivele cercetării privind dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților în contextul disciplinelor din planul de studii selectate. Selecția grupelor a fost realizată pe baza criteriilor de compatibilitate cu obiectivele cercetării, asigurând o un parcurs academic orientat pentru realizarea scopului cercetării. Lotul experimental este structurat astfel încât să reflecte etapele de formare și dezvoltare a competențelor comunicative, în funcție de nivelul de studii și de disciplina studiată. Această organizare permite o evaluare detaliată și complexă a impactului intervențiilor educaționale asupra formării competențelor de comunicare în limba franceză în cadrul cursurilor selectate.

Tabel 3.15. Structura grupului experimental antrenat în metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale în limba franceză

Grupa, program de studii	Anul de învățământ	Semestrul	Disciplina din planul de studii
203 B Limba franceză/ engleză/ germană/ italiană	2020 – 2021	III – IV	Praxiologia comunicării în limba franceză
305 Limba franceză/ engleză/ germană	2020 – 2021	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze
303 Limba engleză/ franceză	2019 – 2020	V – VI	Limba B și comunicare
304 Limba franceză/ engleză/ italiană	2019 – 2020	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze
304 Limba franceză/ engleză/ italiană	2018 – 2019	V – VI	Studiul situativ al limbii franceze

405 Limba franceză/ engleză/ italiană	2018 – 2019	VII – VIII	Simularea situației-problemă în limba franceză
---------------------------------------	-------------	------------	--

Pe parcursul perioadei experimentale am organizat **două seminare metodologice cu cadrele didactice de la Catedra Filologie Romanică**. În cadrul acestora au fost puse în discuție diferite aspecte ale metodelor euristice și ale gândirii critice în contextul procesului de predare-învățare-evaluare la ora de limbă franceză ca limbă străină, dar și la cursurile teoretice propuse de catedra Filologie Romanică, conform planurilor de studii aprobate. Tabelul 3.16. reflectă tematica și perioada în care au avut loc.

Tabelul 3.16. Tematica și perioada organizării seminarelor pentru cadrele didactice universitare

Semestrul	Tematica/ titlul	Perioada
I	<i>Supports innovants dans le développement de la communication orale en classe de FLE</i>	Octombrie 2018
II	<i>Boite à outils pratiques pour l'enseignement du FLE de la perspective des méthodes heuristiques</i>	Februarie 2020

Seminarele organizate au vizat implicarea cadrelor didactice în discuții, reflecții în contexte didactice complexe de explorare a metodelor euristice. Obiectivele, temele abordate și metodele utilizate pentru seminarul I sunt reflectate în Tabelul 3.17.

Tabelul 3.17. Seminarul I pentru cadrele didactice universitare

Titlul seminarului	<i>Supports innovants dans le développement de la communication orale en classe de FLE</i>
Cadre didactice implicate	Catedra Filologie Romanică
Obiectivele seminarului	✓ Familiarizarea cadrelor didactice cu suporturile inovative în predarea/ învățarea limbii franceze pentru dezvoltarea competențelor comunicative la studenți. ✓ Analiza și dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice. ✓ Prezentarea unei fișe pedagogice bazate pe utilizarea metodelor inovative comunicative.
Teme abordate	✓ Competențele cadrelor didactice în pregătirea cursurilor de limbă franceză. Lingvistice, strategice, socioculturale, referențiale. ✓ Suporturi și metode inovative în predarea limbii franceze: albume pentru tineri, carnet de lectură, afișe de film, rețea Facebook, extrase cinematografice, simularea.
Metode utilizate în cadrul seminarului	Brainstorming, conversația euristică, problematizarea, harta euristică, joc de rol, studiu de caz.

Obiectivele, temele abordate și metodele utilizate pentru seminarul II sunt reflectate în Tabelul 3.18. Metodele utilizate în cadrul seminarului au justificat aplicarea tehnicilor (brainstorming, conversația euristică, problematizarea, harta euristică, joc de rol, studiu de caz), fiind un suport în formarea studenților pentru comunicarea orală în limba franceză prin metodologia euristică.

Tabelul 3.18. Seminarul II pentru cadrele didactice universitare

Titlul seminarului	<i>Boite à outils pratiques pour l'enseignement du FLE de la perspective des méthodes heuristiques</i>
Cadre didactice implicate	Catedra Filologie Romanică
Obiectivele seminarului	✓ Descoperirea și dezvoltarea practicilor didactice și a resurselor pedagogice pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză. ✓ Selectarea metodelor adaptate publicului centrate pe cel ce învață. ✓ Construirea și prezentarea unei secvențe didactice cu utilizarea metodelor euristice.
Teme abordate	✓ La motivation comme levier de l'apprentissage. ✓ Le moulin à paroles - une approche innovante dans l'enseignement du français (christian.jacomino.org). ✓ Créativité et numérique en enseignement-les cartes heuristiques (xmind, mindomo). ✓ Boite à outils pratiques pour la classe de FLE: charade, mots cachés, speed-dating, rémoue-meninges, quiz, charade-o-matic.fr (charades), langue-au-chat.fr (rébus), wordart.com (nuages de mots), puzzlemaker (mots en désordre, mots croisée), padlet.com (mur collaboratif), kahoot.com (quiz d'évaluation).
Metode utilizate în cadrul seminarului	Conversația euristică, dialog, brainstorming, studiu de caz, situația-problemă, simularea, harta euristică, joc de rol.

Dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* s-a realizat în cadrul activităților de predare-învățare-evaluare la cursurile universitare: *Praxiologia comunicării în limba franceză*, *Studiul situativ în limba franceză*, *Limba B și comunicare* și *Simularea situației-problemă în limba franceză*. Metoda euristică se reflectă în interacțiunea componentelor proiectate în *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*, asigurate de specificul predării – învățării – evaluării.

În continuare prezentăm corelațiile dintre tipurile de sarcini și metodele euristice, stabilite pentru disciplina și grupa academică, raportate la nivelul de complexitate.

Tabelul 3.19. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele III, V, VII, raportate la nivelul de complexitate

Tipul de sarcini	Metode euristice	Disciplina și grupa academică	Nivelul de complexitate
De tip deschis	✓ Brainstorming ✓ Problematizarea ✓ Metoda proiectului ✓ Harta euristică	Praxiologia comunicării în limba franceză, grupa 203 B limba franceză/ engleză, germană, italiană, sem. III, Grupa 303 Limba engleză/ franceză	I

Globale	✓ Harta euristică ✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare	Praxiologia comunicării în limba franceză, grupa 203 B limba franceză/ engleză, germană, italiană, sem. III, Grupa 303 Limba engleză/ franceză,, sem. V	I
Stereotipizate	✓ Conversația euristică ✓ Brainstorming ✓ Studiu de caz ✓ Metoda FRISCO	Simularea situației-problemă în limba franceză, grupa 405 limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VII	III
Cu îndeplinire orală	✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare	Praxiologia comunicării în limba franceză, grupa 203 B limba franceză/ engleză, germană, italiană,, sem. III Grupa 303 Limba engleză/ franceză, sem. V	I
Colective	✓ Problematizare ✓ Studiu de caz ✓ Sinectica ✓ Harta euristica ✓ Diamantul și piramida	Studiul situativ al limbii franceze 304 Limba franceză/ engleză/ italiană 304 Limba franceză/ engleză/ italiană; sem. V	II
Sarcini de mari proporții	✓ Învățare prin descoperire ✓ Studiu de caz ✓ Problematizare	Simularea situației-problemă în limba franceză, grupa 405 limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VII	III
Unui anumit interes	✓ Brainstorming ✓ Harta euristica ✓ Învățare prin descoperire	Studiul situativ al limbii franceze 304 Limba franceză/ engleză/ italiană 304 Limba franceză/ engleză/ italiană, sem. V	II

Dezvoltarea comunicării orale în semestrele III, V și VII se realizează prin aplicarea unor metode euristice și sarcini didactice variate, adaptate la nivelul de complexitate al fiecărei etape de studiu, de la sarcini deschise și exerciții de bază la activități complexe și structurate, consolidând treptat capacitatea studenților de a comunica eficient și coerent în contexte academice și profesionale. În această etapă, *sarcinile de tip deschis, globale și cu îndeplinire orală* au fost proiectate pentru **nivelul de complexitate I**, fiind orientate spre dezvoltarea exprimării libere și a capacității de explorare verbală. Metodele principale vizează stimularea ideilor și exprimarea liberă fără constrângeri, pentru a încuraja gândirea creativă prin **brainstorming**, formularea de întrebări și identificarea de probleme din contexte familiare prin sarcini de **problematizare**, lucrul în cadrul proiectelor mici, care permit studenților să își exprime ideile și să colaboreze verbal prin **metoda proiectului**, structurarea ideilor și a informațiilor într-o manieră logică și vizuală, pentru a facilita înțelegerea și exprimarea coerentă prin **harta euristică**.

Pentru nivelul de complexitate II sarcinile devin mai complexe și mai structurate, concentrându-se pe utilizarea tehnicilor de comunicare în contexte variate și mai provocatoare, precum: dialoguri structurate care stimulează reflecția și argumentarea (**conversația euristică**), explorarea autonomă a subiectelor prin **învățarea prin descoperire**, analiza unor situații concrete pentru a dezvolta capacitatea de argumentare și exprimare logică prin **studiu de caz**, structurarea discursului în mod clar și concis, urmărind o secvență logică a ideilor prin **metoda FRISCO**.

Pentru nivelul înalt de complexitate (III), sarcinile de comunicare orală ating un nivel înalt de complexitate, fiind caracterizate de – identificarea și discutarea unor probleme complexe din domeniul de studiu (**Problematizare avansată**), investigarea unor subiecte academice și formularea unor concluzii academice (**Învățare prin descoperire aplicată**), analiza profundă a unor contexte reale, cu accent pe soluționarea problemelor și argumentare riguroasă (**Studiu de caz extins**), proiecte complexe și prezentări elaborate, care implică un nivel ridicat de planificare și comunicare eficientă (**Sarcini de mari proporții**).

În tabelele ce urmează sunt prezentate tipurile de sarcini propuse spre realizare prin tehnici ale instruirii euristice, elaborate în funcție de competența stabilită și tema unității de curs la disciplinele *Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. III)* - Tabelul 3.20 (a); *Simularea situației problemă* – Tabelul 3.20 (b); *Studiul situativ al limbii franceze* - Tabelul 3.20 (c); *Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. V)*- Tabelul 3.20 (d)

Tabelul 3.20 (a) Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. III)

Competența	Tema	Tipul de sarcini	Tehnici ale instruirii euristice
Entraîner les étudiants alternativement aux quatre compétences linguistiques: compréhension orale/ écrite et expression orale/ écrite par l'intermédiaire des activités multiples d'analyse, de conceptualisation, aussi bien que par l'intermédiaire des activités ludiques.	Unité I: Images de famille. Dialogue: «C'est avec l'âge qu'on devient sage»	De tip deschis ✓ Qu'est-ce que c'est pour vous la famille? Lancez des idées! ✓ Comment croyez-vous, d'où vient le désaccord en famille, en général? ✓ Faites la carte heuristique du dialogue proposé!	✓ Brainstorming ✓ Problematizarea ✓ Harta euristică
Pouvoir intégrer les quatre compétences linguistiques (compréhension orale/ écrite; expression orale/ écrite) dans des situations réelles d'apprentissage.	Texte «L'oncle d'Amérique» (A. Panzini)	Globale ✓ Quels sont les aspects essentiels des personnages mis en évidence dans le texte? ✓ Comment sont les Américains, d'après les enfants? ✓ Lancez vos idées sur la famille de l'oncle! ✓ Comment auriez-vous réagi à la place de l'oncle?	✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare

Tabelul 3.20 (b) Simularea situației problemă

Competența	Tema	Tipul de sarcini	Tehnici ale instruirii euristice
Faire fonctionner l'échange langagier en adaptant les stratégies discursives à la situation de communication.	Unité III: Le cinéma français. Dialogue: Les Français et le cinéma.	Stereotipizate ✓ Choisissez et présentez un film à vos collègues sans préciser le titre. ✓ Donnez le maximum d'informations et indices.	✓ Conversația euristică ✓ Brainstorming ✓ Studiu de caz

Tabelul 3.20 (c) Studiul situativ al limbii franceze

Competența	Tema	Tipul de sarcini	Tehnici ale instruirii euristice
Adapter les connaissances de la langue aux contraintes de la situation donnée, pouvoir donner une réponse argumentée à une demande, à une exigence.	Unité II: Maison. Appartement. En visitant une maison.	Cu îndeplinire orală ✓ Aimez-vous beaucoup votre logement? ✓ Accordez-vous beaucoup d'importance? ✓ Est-ce facile de trouver un logement dans votre pays? ✓ Souhaitez-vous devenir propriétaire d'un logement si vous ne l'êtes pas encore?	✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperi ✓ Brainstorming ✓ Problematizare

Tabelul 3.20 (d) Praxiologia comunicării în limba franceză (sem. V)

Competența	Tema	Tipul de sarcini	Tehnici ale instruirii euristice
Restructuration et modification d'un sujet thématique: le discuter, l'analyser et justifier son avis.	Unité VII: Générations jeunes.	Colective ✓ Quelle est la solution pour éviter le conflit entre les parents et les adolescents? ✓ On partage la classe en deux groupes: le groupe des parents vont continuer la phrase: „Je voudrais que mes enfants soient” ✓ Le groupe des enfants continue la phrase: „Je voudrais que mes parents soient ” ✓ Puis on analyse les réponses et chaque groupe argumente son choix. ✓ Réalisez un projet de groupe sur les problèmes des jeunes et les solutions à résoudre!	✓ Metoda proiectului ✓ Problematizarea ✓ Studiu de caz ✓ Sinectica
Transposition des domaines constitutifs de la langue (lexique, phonologie, grammaire) dans des situations de communication.	Visionnage d'un film français	Sarcini de mari proporții ✓ On propose aux étudiants le film „Tatie Danielle”, comédie française sur le sujet du conflit entre les générations. ✓ Avant de regarder le film les étudiants font des hypothèses sur le contenu et les conflits survenus. ✓ Après le visionnage, on leur propose de compléter la grille des QQOCP (qui, quoi, quand, où, comment, pourquoi?)	✓ Învățare prin descoperire ✓ Studiu de caz ✓ Problematizare
Assimilation des connaissances, enrichissement du vocabulaire thématique.	Unité VIII: Amitié, sympathie, amour	Unui anumit interes ✓ Comment on peut se faire des amis? ✓ Faites le portrait d'une personne qui est exceptionnelle pour vous.	✓ Brainstorming ✓ Harta euristică ✓ Învățarea prin descoperire

În tabelul 3.28 sunt prezentate aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele IV, VI, VIII, raportate, de asemenea la nivelul de complexitate, prezentând o corelație dintre *tipul de sarcini*,

tehnicile ale instruirii euristice, disciplina și grupa academică.

Proba numărul 2 a fost realizată cu studenții anilor II și III de studii cu scopul evaluării nivelului competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (decembrie 2019 și decembrie 2020) acelorași grupe academice - grupa 203 B (12 studenți) și 303 (10 studenți), ce includ programele de studii Limba franceză și engleză, Limba franceză și germană și Limba franceză și italiană și respectiv Limba engleză și franceză (Anexa 5). Proba a avut aceeași structură și a fost elaborată pe baza acelorași principii ca și prima probă, fiind de o dificultate mai înaltă.

Tabel 3.21. Modalitatea de evaluare a probei 2 (seria 1)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Nommez 3 choses que vous aimez faire pendant la journée:</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Exprimez-vous sur votre routine quotidienne en utilisant les verbes et expressions apprises.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Formez un dialogue avec votre collègue pour le demander sur son emploi du temps	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez les loisirs des jeunes Français et Moldaves.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Imaginez-vous cette situation de la vie quotidienne et parlez-en! « <i>Vous voulez rembourser un vêtement que vous avez acheté mais le vendeur refuse.</i> »	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse par des arguments: <i>Vous êtes pour ou contre l'émigration des gens pour améliorer leurs conditions de vie?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Rezultatele în acest caz sunt reflectate în Tabelul 3.34:

Tabel 3.22. Rezultatele obținute la proba 2 (grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021, grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
7	0 – 19 puncte	minim	31,82
12	20 – 39 puncte	mediu	54,55
3	40 – 59 puncte	înalt	13,63

Comparația între rezultatele probei numărul 2 și prima probă ne permite să constatăm că nu există o mare diferență de nivel, dacă la prima probă erau 36,36 % dintre studenți au obținut nivel minim, atunci în cazul probei numărul 2 procentul e de 31,81. O mică creștere astfel

înregistrându-se la nivelul mediu, numărul de studenți pentru nivelul înalt rămânând neschimbat.

În același semestru, caracteristic pentru fiecare grupă academică, în luna decembrie a fost aplicat cea de-a doua probă de evaluare a competenței de comunicare orală în limba franceză a studenților. Ca și în cazul primei serii de probe de evaluare, studenții nu au urmat Modelul pedagogic al formării studenților prin metodologia euristică pentru comunicarea orală în limba franceză. Proba numărul 2 de evaluare a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (seria 2) (Anexa 8) a avut aceeași structură și modalitate de evaluare a rezultatelor.

Tabel 3.23. Modalitatea de evaluare a probei 2 (seria 2)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Trouvez les points forts et les points faibles de votre logement.</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Caractérisez et expliquez comment doit être une maison?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Vous appelez une amie française et vous lui partager vos souvenirs de votre maison d'enfance. Son importance pour vous, les moments passés là-bas.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Imaginez et comparez le logement d'un professeur et d'un voyageur.	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Rédigez un petit texte sur votre logement idéal. Dessinez-le.	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: <i>A la maison même les murs guérissent. Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec cette affirmation?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Tabel 3.24. Rezultatele obținute la proba 2 (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
11	0 – 19 puncte	minim	36,67
13	20 – 39 puncte	mediu	43,33
6	40 – 59 puncte	înalt	20,00

Din tabelul mai sus prezentat putem concluziona că există un mic progres în ceea ce privește nivelurile mediu și înalt, de la 36,67 % pentru nivelul mediu la proba 1 se ajunge la 43,33 % pentru proba 2, iar pentru nivelul înalt de la 16,67 % s-a progresat la 20,00 %.

Spre sfârșitul aceluiași semestru sunt propuse pentru aplicare cea de-a doua probă pentru

anul IV de studii (Anexa 11) pentru a identifica evoluția competenței de comunicare orală. În acest caz propunem itemi ce vizează cultura, la unitatea de conținut despre pictură. La categoria cunoaștere studentul va identifica 3 caracteristici ale rolului picturii (maxim 3 puncte); la categoria înțelegere studentul va explica genul de pictură preferat, exemplificând (maxim 6 puncte); pentru aplicare e necesar de a-și imagina o altă formă de artă și de a o caracteriza (maxim 10 puncte); la categoria analiză se propune compararea operelor de artă ale autorilor Léonard de Vinci, Van Gogh et Renoir, identificarea similitudinilor și diferențelor (maxim 10 puncte); pentru sinteză studentul este pus în situația de a pregăti un discurs pe baza unui citit celebru a lui Hippocrate (18 puncte); la capitolul evaluare studentul își va justifica răspunsul dacă este sau nu este de acord cu afirmația lui Platarc că pictura este o poezie mută (maxim 12 puncte).

Baremul detaliat pentru fiecare item poate fi vizualizat în Tabelul 3.25.

Tabel 3.25. Modalitatea de evaluare a probei 2 (seria 3)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Quel rôle a la peinture pour vous? Nommez 3 caractéristiques.</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Expliquez quel genre de peinture préférez-vous et pourquoi? Donnez des exemples. Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginer une autre forme d'art originale (autre la peinture) qui vous caractérise et vous voudriez excéler?</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez les œuvres d'art de Léonard de Vinci, Van Gogh et Renoir? Qu'est-ce que les rapprochent et les différencient? Montrez des exemples.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez un discours sur le thème « <i>La vie est courte, l'art est long</i> » Hippocrate.	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: Êtes-vous d'accord ou pas d'accord avec l'affirmation de Plutarque: « <i>La peinture est poésie muette</i> »?	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Evaluarea probei se va efectua pe cele trei trepte menționate anterior: minim: 0 – 19 puncte, mediu: 20 – 39 puncte și înalt: 44 – 59 puncte.

Proba numărul 2 a fost aplicată în semestrul I al anului de studii 2018 – 2019, în luna

decembrie. Amintim că în perioada dintre proba 1 și proba 2 studenții nu au urmat Modelul pedagogic al formării studenților prin metodologia euristică pentru comunicarea orală în limba franceză. Rezultatele obținute la proba 2 sunt reflectate în Tabelul 3.26.

Tabel 3.26. Rezultatele obținute la proba 2 (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
3	0 – 19 puncte	minim	25,00
7	20 – 39 puncte	mediu	58,33
2	40 – 59 puncte	înalt	16,67

La prima probă, conform rezultatelor obținute, 25 % din studenți s-au clasat la nivelul mediu (33,33 la proba 1), 58,33 % la proba 2 pentru nivel mediu (față de 50,00 % la proba 1) și 16,67 % pentru nivel înalt (același rezultat în comparație cu proba 1).

Proba 2 (intermediară) a demonstrat rezultate crescute în comparație cu proba nr. 1, demonstrând eficiența tipurilor de sarcini și tehnici ale instruirii euristice, continuând în semestrul următor prin raportarea la principiile activității euristice. Urmând același demers de dezvoltare a comunicării orale prin metodologia euristică, corelând *tipul de sarcini cu metodele euristice conform nivelului de complexitate și repartizării studenților din grupa academică* la disciplinele din semestrele IV, VI, VIII.

Tabelul 3.27. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele IV, VI, VIII, raportate la nivelul de complexitate

Tipul de sarcini	Metode euristice	Disciplina și grupa academică	Nivelul de complexitate
De tip deschis	✓ Brainstorming ✓ Problematizarea ✓ Metoda proiectului ✓ Harta euristică ✓ Starbusting	Praxiologia comunicării în limba franceză, grupa 203 B limba franceză/ engleză, germană, italiană, sem. IV, grupa 303 Limba engleză/ franceză, sem. VI	I
Globale	✓ Harta euristică ✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare	Studiul situativ al limbii franceze, grupa 304 Limba franceză/ engleză/ italiană, grupa 304 Limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VI	II
Stereotipizate	✓ Conversația euristică ✓ Brainstorming ✓ Studiu de caz	Simularea situației-problemă în limba franceză, grupa 405 limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VIII	III
Cu îndeplinire orală	✓ Conversația euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare	Praxiologia comunicării în limba franceză, grupa 203 B limba franceză/ engleză, germană, italiană, sem. IV grupa 303 Limba engleză/ franceză, sem. VI	I
Colective	✓ Problematizare ✓ Studiu de caz ✓ Sinectica ✓ Ciorchinele ✓ Harta euristică	Studiul situativ al limbii franceze, grupa 304 Limba franceză/ engleză/ italiană, grupa 304 Limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VI	II

Sarcini de mari proporții	✓ Învățare prin descoperire ✓ Studiu de caz ✓ Problematizare	Simularea situației-problemă în limba franceză, grupa 405 limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VIII	III
Unui anumit interes	✓ Brainstorming ✓ Harta euristică ✓ Învățare prin descoperire	Simularea situației-problemă în limba franceză, grupa 405 limba franceză/ engleză/ italiană, sem. VIII	III

Principiile menționate în Demersul inclus în *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* au fost corelate în funcție de tipul de sarcini cu metodele euristice conform nivelului de complexitate, care sunt reprezentate în tabelul 3.28.

Tabelul 3.28. Corelarea principiilor și metodelor euristice în funcție de complexitatea sarcinilor în dezvoltarea comunicării orale în limba franceză

Principii ale activității euristice	Tipul de sarcini	Metode euristice	Nivelul de complexitate
Principiul evaluării, Principiul raționalității acțiunilor	De tip deschis	Brainstorming, Problematizarea, Metoda proiectului, Harta euristică	I
Principiul economiei acțiunilor, Principiul raționalității acțiunilor	Globale	Harta euristică, Conversația euristică, Învățarea prin descoperire, Brainstorming, Problematizare	I
Principiul insistenței pentru găsirea soluției, Principiul evaluării	Cu îndeplinire orală	Conversația euristică, Învățarea prin descoperire, Brainstorming, Problematizare	I
Principiul evaluării, Principiul raționalității acțiunilor	Unui anumit interes	Brainstorming, Harta euristică, Învățare prin descoperire	II
Principiul economiei acțiunilor, Principiul raționalității acțiunilor	Colective	Problematizare, Studiu de caz, Sinectica, Harta euristică, Diamantul și piramida	II
Principiul insistenței pentru găsirea soluției, Principiul evaluării	Sarcini de mari proporții	Învățare prin descoperire, Studiu de caz, Problematizare	III
Principiul evaluării, Principiul raționalității acțiunilor, Principiul economiei acțiunilor	Stereotipizate	Conversația euristică, Brainstorming, Studiu de caz, Metoda FRISCO	III

Caracterizarea principiilor activității euristice:

Principiul evaluării. Acest principiu însoțește procesul de căutare euristică de la etapa de inițiere până la cea de finalizare. În orice activitate euristică, evaluarea este un element continuu și dynamic, care monitorizează constant progresul și se ajustează strategia în funcție de feedback-ul obținut. Prin aplicarea acestui principiu este asigurat un proces de învățare autoreglat, în care se identifică punctele tari și slabe și se îmbunătățesc metodele pe parcursul activității.

Principiul raționalității acțiunilor subliniază importanța îmbinării informației cunoscute cu cea nouă. În procesul de învățare și descoperire, raționalitatea presupune o organizare logică și coerentă a informațiilor pentru a ajunge la concluzii corecte. Acest principiu facilitează crearea de conexiuni între cunoștințele existente și noile informații și contribuie la o înțelegere mai profundă și la soluționarea eficientă a problemelor.

Principiul economiei acțiunilor se referă la extragerea informației concrete din cea generală sau globală. Ideea centrală constă în optimizarea resurselor cognitive și concentrarea pe elementele esențiale ale problemei. Prin aplicarea acestui principiu se evită risipa de timp și efort pe detalii ne semnificative, direcționând atenția către aspectele critice care duc la rezolvarea rapidă și eficientă a sarcinilor.

Principiul insistenței pentru găsirea soluției. Acest principiu se bazează pe perseverența în realizarea scopului stabilit. În activitatea euristică, găsirea unei soluții necesită insistență și explorarea diferitelor căi posibile până la atingerea obiectivului. Prin aplicarea lui se dezvoltă reziliența și capacitatea de a persista în fața dificultăților, aspecte esențiale pentru rezolvarea problemelor complexe.

Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele IV, VI, VIII sunt reflectate prin componentele: competența, tema, tipul de sarcini și metode euristice în Tabelul de mai jos.

Tabelul 3.29. Aspecte de dezvoltare a comunicării orale în semestrele IV, VI, VIII

Competența	Tema	Tipul de sarcini	Metode euristice
Développer chez l'étudiant d'indispensables capacités de raisonnement et l'amener à prendre conscience de ses connaissances linguistiques pour pouvoir ensuite les réinvestir.	Eclipse 1, Unité IV: La gastronomie française. La cuisine écologique française.	De tip deschis ✓ Préférez –vous la nourriture bio? ✓ Etes-vous adepte de la cuisine écologique? ✓ Citez des arguments. ✓ Racontez quelques traditions caractéristiques à votre pays!	✓ Brainstorming ✓ Problematizarea ✓ Metoda proiectului ✓ Harta euristică ✓ Caruselul

Etablissement des relations existant entre différents phénomènes linguistiques et stylistiques, les expliquer, les comparer, les définir, faire une synthèse.	Eclipse 2, Unité I: Enseignement. Nous autres étudiants de Paris.	Globale ✓ Quelles matières on les considère les plus importantes? ✓ Y-t-il des matières inutiles? ✓ Les programmes d'études sont-ils adaptés aux besoins des apprenants? ✓ Les horaires sont-ils adaptés, organisés?	✓ Harta euristică ✓ Conversatia euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare
Transposition des domaines constitutifs de la langue (lexique, phonologie, histoire de la langue, grammaire théorique) dans des situations de communication.	Unité V: Fêtes et traditions. Les Français et les fêtes.	Stereotipizate ✓ A quelle fête française aimeriez-vous participer? Pourquoi? ✓ Y-t-il des fêtes qui vous paraissent inutile ou absurde? ✓ Quelle est la fête la plus importante dans votre pays et pourquoi?	✓ Conversatia euristică ✓ Brainstorming ✓ Studiu de caz ✓ Dezbateri critice
Adapter les connaissances de la langue aux contraintes de la situation donnée, pouvoir donner une réponse argumentée à une demande, à une exigence.	Eclipse 1, Unité V: Vie quotidienne. Travail, loisirs.	Cu îndeplinire orală ✓ Quelles est pour vous la vie idéale? ✓ Présentez un coin pittoresque où on pourrait avoir une vie idéale. ✓ Qu'est-ce que c'est être heureux pour la jeune génération?	✓ Conversatia euristică ✓ Învățarea prin descoperire ✓ Brainstorming ✓ Problematizare
Restructuration et modification d'un sujet thématique: le discuter, l'analyser et justifier son avis.	Unité II: Art, peinture, sculpture.	Colective ✓ Imaginez une autre vie pour Van Gogh, après la lecture du texte. ✓ Qu'est-ce que c'est une peinture pour vous? ✓ Quel genre et quelle peinture vous préférez? Pourquoi? ✓ Dressez une carte heuristique des genres de peintures et leurs représentants, périodes.	✓ Problematizare ✓ Studiu de caz ✓ Sinectica ✓ Harta euristică
Transposition des domaines constitutifs de la langue (lexique, phonologie, grammaire) dans des situations de communication.	Projet: Fêtes et traditions d'une région française.	Sarcini de mari proporții ✓ Réalisez un projet de groupe sur les fêtes d'une région française.	✓ Învățare prin descoperire ✓ Metoda proiectului problematizare
Assimilation des connaissances, enrichissement du vocabulaire thématique	Unité V: Femmes contemporaines.	Unui anumit interes ✓ Faites une classification des types de femmes et caractérisez le comportement et les qualités de chaque type. ✓ Êtes-vous d'accord que les femmes gagnent mieux que les hommes dans une famille? ✓ Cela serait un problème dans un couple? Argumentez votre réponse.	✓ Brainstorming ✓ Harta euristică ✓ Învățare prin descoperire ✓ Think-Pair-Share

În perioada octombrie – mai al anilor de studii 2018-2021 studenții au urmat demersurile de formare a competenței de comunicare în limba franceză în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*. În semestrul II al anului de studii 2020 – 2021 și respectiv semestrul I al anului de studii 2019-2020 a fost implementat *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* la grupa 203 B (12 studenți), programele de studii Limba franceză și engleză, Limba franceză și germană și limba franceză și italiană și grupa 303, programul de studii Limba engleză și franceză. La sfârșit de semestru a fost aplicată cea de-a treia probă de evaluare a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză în scopul comparării rezultatelor cu etapa de constatare la inițierea experimentului pedagogic.

3.3. Valori experimentale comparate ale comunicării orale a studenților în limba franceză

La etapa finală a experimentului pedagogic a fost aplicată proba nr. 3, urmând traseul dezvoltării comunicării orale în limba franceză prin metoda euristică studenților în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* prin interacțiunea componentelor curriculumului disciplinar și a metodologiei predării-învățării-evaluării euristice.

Proba numărul 3 cuprinde operațiunile de cunoaștere, înțelegere, aplicare, analiză, sinteză și evaluare. Din considerentul că proba orală are o complexitate diferită, punctajul pentru fiecare categorie a fost atribuit în felul următor: pentru categoria cunoaștere pot fi atribuite maxim 3 puncte, pentru înțelegere – 6 puncte, aplicare – 12 puncte, analiză – 12 puncte, sinteză – 15 puncte și pentru evaluare – 18 puncte. La fel ca în cazul primei și a doua probe, au fost propuse trei niveluri de interpretare a rezultatelor.

Cea de-a treia probă de evaluare a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză pentru anul doi de studii și trei de studii (Anexa 6) a fost propusă după aplicarea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*. Acesta a fost aplicat la sfârșitul anului de învățământ. Structura și principiile de elaborare a itemilor au fost păstrate ca și în cazul primelor două probe. De asemenea a fost păstrat punctajul pentru fiecare categorie inclusă (conform Bloom): pentru categoria cunoaștere pot fi atribuite maxim 3 puncte, pentru înțelegere – 6 puncte, aplicare – 12 puncte, analiză – 12 puncte, sinteză – 15 puncte și pentru evaluare – 18 puncte și modalitatea de interpretare a rezultatelor: minim (0 – 19 p.), mediu (20 – 39 p.) și înalt (40 – 59 p.). Modalitatea de evaluare este expusă în Tabelul 3.30.

Tabel 3.30. Modalitatea de evaluare a probei 3 (seria 1)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Enumérez 3 caractéristiques de votre famille:</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Décrivez votre famille. Faites le portrait physique et morale d'un membre de votre famille.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginez et dramatisez un dialogue sur la situation suivante: «Vous êtes invité à une émission télé «Ma famille idéale». Le modérateur est très curieux et vous pose beaucoup de questions sur vous et votre famille».</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Par quoi se distinguent les familles françaises de celles moldaves? Comparez-les!</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Préparez un discours oral sur le sujet «Il faut laver son linge sale en famille.»</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Vous êtes pour ou contre le concubinage? Argumentez votre réponse.</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Tabel 3.31. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021, grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
3	0 – 19 puncte	minim	13,64
10	20 – 39 puncte	mediu	45,45
9	40 – 59 puncte	înalt	40,91

Proba a treia (Anexa 9) pentru anul trei de studii a fost elaborată pentru a evalua competența de comunicare orală a studenților dintr-o perspectivă mai complexă, așa cum nivelul lingvistic al studenților este mult mai avansat datorită cursului practic de limbă franceză, dar și multitudinea cursurilor teoretice în limba franceză pentru acest an de studii conform planului de învățământ.

Propunem la această etapă vizualizarea itemilor conform taxonomiei lui Bloom și baremul pentru fiecare item:

Tabel 3.32. Modalitatea de evaluare a probei 3 (seria 2)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Qu'est-ce que c'est pour vous l'amour? Caractérisez-le en 3 mots essentiels pour vous.</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.

înțelegere	<i>Expliquez les sentiments que vous avez éprouvé lors de votre coup de foudre?</i> Utilisez des noms, adjectifs, expressions, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginez et dramatisez la scène suivante: deux jeunes hommes discutent. L'un d'eux veut séduire «une jeune femme difficile». L'autre lui donne des conseils.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Déterminez les caractéristiques les plus importantes que vous appréciez chez une personne en les comparants entre elles: les qualités physiques, morales, le style, son état d'ame, ses idées, sa personnalité?</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Rédigez le portrait de votre futur(e) époux/épouse parfait(e)?</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Justifiez votre réponse par des arguments: On affirme souvent que l'amour de coup de foudre est passager. Etes-vous d'accord ?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Se propune evaluarea probei pe cele trei nivele: minim (0 – 19 puncte), mediu (20 – 39 puncte) și înalt (40 – 59 puncte). Această clasificare a fost propusă strict pentru interpretarea ulterioară a rezultatelor în cadrul experimentului și nu pentru notarea studenților în cadrul cursului.

Tabel 3.33. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
6	0 – 19 puncte	minim	20,00
17	20 – 39 puncte	mediu	56,67
7	40 – 59 puncte	înalt	23,33

În urma aplicării Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică, observăm o creștere semnificativă a numărului de studenți de la nivel minim la nivel mediu, de la 43,33 % la 56,66 % și o creștere pentru nivelul înalt de la 20,00 % la 23,33 %.

Proba 3 din seria 3 (Anexa 12) este destinată studenților anului IV (licență) și va fi propusă la sfârșitul anului de studii. De această dată studenților li se propune o discuție amplă în ceea ce privește cinema. Pentru cunoaștere propunem de a defini cinema (maxim 3 puncte), pentru înțelegere e necesar de a caracteriza genul de film preferat (maxim 6 puncte); la categoria aplicare studentul va propune o secvență din scenariul unui film și va juca fragmentul cu colegii săi (maxim 10 puncte); pentru analiză studentul va identifica trăsăturile caracteristice cinematografeiei franceze

și americane (maxim 10 puncte); în ceea ce privește sinteza, studentul va concepe o listă de sfaturi pentru cel mai bun prieten care își dorește să devină actor (maxim 18 puncte); la ultima categoria și anume cea de evaluare, studentul va argumenta răspunsul la întrebarea dacă există o percepție diferită asupra filmului din partea unei generații în vârstă și una tânără (maxim 12 puncte). Baremul detaliat pentru fiecare categorie și pentru fiecare item se regăsește în tabelul ce urmează:

Tabel 3.34. Modalitatea de evaluare a probei numărul 3 (seria 3)

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Qu'est-ce que c'est le cinéma pour vous? Comment vous le définissez?</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Discutons sur le genre de film que vous préférez et pourquoi? Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Proposez le scénario d'une séquenced'un film et jouez-la avec vos collègues.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Distinguez les traits caractéristiques de la cinématographie française et américaine.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteză	<i>Concevez une liste de conseils à donner à votre meilleur(e) ami(e) qui voudriez devenir acteur/actrice.</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Argumentez votre réponse: Y-a-t-il aujourd'hui une perception différente sur le film par les générations jeune et âgée?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de evaluare este aceeași ca și la probele precedente și anume minim: 0 – 19 puncte, mediu: 20 – 39 puncte, înalt: 40 – 59 puncte.

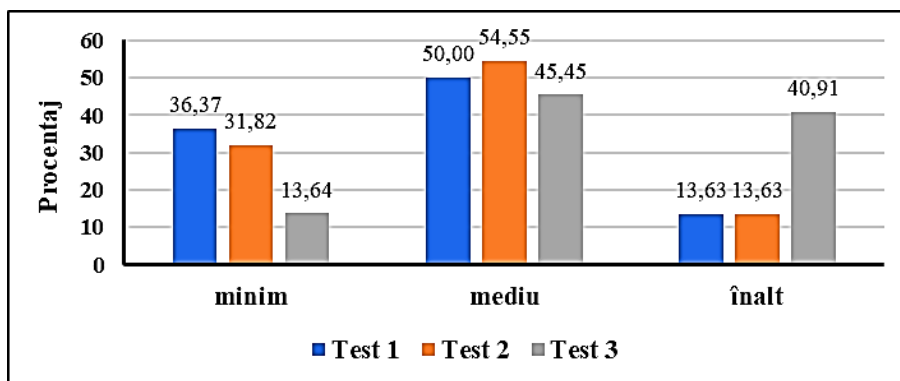
Pe parcursul semestrului doi al anului de studii 2018-2019, în cadrul cursului *Simularea situației-problemă în limba franceză*, cei 12 studenți au urmat *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*. La sfârșit de semestru, grupul a fost supus celei de-a treia probe de evaluare. Datele obținute la proba 3 sunt reflectate în Tabelul 3.35.:

Tabel 3.35. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019)

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
1	0 – 19 puncte	minim	8,33
8	20 – 39 puncte	mediu	66,67
3	40 – 59 puncte	înalt	25,00

Rezultatele incluse în Tabelul 3.35. ne demonstrează progresul studenților pe parcursul semestrului doi al anului de studii 2018-2019. Pentru comparația rezultatelor celor trei probe aplicate, prezentăm figura ce urmează.

Pentru a ilustra progresul studenților între cele 3 probe aplicate la anul doi de studii grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021, grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020, vom recurge la Figura 3.1.:

**Figura 3.1. Nivelurile acumulate la cele 3 probe
(grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021, grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020)**

Observăm din Figura 3.1. că numărul de studenți cu nivelul minim a scăzut considerabil la proba nr. 3 în comparație cu numărul de studenți de la proba 1 și proba 2. O diferență mai mică se atestă în cazul nivelului mediu, progresul major fiind înregistrat la nivel avansat, unde există o diferență între proba 1 și proba 2, considerabilă pentru proba 3, după aplicarea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

Se poate constata în acest fel un progres mai mare între probele 2 și 3, mai mic între probele 1 și 2 și în grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019, aspect ce poate fi remarcat în Figura 3.2.:

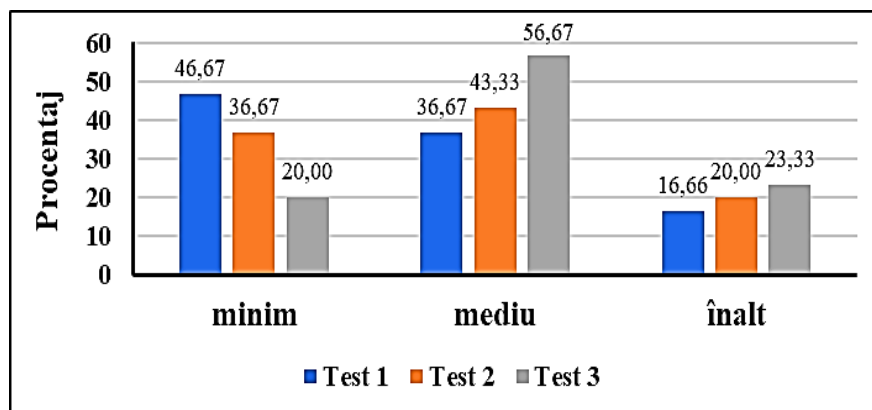

Figura 3.2. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019)

Datele din Figura 3.2. confirmă eficacitatea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

Rezultatele incluse în Tabelul 3.39. ne demonstrează progresul studenților pe parcursul semestrului doi al anului de studii 2018-2019 a grupei 405. Pentru comparația rezultatelor celor trei probe aplicate, prezentăm figura ce urmează:

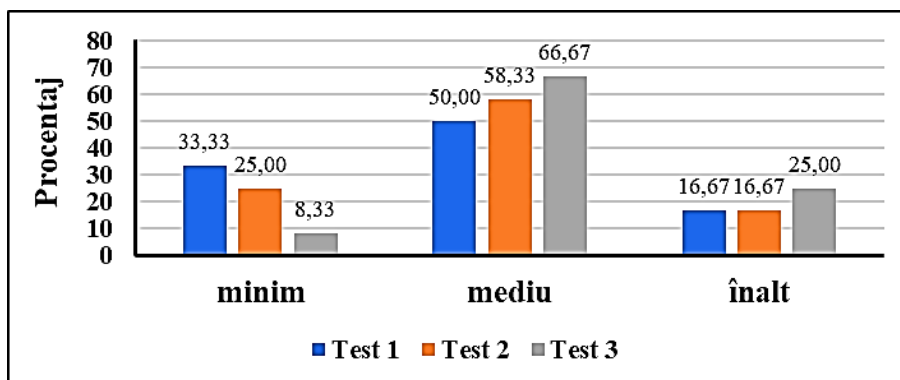

Figura 3.3. Nivelurile acumulate la cele 3 teste (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019)

Concludem din Figura 3.3. diminuarea progresivă a nivelului minim pe de o parte, și creșterea nivelurilor mediu și avansat pe de altă parte, în special după aplicarea probei 3.

Aceste date confirmă încă o dată eficiența *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

Intenționăm să prezentăm la această etapă a cercetării noastre rezultatele cumulate la cele trei grupuri (conform nivelului lingvistic) pentru cele trei probe în conformitate cu cele trei nivele: minim, mediu și înalt.

Tabelul 3.36. Rezultatele celor 3 probe de evaluare pentru toate grupele incluse în experimentarea pedagogică

Nivele	Proba 1		Proba 2		Proba 3	
	Nr. de studenți	Procentajul	Nr. de studenți	Procentajul	Nr. de studenți	Procentajul
minim	26	40,63	21	32,81	10	15,62
mediu	28	43,75	32	50,00	35	54,69
înalt	10	15,62	11	17,19	19	29,69

Generalizarea rezultatelor pentru cele trei probe de evaluare aplicate la toate grupele academice ne arată în mod evident progresul studenților de la proba 2 la proba 3, perioadă în care a fost implementat *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*. Datele reflectate în Tab. 3.36. sunt transpuse în Figura 3.4.:

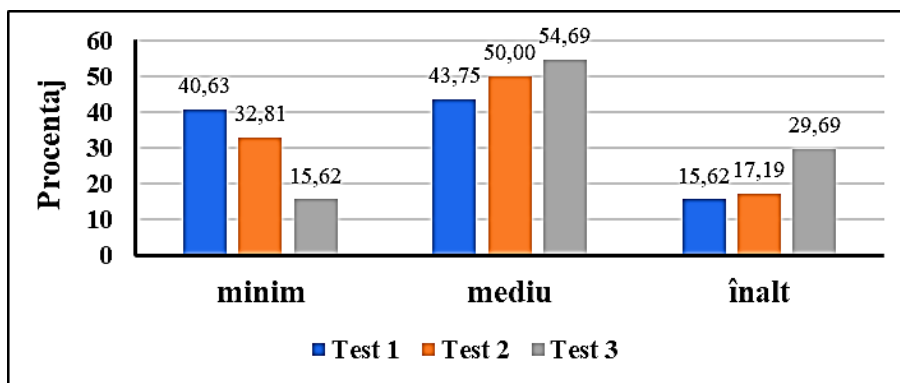

Figura 3.4. Nivelurile acumulate la cele 3 probe (toate grupele academice)

Figura 3.4. și Tabelul 3.36. evocă în mod evident următoarele aspecte: procentul numărului de studenți la nivelul minim s-a diminuat de peste 2,5 ori în perioada dintre proba 1 și proba 3; dublarea numărului de studenți care au ajuns la nivelul avansat. Datele obținute indică în mod vizibil eficacitatea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*.

În vederea confirmării ipotezei cercetării și a validării rezultatelor experimentale ale studenților au fost comparate rezultatele etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control.

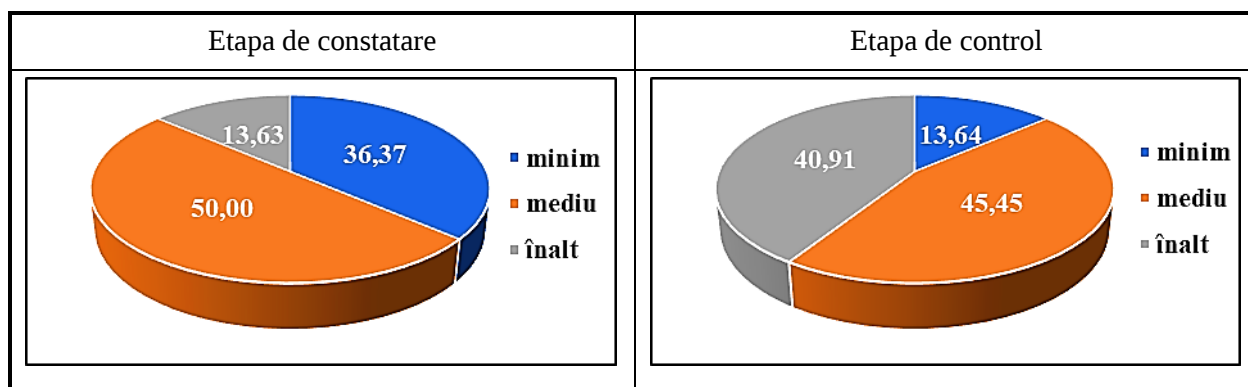

Figura 3.5. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul II de studii

Dacă la etapa de constatare, rezultatele studenților au demonstrat nivelul scăzut pentru proba 1 (36,37 % la categoria minim și doar 13,63 la categoria înalt), la etapa de control, proba 3 predomină rezultate înregistrate cu o pondere pentru nivelul înalt.

Tabel 3.37. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 203 B, anul de studii 2020 – 2021, grupa 303 LB, anul de studii 2019 – 2020), etapa de control

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
3	0 – 19 puncte	minim	13,64
10	20 – 39 puncte	mediu	45,45
9	40 – 59 puncte	înalt	40,91

Pentru anul III de studii, prezentăm următoarele rezultate la etapele de constatare și control

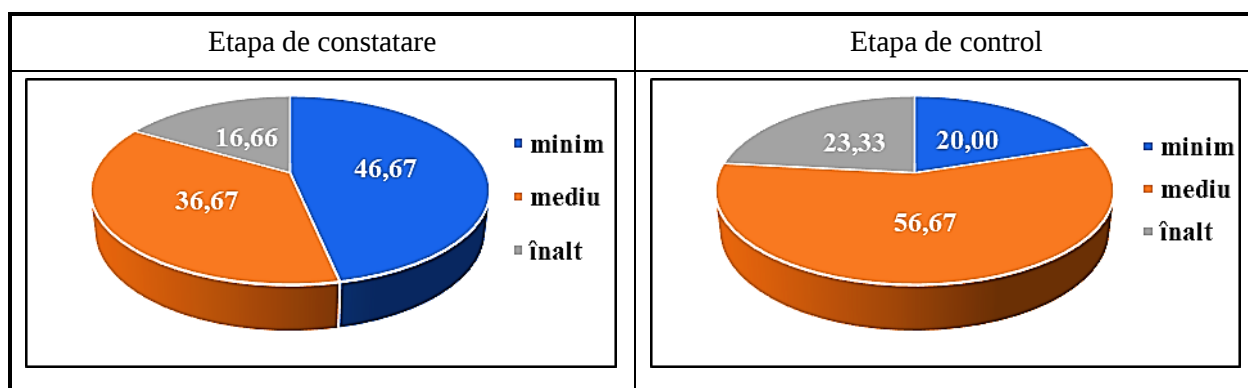

Figura 3.6. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul III de studii

Tabel 3.38. Rezultatele obținute la proba 1 (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019), etapa de constatare

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
14	0 – 19 puncte	minim	46,67
11	20 – 39 puncte	mediu	36,67
5	40 – 59 puncte	înalt	16,66

Realizăm astfel, în conformitate cu Tabelul 3.38. că aproape jumătate dintre numărul de studenți au obținut punctajul pentru nivelul minim, nivelul mediu fiind acumulat de 36,67 % de studenți și respectiv 16,66 % pentru nivelul înalt. La etapa de control în urma aplicării *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*, observăm o creștere semnificativă a numărului de studenți de la nivel minim la nivel mediu, de la 43,33 % la 56,67 % și o creștere pentru nivelul înalt de la 20,00 % la 23,33%.

Tabel 3.39. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 305, anul de studii 2020 – 2021, grupa 304, anul de studii 2019 – 2020, grupa 304, anul de studii 2018 – 2019), etapa de control

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
6	0 – 19 puncte	minim	20,00
17	20 – 39 puncte	mediu	56,67
7	40 – 59 puncte	înalt	23,33

Pentru anul IV de studii prezentăm pentru comparație rezultatele la etapa de constatare și cea de control:

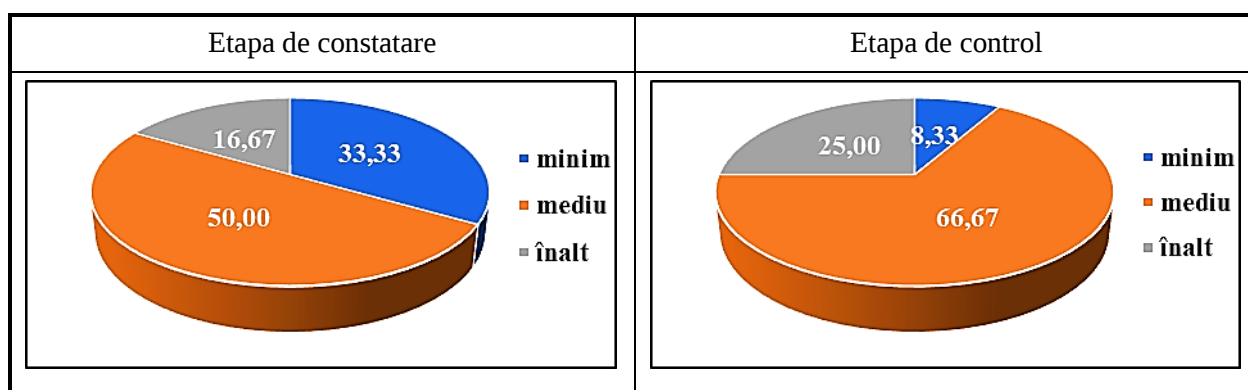

Figura 3.7. Rezultate comparate a etapei de constatare a experimentului pedagogic cu rezultatele etapei de control la anul IV de studii

Tabel 3.40. Rezultatele obținute la proba 1 (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019), etapa de constatare

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
4	0 – 19 puncte	minim	33,33
6	20 – 39 puncte	mediu	50,00
2	40 – 59 puncte	înalt	16,67

Astfel, conform datelor prezentate în Tabelul 3.40, concluzionăm că jumătate din studenții acestui grup s-au clasificat la nivelul mediu, 33,33 % la nivel minim și 16,67 la nivel înalt.

Datele obținute la proba 3 sunt reflectate în Tabelul 3.41.:

Tabel 3.41. Rezultatele obținute la proba 3 (grupa 405, anul de studii 2018 – 2019), etapa de control

Număr de studenți	Punctaj acumulat	Nivel	Procentaj din numărul de studenți
1	0 – 19 puncte	minim	8,33
8	20 – 39 puncte	mediu	66,67
3	40 – 59 puncte	înalt	25,00

Aceste reprezentări grafice demonstrează că rezultatele studenților la proba 3 al etapei de control se încadrează în majoritate la nivelul înalt și mediu față de proba 1 al etapei de constatare, când marea majoritate a studenților se aflau la nivel minim. Concluzionăm prin afirmarea că în urma pregătirii studenților după modelul pedagogic, atestăm rezultate mai avansate.

3.4. Concluzii la capitolul 3

1. Realizarea experimentului s-a bazat pe metoda *before and after*: ceea ce presupune excluderea grupului de control. Experimentul s-a realizat în următoarele etape distinctive: prima etapă este destinată determinării nivelului competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză prin intermediul probelor de evaluare la obiectul de studii (câte 3 probe la fiecare an de studii – 2,3,4), a fost aplicat chestionarul destinat CDU, fișa de observație a calității comunicării în limba franceză prin dialog (activitate în perechi/grup), cât și probelor 1, 2 în vederea stabilirii

nivelului de dezvoltare a comunicării orale; etapa a doua este destinată intervenției experimentale în baza *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* și aplicarea probei nr. 3.

2. Actualitatea cercetării a fost confirmată prin realizarea experimentului. Rezultatele au arătat că utilizarea metodologiei euristice la lecțiile de limbă franceză conduc spre un nivel mai avansat de dezvoltare a comunicării orale. Valorile comunicative a studenților, formate în condițiile aplicării metodologiei euristice, au rezultat cu un număr mai mare de studenți cu nivel mediu și avansat de comunicare orală și un număr mic de studenți cu un nivel minim de comunicare orală. Rezultatele experimentului au validat concepția cercetării și a MPD CO LFS ME.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată vizează una din probleme esențiale ale studeirii limbii franceze ce se referă la dezvoltarea comunicării orale a studenților în limba franceză. Metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale în limba franceză constituie o premisă în didactica limbilor străine în contextul centrării învățământului pe cel ce învață punând accentul pe construirea propriei sale cunoașteri prin descoperirea noului, cercetare, creativitate, situații problematizate, studii de caz, conversații euristice, hărți euristice, etc.

Studiul fundamentelor teoretice și a cadrului aplicativ a generat următoarele **concluzii**:

1. Analiza demersului teoretic complex al evoluției termenului de comunicare orală reprezintă o finalitate a valorificării metodologiei educaționale în predarea limbii franceze la studenți. Instrumentele comunicării — limbă, limbaj, vorbire, modelele comunicării și funcțiile acestora, sunt esențiale în dezvoltarea comunicării orale în limba străină, deoarece a cunoaște o limbă străină presupune nu doar înțelegerea acesteia, ci și dezvoltarea abilității de a o vorbi (Capitolul 1, 1.1).

2. Analiza reperelor teoretice ale conceptului de metodă euristică în dezvoltarea comunicării orale în studiul universitar al limbii franceze a permis constatarea privind existența multiplelor teorii și abordări a termenului de metodologie euristică cu diverse accepții în viziunea autorilor, fapt care a condus la elucidarea rolului ME reflectat în implicarea activă a studentului în propria sa formare din perspectiva centrării pe cel ce învață; stimularea gândirii creative, dezvoltarea competenței de comunicare și autonomiei lingvistice

Insuficiența clarității definirii conceptului de ME ne-a permis să aducem cercetării noastre propria semnificație termenului de metodologie euristică în dezvoltarea comunicării orale în studierea limbii franceze care reprezintă totalitatea metodelor și tehnicilor utilizate de cadrul didactic în vederea instruirii prin descoperire, când studentul își expune liber gândirea, diversitatea și originalitatea în limba franceză prin transmiterea unui mesaj oral fluent, creativ, divergent (Capitolul 1, 1.2, 1.3).

3. Necesitățile învățământului universitar în contextul metodologiei euristice de predare-învățare-evaluare, a condus spre elaborarea *Mecanismului formării euristice a studenților pentru comunicarea orală în limba franceză*. Etapele sale reflectă în mod evident caracterul aplicativ al metodelor euristice, demonstrat și de tipologia sarcinilor: provocarea interesului, afirmarea comunicativă, integrare sociolingvistică, evaluare critică și cercetare, dezvoltare comunicativă. A fost elaborat *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a*

studentilor prin metodologia euristica care reprezinta relatia dintre predare-invatare-evaluare care favorizeaza realizarea procesului de instruire (Capitolul 2, 2.1, 2.1.1,2.3).

4. Analiza manualelor de studii universitare la disciplina Limba franceza dupa modelul traditional al invatarii si metodele moderne elaborate de catre profesorii Catedrei Filologie Romanica cat si cele franceze, a evidenciat orientarea euristica a sarcinilor didactice acestora din urma. Ne propunem ca aceasta abordare sa devina primordiala in dezvoltarea comunicarii orale. Urmatoarele necesitati au fost identificate in urma analizei manualelor universitare:

- ✓ Crearea unui caiet de exercitii pentru student cu suport audio care sa-l motiveze prin activitatile creative si comunicative sa studieze, sa descopere noul in situatii autentice de invatare.
- ✓ Crearea testelor si grilelor de autoevaluare ce ar permite studentului dar si profesorului sa identifice gradul de cunoastere a materiei invatate.

Analiza manualelor universitare la limba franceza *Flux, Eclipse 1, Eclipse 2* comparativ cu cele din anii 80-90, indica un grad inalt de restructurare a metodelor de predare a limbii franceze insa evaluate in raport cu metodele franceze *Echo, Zenith, Latitude*, constatam o abordare insuficienta a aspectului praxiologic al limbii. Metodele euristice descrise au determinat eficacitatea lor in procesul de predare-invatare-evaluare. Cadrele didactice pot opta pentru anumite metode euristice in conformitate cu obiectivele si competentele proiectate (Capitolul 2, 2.2).

5. Experimentul pedagogic a permis confirmarea valorii formative a *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicarii orale in limba franceza a studentilor prin metodologia euristica*, validand reperele conceptuale si metodologice ale metodologiei euristice in dezvoltarea comunicarii orale a studentilor in limba franceza. Cercetarea experimentală a aratat ca cadrele didactice universitare utilizeaza cu preponderenta metode traditionale de studiere a limbii franceze precum explicatia, povestirea, dialogul care sunt alternate cu conversatia euristica, problematizarea, metoda proiectului (Capitolul 3, 3.1, 3.2).

6. Experimentul pedagogic a generat date experimentale care au demonstrat cresterea nivelului de comunicare orală la studenti in limba franceza, de la 13,63% la 40,91% pentru anul II de studii; de la 16,66% la 23,33% pentru anul III de studii si de la 16,67% la 25 % pentru anul IV de studii, fapt care se datoreaza valorificarii metodologiei euristice in procesul de predare-invatare-evaluare. Rezultatele cercetarii demonstreaza relevanta problemei de cercetare, a scopului si confirma ipoteza cercetarii stiintifice. Prin urmare, valorile comunicative a studentilor, formate in conditiile aplicarii metodologiei euristice, au rezultat cu un numar mai mare de studenti cu nivel mediu si inalt de comunicare orală si un numar mic de studenti cu un nivel minim de comunicare orală (Capitolul 3, 3.3).

7. Rezultatele obținute în cadrul cercetării s-au concentrat pe identificarea și valorificarea fundamentelor teoretico-aplicative ale metodologiei euristice în dezvoltarea comunicării orale , prin intermediul implementării *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică*, care a contribuit la soluționarea problemei de cercetare și au confirmat ipoteza cercetării științifice, prin eficientizarea procesului de dezvoltare a comunicării orale având la bază metodologia euristică axată pe metode dinamice, deschise și diversificate, cu accent pe aspectele practico-formative și pe stimularea creativității studenților. Din perspectiva formării studentului pentru comunicare prin metodologia euristică, se conturează ideea autonomiei lingvistice în studiul universitar al limbii franceze (Capitolul 3, 3.3).

Cercetarea teoretică și experimentală ne permite să formulăm anumite **recomandări**:

a) Transformarea manualelor universitare de limbă franceză după modelul metodelor franceze de studiere a limbii competențe conform Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi care să includă texte autentice, audieri, fișe pedagogice.

b) **Cadrelor didactice:**

✓ Utilizarea *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* în cadrul cursurilor practice de limbă franceză.

✓ Aplicarea metodelor euristice în predarea limbii franceze în conformitate cu *Modelul pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* și de a exclude preponderent metodele tradiționale de studiere a limbii, care nu corelează cu prevederile CECRL și demotivează studentul în studiul limbii franceze.

✓ Alternarea metodelor euristice conform *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* în vederea cunoașterii, înțelegerii, aplicării, analizei, sintezei, evaluării sarcinilor cu caracter euristic.

✓ Dezvoltarea comunicării orale conform nivelurilor Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi și evaluarea conform criteriilor de apreciere a nivelului de cunoaștere a limbii la studenți.

✓ programul de formare conform *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* prezintă o sursă de completare a manualelor universitare și a curriculei la cursul practic de limbă Praxiologia comunicării în limba franceză, Studiul situativ al limbii franceze, Limba B și comunicare, Simularea situației-problemă în limba franceză.

c) **în formarea continuă:**

✓ Utilizarea reperelor teoretice și metodologice, a *Modelului pedagogic pentru dezvoltarea comunicării orale în limba franceză a studenților prin metodologia euristică* poate servi la

elaborarea ghidurilor metodologice, notelor de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice de limbi străine.

- ✓ Introducerea modulului Metodologia euristică de dezvoltare a comunicării orale în studierea limbii franceze în cursurile de didactică a limbii franceze și la programele de formare continuă a cadrelor didactice.

BIBLIOGRAFIE

1. ABRIC, J. C. *Psihologia comunicării*. Iași: Polirom, 2002. 208 p. ISBN 973-683-953-2.
2. AEBLI, H. *Didactica psihologică*. București: Editura didactică și poligrafică, 1973. 201 p.
3. ALBULESCU, I., ALBULESCU, M. *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică*. Iași: Polirom, 2000. 224 p. ISBN 973-683-566-9.
4. AMABILE, T. *The Social Psychology of Creativity*. SUA: Springer Verlag, 1989. ISBN 978-1461255352.
5. APOSTOL, C. Strategii euristice de predare – învățare a matematicii în liceu. In: *Educația Matematică*. 2007, vol. 3, nr. 1 – 2, pp. 93 – 99. ISSN 1583 – 9826.
6. ARENDT, H. *The Human Condition, 6th ed.* Chicago: University of Chicago Press, 1970. ISBN 978-0226025988.
7. ARPIN, L., CAPRA, L. *L'apprentissage par projets*. Montréal: Chenelière/McGraw-Hill, 2004. 258 p. ISBN 978-2894613573.
8. ASTOLFI, J.P. *Placer les élèves en "situation-problème"?* PROBIO-REVUE, vol. 16, nr. 4, décembre 1993. ISBN – 2-550-46434-6.
9. AUBRIC, L.C. *La créativité des groupes*. Paris: PUF. 1997, 193 p.
10. AUSTIN, J. L. *Quand dire c'est faire*. Paris: Éditions du Seuil, 1970.
11. BABANSKI, I.K. *Optimizarea procesului de învățământ*. București: Ed. Didactică și pedagogică, 1979. 279 p.
12. BARRON, F. Putting Creativity to Work. In: *The Nature of Creativity*, R. Sternberg(coord.). Cambridge: Cambridge University Press, 1989. pp. 76 – 99. ISSN 2151-4771.
13. BAYLON, C., MIGNOT, X. *Comunicarea*. Iași: Ed. Universității "Al.I. Cuza", 2000. 420 p. ISBN: 973-9312-75-6.
14. BAYLON, Ch. *La communication*. Paris: Nathan, 1994. 400 p. ISBN 2091900818.
15. BEACCO, J., CASTELLOTI V., CHISS J. *L'approche par compétences dans l'enseignement des langues*. Paris: Didier, 2007. 308 p. ISBN 978-2-278-05810-5.
16. BEADLE, P. Cum să predai. Strategii didactice. București: Didactica Publishing Haus, 2019. 239 p. ISBN 978-606-683-979-2.
17. BEAUVOIS, J.L., GHIGLIONE, R. *L'homme et son langage*. Paris : PUF, 1981. 280 p. ISBN 2130367305.
18. BENVENISTE, E. *Problèmes de linguistique générale*. Paris : Gallimard, 1996. 356 p. ISBN 2-07-029338-6.

19. BERKELEY, G. *Oeuvres choisies*. Paris: éd. Montaigne, vol.I. 1944, 199 p.
20. BILLIERES, M. *Didactique, méthodologie et linguistique appliquée en FLE* [online]. Franța [cit. 25.03.2016]. Disponibil: <http://www.verbotonale-phonetique.com/methodologie-et-linguistique/>
21. BÎRNAZ, N. *Didactica biologiei: aspecte teoretice și practice*. Chișinău: CEP USM, 2013. 263 p. ISBN 978-9975-71-466-2.
22. BLANCHET, Ph. *La pragmatique d'Austin à Goffman*. Paris : Bertrand-Lacoste, 1995. 127 p. ISBN 9782735210077.
23. BOCOȘ, M. *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*. Cluj-Napoca: Presa universitară clujeană, 2002. 365 p. ISBN 973-610-067-7.
24. BONTAȘ, I. *Pedagogie*. București: ed. All, 2001. 416 p. ISBN: 978-973-571-738-4.
25. BOUILLERCE, B., CARRE, E. *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*. Iași: Polirom, 2002. 200 p. ISBN: 973-681-026-7.
26. BOUGNOUX, D. *Introducere în științele comunicării*. Iași: Polirom, 2000. 160 p. ISBN 973-683-582-0.
27. BRONCKART, J.P., PAROT, F., VAUCLAIRE, J. Les fonction de communication et de représentation chez l'animal. In: *La psychologie*. Paris, Gallimard, Encyclopedie de la Pléiade, 1986. ISBN 978-2070109937.
28. BRUNO. F., CRÉTÉ. M., DIDIER., I. *Apprendre à parler. Parler pour apprendre: l'oral à l'école primaire*. Académie de Nice: CRDP, 2009. 211 p. ISBN 978-2-86629-466-3.
29. CADRUL EUROPEAN COMUN DE REFERINȚĂ PENTRU LIMBI: ÎNVĂȚARE, PREDARE, EVALUARE. Traducere coordonată și revizuită de Gh. Moldovanu et al. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003. 204 p. ISBN 9975-78-259-0.
30. CADRE EUROPÉEN COMMUN DE RÉFÉRENCE POUR LES LANGUES. APPRENDRE, ENSEIGNER, ÉVALUER: VOLUME COMPLÉMENTAIRE AVEC DE NOUVEAUX DESCRIPTEURS. Conseil de l'Europe, 2018, disponibil pe www.coe.int/lang-cecr.
31. CALLO, T. *Educația comunicării verbale*. Chișinău: Litera, 2003. 148 p. ISBN 9975745598.
32. CARLO DE, M. *L'interculturel*. Franța: Clé International, 1998. 126 p. ISBN 9782090333282.
33. CARRÉ, Ph. *Organiser l'apprentissage des langues étrangères: la formation linguistique professionnelle*. Paris: Editions d'organisations, 1991. 223 p. ISBN 978-2708112636.
34. CARTALEANU, T. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău:

Pro Didactica, 2008. 204 p. ISBN 978 -9975-97-634-3.

35. CAUNE, J. *Cultură și comunicare*. București: Cartea românească, 2000. 148 p. ISBN 973-23-1160-6.
36. CERGHIT, I. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2006. 315 p. ISBN: 973-46-0175-X 371.3.
37. CERGHIT, I., RADU, T., POPESCU, E. *Didactica*. București: Editura didactică și pedagogică, 1992. 155 p.
38. CHAMBON, Ph. Créativité mode d'emploi. In: *Révue Sciences & Vie*. Paris, 2001. nr. 1001.
39. CHIȘ, V. *Provocările pedagogiei contemporane*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară clujeană, 2001. p.176
40. CHISS, J-L., FILLIOLET, J., MAINGUENEAU, D. *Linguistique française: notions fondamentales phonétique-lexique*. Paris: Hachette, 2000. 160 p. ISBN 978-2011453907.
41. CIOBANU, O. *Comunicarea didactică*. București: Editura ASE, 2003. 132 p. ISBN 973594300X.
42. *Codul Educației al Republicii Moldova* nr. 152 din 17.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319 – 324 din 24.10.2014. 67 p.
43. COJOCARIU, V.M. *Educația pentru schimbare și creativitate*. București: Ed. Didactică și pedagogică, 2003.
44. CONSTANTINESCU, D. Limbaj și poezie în orizonturile coșeriene. In: *Cercetări de limbă și literatură*. Oradea: Ed. Imprimeriei de Vest, 2000, Tomul XI, pp. 15 – 21.
45. COSOVAN, O. *Soluționarea problemelor complexe: strategie și competență*. În: *Didactica Pro... Tehnologia instruirii*. 2018, Nr. 2(108), p. 14 – 17.
46. COȘERIU, E. *Lecții de lingvistică generală*. Cluj-Napoca: Ed. Echinox, 1999. ISBN 973-9114-73-8.
47. CRAIG, R.T. Communication Theory as a Field. In: *Journal of Communication*. 9 (2), 1999. pp. 119 – 161.
48. CRISTEA, S. *Dicționar de Pedagogie*. Chișinău-București: Litera-Internațional, 2000. 398 p. ISBN 9975742483.
49. CUCOȘ, C. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 2006. 463 p. ISBN 973-681- 063-1.
50. CUQ, J-P., GRUCA, I. *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Presse universitaire de Grenoble: P.U.G., 2005. 452 p. ISBN-2706110821.
51. CUTASEVICI, A., CRUDU, V., GRÎU, N., *Limba străină : Curriculum disciplinar: Ghid de implementare* – Chișinău : Lyceum, 2020. 156 p.
52. DAFINOIU, I. *Personalitatea. Metode calitative de abordare*. Iași: Ed. Polirom, 2002. 244 p. ISBN 9736838854.

53. DANILA, N. Tehnologia instruirii prin metode expositive. In: *Tehnologii educaționale moderne integrative, vol.XIII*. Chișinău: Garomont Studio, 2014. pp. 282 – 302.
54. DANCE, F.E.X. The Concept of Communication. In: *Journal of Communication*. 20 (2), 1970. pp. 201 – 210.
55. DRĂGULEȚ, M. Problematizarea și valoarea ei formativă. In: *Revista de pedagogie*. 1970, nr. 4. p. 29.
56. *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*. Ch.: Arc. Gunivas, 2007. 2280 p. ISBN: 978-9975-908-04-7.
57. DINU, M. *Comunicarea: repere fundamentale. Ediția a II-a*. București: Editura Algos, 2000. 363 p. ISBN 978-973-736-071-7.
58. DOSPINESCU, V. *Didactique des langues et analyse critiques des manuels*. Iasi: Ed. Junimea, 2002. p. 228-233.
59. DRUȚA, F. *Psihologie și educație*. București: ed. didactică și pedagogică. 1997. 174 p., ISBN: 973-3-05752-5.
60. DULAMA, M. E., *Metode, strategii și tehnici didactice activizante*, Editura “Clusium”, Cluj-Napoca, 2002; *Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe ale Educației*, Nr. 2/2010. 304 p. ISBN 973-555- 371-6.
61. DUMENIUC I., MATCAȘ N. *Introducere în lingvistică*. Chișinău: Lumina, 1987. 314 p.
62. ESI, Marius-Costel. *Didactica specialității între strategii discursive și performante argumentative*. Suceava: ed. Ștefan Cel Mare, 2010. 158 p., ISBN: 978-973-666-343-7.
63. EȚCO C., DAVIDESCU E. *Învățarea eficientă*. Chișinău, 2010. 210 p. ISBN: 978- 9975-80-330-4.
64. FABRE, M., VELLAS, E. *Situations et formation et problématisation*. Paris: De Boeck, 2006. 213 p. ISBN 978-2804152451.
65. FISKE, J. *Introducere în științele comunicării*. Iași: Editura Polirom, 2003. 256 p. ISBN: 973-681-179-4.
66. FOURQUET, M.-P., "Reception des medias: etude experimentale des effets del'implication du recepateur sur ses cognitions". In: *Medias, Nouvelles Technologies et Redefinition desTerritoires de la Communication*, VIII-e Colloque franco-roumain, Bucharest, 2001.
67. FRUMOS, Florin. *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitiviste*. Iași : ed. Polirom, 2008. p. 160. ISBN: 978-973-46-1242-0.
68. GAONAC'H, D. *Théories d'apprentissage et acquisition d'une langue étrangère*. Crédif-Hatier, 1987. ISBN 2218078201.
69. GARDNER, H. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligeneces*. 1993. ISBN

0465025102.

70. GAVENEA, A. *Cunoașterea prin descoperire în învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1975. 323 p. ISBN/COD:303IPORACU.
71. GHERASIM, A., CARA, N. Cadre și contexte ale vorbirii. In: *Teoria textului, pentru programe de masterat*. Chișinău: USM, 2008, pp. 97-104. ISBN: 978-9975-70-567-7.
72. *Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală* / Tatiana Petcu, Loreta Gafton. Ch.: Cartier. 2010, 120 p. ISBN 978-9975-79-653-8.
73. *Ghid metodologic: Instrumente de implementare a tehnologiilor în învățământul general* / Svetlana Nastas (coord.), Aurelia Pisău, Ionela Hîncu [et al.]; Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : IȘE, 2019. 86 p. ISSN 1811-5470.
74. GOLDSTEIN, J. Mathematics of Philosophy or Philosophy of Mathematics?, In: *Nonlinear Dynamics, Psychology, and Life Science*, 5 (3), 2001. pp. 197–204.
75. GORAȘ-POSTICA, V. Aspecte evolutive în paradigma didacticii universitare In *Studia Universitatis*, 2008, nr.5(15), pp. 42-45. ISSN 1857-2103.
76. GRAND LAROUSSE en 10 volumes. Tome 5. 1990, p. 1529, 1600 p. ISBN: 2-288- 83510-1; ISBN: 2-288-83515-2.
77. GUILLFORD, P., OSBORN, A. *Creativité. L'imagination créative*. Paris : Bordas, 1988, p. 294. ISBN: 973-681-553-6.
78. GUȚU, VI. *Proiectarea didactică în învățământul superior*. Chișinău: CEP USM, 2007. 250 p. ISBN 978-9975-70-485-4.49.
79. GUȚU, VI., BUCUN, N., *Cadrul de referință al curriculumului național*. Chișinău: Lyceum, 2017. 103 p. ISBN 978-9975-3157-7-7.
80. GUZUN, M. *Nouvel enjeu de la méthodologie communicative Français Langue étrangère : Support de cours*. Chisinau : Garomont Studio, 2011. 270 p. ISBN 978-9975-9880-9-4.
81. HAHAM, E. I. *Méthodologie de l'enseignement du français à l'école moldave*. Chisinau : Lumina, 1984. 202p. ISBN 4306021500164.
82. HERMANN, N. *Les dominantes cérébrales et la créativité*. Paris : Retz. 1992, p.199
83. HONOR, M. *Vouloir apprendre, pouvoir se comprendre*. Lyon : Chronique sociale, 2005. 272 p. ISBN : 2-85008-567-7.
84. IACOB, L. Comunicarea didactică. In: *Psihologie școlară* (coord. A. Cosmovici, L. Iacob), Iași, Editura Polirom, 1998. 304 p. ISBN: 973-683-048-9.
85. IONESCU, M., RADU, I. *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Dacia, 1995. 287 p. ISBN: 973-35-0469-6.
86. IONESCU, M. *Demersuri creative în predare și învățare*. Cluj-Napoca: Presa Universitară

Clujeană, 2000. 325 p. ISBN 973-595-006-5.

87. JAKOBSON, Roman, *Essais de linguistique generale*, Ed.Minuit: Paris, 1963. pp. 213-220, 260 p. ISBN : 2-7073-0043-8.
88. JELESCU, P., *Psihologia generală*. Tipogr.cent.: Chișinău, 1997. 160 p. ISBN 978-9975-48-040-6.
89. KERBRAT-ORRECHIONI, C. *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*. Paris: Armand Colin, 1980. p. 23, 290 p. ISSN: 0014-214X, EISSN: 1708-9069.
90. LANGLLADE, G. *La didactique aux CAPES de lettres*. Ed. Bertrand-Lacoste, 1995. 287 p. ISBN 10: 2735210146 / ISBN 13: 9782735210145.
91. LEMERY, E., LEMERY, J. et HANNEBIQUE, S. *Pratiques & recherches, Tatonnement expérimental & Pédagogie Freinet*. Nr. 35, janvier 2002. Nantes: ICEM, 92 p. ISBN : 2-909540-42-1.
92. LESUTAN, I. *Teoria sau teorii ale comunicării?* Publicație a Comisiei de Comunicare și Jurnalism, Academia Română, Filiala Timișoara, Anul II, 2008, nr. 2.
93. LOHISSE, J. *Comunicarea de la transmiterea mecanică la interacțiune*. Iași: Polirom. 2002. p. 48, 199 p. ISBN: 973-683-859-5.
94. LUCAS, B., SPENCER, E. *Predarea gândirii creative. Dezvoltarea studenților și studenților care generează idei și gândesc critic*. București: Didactica Publishing Haus. 2020, 204 p. ISBN 978-606-048-217-8.
95. LUPU, I. Metode euristice și metode de învățare prin descoperire. În : *Acta et Commentationes, Sciences of Education*, nr. 1(19), 2020. p. 13-20. ISSN 1857-0623
96. MANCHEC, C. de. *Pratique orale de la langue*. Bordas : Paris. 2001, 128 p. ISBN: 2047294517.
97. MARE, V. *Comunicare și limbaj*. Revista de Psihologie, nr.1, 1985.
98. McQUAIL, D., WINDAHL, S. *Modele ale comunicării*, București: Edituracomunicare.ro, 2001, 198 p. ISBN: 973-8309-13-1.
99. MIALARET, Gaston. *Principes et etapes de la formation des éducateurs*, în vol. "Traité des sciences pédagogiques" Paris : PUF, 1978. 414 p.
100. MINDER, M. *Didactica funcțională : obiective, strategii, evaluare*, Chișinău: Cartier, 2003, p.15, 360 p. ISBN: 9975-79-39-1.
101. MONTPELLIER, G. *L'apprentissage*. In *Traité de psychologie expérimentale*. Paris : P.U.F., 1988.
102. NEACSU, I. *Instruire și învățare*. București : Ed. Științifică, 1990 342 p. ISBN : 973-29-0070-9.

103. NEGREȚ-DOBRIDOR, I. *Didactica Nova*. București: Aramis, 2005, 384 p. ISBN: 973-679-258-7.
104. NICOLA, I. *Tratat de pedagogie școlară*. București. 1996, 485 p. ISBN: 973-30-4683-3.
105. O`SULLIVAN, T. și colab., *Concepte fundamentale din științe comunicării și studiile culturale*, Iași: Editura Polirom, 2001, 389 p. ISBN : 9736837173.
106. ODOBLEJA, Șt. *Psihologia consonantistă*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 2008. 276 p. ISBN 978-973-0-32749-6.
107. OPREA, C. L. *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*. București. 2003. 357 p. ISBN: 973-575-776-1.
108. OPRIȘ, D., OPRIȘ, M. *Metode active de predare învățare*, Editura Sfântul Mina, Iași, 2006.
109. PAGÈS, R. *Le langage, textes choisis*. Paris: Classique Hachette, 2015. 176 p. ISBN 978-2-35935-126-2.
110. PANICO, V. Creativitatea și măiestria pedagogică. In: *Tehnologii educaționale moderne*. Vol.III. Chișinău: Știința, 1994.
111. PASCU, R., JITESCU, F. *Tendințe în modernizarea metodologiei de predare-învățare în învățământul superior*. [www, hidrotehnica.utcb.ro](http://www.hidrotehnica.utcb.ro).
112. PATRAȘCU, D. *Tehnologii educaționale*. Chișinău: Tipog.centrală, 2005. 704 p. Pp132, ISBN: 9975-78-379-1.
113. PATRAȘCU, L., PATRAȘCU, D. Fundamentele metodelor active. In: *Tehnologii educaționale moderne*, vol. IV. Chișinău: Lyceum. 1996. p. 136.
114. PAUN, E. Sociopedagogie școlară, EDP, Bucuresti. 1982.166 p. ISBN 4591982IPCLUSO.
115. PÂNIȘOARĂ, I.-O. *Comunicarea eficientă*. Iași: ed. Polirom, 2006. 224 p. ISBN 9789734654796.
116. PÂNIȘOARĂ, I.-O. *Ghidul profesorului*. Iași: Polirom, 2017. 256 p. ISBN 978-973-46-6698-0.
117. PÂRVU, I. *Filosofia comunicării*. București. 2003. 198 p. ISBN 973-99502-6-4
118. PERETTI, A. DE, LEGRAND J.-A., BONIFACE J. *Tehnici de comunicare*. Iași: Polirom, 2007, p. 145. 391 p. ISBN978-973-46-0630-6
119. PICHON, A., MOREL, A., CASSIE, B. *Intelligence collective dans un contexte de développement professionnel continu*. Paris: CNAM, 2015. ISBN 01188175.
120. POPESCU-NEVEANU, P. *Dicționar de psihologie*, București: Editura Albatros, 1978. 786 p. ISBN/COD:70492CPCSDIFARAS.
121. POPESCU-NEVEANU, P. Personalitatea pedagogică și aptitudinile didactice (II). În: *Revista de pedagogie*, nr. 9, 1982. 438 p. ISBN 0419 146601.

122. POPESCU, A. Dezvoltarea creativității la studenții facultăților ingineresti prin rezolvarea problemelor poziționale și metrice. In: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe ale educației: Pedagogie. Psihologie*. Revistă științifică. 2008, nr. 5 (15), pp. 100 - 103. ISSN 1857- 2103.
123. PORCHER, L. *Le Français langue étrangère, émergence et enseignement d'une discipline*. Paris: CNDP Hachette éducation. 1995. 105 p. ISBN 978-2011704092
124. POSTELNICU, C., *Fundamente ale didacticii școlare*. București: Aramis. 2000. 368p. ISBN 973-8066-45-X
125. PĂUN, E., POTOLEA, D. *Pedagogie-fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași: Polirom, 2002. 248 p. ISBN: 973-681-106-9 p. 78.
126. PROST, A., *Eloge des pédagogues*. Paris : Le Seuil. 1990. 240 p. ISBN 2-02-012111-5.
127. PRUTIANU, Ș. *Antrenamentele abilităților de comunicare*. Iași: Polirom, 2004. 283 p. p. 60. ISBN: 973-681-538-2.
128. PUREN, Ch. *Histoire des methodologies de l'enseignement des langues*, 1990. 447 p. ISBN-13:978-2190332666.
129. RĂDULESCU, M. *Pedagogia Freinet, un demers inovator*. București: Ed. Polirom, 1999. 208 p. ISBN: 973-683-264-3.
130. RAYNAL, F., *Pédagogie: dictionnaire des concepts clés*. Paris: ESF, 2007. 424 p. ISBN:978-2-7101-1850-3.
131. *Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22.05.2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*. Disponibil: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32018H0604(01))
132. RESWEBER, J.-P. *Les méthodes pour une pédagogie nouvelle*. Paris. 1986, p. 1089.
133. RICHARD, J. F. *Les Activités mentales*. Paris: Armand Colin, 2ème éd. 1995. 446 p.
134. RICHTERICH, R., CHANCEREL, J.-L. *Identification des besoins langagiers des adultes apprenant une langue étrangère*. Conseil de L'Europe, 1977. 155p. ISBN 2-218-05661-5.
135. RIEUNIER, A. *Préparer un cours. Les stratégies pédagogiques efficaces*. T.2. Paris: ed. ESF, 2001. 348 p. ISBN 978-2-7101-2967-7.
136. ROCO, M. *Creativitate și inteligență emoțională*. Iași: Editura Polirom, 2001. 248 p., ISBN 973-683-654-1.
137. SADOVEI L., PAPUC L., COJOCARU M. *Teoria și metodologia instruirii. Didactica generală*. Chișinău: UPS „I. Creangă”, 2009. 110 p. ISBN: 978-9975-46-030-9.
138. SAVA A. *Rolul conversației euristice în didactica actuală // Probleme actuale ale științelor umanistice*. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Volumul VII. Partea I.

2008. pp. 103-110. ISBN 978-9975-921-82-4.

139. SAVA, A. *Definirea și abordarea conceptului de „metodă euristică” în metodologia didactică*// Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului: Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, 24-25 februarie 2009. Vol. II. Chișinău, 2009. pp. 394-400.
140. SAVA, A. *Efectul performativ al comunicării orale în predarea/învățarea limbilor străine*. Colloque International « La francopolyphonie –langue, culture, politique», Chișinău 21-22 martie 2010.
141. SAVA, A. *L’importance de la méthode heuristique dans la recherche scientifique* // Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Ediție jubiliara, volumul IX. 2010. pp. 66-74. ISBN 978-9975-46-065-1.
142. SAVA, A. *La formation de la compétence de communication interculturelle par la méthode heuristique*. Conférence Internationale « Francophonie et rapprochement des cultures », Journées scientifiques du Département d’Etudes Françaises et francophones de l’Université «Lucian Blaga» de Sibiu, Roumanie, 19-20 novembre, 2010. p. 435-449. ISSN 2068-2506.
143. SAVA, A. *L’approche interculturelle dans le développement de la communication orale en classe de FLE*. Séminaire International universitaire de recherche, Université de Craiova, 21-22 mars 2011. Actele Journée de réflexion pour les jeunes chercheurs, IVe édition, *La jeunesse francophone. Discours, texte, contextes en dialogue*. Craiova: Universitaria, Coll. Didactiques des langues, 2011, 253 pag. ISSN 978-606-14-0312-7, p. 176-187.
144. SAVA, A. *Procesul de predare/învățare din perspectiva metodei euristice*. Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Volumul X. Partea II. 2011. p. 168-175. ISBN 978-9975-46-098-9
145. SAVA, A. *La démarche heuristique dans la formation interculturelle des apprenants* Colloque International des Sciences du Langage «Eugen Coșeriu» (Chișinău – Suceava - Cernăuți) XI- eme edition, Chișinău, 12-14 mai 2011. In Normă-sistem-uz : codimensionare actuală. Vol.II – 470 p. Chișinău: CEP USM, 2012. pp. 251-257. ISBN 978-9975-71-216-3.
146. SAVA, A. *Caracterul formativ-educativ al metodei euristice în procesul educațional centrat pe cel ce învață* // Materialele Conferinței științifice cu participare internațională 21- 22 septembrie 2011 *Dimensiuni ale educație centrate pe cel ce învață : Din experiența de succes a cadrelor didactice* / Univ. de Stat din Moldova, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației; coord.: Chicu Valentina ; consultant șt. principal: Guțu Vladimir. – Ch. : CEP USM, 2011. 377 p. ISBN 978-9975-71-189-0. p. 355-359.
147. SAVA, A. *L’exploitation des TIC par la méthode heuristique dans*

- l'enseignement/apprentissage du FLE // Materialele Conferinței Internaționale din 22 noiembrie „L’essor des TIC: changement du paradigme de l’enseignement/apprentissage des langues étrangères. Chișinău : UPSC [Tipogr. ”Garamont-Studio”], 2012, pp. 122-129. ISBN 978-9975-4379-4-3.*
148. SAVA, A. *Quelques principes pour l’enseignement de la communication orale en classe de FLE. Probleme actuale ale lingvisticii și glotodidacticii*”. Conferința Științifică cu Participare Internațională. Chișinău: UPSC [Tipogr. ”Garamont-Studio”], 2015, p. 128- 135. ISBN 978-9975-115-59-9.
 149. SAVA, A. *Metoda euristică-premisă în dezvoltarea comunicării orale a studenților*, Conferința Științifică cu participare internațională: „Predarea/Învățarea pe competențe – componentă esențială a reformei sistemului educativ”, UPSC, 15 decembrie, 2016. ISBN 978-9975-46-339-3. p. 41-43.
 150. SAVA, A. *Dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative la lecția de limbă străină*// revista Univers Pedagogic, nr. 2(54) 2017. pp. 52-57. ISSN 1815-7041.
 150. SAVA, A. *La méthode heuristique dans la didactique du fle*. libIn: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”. Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2018 vol.1 (seria 20), pp. 357-363.
 151. SAVA A. *L’évaluation des compétences communicatives et créatives des étudiants enFLE*// Conferința practico-științifică cu participare internațională 24-25 aprilie 2018 Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine. ISBN 978-9975-136-73-0. pp. 208-216.
 152. SAVA, A. *Metode euristice în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze*. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”. Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”; coord. șt. Ig. RACU, col. red. C. PERJAN [et al.]: [in vol.]. Chișinău: S. n., 2019 (Tipogr. UPS „Ion Creangă”), vol.4 (seria 21), p. 261-266. Bibliogr.- 9 titl. ISBN 978-9975- 3370-1-4. ISBN 978-9975-3370-5-2 (Vol.4).
 153. SAVA, A. „ *La carte heuristique –un outils pédagogique créatif*” In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele Conferinței științifice internaționale aniversară „80 de ani ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău 8-9 octombrie 2020” ISBN 978-9975-46-449-9. Vol. 4. – 2020. – 323 p. pp.190-194.
 154. SAVA, A. *Impactul metodelor euristice în formarea competențelor lingvistice ale studenților* Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine : Conferința

- științifică internațională din 26 noiembrie. Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "Garomont-Studio"). pp. 97-103. ISBN 978-9975-3408-5-4.
155. SAVA, A. *Le jeu heuristique – moteur du développement de la créativité et de la communication chez l'enfant*, Colocviul Internațional *Pratiques innovantes de l'enseignement / apprentissage du français précoce*”, proiect susținut de AUF, 16 octombrie 2020, Chisinau, ULIM. <http://www.litere.usv.ro/anadiss/arhiva/anadissHS2020/anadissHS2020.html>
 156. SAVA, A. *Le développement de la pensée créative chez les apprenants en FLE*, Conferința Științifică Națională cu Participare Internațională „Probleme ale științelor socioumanistice și ale modernizării învățământului”, 26 martie 2021. Vol. 2. – 2021. pp. 231-235. ISBN 978-9975-46- 559-5.
 157. SAUSSURE, DE F. *Cours de linguistique*, 1968, 509 p. ISBN 978-2228500692.
 158. SCHAUB, H. *Dicționar de pedagogie*. Iași: Polirom, 2001. 342 p. ISBN:973-683-665-7.
 159. SCHIOPU, C. *Metodica predării literaturii române*. Chișinău, 2009. 332 p. ISBN 978-9975-901-91-8.
 160. SCLIFOS, L. Formarea competenței acțional-strategice: temei pentru realizarea aspirațiilor europene ale Republicii Moldova. In: *Competența acțional-strategică*: coord. Viorica Goraș-Postica. Chișinău: Centrul educațional PRO DIDACTICA, 2012. 152 p.
 161. SCLIFOS L., GORAȘ-POSTICA, V., COSOVAN, O., CARTALEANU, T. *Ghidul metodologic: o competență-cheie: a învăța să înveți*. 2010, 136 p. ISBN: 978-9975-4125-0-6.
 162. SILLAMY, N. *Dicționar de psihologie*. București. 2000, 347 p., ISBN:973-9243-25-8.
 163. SILISTRARU, N. *Vademecum în pedagogie*. Chișinău : CE USM. 2004.167 p.
 164. SIMARD, C., DUFAYS, J.-L., DOLZ, J. *Didactique du français langue première*. Bruxelles: de Boeck 2010. 464 p. ISBN 9782804161736.
 165. SLAMA-CAZACU, T., *Cercetări asupra comunicării*. București: Editura Academiei, 1973. 360 p. ISBN 973-683-489-1.
 166. SLAMA-CAZACU, T. *Stratageme comunicative și manipulare*. Iași: Polirom. 2000, 200 p. ISBN:973-683-489-1.
 167. SOFRONIE, N. Valorificarea strategiilor euristice în studierea literaturii franceze în învățământul superior: tz de doct în șt. ped. Chișinău: UPS Ion Creangă, 2016. 137 p.
 168. SOLCAN, A. Problematizarea – strategie didactică de dezvoltare a competențelor comunicative la studenți: tz de doctor în ped. Chișinău: UPS Ion Creangă, 2003. p. 46.
 169. SOLCAN, A., GUZUN, M. Flux. Méthode de français. Phonétique/communication: niveau débutant. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2008. 283 p. ISBN 978-9975-46-019-4.
 170. SOLCAN, A. Conotațiile greșelilor generate de interferența lingvistică în situația

- comunicativ-problematizată. In: *La francopolyphonie comme vecteur de la communication (Francopolifonia vector al comunicării)*, revista de categoria B, Colloque international, Chișinău: ULIM, 2006. pp. 286-290.
171. SOLCAN, A. Dimensiunea problematizării în glotodidactică. In: *Studia Universitatis. Revistă științifică, Seria: Științe ale educației. Anul I., Nr. 9.* Chișinău: USM, 2007. pp. 279-288.
 172. SOLCAN, A. Problematizarea - strategie didactică de dezvoltare a competențelor comunicative la studenți. In: *Schimbări de paradigmă în teoria și practica educațională* (Coord. GUȚU V.) USM, Centrul de Politici Educaționale. Vol. III. Chișinău: USM, 2009. pp. 141-147. ISBN 978-9975-70-797-8.
 173. SOLCAN, A. La communication comme moteur de la régulation de l'apprentissage du français. In: *Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Probleme Actuale ale Științelor Umanistice.* Vol X, partea II. Chișinău: 2011. pp. 3-20. 93 p. ISBN 978-9975-921-22-0. ISSN 1857-0267.
 174. SOLCAN, A. La crise de l'enseignement supérieur et la centration sur l'étudiant. In: *Intertext N1/2 (22/22).* Revistă științifică de categoria B. Chișinău: ULIM, 2012. pp. 198-207. ISSN 1857-3711.
 175. SOLCAN, A. L'exploitation efficace des NT, apport inhérent à la formation didactique et scientifique des étudiants. In: *L'essor des TIC : changement du paradigme de l'enseignement- apprentissage des langues étrangères / Dezvoltarea TIC : schimbarea paradigmei în predarea- învățarea limbilor străine.* Les actes de la Conférence Internationale 22 novembre 2012. CZU 37.016.046:811.93'243(082)=00 D 35. Chișinău: Garamont studio, 2012. pp. 64-79. 266 p. Editat cu sprijinul AUF (Agence Universitaire de la Francophonie). ISBN 978-9975-4379-4-3.
 176. SOLCAN, A. Abilitățile autoreglatorii de învățare a limbii franceze, prerechizite importante ale lucrului individual cu studenții. In: *Probleme actuale ale științelor umanistice.* Vol.XI Partea I. (Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor). Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2012. pp. 114-129. 193 p. ISBN 978-9975-921-22-0. ISSN 1857-0267.
 177. SOLCAN, A. Dimensiunea contextuală a comunicării în formarea autonomiei lingvistice în limba străină. In: *Învățământul postmodern: eficientă și funcționalitate. Materialele conferinței științifice internaționale.* Chișinău: USM, 2014. pp. 96-102. ISBN 978-9975-71-513-3.
 178. SOLCAN, A. Situația comunicativ-problematizată în combaterea erorilor de exprimare în

limba străină. In: *Probleme actuale ale lingvisticii și glotodidacticii. Conferința Științifică cu Participare Internațională* (27 noiembrie 2014, UPS I. Creangă). Chișinău: Garomont-Studio, 2014. pp. 136-148. ISBN 978-9975-115-59-9.

179. ȘOITU, L., GÎRLEANU, D., LUPUȘORU, D., ș. a. *Comunicare și educație*. Iași: Ed. Spiru Haret. 1996. p. 3-11 pp. 205.
180. STINGA, M. *Abordări inovative în didactica disciplinelor din aria curriculară „tehnologii”*. Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 p.1
181. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A EDUCAȚIEI PENTRU ANII 2014-2020 „Educația-2020. În: Monitorul Oficial Nr. 345-351, art. Nr: 1014, 21.11.2014
182. TRÉVILLE M.-C., DUQUETTE, L. *Enseigner le vocabulaire en classe de langue*. Paris: Hachette.1996, 188 p. ISSN: 0959-2695 \ EISSN: 1474-0079.
183. VALZAN, A. *Interdisciplinarité & Situations d'apprentissage*. Paris : Hachette, 2009. 142 p.
184. VAN CUILENBURG, J.J., SCHOLTEN, O., NOOMEN, G.W., *Știința comunicării*, București: Editura Humanitas, 2004 ,ISBN 973-50-0633-2.
185. VELEA, N. *Creativitatea - nucleul euristicii*. In: *Univers pedagogic*, 2006, nr 1(9). p.65-68.
186. VIANU, T. *Studii de stilistică*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1968. 414 p.
187. VICOL, N. *Valori psihopedagogice și psiholingvistice*, p. 40-48, 2007, 140 p.ISBN:978-9975-48-031-4.
188. VICOL, N. *Educația lingvistică între realitățile lingvistice și extralingvistice// Univers Pedagogic*. Chișinău, 2010, nr. 3, p. 71-77.
189. VINCENT, CL.-P. *Heuristique : Création, intuition, créativité et stratégies d'innovation*. Paris : Bod France, 2012. 592 p.
190. VINNICENCO, E., PATRAȘCU, D. *Introducere în pedagogie*, note de curs. Chișinău: Garomont Studio, 2015, 92 p. , p. 84, ISBN:978-9975-115-71-1.
191. WATZLAWICK, P., BEAVIN, J., JACKSON, D., *La logique de la communication*. Paris: Seuil, 1972, pp. 40-46. 280 p. ISBN : 2-02-002713-5.
192. ZLATE, M., *Fundamente ale psihologiei*, partea III, Ed. Hyperion, București, 1994, p.8

Surse în limba rusă:

193. АНДРЕЕВ, В.И. *Педагогика. Учебный курс для творческого саморазвития*. Казань: Центр инновационных технологий. 2000. 608 стр.
194. ВЫГОТСКИЙ, Л.С. *Педагогическая психология*.// Психология :классическиетруды. Москва. 1996.
195. ГАЛЬПЕРИН, П.Я. *Развитие исследований по формированию умственных*

действий.// психологическая наука в ССР. В 2т. Москва 1959. т.1. 48 стр.

196. ЗИМНЯЯ, И.А. *Педагогическая психология*. Москва: Логос. 2004. 384 стр.
197. КИТАЙГОРОДСКАЯ, Ф. А. *Инновации в образовании-дань моде или требование времени*. // Иностранные языки в школе. Москва. №.2. 2009. р. 2-7.
198. КУЛЮТКИН, Ю.К. *Эвристический метод в структуре решений*. Москва. Педагогика. 1970. 232 стр.
199. ЛЕОНТЬЕВ, А.Н. *О формировании способностей*.// вопросы психологии. 1960. №1. стр. 7-17.
200. МАХМУТОВ, М. И. *Проблемное обучение*. М.: Педагогика, 1975. 367 р.
201. МАТЮНИН, Б.Г. *Нетрадиционная педагогика*. Москва. Школа-пресс. 1994. стр. 10.
202. ХУТОРСКОЙ, А.В. *Современная дидактика*. Санкт-петербург. 2001. 544 стр.
203. ХУТОРСКОЙ, А.В. *Педагогические средства реализации эвристического потенциала образования*// Педагогика 2009 н.3. стр. 17-24.
204. ПАССОВ, Е. И. *Содержание иноязычного образования как методическая категория*. // Иностранные языки в школе. Москва. №.6. 2007. р. 13-22.
205. ПАССОВ, Е. И. *Коммуникативность обучения*. Москва: Просвещение. 1985. 127 р.
206. РОРОВА, I. N., KAZAKOVA, J. A. *Manuel de français*. Москва: ООО «Издательство «Нестор Академик». 1999, 480 стр. ISBN 5-901074-01-7.
207. РУБИНШТЕЙН, С.Л. *Основы общей психологии*. В 2 т. Москва. 1989. 328 стр.
208. СЕЛЕВКО, Ф. К. *Современные образовательные технологии*. Москва. 1998. 256 стр.

Sitografie :

209. https://centrefora.com/wp-content/uploads/2019/01/17_Des-pour-et-descontreActivite%CC%81s.pdf
210. http://www.acorleanstours.fr/fileadmin/user_upload/common/ash36/DOC/Formation/LES_CARTES_HEURISTIQUES_cycles2_et_3leger.pdf vizitat 13.04.2016
211. <http://eduscol.education.fr/lettres/pratiques/tic/action-utilis> vizitat 13.04.2016
212. <http://apprendre.tv5monde.com/fr/niveaux/b1-intermediaire>
213. <http://www.bonjourdumonde.com/blog/grece/11/langue/celebrons-la-francophonie-fiche-pedagogique-2>
214. <http://www.acelf.ca/c/bap/>
215. <http://lewebpedagogique.com/>
216. <http://www.franccparler-oif.org/>
217. <http://belc2000.chez.com/internet/internet.htm>
218. <http://www.francofil.net/fr/fle/resflefr.html>
219. <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/agenda-de-dezvoltare-durabila-2030>
220. https://mecc.gov.md/sites/files/nota_de_concept_viziunea_snd_2030.pdf

ANEXE

Anexa 1. Niveluri comune de studiere și cunoaștere a limbii străine (CECRL)

Utilizator experimentat	C2	Poate să înțeleagă practic fără efort tot ceea ce citește și aude. Poate să restituie anumite fapte și argumente din diverse surse scrise sau orale rezumându-se în mod coerent. Poate să se exprime spontan, foarte fluent și cu precizie și poate să distingă nuanțe fine de sens legate de subiecte complexe.
	C1	Poate să înțeleagă o gamă largă de texte lungi și complicate și să sesizeze semnificațiile implicite. Poate să se exprime fluent și spontan, fără a fi obligat aparent să-și caute cuvintele. Poate să utilizeze limba cu eficacitate și cu suplețe în viața socială, profesională sau academică. Poate să se exprime pe teme complexe într-un mod clar și bine structurat, demonstrând că stăpânește instrumentele de organizare, de structurare și de coeziune a discursului.
Utilizator independent	B2	Poate să înțeleagă ideile principale din texte complexe pe teme concrete sau abstracte, inclusiv în discuții tehnice în specialitatea sa. Poate să comunice cu un anumit grad de spontaneitate și fluentă, încât conversația cu un locutor nativ să nu presupună efort pentru nici unul dintre interlocutori. Poate să se exprime clar și detaliat asupra unei game largi de subiecte, poate să-și expună opinia supra unui subiect de actualitate, prezentând avantajele și inconvenientele diferitelor posibilități.
	B1	Poate să înțeleagă elementele esențiale când este folosit un limbaj standard clar pe teme familiare, întâlnite uzual, legate de muncă, școală, timpul liber etc. Poate să se descurce în majoritatea situațiilor survenite în timpul unei călătorii într-o regiune unde este vorbită limba. Poate să producă un discurs simplu și coerent pe teme familiare și din domeniile sale de interes. Poate să relateze un eveniment, o experiență sau un vis, să descrie o speranță sau un scop și să expună pe scurt argumentele sau explicațiile unui proiect sau ale unei idei.
Utilizator elementar	A2	Poate să înțeleagă fraze izolate și expresii frecvent folosite în domenii de interes nemijlocit (de exemplu, informații personale și familiale simple, cumpărături, mediul înconjurător, activitatea profesională). Poate să comunice în situații simple și obișnuite care nu solicită decât un schimb de informații simplu și direct referitoare la subiecte familiare și obișnuite. Poate să descrie cu mijloace simple formația sa profesională, mediul său înconjurător apropiat și să evoce subiecte care corespund nevoilor sale imediate.
	A1	Poate să înțeleagă și să utilizeze expresii familiare și cotidiene, precum și enunțuri foarte simple care vizează satisfacerea nevoilor concrete. Poate să se prezinte sau să prezinte pe cineva, poate să formuleze și să răspundă la întrebări referitoare la detalii personale, ca de exemplu unde locuiește, persoane cunoscute, lucruri care-i aparțin etc. Poate să comunice într-un mod simplu cu condiția că interlocutorul să vorbească rar și clar și să fie cooperant.

Anexa 2. Chestionar de evaluare a gradului de utilizare a metodei euristice în activitatea de predare-învățare-evaluare a cadrelor didactice universitare

Chestionarul este elaborat în cadrul cercetării și este propus pentru evaluarea reprezentărilor cadrelor didactice universitare privind eficiența metodelor euristice în activitatea didactică.

Vă rugăm să completați cu răspunsurile dvs. solicitările itemilor, păstrând anonimatul.

Vă mulțumesc pentru receptivitate!

1. Care din metodele enumerate utilizați frecvent în procesul de predare-învățare- evaluare a cursurilor universitare de limbă franceză? Menționați aceasta pe o scală ierarhică în ordinea frecvenței utilizării

Metoda	Frecvența (de la 1 la 5)
Explicația	
Dialogul	
Problematizarea	
Studiul de caz	
Simularea	
Povestirea	
Metoda Cubul	
Metoda proiectului	
Conversația euristică	
Demonstrația	

2. Subliniați opinia dvs. privind aplicarea metodelor euristice la cursurile de limbă franceză cu scop de:

predare	învățare	evaluare
---------	----------	----------

3. Evaluați implicarea studenților în procesul aplicării metodelor euristice în cadrul cursurilor universitare de limbă franceză:

pasivă	moderată	activă
--------	----------	--------

4. Cum apreciați eficiența utilizării metodelor euristice în rezultatele studenților?(subliniați nivelul considerat potrivit)

a.	se exprimă liber în comunicare	minim	mediu	maxim
b.	formulează (gândesc) fraze coerente și clare	minim	mediu	maxim

5. Aplicarea metodelor euristice reprezintă o strategie cel mai frecvent utilizată în cadrul:

cursului universitar	prelegerii universitare	seminarului universitar
----------------------	-------------------------	-------------------------

A. Sava,
lector universitar,
Catedra Filologie Romanică

**Anexa 3. Fișa de observație a calității comunicării în limba franceză prin dialog
(activitate în perechi)**

Data

Studentul....., grupa

Fișa de observație a calității comunicării în limba franceză prin dialog (activitate în perechi)

Nr.	Indicatori	1	2	3	4	5	6
1.	Formularea corectă a întrebării						
2.	Înțelegerea răspunsului						
3.	Utilizarea gesturilor în formularea mesajului						
4.	Volumul vocabularului în dialog						
5.	Răspunde/ întreabă scurt sau complex						
6	Manifestă interes/bucurie pentru discuție						
Total							

Fișa de observație a calității comunicării în limba franceză prin conversație (activitate în grup)

Nr.	Indicatori	1	2	3	4	5	6
1.	Manifestă interes pentru conversație						
2.	Se implică activ în discuție						
3.	Vorbește fără a asculta răspunsul colegului						
4.	Dorește să continue după ce a expirat timpul rezervat conversației						
5.	Asculta atent răspunsul colegului						
6	Simte susținerea grupului chiar și atunci când greșește						
Total							

Anexa 4. Probă de evaluare 1 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 1)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	Identifiez 3 raisons pour voyager:	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	Parlez d'un pays que vous avez déjà visité. Décrivez-le! Utilisez des adjectifs qualificatifs, expressions, traits distinctifs.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Constituez un dialogue à partir de la situation suivante: <i>Vous êtes en voyage en France, vous arrivez pour deux jours à Paris et vous désirez passez deux nuits à l'hôtel. Vous vous renseignez à la réceptioniste pour réserver une chambre.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Comparez vos habitudes en voyages avec celles de votre collègue.	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez un discours oral sur le thème: «Les voyages forment les jeunes.»	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Argumentez votre réponse: vous êtes d'accord ou pas d'accord que: <i>Les voyages sont fatigants, trop chers et ça prend beaucoup du temps.</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 5. Probă de evaluare 2 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 1)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Nommez 3 choses que vous aimez faire pendant la journée:</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Exprimez-vous sur votre routine quotidienne en utilisant les verbes et expressions apprises.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Formez un dialogue avec votre collègue pour le demander sur son emploi du temps.	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez les loisirs des jeunes Français et Moldaves.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Imaginez-vous cette situation de la vie quotidienne et parlez-en! «Vous voulez rembourser un vêtement que vous avez acheté mais le vendeur refuse.»	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse par des arguments: <i>Vous êtes pour ou contre l'émigration des gens pour améliorer leurs conditions de vie?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 6. Probă de evaluare 3 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 1)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Enumérez 3 caractéristiques de votre famille:</i> 1. 2. 3.	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Décrivez votre famille. Faites le portrait physique et morale d'un membre de votre famille.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginez et dramatisez un dialogue sur la situation suivante: «Vous êtes invité à une émission télé «Ma famille idéale». Le modérateur est très curieux et vous pose beaucoup de questions sur vous et votre famille.»</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Par quoi se distinguent les familles françaises de celles moldaves? Comparez-les!</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Préparez un discours oral sur le sujet «Il faut laver son linge sale en famille.»</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Vous êtes pour ou contre le concubinage? Argumentez votre réponse.</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 7. Probă de evaluare 1 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 2)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Trouvez quelques utilisations des appareils digitaux. A quoi servent-ils?</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Caractérisez l'ère digitale. Pourquoi est-elle appelée comme ça?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	Imaginez un dialogue avec votre père qui est contre la publication des photos sur les réseaux sociaux.	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Schématiser sous forme d'une carte heuristique les caractéristiques des deux époques différentes: avant sans Internet et maintenant à l'ère digitale. Comparez-les	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez et présentez un projet sur le thème: «Le téléphone portable: impact et danger sur les jeunes»	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Argumentez votre réponse: qu'en pensez-vous? <i>L'ordinateur isole les gens du monde qui l'entoure. Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec cette affirmation?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 8. Probă de evaluare 2 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 2)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Trouvez les points forts et les points faibles de votre logement:</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Caractérisez et expliquez comment doit être une maison?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Vous appelez une amie française et vous lui partagez vos souvenirs de votre maison d'enfance. Son importance pour vous, les moments passés là-bas.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	Imaginez et comparez le logement d'un professeur et d'un voyageur.	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Rédigez un petit texte sur votre logement idéal. Dessinez-le.	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: <i>A la maison même les murs guérissent.</i> Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec cette affirmation?	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 9. Probă de evaluare 3 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 2)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Qu'est-ce que c'est pour vous l'amour?</i> <i>Caractérisez-le en 3 mots essentiels pour vous.</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Expliquez les sentiments que vous avez éprouvé lors de votre coup de foudre?</i> Utilisez des noms, adjectifs, expressions, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginez et dramatisez la scène suivante: deux jeunes hommes discutent. L'un d'eux veut séduire «une jeune femme difficile». L'autre lui donne des conseils.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Déterminez les caractéristiques les plus importantes que vous appréciez chez une personne en les comparant entre elles: les qualités physiques, morales, le style, son état d'âme, ses idées, sa personnalité?</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Rédigez le portrait de votre futur(e) époux/épouse parfait(e)?</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Justifiez votre réponse par des arguments: On affirme souvent que l'amour de coup de foudre est passager. Etes-vous d'accord?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 10. Probă de evaluare 1 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 3)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Trouvez 3 caractéristiques du rôle du professeur dans la société.</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Distinguez les qualités que doit posséder un enseignant?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Vous avez passé votre premier stage pédagogique. Rappelez-vous et parlez de votre première leçon de français passée à l'école? Quels sentiments et émotions vous avez éprouvé?</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez le système d'enseignement supérieur en France et en Moldavie? Quels sont les traits distinctifs?</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Préparez une publicité, un discours pour attirer et inciter les élèves en classes terminales à choisir le métier de professeur qui est aujourd'hui en déclin?</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec l'affirmation de Voltaire: «L'éducation développe les facultés mais ne les crée pas»?	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 11. Probă de evaluare 2 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 3)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Quel rôle a la peinture pour vous? Nommez 3 caractéristiques:</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Expliquez quel genre de peinture préférez-vous et pourquoi? Donnez des exemples. Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.</i>	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Imaginer une autre forme d'art originale (autre que la peinture) qui vous caractérise et vous voudriez exceller?</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Comparez les oeuvres d'art de Léonard de Vinci, Van Gogh et Renoir? Qu'est-ce que les rapprochent et les différencient? Montrez des exemples.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	Préparez un discours sur le thème «La vie est courte, l'art est long» Hippocrate.	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	Justifiez votre réponse: Etes-vous d'accord ou pas d'accord avec l'affirmation de Plutarque: «La peinture est poésie muette» ?	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 12. Probă de evaluare 3 a competenței de comunicare orală a studenților în limba franceză (Seria 3)

Student anul grupa

Categorii (după Bloom)	Itemi	Barem	Punctaj total
cunoaștere	<i>Qu'est-ce que c'est le cinéma pour vous? Comment vous le définissez?</i>	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.	0 – 3 p.
înțelegere	<i>Discutons sur le genre de film que vous préférez et pourquoi?</i> Utilisez des adjectifs, expressions, traits distinctifs, comparaisons.	0 – 2 caracteristici: 2 p. 3 – 4 caracteristici: 4 p. 5 – 6 caracteristici: 6 p.	0 – 6 p.
aplicare	<i>Proposez le scénario d'une séquence d'un film et jouez-la avec vos collègues.</i>	1 – 2 replici: 2 p. 3 – 4 replici: 4 p. 5 – 6 replici: 6 p. 7 – 8 replici: 8 p. 9 – 10 replici: 10 p.	0 – 10 p.
analiza	<i>Distinguez les traits caractéristiques de la cinématographie française et américaine.</i>	1 comparație: 2 p.	0 – 10 p.
sinteza	<i>Concevez une liste de conseils à donner à votre meilleur(e) ami(e) qui voudriez devenir acteur/ actrice.</i>	Norme gramaticale: 3 p. Norme de exprimare: ✓ Coerent: 3 p. ✓ Succint: 3 p. ✓ Sintetic (8-10 propoziții): 3 p. ✓ Menținerea ideii textului: 3 p. ✓ Creativitate, originalitatea discursului: 3 p.	0 – 18 p.
evaluare	<i>Argumentez votre réponse : Y-a-t-il aujourd'hui une perception différente sur le film par les générations jeune et âgée?</i>	1 argument: 2 p.	0 – 12 p.

Modalitatea de interpretare a rezultatelor:

minim	mediu	înalt
0 – 19 p.	20 – 39 p.	40 – 59 p.

Anexa 13. Praxiologia comunicării în limba franceză (fișa cursului)

Denumirea programului de studii	Limba A / Limba și Literatura franceză și engleză
Ciclul	Ciclul I - Licența
Denumirea cursului	Praxiologia comunicării în limba franceză (1)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Limbi și Literaturi Străine / Filologie Romanică și Germanică
Titular de curs	SAVA Anastasia
Cadre didactice implicate	DONOAGĂ Diana
e-mail	donoaga.diana@gmail.com sava.anastasia@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.03.O.031	6	II	III	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Identificarea și analiza argumentativă a fenomenelor lingvistice și gramaticale ce caracterizează particularitățile limbii franceze. Dezvoltarea opiniilor cu privire la o gamă largă de subiecte legate de interesele studenților, explicarea avantajelor și dezavantajelor diferitelor posibilități.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
C-1 Să cunoască cum să aplice cunoștințele și abilitățile limbajului scris (regulile de ortografie și organizare logică a unui text) pentru a putea scrie corect o corespondență privată sau administrativă, un rezumat sau un raport. C-2 Să cunoască cum să identifice categoriile gramaticale din texte, fiind capabili să explice funcționarea lor. C-3 Să organizeze o lucrare sistematică conform criteriilor necesare pentru a lega cronologia și logica ideilor din text. C-4 Să aplice criteriile de ascultare activă activităților care corespund unor obiective specifice: ascultarea pentru a înțelege, pentru a releva informații, pentru a identifica, analiza și produce. C-5 Să identifice și să înțeleagă vocabularul legat de familie, locuință, program cotidian etc.
Finalități de studii
F-1 Să poată elabora enunțuri tematice orale și scrise, alegând un registru lingvistic corespunzător. F-2 Să poată prezenta o lucrare sau un rezumat pe teme studiate, ținând cont de concordanța timpurilor(planul trecutului). F-3 Să prezinte o construcție logică a fenomenelor lingvistice studiate în conformitate cu situațiile comunicative propuse. F-4 Să posede capacitatea de a utiliza tehnici de analiză a surselor bibliografice pentru a scrie un raport sau o lucrare tematică, o teză timp de un an. F-5 Să posede abilități în pregătirea rezumatelor, referitoare la diferite domenii: literatură, teatru, muzică, film etc.
Precondiții
Abilitatea de a interacționa pe diferite teme legate de problemele vieții cotidiene (intervenind fără o pregătire prealabilă).
Conținutul unităților de curs
Unité I. Images de familles Thème 1. Dialogue „C’est avec l’âge qu’on devient sage” (4 heures). Désigner et caractériser des personnes. Réaliser le portrait moral et physique des personnes. Parler sur la timidité et le courage. Savoir: Sens dénoté et sens connoté; champ lexical et champ sémantique; Niveau de langue. Thème 2. G. Duhamel. „Un père un peu ordinaire” (6 heures).

Décrire une famille moldave et la comparer avec celle française..Commenter la morale des citations et des proverbes portant sur la famille. Point de vue sur le désaccord en famille. Savoir: Les mots génériques, les mots spécifiques. Les améliorations et les péjoratifs. La fonction descriptive du titre; le rythme dans le récit. Analyse littéraire du texte.

Thème 3. J. Jérôme „Un homme d'intérieur” (6 heures).

Définir le type du titre, le rythme dans le récit, les parties du texte et leur donner un titre. Repérer les expressions visant le doute, le scepticisme, l'ironie. Parler du comique de mots, de gestes, de situations. Différencier le vocabulaire familier de celui courant. Commenter les mots amélioratifs et péjoratifs. Savoir: Caractéristique du personnage: directe et indirecte. Le personnage type et original. Les formes d'intrigue: unique et complexe. Analyse littéraire du texte.

Thème 4. A. Pancini „L'oncle d'Amérique” (6 heures).

Étudier les indicateurs de lieu et de temps. Parler des personnages sous l'angle de leurs rapports, comportements et sentiments. Commenter des proverbes français concernant l'argent. Point de vue: L'argent ne fait pas le bonheur. Savoir: Les tonalités du texte: épique, lyrique (affective), pathétique, comique ironique, réaliste. Analyse littéraire du texte.

Unité II. Maison appartement

Thème 1. Dialogue. „En visitant une maison” (4 heures.)

Connaître le lexique et les expressions sur l'appartement. Localiser, décrire la taille, la forme, la surface, la disposition des pièces. Parler des meubles, objets et activités. Débat sur l'importance du logement.

Donner ou demander des informations sur l'état et la localisation d'un logement. Savoir: Auteur. Narrateur extérieur et intérieur. Le point de vue global, subjectif (interne), objectif (externe).

Thème 2. Honoré de Balzac „Le ménage de madame Mme Marneffe”(6 heures).

Identifier dans le texte le type de titre et concrétiser son sens connoté et dénoté. Parler du type de narrateur et de son point de vue. Faire la description de son appartement en utilisant le vocabulaire approprié.

Donner des conseils à un couple sur leur comportement et l'aménagement de leur logis. Commenter la morale des citations et des proverbes visant le thème de la maison. Point de vue: La maison idéale et quelle atmosphère doit y régner. Savoir: L'intérêt littéraire. Grille d'analyse d'un texte. Analyse littéraire du texte.

Thème 3. G. Perec „Chambres” (6 heures).

Déterminer le champ lexical relatif au logement. Utiliser ce lexique pour la description d'un logis. Apprendre le champ sémantique du verbe loger. Rétudier les anglicismes et déterminer leur valeur stylistique. Dessiner le plan d'une pièce imaginaire ou familière et la décrire. Écrire une lettre à un ami en lui décrivant sa chambre préférée.. Savoir: Les figures générales de la rhétorique: la comparaison, la métaphore, la personnification, la métonymie, l'hyperbole, la gradation, l'accumulation, l'antithèse, l'oxymore, la répétition, l'anaphore. Analyse littéraire du texte.

Thème 4 Eric Neuhoff „Le cambriolage d'un appartement” (6 heures).

Déterminer le champ lexical du cambriolage. Apprendre le champ sémantique du mot payer. Caractériser la vie d'un jeune homme célibataire. Commenter le sens des proverbes et des expressions portant sur le crime. Jeu de rôles: mener l'enquête sur le cambriolage d'un appartement. Point de vue: Comment éliminer le problème de la délinquance. Savoir connaître des connecteurs logiques et spatio-temporels. Analyse littéraire du texte.

Unité III. Magasins. Achats

Thème 1. Dialogue -Des menues dépenses (4 heures).

Savoir demander ce que le client désire; demander et donner un prix; parler du paiement/marchander/commenter un prix; parler du budget familial/du compte courant bancaire. Jeu de rôle: jouer aux marchands/consommateurs en utilisant le vocabulaire acquis. Débat sur les prélèvements obligatoires.

Thème 2. A. France. „Les magasins” (6 heures).

Connaître le champ lexical concernant les achats. Différencier le monde des songes de celui réel. Apprécier la juste valeur de l'argent. Décrire une personne qui a l'obsession des magasins. point de vue: Errer dans les magasins est une obsession ou un passe-temps agréable? Savoir lire et écrire un récit. Analyse littéraire du texte.

Thème 3. Jules Romains. „On achète un costume” (4 heures).

Connaître le champ lexical visant les vêtements. Apprendre la polysémie du mot coupe. Faire le portrait d'un vendeur. Commenter la morale des citations et des proverbes concernant les achats. Point de vue sur les services de vente des magasins qu'on visite. Analyse littéraire du texte. Thème 4. D Steel „Les merveilles des magasins” (6 heures). Connaître le champ lexical concernant la réception et le luxe. Définir les traits distinctifs de la femme heureuse et de l'homme très amoureux. Dresser la liste des plats pour un repas délicieux. Parler des curiosités de Paris. Point de vue sur la chance et la malchance. Imaginer comment sont décorer les vitrines d'un magasin de luxe. Analyse littéraire du texte. La littérature recommandée pour la lecture collective: 1. Guy de Maupassant. Nouvelles. 2. E. Dabit. Nouvelles. Grammaire contextuelle Thème 1. Le discours rapporté (8 heures). L'interrogation directe et l'interrogation indirecte. Les verbes introducteurs. Changements grammaticaux et lexicaux lors du discours rapporté. Thème 2. La mise en relief (6 heures). Les tours présentatifs „c'est ...qui”, „c'est ...que”. La mise en relief du sujet. La mise en relief du complément direct. La mise en relief du complément circonstanciel et du complément indirect. Thème 3. La forme passive du verbe (4 heures). Thème 4. Le mode impératif (6 heures). L'impératif présent et l'impératif passé. La place des pronoms à l'impératif.
Strategii de evaluare Evaluarea curentă: Evaluarea curentă: teste, sarcini de control, răspunsuri orale zilnice, dictare pregătită, dictare nepregătită (60% din nota finală). Evaluarea sumativă: Răspunsul studentului la examenul final (40% din nota finală). Nota finală este formată din suma punctelor acumulate pe parcursul semestrului: 60% din nota mediesemestrială și 40% din nota examenului.
Bibliografie Obligatorie: 1. N. Crivceanschi, M. Guzun, Z. Radu, C. Rotaru «Eclipse» N 1, 2010. 2. Claude Germain «Le point sur la lecture», Clé International, 1998. 3. Solcan A., Guzun M., Neamțu N., <i>Grammaire contextuelle du français langue étrangère</i>. Chișinău: UPS «Ion Creangă», 2013. Opțională: 1. J. Ecalte „L'apprentissage de la lecture”. Colin, 2002. 2. Cadre européen commun de référence pour les langues. Conseil de l'Europe/ Les Editions Didier, Paris, 2001.

Anexa 14. Studiul situativ al limbii franceze (fișa cursului)

Denumirea programului de studii	Limba franceză și engleză/ italiană
Ciclul	Ciclul I – Licența
Denumirea cursului	Studiul situativ al limbii franceze (1)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Limbi și Literaturi Străine/ Filologie Romanică și Germanică
Titular de curs	SAVA Anastasia, asistent universitar
Cadre didactice implicate	DONOAGĂ Diana, asistent universitar
e-mail	sava.anastasia@usc.md donoaga.diana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anull	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.05.O.056	6	III	V	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Studiul situativ al limbii franceze (1)” va permite studenților să analizeze limbajul textelor literare cu precizie și rigoare, pentru a ajunge, printr-o analiză a formei în legătură cu conținutul semantic, la o prezentare mai reală și mai completă a textului. Cursul include și o analiză a stilului scriitorului și a scrisului. Vom studia mijloacele formale care vor crea sensul textelor: enunțul (cui vorbește cui, cum etc.), rețelele lexicale (sinonime, omonime, câmpurile lexicale), compoziția și logica textului, figurile de stil etc. Va fi vorba și despre prezentarea logică a intereselor lecturii colective și individuale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Identificarea diferitelor tipuri de texte, observarea obiectivă a formelor sau sistemelor de formă (lexicon, figuri și efecte stilistice, moduri de exprimare). Analiza organizării acestor forme (convergențe/divergențe); identificarea figurilor retoricii în textele literare propuse.
- C-2. Asimilarea cunoștințelor lexicale și stilistice, îmbogățirea vocabularului tematic.
- C-3. Stabilirea relațiilor existente între diferite fenomene lingvistice și stilistice, explicarea acestora, compararea lor, definirea lor, realizarea unei sinteze.
- C-4. Transpunerea domeniilor constitutive ale limbii (lexic, fonologie, gramatică) în situații de comunicare.
- C-5. Aplicarea criteriilor de ascultare activă la activități corespunzătoare unor obiective specifice: ascultarea pentru a înțelege, a localiza informații, a identifica, analiza și produce.
- C-6. Restructurarea și modificarea unui subiect tematic: discutarea, analizarea și justificarea opiniei.
- C-7. Dezvoltarea unor strategii interactive de lectură, care să permită studentului să abordeze lectura în clasă într-un mod logic.

Finalități de studii

- F-1. Să integreze cele patru abilități lingvistice (înțelegerea orală/scrise și exprimarea orală/scrise) în situațiile din viața de zi cu zi.
- F-2. Să realizeze o analiză logică a unui text literar din punct de vedere lingvistic și stilistic; să o poată prezenta oral, ținând cont de toponimia propoziției franceze, de coerența și coeziunea ideilor, respectând concordanța timpurilor.
- F-3. Să identifice expresiile din textele aparținând diferitelor registre de limbă, să poată explica modul în care funcționează.
- F-4. Să aplice elemente de gândire critică în analiza diferitelor tipuri de text (descriptiv, narativ și media): implicarea activă în cercetare și discuție, dezvoltarea și argumentarea ideilor.
- F-5. Să exploreze teme și câmpuri lexicale necesare pentru o exprimare bogată a discursului și comentariului analitic, utilizarea unui vocabular bogat în timpul actului de vorbire și în analiza textelor.
- F-6. Să fie capabil să utilizeze noile tehnologii (Internet, baze de date, hipertexte) și alte materiale disponibile pentru învățarea independentă.

F-7. Să adapteze cunoștințele de limbă la constrângerile situației date, să poată da un răspuns motivat la o cerere sau cerință.

Precondiții

Trăsăturile caracteristice specifice acestui nivel de învățare (B1 conform descriptorilor CEFR) sunt: capacitatea de a comunica și de a aborda cu pricepere problemele vieții cotidiene (intervenii fără pregătire pe subiecte familiare), urmărirea și obținerea ceea ce îți dorești. În diferite situații (povestirea unui eveniment, a unei experiențe, descrierea unei speranțe sau a unui scop și explicarea pe scurt a motivelor sau explicațiilor pentru un punct de vedere sau o idee).

Conținutul unităților de curs

Unité I. Génération jeunes

Thème 1. Leçon 1. Dialogue: *Demain je travaille* (6 heures).

Exprimer le point de vue. Connaître les actes de parole sur la profession. Demander son avis à quelqu'un. Se justifier. Protester. Dire qu'on est content/mécontent. Comprendre le langage des jeunes.

Thème 2. Leçon 2. D. C. Vallière: *Lorsque l'enfant disparaît* (8 heures).

Trouver des champs sémantiques, synonymes et antonymes dans le texte. Distinguer des clichés familiaux. Caractériser la période de l'adolescence. Analyser la relation parents/ados. Présenter l'éducation d'un enfant. Commenter des extraits de texte. Organiser des débats. Pouvoir éviter les conflits. Analyse linguo-stylistique du texte.

Thème 3. Leçon 3. J. L. Curtis: *Venise en question* (10 heures).

Étude du lexique nouveau, des synonymes. Le champ lexical des mots. Faire le portrait physique des personnages du texte. Faire un sondage. Distinguer les figures de style et commenter leur fonction. Commenter des phrases et des dictons. Jeu de rôles: à la table de famille. Débat: enseigner ou non les règles de politesse à l'école. Faire les critiques personnelles sur le texte. Analyse linguo-stylistique du texte.

Thème 4. Leçon 4. Françoise Sagan: *Bonjour tristesse* (8 heures).

Étude du lexique, des champs sémantiques des mots. Commenter des phrases. Comparer différents types de femmes. Distinguer les figures de style et commenter leur fonction. Commenter un dicton. Porter des discussions sur les thèmes: mariage, amour. Analyse linguo-stylistique du texte.

Thème 5. Leçon 5. Bernard Friot: *Programme* (8 heures).

Trouver des synonymes, champs lexicaux et champs sémantiques dans le texte. Parler des problèmes globaux: Sida, pollution, chômage, racisme, violence, drogue. Aborder les problèmes des jeunes: boisson et cigarettes. Débattre le problème concernant les effets négatifs des Tics. Proposer un nouveau programme d'éducation. Analyse linguo-stylistique du texte.

Thème 6. Ière attestation (7e semaine): rédaction d'un texte. (2 heures).

Thème 7. Compréhension orale. Visionner un reportage TV5, analyser et compléter des fiches didactiques. (2 heures).

Unité II. Amitié. Sympathie. Amour.

Thème 1. Leçon 1. Dialogue: *On parle de fiancés* (6 heures).

Le travail sur le lexique: amitié, amour, séduction, sympathie/antipathie, exprimer les sentiments et les émotions. Rédiger une lettre amicale. Commenter des citations. Exprimer et partager son point de vue.

Thème 2: Compréhension orale (2 heures).

Écoute et approche d'une chanson française dans le cadre d'une pédagogie active. Utilisation de grilles thématiques pour une meilleure compréhension. Exploitation thématique et culturelle de la chanson.

Thème 3. Leçon 2. Robert Sabatier: *Naissance d'une amitié* (10 heures).

Assimilation du lexique nouveau. Étude du jeu sur les niveaux de langue et des moyens stylistiques utilisés dans la description des personnages. Apprécier les sentiments des personnages. Expliquer le sens des phrases proposées. Rétudier les figures de style. Commenter des dictons. Écrire un récit. Débat: amitié. Analyse linguo-stylistique du texte.

Thème 4. Leçon 3. Simone Berteaut: *Ça sert à ça l'amour* (8 heures).

Étude des champs sémantiques dans le texte. Portrait physique et moral des personnages.

Rstudenter le sens des phrases. Analyse et présentation de l'amour entre Théo et Edith. Trouvez la fiche d'auteur d'Edith Piaf. Commentaire des citations. Composer un poème sur l'amitié. Débat: émancipation des femmes. Analyse linguo-stylistique du texte. Thème 5. Leçon 4. Gustave Flaubert: <i>Un amour d'un coup de foudre</i> (8 heures). Analyse du lexique nouveau. Étude des champs sémantiques et lexicaux des mots proposés. Trouver des synonymes pour certains mots proposés. Exprimer les sensations, les émotions et les sentiments. Parler d'un coup de foudre amoureux. L'image de la femme en peinture et littérature. Jeux de rôles: élégance matrimoniale. Commentaire des dictons. Discussion: l'art de séduire une femme/comment peut-on craquer un homme. Analyse linguo-stylistique du texte. Thème 6. Iie attestation (14e semaine): commentaire d'un dicton. (2 heures). Thème 7. Leçon 5. P. Jakez Hélias: <i>Un amour terrible</i> (8 heures). Étude du lexique des sentiments. Le champ sémantique du mot <i>filer</i>. Parler du futur mari/femme. Jeu de rôles : exprimer les sentiments d'amour. Distinguer les figures de style et commenter leur fonction. Débat: être une épouse parfaite. Analyse linguo-stylistique du texte. La littérature recommandée pour la lecture collective (32heures): Guy de Maupassant <i>Bel Ami</i>; Alphonse Daudet <i>Le Petit Chose</i>; Victor Hugo <i>Notre Dame de Paris</i>; Honoré de Balzac <i>Eugénie</i>; <i>Grandet</i>, <i>Le père Goriot</i>; Stendal <i>Le rouge et le noir</i>; Gustave Flaubert <i>Madame Bovary</i> Emile Zola <i>Au bonheur des dames</i>.
Metode și tehnici de predare și învățare Strategii de prezentare: expunere, explicație, demonstrație, programare, exercițiu. Strategii de învățare: prin imitare de modele date, prin repetare, exersare, memorare, prin receptare, reproducere, prin cunoaștere concret – intuitivă, prin algoritmizare, pas cu pas. Strategii interactive: dezbateră, problematizarea, studiul de caz, simularea, metoda descoperirii, lucrul în echipe etc.
Strategii de evaluare Evaluare curentă: teste, lucru de control, răspunsuri zilnice, analiză de text, prezentări, eseuri, comentarii de citate (60% din nota finală). Evaluare sumativă: examenul final (40% din nota finală). Nota finală este formată din suma punctelor acumulate pe parcursul semestrului: 60% din nota mediesemestrială și 40% din nota examenului.
Bibliografie Obligatorie: 1. CRIVCEANSCHI Nina et alii, <i>Eclipse 1</i>, Chișinău, 2010. 2. BRIARD, J., DENIS F., <i>Didactique du texte littéraire</i>, Paris: Nathan, 1993. 3. BARTHES, Roland, <i>Le plaisir du texte</i>, Paris: Seuil, 2000. 4. ECALLE, J., MAGNAN, A. <i>L'apprentissage de la lecture et ses difficultés</i>. Paris: Dunod, 2010. 5. MOIRAND Sophie, <i>Enseigner à communiquer en langue étrangère</i>, Paris: Hachette, 1990. 6. CONSEIL DE L'EUROPE, <i>Cadre européen commun de références pour les langues</i>, Paris: Didier, 2001. Opțională: 1. PAUL Marie, <i>Les écrits dans l'apprentissage</i>, Paris: Hachette, 2000. 2. TAGLIANTE Christine, <i>La classe de langue</i>, Paris: Clé International, 1994. 3. CICUREL Francine, <i>Lectures interactives en langue étrangère</i>, Paris: Hachette, 2001. 4. CONQUIRE Claudine, <i>La compréhension orale</i>, Paris: Clé International, 1998.

Anexa 15. Simularea situației-problemă în limba franceză (fișa cursului)

Denumirea programului de studii	Limba franceză și engleză/ italiană
Ciclul	Ciclul I – Licența
Denumirea cursului	Simularea situației – problemă în limba franceză (1)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Limbi și Literaturi Străine/ Filologie Romanică și Germanică
Titular de curs	SAVA Anastasia, asist. univ.
Cadre didactice implicate	SOLCAN Angela, dr., conf. univ.
e-mail	sava.anastasia@upsc.md solcan.angela@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.07.O.072	6	IV	VII	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul „Simularea situației-problemă în limba franceză” va permite studenților să analizeze studiul figurilor retoricii, să efectueze o analiză literară complexă de tip nou, folosind criteriile de: modificare, clasificare, interpretare, demonstrare, selecți, formularea definițiilor, compararea, concluzia, autoevaluarea etc. Identificarea și analiza argumentativă a fenomenelor lingvistice, caracterizarea particularităților limbii franceze. Dezvoltarea punctelor de vedere pe o gamă largă de subiecte legate de interesele lor, explicând avantajele și dezavantajele diferitelor posibilități. Practicarea unui set de orientări pedagogice coerente de natură a ajuta studenții să folosească limba franceză în diferite situații-problemă de comunicare. Prezentarea într-un mod logic a intereselor lecturii colective și individuale.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
C-1. Asimilarea cunoștințelor lexicale și stilistice, îmbogățirea vocabularului tematic. C-2. Stabilirea relațiilor existente între diferite fenomene lingvistice și stilistice, explicarea acestora, compararea lor, definirea lor, realizarea unei sinteze. C-3. Identificarea diferitelor tipuri de texte, observarea obiectivă a formelor sau sistemelor de formă (lexic, figuri și efecte stilistice, modalități de exprimare). Analiza organizării acestor forme (convergențe/divergențe); identificarea figurilor retoricii în textele literare propuse. C-4. Transpunerea domeniilor constitutive ale limbii (lexic, fonologie, istoria limbii, gramatica teoretică) în situații de comunicare. C-5. Aplicarea criteriilor de ascultare activă la activități corespunzătoare unor obiective specifice: ascultarea pentru a înțelege, pentru a localiza informații, pentru a identifica, analiza și produce. C-6. Restructurarea și modificarea unui subiect tematic: discutarea, analiza și justificarea opiniei; Studiul și analiza evenimentelor culturale și politice actuale din Franța: comparații (asemănări/ diferențe).
Finalități/ Rezultate ale învățării
F-1. Să cunoască practica funcțională a limbii franceze, respectarea registrelor limbii franceze: literar, popular, colocvial, verlan etc.; să facă schimbul lingvistic să funcționeze prin adaptarea strategiilor discursive la situația de comunicare. F-2. Să poată face o analiză logică a unui text literar din punct de vedere lingvistic și stilistic; să o poată prezenta oral, ținând cont de toponimia propoziției franceze, de coerența și coeziunea ideilor, respectând concordanța timpurilor. F-3. Să exploreze teme și câmpuri lexicale necesare pentru o exprimare bogată a discursului și comentariului analitic, utilizarea unui vocabular bogat în timpul actului de vorbire și în analiza textelor. F-4. Să fie capabil să distingă, să sistematizeze, să analizeze și să generalizeze fapte și evenimente legate de exprimarea orală/ scrisă și înțelegerea orală/ scrisă. F-5. Să fie capabil să facă evaluări critice ale publicațiilor dintr-un domeniu de studiu al FLE în timpul prezentărilor publice, discuțiilor de grup, argumentând punctul de vedere. F-6. Să folosească tehnici de analiză a surselor bibliografice pentru a putea redacta un raport, o

comunicare tematică, o teză de licență; să facă cercetări într-un domeniu de investigație și să analizeze resurse de informații online sau în reviste de specialitate.

F-7. Să fie capabil să organizeze și să utilizeze noile tehnologii (Internet, baze de date, hipertexte) și alte materiale disponibile pentru învățarea autodirijată și autonomă.

Precondiții

Câteva trăsături caracteristice specifice acestui nivel de învățare (B2): capacitatea de a continua o interacțiune și de a obține ceea ce se dorește în diferite situații: de a aplica o abordare interactivă unui text, de a capta informații solide (identificarea problemei, dezbaterăa unei idei, argumentarea punctului de vedere etc.) și capacitatea de a aborda cu pricepere problemele vieții cotidiene (intervenirea fără pregătire pe subiecte familiare).

Unități de curs

Unité I. Le cinéma français

Thème 1. Dialogue: Les français et le cinéma (6 heures).

Connaître le lexique et les expressions sur la réalisation d'un film, le genre et la caractéristique d'un film. Faire des critiques et donner un jugement sur des événements de la vie cinématographique.

Thème 2. S. Prou „Le cinéma” (8 heures).

Décrire les salles cinématographiques de notre ville en les opposant à celle évoquée dans le texte. Porter des jugements sur les films d'horreur et de leur influence sur la morale des jeunes. Donner le point de vue sur l'interruption du film par une publicité. Porter un jugement sur le développement de la culture cinématographique dans notre pays. Exprimer l'opinion sur un film, sur un réalisateur, un comédien, un festival de films; Le septième art; Le festival cinématographique à Cannes.

Thème 3. Roger Grenier „Peint en rose” (8 heures).

Faire le portrait psychologique du personnage. Analyse lingvo-stylistique du texte. Discuter la notion de «études cahotantes» du personnage. Etudier sa morale typique pour la jeunesse occidentale des classes moyennes. Porter un jugement sur le cinéma: plaisir de dimanche transformé en commerce de famille. Comparer les cinémas privés de la ville à ceux d'Etat. Discussion sur l'utilisation du cinéma dans le but de faire du commerce.

Thème 4. Roger Grenier „Le spectateur idéal (8 heures).

Analyse lingvo-stylistique du texte. Faire une classification des qualités du spectateur idéal. Parler d'un réalisateur français ou moldave. Faire le portrait physique, social, moral et professionnel d'un acteur ou actrice du cinéma. Imaginer la scène d'un tournage du film. Discussion sur la thématique du texte: « La philosophie de l'indifférence»; La relation des producteurs des films et du spectateur. Ecrire un article dans lequel il faut parler des méfaits de la télévision.

Thème 5. Compréhension orale: Le visionnement et l'analyse d'un film français (6 heures).

Reportage, fiche pédagogique TV5 monde (10 heures).

Unité II. En France tout finit par les chansons

Thème 1. Dialogue «C'est moi la clarinette» (10 heures).

Le travail sur les styles et les genres musicaux; Parler des préférences musicales; Exprimer et partager ses goûts sur la musique contemporaine, en justifiant son point de vue; Parler de l'organisation de divers festivals de musique; Discussion sur quelques vedettes internationales.

Thème 2. Compréhension orale (4 heures).

Ecoute et approche d'une chanson française dans le cadre d'une pédagogie active. Utilisation des grilles thématiques pour une meilleure compréhension. Exploitation thématique et culturelle de la chanson. Tv5monde, 7 jours sur la planète (8heures).

Thème 3. Colette «La dame qui chante» (10 heures).

Assimilation du lexique nouveau. Etude du jeu sur les niveaux de langue et des moyens stylistiques utilisés dans la description du personnage. Analyse lexicale et stylistique du texte. Discussion sur la métamorphose de la cantatrice. Esquisser le portrait contrasté d'une chanteuse d'aujourd'hui. Décrire une personne qui est transformée par son métier, ses loisirs, ses performances. Parler des festivals qui prennent une ampleur internationale. Faire un commentaire sur la fête de la Francophonie. Discussionsur une manifestation culturelle. Parler des préférences

musicales. Débat: Peut-on juger une personne d'après son apparence physique?

Thème 4 : Anna Rey «Il est trop court le temps d'aimer» (10 heures).

Etude des champs sémantiques dans le texte. Analyse lexicale et stylistique du texte. Parler de la coloration accentuée et de la tonalité affective du texte. Parler de la musique comme moyen de l'éducation du goût, de l'affectivité, du savoir apprécié. Discussion sur le rôle de la chanson dans la vie du couple; Le thème d'un amour perpétuel et l'idée de sacrifice. Analyse des triples champs lexicaux d'un amour fugitif : rencontre–relations amoureuses–séparations. Etude des moyens stylistiques décrivant ses sentiments. Classification des moyens linguistiques désignant l'harmonie du couple. Discussion sur le sujet : Une chanson, c'est un moment de philosophie... . Débat sur l'expression „Sexe faible” pour désigner les femmes. Comment se manifeste socialement cette infériorité de la femme par rapport à l'homme?

La littérature recommandée pour la lecture collective:

1. V. Hugo, «Notre Dame de Paris», «L'homme qui rit», «Les misérables».
2. H. de Balzac, «Eugénie Grandet», «Le père Goriot», «Le colonel Chabert», «La cousine Beth».
3. F. Stendal, «Le rouge et le noir», «La chartreuse de Parme» etc.
4. G. Flaubert, «Education sentimentale», «Madame Bovary».
5. E. Zola, «Germinal», «Au bonheur des dames», «La bête humaine».
6. Danielle Steel, «Secrets».
7. M. Duras, «L'amiant».
8. Anne Delbée, «Une femme».
9. Suzanne Prou, «Miroirs D'Edmée», Paris 1996.
10. Yves Simon, «Le voyageur magnifique», Editions Grasset, 1988.
11. Christiane Arnothy, «Vent africain», Editions Grasset, 1989.

Metode și tehnici de predare și învățare

Strategii de prezentare: expunere, explicație, demonstrație, programare, exercițiu.

Strategii de învățare: prin imitare de modele date, prin repetare, exersare, memorare, prin receptare, reproducere, prin cunoaștere concret – intuitivă, prin algoritmizare, pas cu pas.

Strategii interactive: dezbateră, problematizarea, studiul de caz, simularea, metoda descoperirii etc.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I: probă scrisă.

Evaluarea periodică II: convorbire evaluativă.

Rezultatele testelor de evaluare (a 7-a sau a 14-a săptămână de studiu) – 50 % din nota finală.

Evaluare finală – examen oral (40 % din nota finală).

Prezență la curs – prezența studenților este obligatorie și reprezintă 10% din nota finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. CRIVCEA NSCHI Nina, GUZUN Maria, RADU Zinaida., ROTARU Carolina, *Eclipse 2*, 2002.
2. DUBOIS Claudine, *Comment lancer la lecture d'une œuvre intégrale*, éd. Bertrand-Lacoste, 2001.
3. ECALLE Jean. *L'apprentissage de la lecture*, éd. , Collin, 2002.
4. PICOCHÉ Jacqueline, *Enseigner le vocabulaire*, éd. Allouche, 2007.
5. TAGLIANTE Christine *La classe de langue*, Paris, Clé International, 1994.

Opțională:

1. PAUL Marie, *Les écrits dans l'apprentissage*, Hachette, 2000.
2. CIRCUEL Francine, *Lectures interactives en langue étrangère*, Hachette, Paris, 2001.
3. CORNUIRE Claudine, *La compréhension orale*, Paris, Clé International, 1998.
5. MOIRAND Sophie, *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Paris, Hachette, 1999.
6. CONSEIL DE L'EUROPE, *Cadre européen commun de références pour les langues*, Paris, Didier, 2001.
7. CONQUIRE Claudine, *La compréhension orale*, Paris: Clé International, 1998.

Declarația privind asumarea răspunderii

Subsemnata, Anastasia SAVA, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctor sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Anastasia SAVA

Semnătura _____

Data _____

CV-ul Autoarei

Curriculum vitae

Informații personale

Nume / Prenume

Adresă(e)

Telefon(oane)

E-mail(uri)

Naționalitate(-tăți)

Data nașterii

**Locul de muncă vizat / Domeniul
ocupational**

Experiența profesională

Perioada

Funcția sau postul ocupat
Numele și adresa angajatorului

Perioada

Funcția sau postul ocupat
Numele și adresa angajatorului

Perioada

Funcția sau postul ocupat
Numele și adresa angajatorului

Perioada

Funcția sau postul ocupat
Numele și adresa angajatorului

Perioada

Funcția sau postul ocupat
Numele și adresa angajatorului

Educație și formare

Perioada

Calificarea/ diploma obținută
Numele furnizorului de formare

Perioada

Calificarea / diploma obținută

Sava Anastasia

or. Chișinău, str. Andrei Doga 43/1

Mobil: 079 585 168

sava.anastasia@upsc.md

Moldova

22.04.1980

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

2022 – 2025

**Șef catedră Filologie Romanică și Germanică
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”**

2020 – 2021

**Șef catedră Filologie Romanică
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”**

2005 – prezent

**Lector universitar, asistent limbă franceză, catedra Filologie
Romanică și Germanică
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”**

2003 – 2005

**Lector, Catedra Limbi Moderne Aplicate în Economie și
Drept; asistent, Catedra Filologie Franceză
Universitatea Liberă Internațională din Moldova**

2002 – 2003

**Profesor de limbă franceză
Colegiul Financiar – Bancar din Chișinău**

2016 – 2018

**Master în Științe ale Educației
Programul de studii: Didactica limbii franceze și strategii de
comunicare**

2007 – 2011

Studii doctorale, specializarea teoria și metodologia instruirii

	(limbafranceză) 13.00.02
Tema cercetării: Numele și tipul instituției de învățământ	Metodologia euristică de formare a studenților pentrucomunicarea orală în limba franceză Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Perioada Calificarea/ diploma obținută/ Numele furnizorului de formare	2002-2003 Magistru în Filologie, specializarea limba și literatura franceză Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Perioada Calificarea/ diploma obținută Numele furnizorului de formare	1997-2002 Licențiat în Filologie, specializarea limba și literatura franceză Universitatea pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Aptitudini și competențe personale	
Limba(i) maternă(e)	Limba română
Limba(i) străină(e) cunoscută(e)	Limba rusă, limba franceză, limba engleză
Autoevaluare	(*) Nivelul Cadrului European Comun de Referință Pentru Limbi Străine
Nivel european (*)	Înțelegere Vorbire Scriere Discurs oral Ascultare Citire Conversație Exprimare scrisă
Franceză	C2 C2 C2 C2
Rusă	C2 C2 C2 C2
Engleză	A2 A2 A2 A2
Abilități	Capacități organizatorice, creativă, responsabilă, punctuală, comunicabilă, perseverentă
Competențe și aptitudini de utilizare a calculatorului	Competențe de bază în informatică: Word, Excel, Power Point, Internet Explorer, Gsuite.

Formări profesionale

1. Stagiu de formare la Universitatea Francophonie din Nice, Franța, 8-19 august 2022.
2. Webinaire „*L'évaluation sous toutes ses formes (ou presque !)*”, les Éditions Maison des Langues, 18 mai 2022.
3. Formation en ligne «La classe inversée» organisée le 14 mai 2022, par le Centre de Formation Continue de l'Université Pédagogique d'Etat «Ion Creanga» de Chisinau, Moldavie, Formatrice: Mme Erica Nagacevschi Josan, Université de Málaga, Espagne.
4. Rencontre virtuelle FLE "*Évaluer en classe de FLE*" animée par Gaëlle Karcher, les Éditions Maison des Langues, le 11 mai 2022.
5. Webinar "*20 activités pour exploiter une chanson en classe de FLE*" qui a eu lieu le mardi 3 mai 2022, édition Hachette FLE, Paris.
6. Webinaire de formation „La classe inversée dans un contexte de développement du distanciel”, organisé par l'Institut français de Paris le vendredi 29 avril 2022.

7. Formation en ligne «Le développement des compétences linguistiques à travers les activités théâtrales» le 20 avril 2022, dans le cadre du projet «Soutien au dispositif du français à visée professionnelle» soutenu par l'Agence Universitaire de la Francophonie.
8. Webinaire de formation „Ludifier les apprentissages en classe de FLE”, organisé par l'Institut français de Paris le mardi 1er mars 2022.
9. Webinaire «La Bande Dessinée en Classe de FLE» AUF, LE 25 JANVIER 2022.
10. Webinaire de formation „Les podcasts en class de FLE” organisé par l'Institut français de Paris le jeudi 21 janvier 2022 de 14h00.
11. Formation de formateurs „Concevoir et animer un cours universitaire à distance”, dans le cadre du projet Renforcement de la francophonie scientifique et culturelle en contexte universitaire et préuniversitaire, 20-24 décembre 2021.
12. WEBINARUL „PLAGIATUL ȘI DREPTUL DE AUTOR” organizat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, 19 noiembrie 2021.
13. Ateliers de la formation «L'ENSEIGNEMENT SUPÉRIEUR ET LA RECHERCHE FACE AU DÉFI DU DISTANCIEL: ÉTAT DES LIEUX ET PERSPECTIVES» au sein du projet international La fortification des capacités de recherche interdisciplinaire du patrimoine culturel-linguistique 19-20 mai 2021, anime par madame Halyna KUTASEVYCH, maître de conférences, formatrice de formateurs à l'Université Nationale de Chernivtsi «Yuriy Fedkovych» (60 heures).
14. Webinaire "La réalisation des 17 ODD et l'agenda 2030 dans l'enseignement supérieur et de la recherche : pourquoi est-ce une urgence?" - le 13 avril 2021, Paris.
15. Webinaire «*Le plaisir et le bonheur d'enseigner le français dans un contexte motivant et dynamisant*» du 26 novembre 2020 animé par Clara Wildschütz.
16. Webinaire «*Evaluer les apprentissages à distance*» organisé le vendredi 15 mai 2020 par le BRECO-CREFECO et l'Institut français de Roumanie et animé par Emilie Lehr.
17. Seminar de formare „10 sur 10-théâtre en classe de FLE (12h)”, Alianța Franceză din Moldova, Ambasada Franței în Moldova, 19-20 ianuarie 2020.
18. Seminar metodic «Développer les compétences de la communication orale en classe de FLE», 22 ianuarie 2020, UPS „Ion Creangă”.
19. Stagiul de formare la Universitatea Francophonie din Nice, Franța, 27 ianuarie-8 februarie 2020.
20. Atelier de lucru „Abordări moderne ale implementării TIC în procesul de instruire”, 21 februarie 2020, Facultatea Științe ale Educației și Informatică a UPS „Ion Creangă”, Clasa

Viitorului.

20. Formator al Seminarului metodic „Boîte à outils pratiques pour la classe de FLE”, UPS „Ion Creanga”, 25.02.2020.
21. Workshop „Resurse informaționale în sprijinul instruirii și cercetării”, Biblioteca Științifică a UPS „Ion Creangă” 18 decembrie 2019.
22. Seminar metodic ”Integrarea Curriculumului Național în predarea limbilor străine”, UPS „Ion Creangă” 18 decembrie 2019.
23. Seminar metodic ”Integrarea Excel în practicile pedagogice”, UPS „Ion Creangă” 10 octombrie 2019.
24. Atelier cultural „La Mère Noël”, AUF, CRU ULIM, 19 decembrie 2019.
25. Formation «Le théâtre en classe de FLE» AUF, 4-5 mai 2018.
26. *Projet «Le français sur scène»*, Journée de la découverte du programme «10 sur 10» (4h), Ambasada Franței în Republica Moldova, AUF, Alianța Franceză din Moldova, 17 februarie 2018.
27. Seminar metodic „Découverte des pédagogies actives”, 10 octombrie 2018, UPS „Ion Creangă”, Catedra Limbi și Literaturi Romanice.
28. Soirée théâtrale francophone dans le cadre du projet «10 sur 10», 7 décembre 2018.
29. Séminaire „Sporirea calitatii procesului de formare initiala a cadrelor didactice”, Université Pédagogique d’Etat „Ion Creanga”, 17 mars 2014.
30. Stage à l’Université d’été BELC 2013 „Les métiers du français dans le monde”, France, Nantes, 1-12 juillet 2013.
31. Formation „Exploitation des ressources pédagogiques en ligne”, Bulgarie, CREFECO, 27-31 mai 2013.
32. Program de formare profesională în cadrul proiectului „Educația centrată pe cel ce învață” (40 ore teoretico-practice), UNICEF/ Ministerul Educației al Republicii Moldova, 6 aprilie 2012.
33. Séminaire national „Pratiques didactiques innovantes pour favoriser la transition secondaire-universitaire des élèves de l’enseignement bilingue”, AUF, 26-29 juin.
34. Certificat de stage de formation permanente «Traitement du multimédia (son, vidéo, image, texte)», AUF, 27-29 septembre 2012.
35. Stage de formation continue dans le cadre du projet „Master conjoint de formation initiale des enseignants des classes bilingues” porté par l’Université Pédagogique „Ion Creanga” et AUF, France, Besançon, 30 septembre – 31 octobre 2012.
36. Formation continue „Concevoir des tâches d’évaluation et évaluer des apprenants”, AUF, 5-

7 décembre 2012.

37. Formation „Exploitation du Tableau Blanc Interactif”, AUF, 17-19 décembre.
38. Formation «Gestion de la rédaction et de la publication scientifique en ligne» Chisinau, Agence Universitaire de la Francophonie, 20-22 décembre 2011.
39. Stage «Formation de sensibilisation à la recherche documentaire: interrogation des bases de données», Chisinau, Agence Universitaire de la Francophonie, 9-11 novembre 2011,
40. Formation «*Ingénierie de la formation*» (pour les enseignants débutants), CREFECO, Sofia, Bulgarie, 26-30 septembre 2011.
41. Certificat de formation „Conception, développement et utilisation d'un cours en ligne”, Agenția Universitară Francofonă, Chișinău, 23-26 august 2011.
42. Certificat de formation «L'exploitation des TIC dans l'enseignement du français à l'Université», Agence Universitaire de la Francophonie, Chisinau, 18 avril 2011.
43. Certificat de formation «Exploiter la chanson francophone récente en classe de français», Maison des Savoirs, Chisinau, 1-2 avril 2011.
44. Attestation de formation «Rédaction scientifique et publication électronique», AUF, 11- 12 juin 2008.

Publicații

1. *Rolul conversației euristice în didactica actuală* // Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Volumul VII, Partea I, 2008. pp. 103-110. ISBN 978-9975-921-82-4.
2. *Dictionnaire bilingue français/roumain, roumain/français*, auteurs Zinaida Radu, Ana Mihalachi, Anastasia Sava, Viorica Oprea. Chișinău: ed. Biblion, 2009. 656 p., ISBN 978-9975-112-01-7.
3. *Definirea și abordarea conceptului de „metodă euristică” în metodologia didactică* // Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului: Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă” (24-25 februarie 2009). Vol. II, Chișinău, 2009. pp. 394-400.
4. *L'enjeu didactique de la communication interculturelle dans l'enseignement/apprentissage du FLE*. In: La Francopolyphonie, nr. 2(7) 2012. pp. 314-321. ISSN 1857-1883. Cat.B.
5. *L'importance de la méthode heuristique dans la recherche scientifique* // Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Ediție jubiliara, volumul IX, 2010. pp. 66-74. ISBN 978-9975-46-065-1.
6. *La formation de la compétence de communication interculturelle par la méthode heuristique*. Conférence Internationale «Francophonie et rapprochement des cultures»,

- Journées scientifiques du Département d'Etudes Françaises et francophones de l'Université «Lucian Blaga» de Sibiu, Roumanie, 19-20 novembre, 2010. p. 435-449. ISSN 2068-2506.
7. *Efectul performativ al comunicării orale în predarea/ învățarea limbilor străine*. In: Intertext, nr. 3-4, 2011. pp. 172-176. ISSN 1857-3711. Cat. C.
 8. *L'approche interculturelle dans le développement de la communication orale en classe de FLE*. Séminaire International universitaire de recherche, Université de Craiova, 21-22 mars 2011. Actele Journée de réflexion pour les jeunes chercheurs, IVe édition, *La jeunesse francophone. Discours, texte, contextes en dialogue*. Craiova: Universitaria, Coll. Didactiques des langues, 2011. p. 176-187. ISSN 978-606-14-0312-7.
 9. *Procesul de predare/învățare din perspectiva metodei euristice*. Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Volumul X, Partea II, 2011, pp. 168-175. ISBN 978-9975-46-098-9.
 10. *La démarche heuristique dans la formation interculturelle des apprenants*. Colloque International des Sciences du Langage «Eugen Coșeriu» (Chișinău – Suceava - Cernăuți) XI-eme edition, Chișinău, 12-14 mai 2011. In Normă-sistem-uz : codimensionare actuală. Vol. II, 470 p., Chișinău: CEP USM, 2012. pp. 251-257. ISBN 978-9975-71-216-3.
 11. *Caracterul formativ-educativ al metodei euristice în procesul educațional centrat pe cel ce învață*// Materialele Conferinței științifice cu participare internațională 21-22 septembrie 2011. *Dimensiuni ale educație centrate pe cel ce învață: Din experiența de succes acadrelor didactice* / Univ. de Stat din Moldova, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației; coord.: Chicu Valentina; consultant șt. principal: Guțu Vladimir. – Ch.: CEP USM, 2011, 377 p. ISBN 978-9975-71-189-0. p. 355-359.
 12. *L'exploitation des TIC par la méthode heuristique dans l'enseignement/apprentissage du FLE*// Materialele Conferinței Internaționale din 22 noiembrie „L'essor des TIC: changement du paradigme de l'enseignement/apprentissage des langues étrangères. Chișinău: UPSC, 2012. pp. 122-129. ISBN 978-9975-4379-4-3.
 13. *Metoda euristică-premisă în dezvoltarea comunicării orale a studenților*, Conferința Științifică cu participare internațională: „Predarea/Învățarea pe competențe –componentă esențială a reformei sistemului educativ”, UPSC, 15 decembrie 2016. ISBN 978-9975-46-339-3, pp. 41-43.
 14. *Dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative la lecția de limbă străină*// revista Univers Pedagogic, nr. 2(54), 2017. pp. 52-57. ISSN 1815-7041.
 15. *La méthode heuristique dans la didactique du FLE*. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și

- cercetătorilor UPS „Ion Creangă”. Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2018 vol.1 (seria 20). pp. 357-363.
16. *L'évaluation des compétences communicatives et créatives des étudiants en FLE*// Conferința practico-științifică cu participare internațională, 24-25 aprilie 2018, Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine. ISBN 978-9975-136-73-0, pp. 208-216.
 17. *Metode euristice în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze*. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”. Chișinău: S. n., 2019 (Tipogr. UPS „Ion Creangă”), vol. 4 (seria 21), p. 261-266. ISBN 978-9975-3370-1-4. ISBN 978-9975- 3370-5-2 (Vol.4).
 18. *Efectul performativ al comunicării orale în predarea/învățarea limbilor străine*. In: Interdisciplinaritate și dialog multicultural. Conferința Internațională, 26-27 septembrie 2019. România: Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, 2020. pp. 157-160. ISBN 978-973-0- 31022-1.
 19. *La carte heuristique –un outils pédagogique créatif*. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele Conferinței științifice internaționale aniversară „80 de ani ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău 8-9 octombrie 2020” ISBN 978-9975-46-449-9. Vol. 4, 2020. pp. 190-194.
 20. *Impactul metodelor euristice în formarea competențelor lingvistice ale studenților*. Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine: Conferința științifică internațională din 26 noiembrie. Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. "Garomont-Studio"). pp. 97-103. ISBN 978-9975-3408-5-4.
 21. *Le jeu heuristique – moteur du développement de la créativité et de la communication chez l'enfant*. Colocviu Internațional: Pratiques innovantes de l'enseignement / apprentissage du français précoce”, 16 octombrie 2020. Chisinau, ULIM. In: Revista de analiza discursului ANADISS. Discours didactique et pratiques innovantes dans l'enseignement du français aux enfants. Numéro hors-série. 2020. Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava. ISSN: 1842 –0400, eISSN: 2559 – 4656. Cat. B.
<http://www.anadiss.usv.ro/arhiva/anadissHS2020/anadissHS2020.html>
 22. *Le développement de la pensée créative chez les apprenants en FLE*, Conferința Științifică Națională cu Participare Internațională „Probleme ale științelor socioumanistice și ale modernizării învățământului”, 26 martie 2021. Vol. 2., 2021. pp. 231-235. ISBN 978-9975-46- 559-5.
 23. *Cultivarea gândirii creative în cadrul lecției de limbă franceză*. In: Multilingvism,

interculturalitate și paradigme didactice în predarea limbilor străine. Conferința Națională cu participare Internațională, 29 noiembrie 2021. Chișinău: CEP UPSC, 2023. pp. 110-114. ISBN 978-9975-46-689-9.

24. *L'approche interculturelle dans l'enseignement d'une langue étrangère en contexte heuristique*. Probleme ale științelor socioumanistice și ale modernizării învățământului. Conferința Științifică Națională cu Participare Internațională, 25 martie 2022. Vol. 3. Chișinău: CEP UPSC, 2022. pp. 165-170. ISBN 978-9975-46-651-6.
25. *Strategii de formare profesională a studenților în studiul limbii franceze*. Știință și educație: noi abordări și perspective. Conferința științifică internațională, 24-25 martie 2023. Vol. 3. Seria XXV. Chișinău: CEP UPSC, 2023. pp. 232-236. ISBN 978-9975-46-787-2.